

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.

โดย

นางสาวรังษิมา เสถียรกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาดูแลชีวิตและการพัฒนามนุษย์แบบ 2.1 ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาดูแลชีวิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.

โดย
นางสาวรังษิมา เสถียรกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์แบบ 2.1 ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาดลอดชีวิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MODEL OF COMMUNICATIVE ENGLISH SKILLS DEVELOPMENT IN
OCCUPATIONS FOR NON-FORMAL EDUCATION TEACHER

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Education LIFELONG EDUCATION AND HUMAN DEVELOPMENT

Department of LIFELONG EDUCATION

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.
โดย	รังษิมา เสถียรกิจ
สาขาวิชา	การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์แบบ 2.1 ศึกษาศาสตร์ ดุขฎฐิบัณชิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริณา จิตต์จรัส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.จิตตรา มาคะผล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.ภัทร์ธีรา เทียนเพิ่มพูล)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร.จรัสศรี หัวใจ)

59251906 : การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์แบบ 2.1 ศาสตร์ศึกษาศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปแบบ, การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ, ครู กศน.

นางสาว รังษิมา เสถียรกิจ: รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริณา จิตต์จรัส

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. 2) สร้างและพัฒนาารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน 3) ศึกษาและทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และ 4) ศึกษาผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ แบบแผนเป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูกศน.จากทั่วประเทศทั้ง 5 ภูมิภาคจำนวน 384 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.8 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่น (r) เท่ากับ 0.99 โดยทดลองใช้กับครู กศน. ที่ อ.บางปะอิน จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาสภาพความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ และนำมาพัฒนารูปแบบก่อนที่จะนำไปหาประสิทธิภาพกับครู กศน. ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 25 คน ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ครู กศน. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 88.68 วิชาเอกไม่ใช่ภาษาอังกฤษร้อยละ 85.53 และไม่ได้รับการอบรมภาษาอังกฤษร้อยละ 76.42 ครูกศน.มีสภาพความรู้ ความสามารถการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.70) มีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.77) รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน.มี 2 ชุด 14 หน่วย ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” ใน 6 อาชีพ ผลการทดลองพบว่า รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 70.40 / 70.93$ และครู กศน. มีคะแนนค่าเฉลี่ยความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.58)

59251906 : Major LIFELONG EDUCATION AND HUMAN DEVELOPMENT

Keyword : MODEL, COMMUNICATIVE ENGLISH SKILLS IN OCCUPATIONS, NON-FORMAL EDUCATION
TEACHER

MISS RUNGSIMA STIENKIT : MODEL OF COMMUNICATIVE ENGLISH SKILLS
DEVELOPMENT IN OCCUPATIONS FOR NON-FORMAL EDUCATION TEACHER THESIS
ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR SIRINA JITCHARAT, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) survey the conditions and the needs of non-formal education teacher to their communicative English skills in occupations 2) design and develop a model of english communicative skills for listening, speaking, reading and writing 3) study and try out a model of communicative skills in occupations and 4) study and analyse the results of learning activities designed for enhancing the listening, speaking, reading and writing skills for non-formal teacher from a model of communicative skills in occupations. Pattern of research methodology is R&D. A sample group was 384 teachers through multi-stage random from 5 regions in a country. The instrument for data collection at this stage using questionnaire surveyed which was tested with 30 of non-formal teachers in Bang pa-in district, Ayutthaya province. The content validity for index of consistency (IOC) = 0.8-1, reliability (r) = 0.99. Data from questionnaires were contributed to design a model of english communicative skills in occupations for non-formal education teacher.

The data shown characteristic of non-formal teachers as follows: mostly were female = 71.30%, education level in bachelor degree = 88.68%, non-english major = 85.53%, never been trained in english course = 76.42%, english communicative competence were at moderate level ($\bar{x}$ = 2.75, S.D. = 0.70) and the needs for development in english communicative skills were at high level ($\bar{x}$ = 3.54, S.D. = 0.77). A model of communicative skills in occupations for non-formal education teacher comprises of 2 major sets and 14 units which contain main idea of english in daily life and english in 6 occupations. Learning activities designed as "Easy Learning and Experiences Review to Build up Occupations" style. After 2 stages of model of communicative English skills development in occupations for non-formal education teacher had been tested, the research found that the efficiency of the process: E1/E2 = 70.40/70.93 respectively. And average score of knowledge after development model implemented was higher with statistical significance at 0.05, satisfaction of learners were in highly level ($\bar{x}$ = 4.46, S.D. = 0.58).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยความเมตตากรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริมา จิตต์จรัส อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้เป็นเสมือนลมใต้ปีกที่คอยพยุงคลูกศิษย์ให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้ในที่สุด อาจารย์ ดร.จิตตรา มาคะผล และ อาจารย์ ดร.ภัทร์ธีรา เทียนเพิ่มพูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เป็นผู้ที่ทำให้ข้อคิดเห็นตลอดจนคำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับผู้วิจัยเสมอมา รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ประธานกรรมการ และ ดร.จรัสศรี หัวใจ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้โอกาส คำแนะนำ กำลังใจ ตลอดจนประสบการณ์ที่ตีร่วมกับชาว กศน. ช่วยให้เส้นทางการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผ่านปัญหาและอุปสรรคไปได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งล้วนมีคุณค่า และมีความสำคัญต่อโอกาสในการศึกษาเรียนรู้อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ผู้บริหารและครู กศน. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย และมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนช่วยเหลือให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ รวมถึงคณาจารย์ และน้อง ๆ ที่น่ารัก ผู้เป็นทั้งกัลยาณมิตรและกำลังใจที่อบอุ่นในภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิตทุกคน และบุคคลพิเศษที่ผู้วิจัยไม่เอ่ยนามไม่ได้เลย คือ ผศ.ดร.เวหา เกษมสุข น้องรัก ที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย เอาใจใส่ในทุก ๆ เรื่อง ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ด้วยกัน หายที่สุดขอ กราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด ขอขอบคุณกำลังใจและการสนับสนุนอย่างดี จาก สามี ลูกหลาน ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูงทุกคน จนการศึกษาและงานวิจัยสำเร็จลุล่วงลงได้

คุณค่าใดใดที่อาจเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้คณาจารย์ที่เคารพรักทุกท่าน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกคน รวมทั้งขอขอบคุณผู้ที่จะนำเอาความรู้จากวิทยานิพนธ์นี้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์สืบไป

รังษิมา เสถียรกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. คำถามการวิจัย.....	11
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
4. ขอบเขตการวิจัย.....	12
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	13
6. กรอบแนวคิดของการวิจัย	13
7. นิยามศัพท์เฉพาะ	14
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
1. ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต	18
1.1 ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Theory).....	18
1.2 แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Concept).....	21
1.3 หลักการสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต.....	28
1.4 การศึกษาตลอดชีวิตกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	32

1.5 การศึกษาตลอดชีวิตกับความสำคัญของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	38
1.6 ครู กศน. กับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	50
1.7 นโยบายการศึกษานอกระบบ เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	52
2. แนวคิดการพัฒนามนุษย์ (Human Development) และทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory)	54
2.1 แนวคิดการพัฒนามนุษย์	54
2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	58
3. แนวคิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ (English Communicative Approach in Occupations)	65
3.1 แนวคิดด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ (English Communicative Approach)	65
3.2 ความสำคัญของการสื่อสาร	68
3.3 ภาษากับการสื่อสาร	69
3.4 ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสาร	71
3.5 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ	75
3.6 แนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษและทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (English as a Second Language)	76
3.7 แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ (English Communicative for Occupations)	84
3.8 แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)	87
3.9 การออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communicative activities)	90
4. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ (Concept of Model Development)	95
4.1 ความหมายของรูปแบบ	95
4.2 ประเภทของรูปแบบ	97
4.3 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้	98

4.4. การพัฒนารูปแบบ	99
4.5 รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษ	107
4.6 รูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมเจตคติและฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ.....	108
4.7 รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ	109
4.8 ครู กศน. กับการพัฒนารูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ	110
5. นโยบาย ยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ และแนวคิดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	112
5.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ตามแผนพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	112
5.2 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ	117
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	119
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	119
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	124
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	132
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	133
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	135
วิธีดำเนินการวิจัย	136
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยครั้งที่ 1 (Research 1 : R1).....	136
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ (Development 1 : D1).....	141
ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยทดลองรูปแบบ (Research 2 : R2)	145
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบ2 (Development 2 : D2).....	146
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	149
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1 : R1).....	150
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1 : D1).....	166

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2 : R2).....	175
ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2 : D2).....	179
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	184
สรุปผลการวิจัย.....	187
การอภิปรายผลการวิจัย.....	189
ข้อเสนอแนะ.....	205
รายการอ้างอิง.....	208
ภาคผนวก.....	221
ภาคผนวก ก คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ.....	222
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	281
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	328
ภาคผนวก ง แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561.....	394
ภาคผนวก จ ภาพการทำกิจกรรม.....	398
ประวัติผู้เขียน.....	402

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงลักษณะการศึกษาตลอดชีวิตตามรูปแบบการศึกษาและการจัดกิจกรรมของสถาบัน และองค์กรต่าง ๆ.....	31
ตารางที่ 2	หัวข้ออาชีพและคำศัพท์เพื่อสร้างเนื้อหาการเรียนรู้.....	110
ตารางที่ 3	รูปแบบการสื่อสารและเนื้อหาการเรียนรู้ตามสาขาอาชีพ.....	112
ตารางที่ 4	แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) จากครู กศน. ตำบล/แขวง ทั่วประเทศ.....	134
ตารางที่ 5	สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	147
ตารางที่ 6	แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	150
ตารางที่ 7	แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. และปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.....	153
ตารางที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.....	154
ตารางที่ 9	แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของ ครู กศน.....	156
ตารางที่ 10	แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	161
ตารางที่ 11	แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.....	165
ตารางที่ 12	แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.....	181
ตารางที่ 13	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม.....	181

ตารางที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน.	182
-------------	--	-----

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะโลกไร้พรมแดน (Globalization) อันเนื่องมาจากความสำเร็จของการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนำไปสู่ปรากฏการณ์การสื่อสารเพื่อเรียนรู้ความเป็นมาซึ่งกันและกันของผู้คนในแต่ละภูมิภาคของโลกให้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ช่วยพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นทั้งในระดับปัจเจกชน สถาบัน และประเทศชาติ ก่อให้เกิดความร่วมมือและรวมกลุ่มกันของหลายประเทศในหลายภูมิภาค การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน เป็นความสามารถหรือความเข้าใจภาษาในการสื่อความหมายของตนเองกับผู้อื่น การพัฒนาการสื่อสารในทุกมิติอย่างรอบด้าน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกัน ลดปัญหาความขัดแย้ง และนำไปสู่สันติสุขที่ทุกฝ่ายต่างต้องการให้เกิดขึ้นในทุกระดับของโลก ในทางตรงกันข้าม ความไม่เข้าใจจากการสื่อสารของผู้คนที่แตกต่างกันทั้งด้านการรับรู้ และวัฒนธรรมก็ย่อมก่อให้เกิดข้อสงสัย คลางแคลงใจ ขาดความไว้วางใจ จนนำไปสู่ปัญหามากมาย อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมเกิดความแตกแยกได้ และที่สำคัญคือการใช้ภาษาที่ช่วยสื่อ “ข้อมูลข่าวสาร (Message)” ที่ต้องการได้อย่างชัดเจน จะทำให้เข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม วัฒนธรรม และประเพณีของกันและกันได้ดี ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ส่งสาร (Sender) และผู้รับสาร (Receiver) ช่วยให้การติดต่อสัมพันธ์กันเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวดเร็ว ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนใน สังคมได้เป็นอย่างดี

ภาษา คือสื่อสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ปัจจุบันนี้ ภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษากลาง (English as an international lingua franca) ในการสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ของเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน ข้อมูลข่าวสาร (Message) ที่ผ่านเข้ามาจากทุกทิศทางในแต่ละวัน ทำให้ผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จาก การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาได้หลากหลายจะเป็นผู้ได้เปรียบมากกว่า ในยุคที่ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ การเปิดรับความคิดใหม่ ๆ ผ่านการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีก็เป็นที่ยอมรับกันได้อย่างกว้างขวางเช่นกัน แนวคิดในเรื่องภาษาก็แตกต่างออกไป ภาษาไม่ใช่รูปแบบเฉพาะและอยู่ในขอบเขตที่จำกัดของพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งอีกต่อไป ภาษาตามความหมายของ Mofett (1968, อ้างใน ผ่องศรี มาศขาว, 2547) ได้ให้ความหมายของภาษาว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ภาษาเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเป็นสิ่งที่บ่งบอกอุดมการณ์ วัฒนธรรม แนวความคิด และแนวทาง

เพื่อการปฏิบัติในสังคม (นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.22) โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ถูกใช้เป็น
ภาษากลางในการติดต่อสื่อสารทุกรูปแบบทั่วโลก จนกลายเป็นภาษาสากลนานาชาติ (English as
an

International Language or a Global Language : Kirkpatrick, 2007; Sharifian, 2009, อ้างใน
Poranee Deerajviset, 2014) ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญทางด้านการศึกษา จัดเป็นสื่อสำคัญนำไปสู่ความก้าวหน้า
ทางวิชาการและการศึกษา (จรัสศรี หัวใจ และคณะ, 2557) สอดคล้องกับ วีร์ ระวัง (2558: น.48)
ที่กล่าวไว้ว่า “การพัฒนาคนไทยให้สามารถสร้างข้อมูลข่าวสารภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่าง
ถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษา (Educationalization) ” การศึกษาและ
การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้คนเพื่อการสื่อสารกับโลกในทุกระดับ
จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป ดังสรุปรายงานการติดตามผลการศึกษาทั่วโลกปี 2016 ของ UNESCO
(หน้า 15) ที่ว่า “การศึกษาคุณภาพดีจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำ
แรงงานที่มีการศึกษาดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบที่ทุกคนมีส่วนร่วม เพิ่มโอกาส
ในการได้งานที่เหมาะสม และมีรายได้ที่เพียงพอ” นอกจากนี้ ที่ประชุมแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ 20 นี้
ยังได้พิจารณาให้การรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในช่วง 15 ปีข้างหน้า ตั้งแต่ปี
ค.ศ.2015-2030 (Transforming Our World : The 2030 Agenda for Sustainable Development)
ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาในภาคการศึกษา (SDGs 4) ด้วยการสร้างหลักประกันว่า “ทุกคนมีการศึกษา
ที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (แผนพัฒนาการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564) ที่ประชุม UNESCO เน้นว่า องค์ประกอบ
พื้นฐานที่สำคัญของการศึกษาคือ การเร่งพัฒนาให้เกิดความเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา
เพื่อนำไปสู่วัฒนธรรมประชาธิปไตย ที่ส่งเสริมให้คนมีความรู้เท่าทันต่อการบังคับใช้กฎหมาย
ในทุกระดับของสังคม ไม่มีระบบการศึกษาในรูปแบบใดที่จัดว่าดีมีคุณภาพ หากผู้คนในสังคมยังไม่ได้
รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมอย่างเพียงพอ (Europe and North America Consultation
Education 2030 in UNESCO, 2017)

นโยบายการพัฒนา “คน” ของประเทศไทย เริ่มต้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 12 (2560-2564) ในปัจจุบัน
นับว่าเป็นยุคเปลี่ยนผ่านสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลาง เน้นการมีส่วนร่วม
ด้วยการใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน การเตรียมความพร้อมของคน การจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติ 20ปี ที่เน้นนโยบายการพัฒนาใน 6 ด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ สอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในสังคมให้มีภูมิคุ้มกัน พัฒนา

ตนเองได้ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของ UNESCO เพื่อให้คนไทยสามารถปรับตัว และรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างรวดเร็ว ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของคนไทย การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ สามารถสื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเริ่มมีความสำคัญ และชัดเจนมากขึ้น เมื่อเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว ขยายตัวอย่างกว้างขวางในทุกภูมิภาค และการรวมกลุ่มกันตามโครงการความร่วมมือของ 10 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนพัฒนามาเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี พ.ศ.2558 ดังที่ สิงหนาท น้อมเนียน (2558: น.10) ได้กล่าวถึงกรณี การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนควรเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการเตรียมพร้อมทางการสื่อสาร ภาษาอังกฤษที่จะเป็นภาษาสำหรับการทำงานในประชาคมอาเซียน ทั้งนี้จะส่งผลให้ประชาชน พลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียน จะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกเหนือจากภาษาประจำชาติ หรือ ภาษาของแต่ละชุมชนเอง”

ระบบการศึกษาก็ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง เพราะ ภาษาอังกฤษกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ ประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาเพื่อการสื่อสารที่เป็นสากล ทำให้ผู้คน ติดต่อสื่อสารกันได้ (Naved, 2012, อ้างใน ธนวรรณ กำคำ, 2558: น.2) สอดคล้องกับการศึกษาของ จรัสศรี หัวใจ (2557) ว่า “การพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาประเทศ สังคมไทยตระหนัก ดีว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมปัจจุบันต้องการทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความรู้ ความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อแสวงหาความรู้ และเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้ง กระบวนการศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องช่วยเสริมความสามารถในการสื่อสาร การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ” ภาษาอังกฤษจึงเป็นประตูสู่โลกกว้างของคนทุกเพศทุกวัยที่ต้องการพัฒนา ตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น

ในขณะที่ทุกวันนี้ ผู้คนต้องอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพาที่ สะดวกต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยขับเคลื่อนการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ให้ถึงกันได้อย่าง ทันทีทันใด และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ได้ด้วยตัวเอง ภาษาอังกฤษ จึงกลายมาเป็นภาษาแรกทีคนในแต่ละส่วนของโลกต้องศึกษา เพื่อใช้หาข้อมูลในการติดต่อสื่อสารกัน ได้อย่างทั่วถึง “ครู” ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของ คนในชาติ ให้มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ดีเป็นอย่างยิ่ง แต่จากที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นวิทยากร ในโครงการอบรมพัฒนาทักษะครู กศน. ด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Boot camp) ที่ต้องการให้ครูได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียนตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๑๐.๒๓/๖๘ ประกอบกับการพูดคุย พบว่าตัวครูเองก็มีปัญหาการใช้

ภาษาอังกฤษทั้งในด้านพื้นฐานความรู้ และโอกาสในการฝึกฝนที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมั่นใจ เช่นกัน สอดคล้องกับรายงานประจำปี 2561 ของสำนักงานจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ (Education First, 2018) ที่ได้จัดอันดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มประเทศที่ ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จำนวน 88 ประเทศทั่วโลก โดยสุ่มตัวอย่างประชากรประมาณ 1.3 ล้านคน ผลระบุว่าไทยอยู่อันดับที่ 64 และจัดอยู่ในกลุ่มประเทศ 5 อันดับที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ต่ำที่สุด (โคลัมเบีย ปานามา ซาอุดีอาระเบีย ไทย และ ลิเบีย) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว ไทยได้คะแนนในอันดับที่ 6 จาก 8 ประเทศ (Education First, 2018) ซึ่ง นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (บางกอกโพสต์, 2561) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การเรียนภาษาอังกฤษของไทยเน้นที่ความถูกต้องและความจำมากกว่าการสื่อสาร (BBC News Thai, 2561) ทำให้นักเรียนไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าคนไทยจะเรียนภาษาอังกฤษเป็นเวลา 12 ปี ซึ่งเป็นอุปสรรคหลักในการแข่งขันกับนานาชาติ และแม้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 จะได้เสนอการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ไว้นานแล้ว หากแต่ในความเป็นจริง มิตรรา ภูริปัญญาวานิช (อาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) แสดงความเห็นไว้ว่า ไม่ได้เป็นไปตามนั้น เพราะครูคุ้นชินกับวิธีการสอนที่เน้นโครงสร้างตามหลักไวยากรณ์ เป็นสำคัญ (Grammar translation) ซึ่งไม่ได้เน้นกระบวนการฝึกใช้ภาษา (บางกอกโพสต์, 2561) ฉะนั้น ปัญหาหลักของประเทศไทย มาจากแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเรียน ไวยากรณ์ รูปแบบประโยค แต่ไม่ได้เน้นการนำไปใช้ และที่สำคัญ ครูที่สอนภาษาอังกฤษไม่ได้จบวิชาภาษาอังกฤษโดยตรง อีกทั้งยังต้องทำงานอื่นนอกจากการสอน ทำให้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ไม่มีโอกาสได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง ซึ่ง นัฐพล นาคสุสุข ผู้อำนวยการสถาบันภาษานานาชาติ มหาวิทยาลัยเนชั่น กล่าวว่า “ประเทศไทยสอนภาษาอังกฤษผิดธรรมชาติ เพราะควรเริ่มจากการ ฟัง พูด อ่าน เขียน ส่วนหลักการต่าง ๆ นั้นเป็นลำดับสุดท้าย แต่การเรียนการสอนของไทย เริ่มจากหลักการก่อน จึงกลายเป็นยาขมสำหรับเด็กไทย” และ “การสอน ให้เด็กสนใจในภาษาอังกฤษเป็นเรื่องไม่ยาก เพียงแค่ครูอาจต้องขวนขวายหาความรู้รอบตัว เช่น หาเว็บไซต์ที่สอนภาษาอังกฤษที่น่าสนใจ มาแนะนำให้นักเรียน หรือมีเทคนิคการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ” (วรลักษณ์ ศรีวัย, 2555) การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูเพื่อนำไปสู่แนวทาง การปรับวิธีการเรียนการสอน จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำเป็นอันดับแรก เพราะการยอมรับความเปลี่ยนแปลงตนเองของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถให้เกิดผลลัพธ์ในทางปฏิบัติต่อผู้เรียนเป็นเรื่องที่สำคัญมาก (Fullan & Hargreaves, 1992)

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ทบทวนระบบการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ และกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู (พ.ศ.2558-2572) ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การปฏิรูประบบและรูปแบบการผลิตครู 2) การปฏิรูประบบและรูปแบบการพัฒนาครู 3) การปฏิรูประบบการใช้ครู และระบบบริหารงานบุคคลของครู 4) การปฏิรูประบบการวิจัยของสถาบันผลิตและพัฒนาครู และ 5) การสร้างกลไกและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (หน้า 39) อีกทั้งยังมีการส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ อาจารย์ และนักวิจัยในสถานศึกษาให้มีศักยภาพทัดเทียม กับนานาชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับประเทศด้านการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย 11 แผนงาน และในแผนงานที่ 6 (หน้า 45) กำหนดไว้ว่า “ภายใน 3 ปี ยุกระดับภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา ปรับชั่วโมงการเรียนภาษาให้มากขึ้น เน้นการเรียนการสอนสำหรับนำไปใช้สื่อสารจริงมากกว่าหลักไวยากรณ์ จัดทำ Application Echo Hybrid, Echo English รวมทั้งพัฒนาครูภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการ Boot Camp และขยายผลอย่างต่อเนื่อง และในแผนงานที่ 8 สำรองความต้องการแรงงานจากสถานประกอบการ เพื่อนำไปสู่การผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของประเทศ โดยให้ขยายโครงการทวิภาคี ทวิศึกษา โครงการสหกิจศึกษา หลักสูตรอาชีวะระยะสั้น ในโรงเรียนสามัญ และ กศน.” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามที่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล” ด้วย “วิสัยทัศน์: ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษา การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีแทนแรงงานมนุษย์ กำลังเป็นปัญหาของทุกชาติในโลก เนื่องจากปัญหาอัตราการเกิดของประชากรลดน้อยลง ซึ่งนับเป็นอีกเหตุผลที่สำคัญต่อการพัฒนา ศักยภาพของคนให้เท่าทันการเติบโตของเทคโนโลยีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติได้อย่างพร้อมเพรียง ตามยุทธศาสตร์ไทยแลนด์ 4.0 ที่มีนโยบายเปิดประตูประเทศไทยสู่โลก (จีน อินเดีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น) โดยเชื่อมผ่าน 9 ชาติในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ทางด้านการค้า การลงทุน

ด้วยโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างฐานเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของเอเชียต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: น.20)

ในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันก็ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้คนได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ผู้คนสามารถปรับตัวพร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา (Any time, any where) การจัดการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน ตามโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยอีกต่อไป แนวโน้มที่ประชาชนปฏิเสธการศึกษาในระบบโรงเรียน และต้องการการศึกษานอกระบบมีเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.), 2561: น.44) การศึกษานอกระบบสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของทุกคน ทุกวัย ใ ห้ มี ทักษะการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองไทยในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง (Self-Directed-Learning) ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และแผนการพัฒนาเศรษฐกิจที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การวิจัยพัฒนาด้านเทคโนโลยีขั้นสูงมากขึ้น อีกทั้งยังต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความสมดุลของชุมชน และสังคมให้สะอาด สวยงามตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ เชื่อมโยงเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม บริการ การท่องเที่ยว และธุรกิจเพื่อสังคม การบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการศึกษิตามความต้องการของประชาชน จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และมีบทบาทชัดเจนในเรื่องการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตได้ตามความต้องการของผู้เรียน คือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ที่ถูกตั้งขึ้น ตามมาตรา 14 ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2551 โดยมี เล ข า อธิ ก ร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เรียกโดยย่อว่า “เลขาธิการ กศน.” มีฐานะเทียบเท่าอธิบดี สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงาน โดยมี “กศน. ตำบล” เป็นหน่วยงาน ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ประชาชนในพื้นที่ ให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยมี “ครู กศน. ตำบล” เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน

ภารกิจครู กศน. ตามนโยบายของสำนักงาน กศน. เชื่อมโยงกับทุกภารกิจของชาติด้าน การศึกษา คือ กรอบ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) นโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2558-2564) จุดเน้น นโยบายของรัฐมนตรีว่าการ ก ร ะ ท ร ว ง คี ก ษ า อธิ ก า ร แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนพัฒนาการศึกษา ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และนโยบายรัฐบาล มา กำหนดเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2561 ของ สำนักงาน กศน.) ซึ่งมีนโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและจุดเน้น ตามวิสัยทัศน์ กศน. ที่ว่า “คนไทยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถ ดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะที่จำเป็น ในโลกศตวรรษที่ 21”

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และฝึกอบรมทักษะอาชีพให้กับประชาชน เพื่อส่งเสริม การศึกษาตลอดชีวิตของครู กศน. ตามรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายภาครัฐฯ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น บุคคลที่มีส่วนสำคัญและ ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด คือ “ครู กศน. ตำบล” ที่อยู่ในต่างจังหวัด และครู กศน. แขวง ในเขต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “ครูการศึกษานอกระบบ หรือครู กศน. ” ที่ใช้ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน (กศน. ตำบล/แขวง) เป็นฐานในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของคนในชุมชนทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตลอดชีวิต ให้มีความหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนในชุมชน ให้สามารถปรับตัวได้ และ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ด้วยทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (Digital Literacy Skills) ทักษะการดำรงชีวิตและการทำงาน (Life and Career Skills) (สำนักงาน กศน., 2556: น.129) รวมถึง “ทักษะการรู้หนังสือ (Literacy Skills)” ที่มีได้หมายถึง การเรียนรู้เพื่ออ่านออกเขียนได้ในภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังต้องมีความรู้ที่กว้างกว่านั้น คือ ความรู้และ ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ (Language Literacy) เพื่อการสื่อสาร เช่น ทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น เพื่อสามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580 ที่เกี่ยวข้องกับ กศน., สำนักงาน กศน.: น.6) สอดคล้องกับแนวคิดของ อนุสรณ์ แสงนิ่มนวล (ประธานกรรมการอาชีวศึกษา) ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตร การเรียนการสอนของ ไทยเน้นวิชาการมากเกินไปจนความจำเป็น ไม่สามารถนำไปใช้ประ โยชน์ในการทำงานมากนัก ควรมุ่ง การเรียนเพื่อนำไปใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพ เช่น การเป็นผู้ประกอบการ ต้องมีความรู้พื้นฐาน

ด้านเศรษฐศาสตร์ ฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เรียนรู้ระบบการจัดการในด้านต่าง ๆ ...” (อนุสรณ์
แสงนิมิต, 2560: น.9)

การพัฒนาความพร้อมทักษะด้านต่าง ๆ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงเป็นความจำเป็น เพื่อให้ครูสามารถสังเคราะห์ทักษะความรู้ความเข้าใจสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารไปสู่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 52 ที่ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะ “ครู” เป็นบุคลากรสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาชาติ ซึ่งสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI : Thailand Development Research Institute) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพครูว่า “การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครู ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษา” (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2558: น.86) และในแผนปฏิบัติการ ปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงาน กศน. ก็ยังได้ระบุถึงแนวทางการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ให้สอดคล้องกับสมรรถนะ วิชาชีพ เพื่อให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและสมรรถนะวิชาชีพในการปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

นอกจากนี้จากแผนปฏิบัติการ ปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงาน กศน. ที่มีนโยบายเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาด้านการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในเขตพื้นที่พิเศษ คือ เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดภาคใต้และพื้นที่ชายแดน และ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ด้วยการส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษา และพัฒนาศักยภาพประชาชน สร้างงานและพัฒนาอาชีพที่เป็นไปตามบริบทและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จัดให้มีการอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ (ระยะสั้น) ให้มีความรู้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ดังที่ปรากฏตามหนังสือแจ้งแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ของสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2561 (ที่ศธ 0210.04/ว6640, ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2560) เนื้อหาโดยสรุป คือ “ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพตามขอบเขตเนื้อหาการเรียนรู้ในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษด้าน การท่องเที่ยว การเกษตร การค้าขาย การ นวดแผนไทย การบริการรถรับจ้าง และการเสริมสวย ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมของแต่ละอาชีพได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละบริบทของพื้นที่” และ “สถานศึกษาอาจใช้ครู กศน. ที่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาครู กศน. ต้นแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Boot Camp) เป็นวิทยากรฝึกอบรม”

แต่จากประสบการณ์การเข้าร่วมในโครงการพัฒนาทักษะด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Boot Camp) ของครู กศน. จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามหนังสือเชิญอย่างเป็นทางการ (ศธ ๐๒๑๐.๒๓/๖๘) ระหว่างวันที่ 17-19 และ 29-31 มกราคม พ.ศ.2561 พบว่า ครู กศน. ส่วนใหญ่ยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน แม้จะเป็นครู กศน. ต้นแบบที่เคยผ่านการอบรม โครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร (Boot Camp) มาแล้ว ก็ยังไม่สามารถเป็นวิทยากรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีภาระหน้าที่ที่หลากหลาย และไม่ค่อยมีการฝึกฝนการสนทนาภาษาอังกฤษในชีวิตจริงทำให้ขาดความมั่นใจในการสื่อสาร ด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนด้วยภาษาอังกฤษ อีกทั้งครู กศน. ส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกภาษาอังกฤษ ทำให้การฝึกอบรมในระยะเวลาสั้น ๆ และขาดความต่อเนื่อง ไม่สามารถช่วยพัฒนาให้ครูสื่อสารภาษาอังกฤษได้เท่าที่ควร และจากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ กศน. ปีพ.ศ.2556 ตามยุทธศาสตร์ที่ 7: การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ด้วย “อิงลิชโปรแกรม กศน. เตรียมคนไทยสู่อาเซียน” ซึ่งเป็นการจัดโครงการพัฒนาทักษะความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้าน การพูด และการฟังในระดับพื้นฐานโดยอาจารย์เจ้าของภาษา ให้แก่บุคลากรสำนักงาน กศน. เพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.2558 การฝึกอบรมใช้เวลา 30 ชั่วโมงพบว่า “การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างล่าช้าและไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ เนื่องจากทักษะด้านภาษาอังกฤษของผู้รับการ อบรมอยู่ในระดับเริ่มต้น แต่ผู้เข้าอบรมก็มีความสนใจที่ต้องการจะเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีกในอนาคต ” (สำนักงาน กศน., 2556: น.165-166) ทั้งนี้เพราะครูในฐานะนักศึกษาย่อมตระหนักดีว่า ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ตัวครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ทั้งในแง่ของการเป็นต้นเหตุแห่งปัญหา และในการที่จะช่วยแก้ปัญหา ในขณะที่มีการปฏิรูปการศึกษาที่กำลังเกิดขึ้นนั้น ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นพมาศ หงษาชาติ (2553) ที่ว่า “การพัฒนา ครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถนำไปถ่ายทอดและพัฒนาให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับช่วงชั้นอายุ และประสบการณ์ของนักเรียน เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในระดับที่จะเข้าสู่การพัฒนาในเวทีระดับภูมิภาค และระดับโลก ครูสอนภาษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ความหมายของภาษา องค์ความรู้ทางภาษา เทคนิควิธีการสอนภาษา เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง การเรียนการสอนควร เน้นการสอนในสภาพของการนำไปใช้ได้จริงตามบริบทของสังคม เพื่อให้การเรียนภาษาอังกฤษ มีความหมายสำหรับตัวผู้เรียน และเป็นช่องทางในการเรียนรู้ความรู้ในสาขาต่าง ๆ และเป็นโอกาส

ในการสร้างโอกาสทางอาชีพแก่ผู้เรียนในอนาคต” (นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.179) ตรงกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของเบนจามิน บลูม (Bloom’s Taxonomy) ใน 3 ด้านคือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย (Bloom et al., 1956) และทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (Krashen, 2009) ที่เน้นการเรียนรู้ความหมายของภาษาด้วย ระบบการรับรู้ (Acquired system) ภาษาของผู้เรียนที่สามารถรับรู้ภาษาที่สองได้เหมือนกับภาษาแม่ของเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ สามารถจดจำได้นานกว่า และนำมาใช้ในการสื่อสารได้อย่างจริงจัง

จากสภาพความเป็นมา แนวนโยบายที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการทำวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาเปิดโอกาสให้ครู กศน. ได้นำมาใช้ฝึกฝน และเสริมสร้างทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน 6 กลุ่มสาขาอาชีพ คือ ท่องเที่ยวและโรงแรม บริการรถรับจ้าง การเกษตร ค้าขาย เสริมสวย และนวดแผนไทย สร้างกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ สามารถใช้ภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เป็นช่องทางในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทั้งครูผู้สอน และตัวผู้เรียนต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 สภาพและความต้องการการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ ทั้ง 6 สำหรับครู กศน. มีปัญหา และความต้องการจำเป็นอย่างไร

2.2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เป็นอย่างไร

2.3 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน.

3.2 เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

3.3 เพื่อศึกษาและทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

3.4 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู และผู้เรียนในชุมชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ครอบคลุมเนื้อหาภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ท่องเที่ยว การเกษตร ค้าขาย นวดแผนไทย บริการรถรับจ้าง และ เสริมสวย จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามความต้องการ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการวิจัยใน 3 ด้านดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาที่ครู กศน. ตำบล/แขวง สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากกรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด ประกอบด้วย ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออก ภาคกลาง และ ภาคใต้ จำนวน 9,593 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาที่ครู กศน. ตำบล/แขวงจาก กทม.และ 76 จังหวัด ทั่วประเทศจัดแบ่งเขตตามสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 5 ภาค ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และ ภาคใต้ จำนวน 384 คนโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random sampling) ในขั้นแรกใช้ฐานจากแต่ละภาคในสัดส่วนตามเกณฑ์ หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (SRS : Sample Random sampling) จากรายชื่อจังหวัดในแต่ละภาคว่ามีครู กศน. จำนวนเท่าใดด้วยวิธีหาสัดส่วน จากนั้นจึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองรูปแบบ ได้แก่ ครู กศน. ตำบล/แขวง จำนวน 25 คน เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

4.2.1 สภาพ และความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. และรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ

4.2.2 ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ครอบคลุมเนื้อหาภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง กับอาชีพ ท่องเที่ยวและโรงแรม บริการรถรับจ้าง การเกษตร ค้าขาย เสริมสวย และ นวดแผนไทย

4.2.3 การทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.

4.2.4 ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้จะทำการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในระหว่างปีงบประมาณ 2562-2563 ใช้เวลาโดยรวม 15 ชั่วโมง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่

5.1 แบบสอบถามสภาพ ความต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

5.2 รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

5.3 แบบวัดและประเมินผล การใช้รูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

6. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ด้วยแนวคิด ทฤษฎี มีรายละเอียดดังนี้

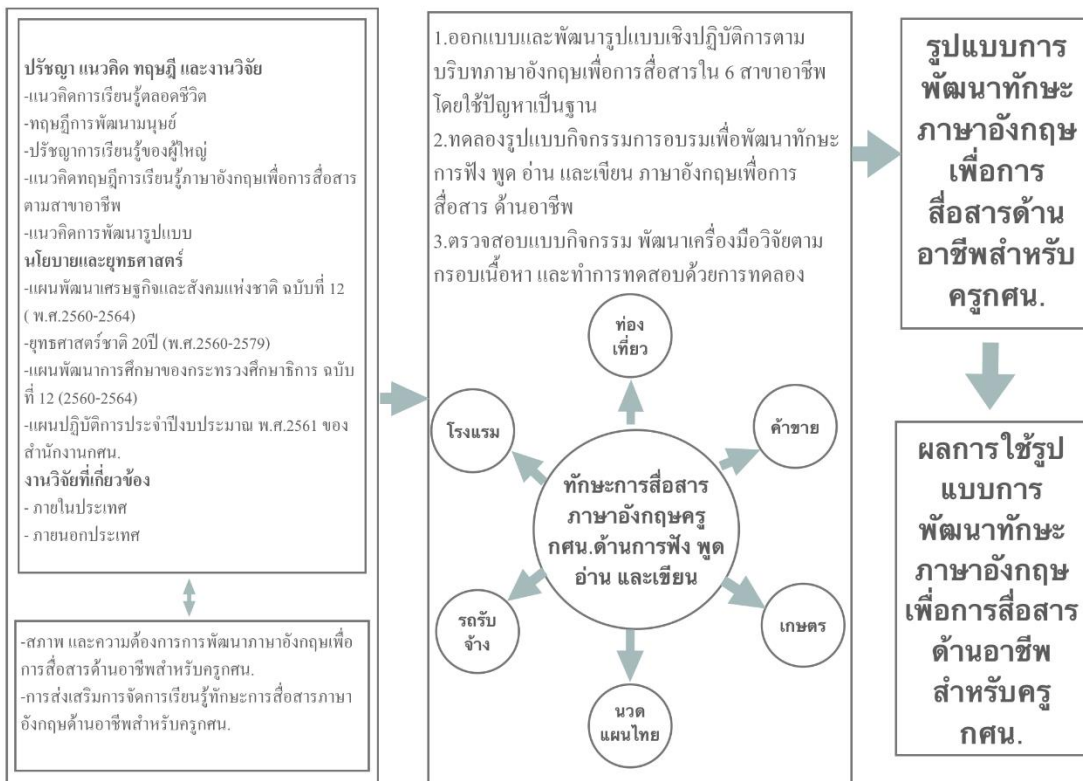
1. แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ที่มีวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” ภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสำนักงาน กศน. เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคนให้มีคุณภาพ

2. แนวคิดรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ ที่จะนำไปสู่ การ สร้างและขยายโอกาสในการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติ (Natural Approach) ด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียน อย่างเข้าใจด้วยภาษาง่าย ๆ ที่เกิดจากการบูรณาการของทักษะภายใน (Internal Skills) เช่น แรงบันดาลใจ (Inspiration) และ ข้อมูลส่วนบุคคล กับทักษะภายนอก (External Skills) เช่น ความถูกต้อง ความชำนาญ และประสิทธิภาพในการสื่อสาร เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้สะดวก รวดเร็ว พัฒนาทัศนคติ (Attitude) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) การสื่อสารไปสู่การประกอบอาชีพสามารถเพิ่มรายได้และพึ่งตนเองได้ตามความต้องการ

3. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการจัดการศึกษานอกระบบ ที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (2557) มาตรา 4 ระบุว่า หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในการศึกษานอกระบบประกอบด้วย การเน้นความเสมอภาค ในโอกาสทางการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง มีความยืดหยุ่น

ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้เรียนรู้ในสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิต และการจัดการศึกษา หลากหลาย รูปแบบ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ต่างก็ต้องการพัฒนาตนเอง และ พึ่งพาตนเอง รวมไปถึงการบูรณาการการเรียนรู้กับชีวิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญในการเข้าใจภาษาอังกฤษ (English Competency) ของครู กศน. ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน จนสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนตามสาขาอาชีพของผู้เรียนได้อย่างคล่องแคล่ว ทักษะเกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือปฏิบัติซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ด้วยการฟัง การอ่าน การใช้คำถาม การใช้กิจกรรม ด้วยบทเรียนจากสื่อการสอน จนนำไปสู่ความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้การทำงานของครู กศน. มีความก้าวหน้า

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ หมายถึง การฝึกฝนและเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู กศน. ด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและความสามารถในการเข้าใจภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง สื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Natural approach) นำไปใช้ประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารและการพัฒนาอาชีพได้ตามที่ต้องการ

ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถด้านการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ คือภาษาอังกฤษของครู กศน. เพื่อการใช้งานในชีวิตประจำวันด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน (Communicative Skills) ได้อย่างเข้าใจ และเป็นธรรมชาติ (Natural skills of English Communication) สามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ตามต้องการอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ และตรงตามวัตถุประสงค์ของการสนทนา ด้วยเนื้อหาที่ครอบคลุมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เบื้องต้นใน 6 สาขาอาชีพ

ด้านอาชีพ หมายถึง วิธีการทำมาหาเลี้ยงชีพตามบทบาทหน้าที่การงานของคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ทั้งที่อยู่ในเมืองและในชนบท โดยผ่านการสำรวจของสำนักงาน กศน. ทั่วประเทศ มี 6 สาขาอาชีพ คือ ท่องเที่ยว โรงแรม การเกษตร ค่าขาย บริการรถรับจ้าง และ นวดแผนไทย ซึ่งภาครัฐต้องการส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามบริบทของสังคมและเทคโนโลยี

รูปแบบการพัฒนา หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนในการออกแบบการเรียนการสอนตาม โครงร่างของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างสภาพแวดล้อม ให้เกิดความสนุกสนาน และผ่อนคลาย 3) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และ เขียน 4) สื่อ ซึ่งรวมถึง หนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง และโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และงานตามสาขาอาชีพ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารเบื้องต้นใน 6 สาขาอาชีพ 6) การวัดผลประเมินผลรูปแบบ ด้วยการสังเกตพฤติกรรม และแบบทดสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบกิจกรรมการฝึกอบรมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านอาชีพ สำหรับเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับครู กศน. โดยมีกระบวนการที่หลากหลาย ทันสมัย เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของครู กศน. รวมถึงบริบทการเรียนรู้ตามลักษณะการประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ครู กศน. หมายถึง บุคลากรสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ที่เป็นพนักงานราชการ คือ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครู กศน. ตำบล ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “ครู กศน.” ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใน กศน. ตำบลให้กับ

ผู้ให้บริการ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยดังที่กำหนดไว้ในนโยบายของสำนักงาน กศน. ร่วมจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษกับองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมขับเคลื่อนและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย (Good Activities) นำไปสู่การพัฒนาอาชีพ และสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องแก่ผู้เรียน

กศน. ตำบล หรือ กศน. แขวง (ในเขตกรุงเทพมหานคร) หมายถึง สถานที่ หรือ ห นั ว ย ง า น ที่จัดบริการกิจกรรมการศึกษา และการเรียนรู้ของสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัย เป็นแหล่งข้อมูลสาธารณะที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล/ แขวง มีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Good Place Best Check-in) และมีครู กศน. ตำบล/แขวง เป็นผู้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ นำไปสู่การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชน ให้เกิดการสร้าง งาน และ พัฒนาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสร้างเสริมจิตสำนึกและวินัยภายใน ชุมชนเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีคุณภาพ

สภาพ หมายถึง ปรากฏการณ์ตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู กศน. ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ความต้องการของครู กศน. หมายถึง ความมุ่งมั่น หรือความประสงค์ของครู กศน. ที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้สามารถ ฟัง พูด อ่านและเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพให้กับประชาชนได้อย่าง สนุกสนานเป็นธรรมชาติ และประยุกต์การใช้ภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในชีวิตประจำวันได้ตามต้องการตลอดชีวิต

ปัญหา หมายถึง ช่องว่างระหว่างสภาพการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารของครู กศน. กับความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ที่สามารถ นำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้อย่างสนุกสนาน เป็นธรรมชาติสามารถประยุกต์ภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารในชีวิตประจำวันเพื่อใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ ของครูได้ตามต้องการตลอดชีวิต

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความรู้สึก (Feeling) ของครู กศน. ที่รู้สึกดี ถูกใจหรือ ผิดหวัง อันเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษตามรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ครู กศน. ในฐานะผู้เรียน มีความสุขเมื่อได้รับ ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการ มีระดับความพึงพอใจที่สัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างผล การเรียนรู้ที่ได้รับตามความคาดหวัง

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 สารสนเทศในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านอาชีพของครู กศน. และชุมชน

8.2 สื่อการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา

8.3 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการใช้ทักษะภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) ที่ครอบคลุมเนื้อหาการสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นเกี่ยวกับ โรงแรมและท่องเที่ยว บริการรถรับจ้าง การเกษตร ค้าขาย เสริมสวย และนวดแผนไทย ที่เป็นพื้นฐานรองรับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารไปใช้ในชีวิตประจำวันในฐานะภาษาต่างประเทศของสังคมยุคดิจิทัลต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาอังกฤษ ของครู กศน. จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย โดยได้ศึกษาสาระสำคัญของแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Theory of Lifelong Learning Concept)
2. แนวคิดการพัฒนามนุษย์ (Human Development) และทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory)
3. แนวคิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ (English Communicative Approach in Occupations)
4. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ (Concept of Model Development)
5. นโยบาย และยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาครู
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.1 ปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Theory)

1.1.1 ความหมายของปรัชญา

คำว่า “ปรัชญา” ในภาษาไทยตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 แปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยหลักแห่งความรู้และความจริง”

สวามี สัตยานันทบุรี (2514: น.3-5, อ้างใน ทองเปลือง อภัยวงศ์, 2558) ได้กล่าวไว้ว่า คำว่าปรัชญา ตามความหมายในภาษาไทยนั้น เป็นคำที่พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ได้ทรงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า “Philosophy” ซึ่งตรงกับภาษาบาลีว่า ปัญญา หมายถึง ความปราดเปรื่อง หรือความรู้อย่างลึกซึ้ง และคำว่า ปรัชญา เป็นคำบาลีสันสกฤต มาจากคำว่า ปร หมายถึง พิเศษ ประเสริฐ ดีเลิศ กับคำว่า ชญา หมายถึง รู้ เข้าใจ ความรู้ ดังนั้น คำว่าปรัชญาจึงหมายถึง ความรู้พิเศษที่ไม่มีจุดสิ้นสุด ไม่มีอวสานแห่งความรู้ในสรรพสิ่งทั่วไป เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อสงสัยอันเป็นความรู้อันประเสริฐอย่างแท้จริง

คำว่า “ปรัชญา” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “philosophy” คือ ความรักในความรู้ หรือความรักในปัญญา (Love of Wisdom) มีที่มาจากคำในภาษากรีก ว่า “philos = love + sophia = wisdom” รวมเป็นคำว่า “philosophy” หมายถึง วิทยาการ (Discipline) ที่ว่าด้วยความสงสัยใฝ่รู้และการค้นหาคำตอบของปัญหา หรือความสงสัยของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติรอบ ๆ ตัว นำไปสู่การศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผลเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ ที่เป็นความจริง (truth)

Durant (1926) กล่าวว่า ปรัชญา (Philosophy) ก็คือการสังเคราะห์ ค ว า ม ห ม า ย (synthetic interpretation) โดยไม่มุ่งเน้นการอธิบายความจริงแต่ส่งเสริมการวิพากษ์ (criticize) ตั้งคำถาม ค้นคว้า สืบหา และเก็บเกี่ยวศึกษาจนเกิดความเข้าใจชัดเจนจากประสบการณ์ (experience) นำไปสู่การเกิดปัญญา (wisdom) ก่อนที่จะให้ความหมายและคุณค่า (its meaning and its worth) ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการแบบโซเครติส (Socratic method) ในขณะที่ทางด้านวิทยาการ (Science) คือการวิเคราะห์พรรณนา (analytical description) ตอบข้อสงสัยในแต่ละส่วนที่ไม่ชัดเจนให้คลี่คลาย ไม่ให้ความสนใจต่อสิ่งที่เป็นนามธรรม มุ่งเน้นยืนยันหลักการปฏิบัติตามวิธีการ และขั้นตอนด้วยการสังเกตธรรมชาติอย่างแท้จริงจนนำไปสู่การสร้างความรู้ (knowledge) ซึ่งไม่สามารถทำให้มนุษย์หลุดพ้นจากความวุ่นวายยุ่งเหยิงและความสิ้นหวังได้ หากปราศจากซึ่งปรัชญาที่นำไปสู่หนทางแห่งการสร้างปัญญา (wisdom)

ปรัชญาสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้น มีความหลากหลายตามขอบเขตที่ต้องการตามความสนใจของแต่ละบุคคลจนพัฒนามาเป็นศาสตร์แต่ละสาขาในปัจจุบัน ดังที่จักรพรรด วงศ์พรพวิณ กล่าวไว้ว่า “ความต้องการ ความรู้หรือประสบการณ์ชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ดิ้นรนไขว่คว้าหาในสิ่งที่ตนต้องการอยากจะรู้ เมื่อรู้แล้วก็ถือว่าเป็นประสบการณ์ของชีวิต คำว่า ประสบการณ์ ของชีวิตนี้เองคือผลที่ได้จากการศึกษาของมนุษย์ ฉะนั้นเมื่อมนุษย์สงสัยใฝ่การศึกษาในศาสตร์สาขาต่าง ๆ นั้น ก็หมายความว่า มนุษย์ได้นำตนเองเข้าสู่พรมแดนของปรัชญา คือกระบวนการอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ นั้นเอง แต่กระบวนการเรียนรู้ปรัชญาในเชิงรูปแบบของการศึกษานั้นจะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาชีวิตให้เจริญงอกงามขึ้น”

1.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับการศึกษา:

จินดา ยัญทิพย์ (2528: น.22, อ้างใน ทองเปลือง อภัยวงศ์, 2558) ได้ ก ล่ ว ธิ อธิ ก ษ ติ ก ษ์ ปรัชญาการศึกษาไว้ว่า ปรัชญา กับ การศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันมาก ปรัชญามุ่งศึกษาเรื่องของชีวิตและจักรวาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เพื่อจะหาความจริงอันเป็นที่สุด ส่วนการศึกษานั้นมุ่งศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์และวิธีการที่พัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงาม เพื่อให้สามารถ ดำเนินชีวิตได้อย่างดีมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน ทั้งปรัชญา และการศึกษามีจุดสนใจร่วมกันอยู่อย่างหนึ่งคือ การกำหนดคุณค่า และความหมายของ

ชีวิตมนุษย์ การศึกษาเป็นการนำ ปรัชญาไปปฏิบัติให้บังเกิดผล” กล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งผลการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของบุคคลให้เป็นไปในแนวที่พึงปรารถนา

ในการจัดการศึกษานั้นย่อมต้องอาศัยปรัชญาในการหาคำตอบ หรือนำปรัชญามาช่วยพิจารณากำหนดเป้าหมายของการศึกษา ดังนี้

1. ปรัชญาชี้แนวทางที่เป็นนามธรรมเพื่อสร้างทัศนคติ (perspective) นำไปสู่วิถีทัศน์ (paradigm) ที่มีตัวร่วมคือ ปัญญา (wisdom) กับความรู้ (knowledge) ให้การศึกษานำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมปรากฏเป็นความจริง (truth) และเนื่องจากนักปรัชญาแต่ละท่านมีทัศนคติทางปรัชญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาจึงมีวิถีทัศน์ตามแนวทางการศึกษาที่แตกต่างของปรัชญานั้น ๆ

2. การศึกษาเป็นสื่อกลางที่ดีที่สุดในการยืนยันความเชื่อทางปรัชญา ทั้งนี้เพราะนักปรัชญาเป็นนักคิด ที่มุ่งแสวงหาความจริงแท้สูงสุด (reality) อย่างมีเหตุผล ส่วนนักการศึกษา ก็ถือว่าเป็นนักปฏิบัติที่มุ่งนำแนวคิดทางปรัชญามาสร้างวิธีการที่ดีที่สุดให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนได้ ความมีสติปัญญาและการศึกษา ช่วยให้ผู้มีความเป็นใหญ่ในตนเอง พ้นจากอำนาจครอบงำของปัจจัยแวดล้อมภายนอก เพราะการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชีวิตเข้าถึงอิสรภาพ คือทำให้ชีวิตหลุดพ้นจากอำนาจครอบงำของปัจจัยแวดล้อมภายนอกให้มากที่สุด และมีความเป็นใหญ่ในตัวเอง ในการที่จะกำหนด ความเป็นอยู่ของตนให้ได้มากที่สุด (ป.อ.ปยุตโต, 2556)

3. นักปรัชญาคิดและอ้างเหตุผลเพื่อพิสูจน์สิ่งที่ตนเชื่อ และสร้างเป็นความคิดรวบยอด ด้วยกระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการศึกษารวมอยู่ด้วย ส่วนนักศึกษานำความคิดของนักปรัชญา มาสร้างให้เป็นจริง เห็นเป็นรูปธรรมได้ ที่ผ่านมานักปรัชญาที่ยิ่งใหญ่ของโลกทั้งหมด ตั้งแต่สมัยกรีก โบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน ก็มักเป็นนักการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ด้วยเช่นกัน เช่น John Locke, Immanuel Kant, Johann Herbart, John Dewy เป็นต้น (สมชาย รัตนทองคำ, 2554) เพราะนักปรัชญาและนักศึกษาล้วนมีเป้าหมาย และกระบวนการในการทำงานแบบเดียวกัน คือ มีเจตคติ (attitude) และ มีการลงมือปฏิบัติ (practice) เพื่อให้ได้มาซึ่งสาระเนื้อหาความรู้ (knowledge) เหมือนกัน

4. ปรัชญาตัดสินเป้าประสงค์ในทางกว้างของการศึกษา ทองเปลื้อง อกภัยวงศ์ (2558) สรุปไว้ว่า “ปรัชญา” เป็นแนวความคิดที่ลึกซึ้ง เพื่อค้นหาความรู้ที่เกี่ยวกับความจริงสูงสุดสำหรับมนุษย์ และเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ และเป็นผลแห่งการแสวงหาความรู้ทั้งหลาย ปรัชญาการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันมาก ปรัชญาการศึกษาเรื่องชีวิต เพื่อจะหาความจริงอันเป็นที่สุด ส่วนการศึกษานั้นมุ่งศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์และวิธีการที่จะพัฒนาให้มีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน ปรัชญาการศึกษาคือการนำเอาหลักการ ความคิด และผลจากการ แสวงหาความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาอย่างชัดเจนหรือทักษะเกี่ยวกับการศึกษามา ดัดแปลงให้เป็นระบบใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา ปรัชญาการศึกษามีลักษณะสำคัญคือ สามารถอธิบายถึงแนวคิดของนักปรัชญาได้ มีการวิเคราะห์ วิจัยความคิดต่าง ๆ

ทางการศึกษา รวมถึงอนุमानาคาดคะเนเกี่ยวกับระบบการศึกษาด้วย ปรัชญาการศึกษามีหลายกลุ่ม แบ่งเป็น ปรัชญา สารนิยม สัจวิทยานิยม วิวัฒนาการนิยม ปฏิรูป นิยมและอัตถิภาวนิยม

เบญจา ชั้นไพบุลย์ (2526: น.24, อ้างใน อัมพร พงษ์กัสนานันท์, 2550) กล่าวว่า การศึกษากับปรัชญามีความสัมพันธ์กันอย่างมาก โดยเนื้อหาปรัชญาทั่วไปช่วยให้ความกระจ่างแก่การศึกษาได้ และวิธีการทางปรัชญาก็ช่วยให้การดำเนินการทางการศึกษารัดกุมและชัดเจนขึ้น โดยเหตุนี้ปรัชญาการศึกษา จึงเป็นความพยายามที่จะวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และพิจารณาคุณลักษณะที่ควรปฏิบัติอย่างละเอียดลึกซึ้งทุกแง่มุม ให้เข้าใจถึงแก่น ถึงเหตุผล ความสำคัญและความสัมพันธ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีความต่อเนื่องและมีความหมายต่อมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า ปรัชญาคือการจัดการกระบวนการทางความคิดอย่างเป็นระบบลึกซึ้ง เพื่อแสวงหาความรู้ที่แท้จริง จากการตั้งข้อสงสัย และค้นหาคำตอบจากประสบการณ์ของชีวิต สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นจริงได้ด้วยกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้และพัฒนาบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงาม มีศักดิ์ศรีช่วยตนเองได้ ดำเนินชีวิตได้มีความสุข ปรับตัวเข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้ตามความถนัดสมความปรารถนา

1.2 แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Concept)

Albert Einstein กล่าวว่า “Once you stop learning, you are dying” และแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของปัจเจกบุคคลมิใช่เรื่องใหม่แต่มีมานานแล้ว ในคัมภีร์กุรอ่าน มีคำสอนว่า “บุคคล พึงเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนถึงหลุมฝังศพ (From cradle to grave) หรือ จากครรภ์มารดาถึงสูสาน (From womb to tomb)” ต่อมาในศตวรรษที่ 17 คอมนิอุส (Johannes Amos Comenius: ค.ศ.1592-1670) นักการศึกษาชาวเช็กได้เขียนหนังสือ Pampaedia เป็นภาษาละตินซึ่งค้นพบต้นฉบับในปี ค.ศ.1935 แปลเป็นภาษาอังกฤษเมื่อ ค.ศ.1963 ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนังสือเล่มแรกที่กล่าวถึงการศึกษาตลอดชีวิต (พิมพิมล สายอ่อง, 2554: น.17) โดยกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นมนุษย์สำหรับทุกคน เพราะฉะนั้นควรจัดให้มีโรงเรียนสำหรับคนในทุกช่วงอายุเพื่อให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องไปตลอดชีวิต คือ โรงเรียนสำหรับทารกแรกเกิด โรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียนสำหรับเด็กเยาวชนวัยเรียน โรงเรียนสำหรับคนหนุ่มสาว และสำหรับคนชรา เพื่อให้บุคคลได้รับการเรียนรู้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย” สอดคล้องกับ จินตนา สุจิตานันท์ (2554) ที่ว่า : การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นกับบุคคลตั้งแต่เกิดจนตายตลอดช่วงชีวิต การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อทุกช่วงชีวิตมนุษย์ เนื่องจากสภาพสังคมมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างมาก รวดเร็ว และ ส่งผลกระทบต่อ

การดำรงชีวิตของมนุษย์ การศึกษาจึงมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นกระบวนการเตรียมคนให้ก้าวสู่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และตลอดช่วงชีวิต

คำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต (lifelong learning)” หรือที่นักการศึกษาบางคนใช้คำว่า “permanente education” (Faure report, 1972, อ้างใน Aspin et al., 2012) เป็นแนวความคิดที่ได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางในวงการศึกษานับแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 เพราะคำว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” ในขณะนั้น หมายถึง วิธีการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม (different things in developing and industrialised countries) (KARL-HEINZ FLECHSIG : Dave, 1975) ซึ่ง Dewy (1983) นักปรัชญาทางการศึกษาชาวอเมริกัน ได้มองเห็นความจำเป็นในการพัฒนาคนให้มีความสามารถเฉพาะด้าน และได้รับการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง เพื่อตอบสนองการขาดแคลนแรงงานของโรงงานอุตสาหกรรมในขณะนั้น เขาเชื่อว่า คนไม่ควรได้รับการศึกษาเพียงแคในโรงเรียนหรือสถาบันเท่านั้น แต่ควรได้รับการอบรมทักษะความรู้จากนอกห้องเรียนตามความถนัดเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีพ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการทดลองปฏิบัติ จนเกิดเป็นประสบการณ์ สร้างความรู้ด้วยตนเองและต่อยอดได้ตลอดไปตามความสนใจต่อมา คำว่า “Learning to learn : การศึกษาเพื่อการเรียนรู้” ได้ถูกกำหนดให้เป็นกรอบความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต ที่มุ่งเน้นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ตั้งแต่ 50 ปีที่ผ่านมา จวบจนปัจจุบัน UNESCO (The United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization) ซึ่งเป็นองค์กรที่สนับสนุนเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องนับแต่ปี ค.ศ.1945 UNESCO จัดให้มีการศึกษาวิจัย และประชุมเพื่อสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิตจากมุมมองนักการศึกษาทั่วทุกภูมิภาคออกมาเป็นระยะ ๆ ซึ่งบรรยากาศการเมืองของโลกในช่วง ค.ศ.1960-1970 ได้มีการแบ่งระบบการปกครองของโลกออกเป็น 2 ค่ายอย่างชัดเจนคือ ระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย กับระบบสังคมนิยม ดังนั้นการจัดประชุมของ UNESCO ในขณะนั้นจึงมีนักคิดด้านการศึกษาจากทั้ง 2 แนวทาง คือ Paolo Freire และ Illich อยู่ในฝั่งของผู้นิยมการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเรียกตัวเองว่าเป็นสังคมนิยมประชาธิปไตย (Radical social democrats) กับฝั่ง Faure, Lengrand, Dave, Suchodolski ที่เห็นร่วมกันในเรื่องการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต (learning throughout life) และนิยม แนวทางเสรีประชาธิปไตย (Maximalists) แต่สุดท้ายนักการศึกษาทั้ง 2 กลุ่มต่างก็มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่อง “คุณภาพของคน (profound humanism)” ที่ต้องพัฒนาเพื่อให้พวกเขาสามารถชี้นำตนเองไปสู่ความเป็นอิสระในการดำเนินชีวิตได้ เช่น การศึกษาตลอดชีวิตกับการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษาตลอดชีวิตกับชุมชน สังคม การเรียนรู้ การเรียนรู้โดยปราศจากข้อจำกัด อีกทั้งยังจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อนำแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (Moosung Lee and Tom Friedrich, 2008)

ในปี ค.ศ.1972 Edgar Faure ได้จัดทำเอกสารสรุปแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต ชื่อว่า Faure Report : Learning to Be : The World of Education Today and Tomorrow ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยในการขับเคลื่อนให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และการเรียนรู้แบบถาวร (education permanente) อันเนื่องมาจากปัญหาการพัฒนาของเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะเทคโนโลยีที่พัฒนาก้าวหน้าอย่างมาก (Aspin et al., 2012) อีกทั้งต้องการให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง (individuals' self-learning) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนให้มีความยืดหยุ่น และหลากหลายในระบบการศึกษา เพราะเขาเชื่อว่า “เสรีภาพในการเลือกทางเดินของชีวิตไม่มีวันเป็นจริงได้ หากคนยังต้องเดินตามกรอบบรรทัดฐาน และกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดให้ โดยไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามเป้าหมายของตนเอง” (UNESCO, 1972: p.188, cited in Lee, 2008: p.3)

สุบิน ไชยยะ และคณะ (2558) การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาตลอดชีวิต เป็นคำที่มีความหมายที่แตกต่างกันอยู่บ้าง โดยคำว่า “การเรียนรู้” (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากประสบการณ์ ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นอาจเป็นไปได้ ในทางที่ดี หรือไม่ดีก็ได้ ส่วนคำว่า “การศึกษา” (Education) จะหมายถึงเฉพาะการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ดีและสังคมให้การยอมรับเท่านั้น

Dave (1975) การศึกษาตลอดชีวิต เป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวม ซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) มาจัดให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านความต่อเนื่องของเวลาในช่วงชีวิตคน และเนื้อหาสาระที่คนต้องนำ ความรู้ไปใช้ การศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นในด้านเวลา สถานที่ เนื้อหา และเทคนิค การเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และยอมรับการเรียนรู้ในแบบที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน

Cropley and Dave (1978, อ้างใน สุบิน ไชยยะ และคณะ, 2558) กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่มีการผสมผสานกันสองมิติ คือ มิติแนวตั้งเป็นมิติที่มองว่าบุคคลควรได้รับการศึกษาทุกช่วงเวลาตลอดชีวิตของเขา การศึกษา ในโรงเรียนเป็นเพียงช่วงหนึ่งของชีวิตเท่านั้นจึงไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมความต้องการของชีวิต ทั้งหมดได้ ช่วงชีวิตที่ยาวนานที่สุดของบุคคลคือหลังจากจบจากโรงเรียนไปแล้ว ดังนั้น การศึกษาหรือ การเรียนรู้จากภายนอกโรงเรียนจึงมีความสำคัญแก่บุคคลมาก และควรใช้วิธีที่หลากหลาย ส่วนมิติ แนวนอนนั้นเป็นมิติที่มองว่าการศึกษากับชีวิต เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน การศึกษาและการเรียนรู้ควรจะ ประสานกันหลาย ๆ ส่วน ทั้งในโรงเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ควรเป็น

ลักษณะของเครือข่ายที่ผสมผสานรูปแบบ แหล่ง การเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน และควรมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง สอดคล้องกับการประชุม UNESCO ที่กรุงไนโรบี ในปี ค.ศ.1986 ซึ่งได้พัฒนาแนวคิด การศึกษาตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2547) ที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. มนุษย์แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เรียนรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ เช่น จากการทำมาหากิน การเล่น การพักผ่อน การเข้าร่วมพิธีกรรม และการสมาคม เป็นต้น

2. การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดแต่เพียงในโรงเรียน แต่ครอบคลุมถึงการศึกษา นอกโรงเรียน การศึกษาตาม อัยาศัย การศึกษาเกิดได้ตามโอกาส จึงไม่มีที่สิ้นสุด

Wain (1993) ได้สรุปว่า การศึกษาตลอดชีวิต เป็นแนวทางหลัก (master concept)

ในการวางนโยบายเพื่อจัดรูปแบบการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ (program of action) ให้เกิดขึ้นจริง เหมาะสมกับโลกปัจจุบันที่ต้องการให้คนเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง สามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา และคิดอยู่เสมอว่า...ชีวิตคือ การเรียนรู้ (education is lifelong process)

OECD หรือ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ได้ประกาศ ในการประชุม Education Meeting ที่กรุงปารีส (Lifelong learning for all ค.ศ. 1996) ว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ควรเป็นแนวทางของการมีส่วนร่วม และ สนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ช่วยส่งเสริม ระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกพยายามพัฒนาศักยภาพของแรงงานด้วยการเพิ่มทักษะ ฝีมือ และ สมรรถนะ เพื่อเพิ่มสัดส่วนการผลิตและผลผลิต ดังนั้นแต่ละประเทศจำเป็นต้องหายุทธศาสตร์ สำหรับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับประเทศของตน ที่ต้องแข่งขันในสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) เพราะต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ มนุษย์ทุกคนต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอด การเรียนรู้ที่สำคัญต่อการอยู่รอด อาจไม่ใชการเรียนรู้เพื่อได้สิ่งใหม่ หรือการเรียนรู้ตามกระแสนิยม แต่อาจจะเป็นการเรียนรู้ที่นำ ประสพการณ์เดิมมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น (อุ้นตา นพคุณ, 2543: น.1)

Delores (1996) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในงานเขียนของเขาเรื่อง Learning : The Treasure Within เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ และปฏิรูประบบการศึกษาในโรงเรียนมาเป็นการศึกษานอกโรงเรียน และส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ UNESCO ได้ทบทวน แนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นการเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเวลาต่อมา

สุมาลี สังข์ศรี (2561) ศึกษาว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2483 โดยมีการตั้งสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมผู้เรียนการศึกษา

นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย หลังจบการศึกษาในระบบโรงเรียนให้กับคนทั่วไป และที่เป็นผู้ใหญ่ แต่แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ.2520 ตามที่ปรากฏในแผนการ ศึกษาชาติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ.2542 ได้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาของประเทศอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ปี พ.ศ.2552-2559 และแผนพัฒนาการศึกษาชาติปี พ.ศ.2559-2573 ที่มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และมีวิสัยทัศน์ที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณภาพการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งที่เป็นส่วนราชการ และภาคธุรกิจเอกชน รวมถึงองค์กรต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ให้เกิดขึ้นในทุกภาคของประเทศ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาได้ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อดูแลจัดการศึกษาให้กับคนในชาติ ที่ใฝ่การเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยตรงคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (Office of Non-formal and Informal Education : ONIE) ทำหน้าที่ดูแลเยาวชน และคนที่ต้องออกจากโรงเรียน ตลอดจนคนทำงานและผู้สูงอายุ ทั่วประเทศประมาณ 50 ล้านคน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 65 ล้านคนในประเทศ ให้ได้รับการศึกษาตามความต้องการ

รักกิจ ศรีสรินทร์ (Lifelong Learning, Policy Brief : OECD, 2004) แพลและเรียบเรียงคุณลักษณะพิเศษของแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องมีมุมมองแบบ องค์กรรวม (Comprehensive View) ครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกด้าน โดยมีเป้าหมายที่จะปรับปรุงความรู้ และความสามารถในการแข่งขันของบุคคล ที่ปรารถนาเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ คุณลักษณะ 4 ประการของแนวคิดการเรียนรู้ได้แก่

1. มุมมองอย่างเป็นระบบ สิ่งนี้คือคุณลักษณะที่พิเศษที่สุดของการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรอบแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของอุปสงค์ (Demand) และ อุปทาน (Supply) ของโอกาสการเรียนรู้ ที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบที่มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งครอบคลุมวงจรชีวิตทั้งหมด และประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2. มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเปลี่ยนจากมุ่งเน้นด้านอุปทาน (Supply) เป็นศูนย์กลาง ในรูปแบบการจัดการศึกษาเชิงสถาบันที่เป็นทางการไปสู่ด้านอุปสงค์ (Demand) ที่ตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียนเป็นหลัก

3. มีแรงจูงใจที่จะเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้ต้องมุ่งเน้นที่จะพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้ชี้แนะ

4. มีวัตถุประสงค์ของนโยบายการศึกษาที่หลากหลายมุมมอง วงจรชีวิตที่ให้ความสำคัญกับเป้าหมาย การศึกษาที่หลากหลาย อาทิ การพัฒนาบุคลิกภาพ การพัฒนาความรู้ วัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม และการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์เหล่านี้ อาจเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงชีวิตของคน ๆ หนึ่ง

ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2558: น.141) นิยามว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือการศึกษาตลอดชีวิต เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดแทรกไปในวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ความรู้จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันได้แก่ การฝึกปฏิบัติจากการทำงานจริง หรือการฝึกอบรมในงานการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษานอกระบบ ซึ่งเป็น กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีส่วนช่วยผลักดันให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การได้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาช่วยทำให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนตลอดชีวิต และการที่สังคมมีประชาชนจำนวนมาก ที่เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต จะทำให้สังคมแห่งนั้นกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน องค์กร จนถึงสังคมเมือง การสร้างสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงกลายเป็น กระแสหลักของสังคมโลกในปัจจุบัน การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สังคมพยายาม สื่อสารไปยังทุกคนให้ได้รับรู้ถึงแนวทางการพัฒนาตนเอง ตามศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ การพัฒนาคน ในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิตส่งผลให้ชุมชนดังกล่าวกลายเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

Walters (2010, อ้างใน Laal, 2011: p.2) กล่าวไว้ว่า “โลกใบนี้ไม่อาจ ดำรงอยู่ได้ หากมันไม่ใช่โลกแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนก็เป็นไปไม่ได้หากปราศจาก การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ในขณะที่ตัว Marjann Laal เองก็ได้สรุปการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า “ เป็นการบูรณาการ ร่วมกันระหว่างการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อสร้างเสริมศักยภาพในการพัฒนา คุณภาพชีวิต คนต้องเรียนรู้เพื่อปรับปรุงทักษะการดำเนินชีวิตตลอดทุกช่วงวัย เพื่อก้าวให้ทันต่อ ความทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งด้านการทำงานและชีวิตส่วนตัว การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้รูปแบบพฤติกรรม ของคนและสังคมรอบด้านเปลี่ยนไป เพราะคนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และเข้าใจสังคม รอบด้าน ในทุกระดับ” (Laal, 2011: p.4)

อุดม เขยกิจวงศ์ (อ้างใน ดุชนี คำมี, 2557: น.18) ได้ให้ความหมายของการศึกษา ตลอดชีวิตไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ การศึกษาตลอดชีวิตโดยทั่วไป เป็นแนวคิดและแนวทางใน การส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้สังคมที่มนุษย์นั้น เป็นสมาชิกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความหมายเชิงปฏิบัติการ กล่าวคือ เป็นกระบวนการขยายขอบเขตการจัดการศึกษานอกระบบ เป็นการเสริมสร้างบทบาทการศึกษา ให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เป็นการปรับปรุงรูปแบบการศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหา

และความต้องการของมนุษย์ เป็นการส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นการปรับจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้มีความครอบคลุมกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

Laal (2011) กล่าวไว้ว่า ในช่วง 60 กว่าปีที่ผ่านมา การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้มีการเผยแพร่และเป็นที่น่าสนใจไปทั่วโลก UNESCO จัดให้มีการประชุมระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ (World Conference on Adult Education) ขึ้นที่กรุงมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ในปีค.ศ.1960 ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1972 และที่กรุงไนโรบี ปีค.ศ.1986 ได้ข้อสรุปพัฒนาแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต อันมีสาระสำคัญดังนี้

1. มนุษย์แสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เรียนรู้จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคมทุกขณะ เช่น จากการทำมาหากิน การเล่น การพักผ่อน การเข้าร่วมพิธีกรรม และการสมาคม เป็นต้น

2. การศึกษาที่แท้จริงไม่ได้จำกัดแต่เพียงในโรงเรียนแต่ครอบคลุมถึงการศึกษา นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเกิดได้ในทุกโอกาส สถานที่ และในทุกรูปแบบ การเรียนรู้จึงไม่มีวันสิ้นสุด

3. การศึกษาตลอดชีวิตเปิดให้คนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาตามต้องการ สามารถเลือกเรียนตามรูปแบบที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตนเอง ยืดหยุ่นได้ตามโอกาสที่สะดวกเหมาะสม สามารถเลือกที่จะเรียนรู้จากบุคคล กลุ่ม หรือสถาบันที่สนใจ ตามแต่โอกาสจะอำนวย ฉะนั้น มนุษย์จึงมีโอกาที่จะพัฒนาตนเองในทุกช่วงชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการศึกษาอย่างไม่มีจุดจบไปตลอดชีวิตตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงเชิงตะกอน (from cradle to the grave)

1.3 หลักการสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต

การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญและจำเป็นต่อการใช้ชีวิตของผู้คนในทุกระดับทุกสถานที่ และตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน และตาม อัธยาศัยดังที่ต้องการ อย่างยืดหยุ่นหลากหลาย และสัมพันธ์กับคัลลองของชีวิตอย่างอิสระเสรี เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเองทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนต่อไป (สุบิน ไชยยะ และคณะ, 2558: น.162)

การจัดการศึกษาศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วยหลักการสำคัญ (สนอง โลหิตวิเศษ, 2540, อ้างใน มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช, 2544: น.150-151, อ้างใน อัมพร พงษ์กังสนานันท์, 2550) ดังนี้

1. การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนทุกวัย เพื่อพัฒนาให้บุคคลทุกช่วงวัยปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2. บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยการบูรณาการการเรียนรู้จากการเรียนในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ตั้งแต่เกิดจนตาย

3. การศึกษาตลอดชีวิตเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานในสังคม

4. การศึกษาตลอดชีวิตมีรูปแบบที่ยืดหยุ่น ใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ด้วยการผสมผสาน และบูรณาการ อาทิ การเรียนจากผู้สอน จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต วิดีโอ การประชุม การอบรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกสภาวการณ์

5. การจัดการศึกษาตลอดชีวิต ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553” มาตรา 4 กำหนดว่า “การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสาน ระหว่าง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนี้

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

นอกจากนั้น พ.ร.บ.การศึกษานี้ ยังได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษา : ในหมวด

4

มาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และ มาตรา 23 “การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และทักษะความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และ ะ ก ร ใน ู้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมบูรณ์ยั่งยืน” ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็ผลการศึกษาจากสถานศึกษาเดียวกัน หรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจาก การเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจาก ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะมุ่งประเด็นการศึกษาเฉพาะรูปแบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัยเท่านั้น

ลักษณะโครงสร้างการศึกษาตลอดชีวิตที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวันสุดท้ายของชีวิต สามารถจำแนกให้เห็นได้ชัดเจนตามรูปแบบการศึกษา และลักษณะโครงสร้างการจัดกิจกรรมการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะการศึกษาตลอดชีวิตตามรูปแบบการศึกษาและการจัดกิจกรรมของสถาบัน และองค์กรต่าง ๆ (จิตตรา มาคะผล, 2561)

รูปแบบการศึกษา	ลักษณะโครงสร้างกิจกรรม	สถาบันและองค์กรจัดการศึกษา
การศึกษาในระบบ (Formal Education)	มีโครงสร้างที่แน่นอน ชับซ้อน มีสถาบัน มีวัตถุประสงค์ระยะยาว มีมาตรฐานแน่นอน มีรูปแบบและ หลักสูตรการจัดการ ศึกษาที่แน่นอน มีการวัดผลและประเมินผลอย่าง ชัดเจน	โรงเรียนอนุบาล ประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย วิทยาลัย สถาบันเทคนิค อาชีวศึกษา และ มหาวิทยาลัย
การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)	มีโครงสร้างน้อย (Less Structure) หรือมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นในด้าน หลักสูตร ระยะเวลา การเรียนการสอน และการวัดผล มีวัตถุประสงค์ระยะสั้น ที่สะท้อนความสนใจ ความต้องการที่ หลากหลายของผู้เรียน	ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ องค์กรผู้สูงอายุ สถาบันราชทัณฑ์ ยุวพุทธิสสมาคม (YMCA, YWCA) สถาบันสุขภาพ องค์กรอาสาสมัคร งานส่งเสริม สหกรณ์ งานส่งเสริมการเกษตร โครงการพัฒนาทรัพยากรพัฒนา มนุษย์ด้านธุรกิจ และ อุตสาหกรรม
การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)	ให้บริการความรู้อย่างไม่เป็นทางการ สื่อมวลชน ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร แหล่ง ความรู้ การเรียนรู้ตามวิถีชีวิต ครอบครัว ชุมชน การใช้เวลาว่าง ทัศนศึกษา ผู้เรียนสนใจเรียนด้วย วิธีการของแต่ละคนตามความสะดวก	การเดินทางพักผ่อน การอ่าน การ พบปะเรียนรู้พูดคุยกับคน ในครอบครัว ชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สื่อต่าง ๆ การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต

รูปแบบการศึกษาลักษณะโครงสร้างกิจกรรมสถาบันและองค์กรจัดการศึกษา

การศึกษาในระบบ (Formal Education) มีโครงสร้างที่แน่นอน ชับซ้อน มี
 ส ฤ ภา ษ ณ์
 มีวัตถุประสงค์ระยะยาว มีมาตรฐานแน่นอน มีรูปแบบและหลักสูตรการจัดการ ศึกษาที่แน่นอน
 มีการวัดผล และประเมินผลอย่างชัดเจน โรงเรียนอนุบาล ประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย วิทยาลัย
 สถาบันเทคนิค อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย

การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) มีโครงสร้างน้อย (Less
 Structure)

หรือมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นในด้านหลักสูตร ระยะเวลา การเรียนการสอน และการวัดผล มี
 วัตถุประสงค์ระยะสั้นที่สะท้อนความสนใจ ความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ห้องสมุด
 พิ ธิ ธิ ษ ณ์ ฑ ์
 ศูนย์การเรียนรู้ องค์กรผู้สูงอายุ สถาบันราชทัณฑ์ ยูวพุทธิสมาคม (YMCA, YWCA) สถาบันสุขภาพ
 องค์กรอาสาสมัคร งานส่งเสริมสหกรณ์ งานส่งเสริมการเกษตร โครงการพัฒนาทรัพยากรพัฒนา
 มนุษย์ด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรม

การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้บริการความรู้อย่างไม่เป็นทางการ
 สื่อมวลชน ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร แหล่งความรู้ การเรียนรู้ตามวิถีชีวิต ครอบครัว ชุมชน การใช้เวลาว่าง
 ทัศนศึกษา ผู้เรียนสนใจเรียนด้วยวิธีการของแต่ละคนตามความสะดวก การเดินทางพักผ่อน การอ่าน
 การพบปะเรียนรู้พูดคุยกับคนในครอบครัว ชุมชน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สื่อต่าง ๆ
 การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต

สรุปว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดทุกช่วงวัยในชีวิต
 ตั้งแต่เกิดจนตาย ตามโอกาส ความต้องการ และความถนัดของแต่ละคนด้วยรูปแบบการจัดการศึกษา
 ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ครอบคลุมการเรียนรู้ทุกประเภท และทุกระดับ เพื่อพัฒนาทักษะ
 ค ว า ม ส ำ ม า ร ্থ
 ให้เกิดขึ้นกับตนเอง (Self-directed-learning) โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติ (learning by doing)
 จนสามารถเลี้ยงชีพได้ ดำเนินชีวิตได้ดีมีความเป็นอิสระ ปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแส
 ความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ อีกทั้งยังสามารถนำประสบการณ์ชีวิตไปเพื่อแบ่งปัน
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นในเครือข่ายต่าง ๆ ของสังคม เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้
 ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

1.4 การศึกษาตลอดชีวิตกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

คณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (International
 Commission on Education for the Twenty-first Century) ของ UNESCO 2015 ได้ กล่าวไว้

ว่า “การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายในปี ค.ศ.2030 (Sustainable Development Goals 2030) ซึ่งบรรจุโอกาสทางการศึกษาตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมสำหรับทุกคนไว้ในเป้าหมายของการพัฒนาที่ 4 ด้านการศึกษา จาก 17 เป้าหมายการพัฒนา ที่ประเทศสมาชิกต้องเร่งดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จากการประชุมสมัชชาปี ค.ศ.2015 ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาคน ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการศึกษาสำหรับปวงชน (Education for all) มุ่งเน้นการพัฒนา ศักยภาพ ทักษะ และความรู้ ให้เกิดขึ้นในตัวคน เพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนให้ได้ภายในปี ค.ศ.2030 (UNESCO, 2015) และได้กำหนดภาระด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Delor et al., 1993, อ้างใน จิตตรา มาคะผล, 2561: น.38) ไว้ดังนี้

การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know) เป็นการเรียนที่เน้นการรวมความรู้สำคัญเข้าด้วยกัน มีการศึกษาลงลึกในบางวิชาซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับคนที่ชอบแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะและศักยภาพของผู้เรียน ช่วยสร้างความสามารถในการดำรงชีพได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทดลองและพัฒนาความสามารถของตนโดยมีส่วนร่วมในโครงการประสบการณ์ในงานอาชีพหรืองานสังคม

การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to be) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกด้าน และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างเป็นสุข

การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างสันติ มีความรัก และเคารพซึ่งกันและกัน สร้างความรู้ความเข้าใจในผู้อื่นทั้งแง่ประวัติศาสตร์ ธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมทางจิตใจ

ในสหรัฐอเมริกา บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ ได้รวมตัวและก่อตั้งเป็น เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21 เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ซึ่งประกอบด้วยบริษัทแอปเปิล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษารัฐ ต่างมีความกังวล และเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้อง มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์ และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 ขึ้น ซึ่งสามารถสรุปทักษะสำคัญอย่างย่อ ๆ

ที่เด็กและ เยาวชนควรมีได้ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 7C มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

3 R ได้แก่ : Reading (อ่านออก), Writing (เขียนได้) และ Arithmetics (คิดเลขเป็น)

7 C ได้แก่ : Critical Thinking & Problem Solving

(ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)

Communications Information & Media Literacy

(ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ)

Collaboration, Teamwork & Leadership

(ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

Creativity & Innovation

(ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)

Cross-cultural & Understanding

(ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม และต่างกระบวนทัศน์)

Computing & ICT Literacy

(ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร)

Career & Learning Skills

(ทักษะด้านอาชีพ และทักษะด้านการเรียนรู้)

ในประเทศไทย นายแพทย์ ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (อังกูร นวพร ชลารักษ์, 2558) ได้ชี้ให้เห็นว่า ศตวรรษที่ 21 นี้เป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวนความรู้เพิ่มขึ้นมหาศาลอย่างรวดเร็วทุกวัน ดังนั้น ผู้เรียนที่ท่องเก่ง เรียนเก่งอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่ต้องเป็นผู้เรียนที่ใฝ่รู้ อยากเรียนรู้ของใหม่ และรู้วิธีที่จะเรียนรู้ด้วย นั่นคือมีทักษะการเรียนรู้ที่เรียกว่า Learning Skills พร้อมกันนั้นผู้เรียนต้องมีทักษะการใช้ชีวิตที่ดีด้วยที่เรียกว่า Life Skills

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช (วิจารณ์ พานิช, 2555: น.16-21) ผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันกรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตใหม่ในประเทศไทย ได้ให้แนวทางไว้ว่า ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อ เตรียมความพร้อมให้นักเรียน ได้มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีความรู้ ความสามารถ และ

ทักษะที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้าน การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 แม้ว่าสาระวิชา (content หรือ subject matter) จะมีความสำคัญมาก แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของผู้เรียน โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ตามแนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ มีการร่วมกันสร้างรูปแบบ และแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ตามรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่าย P21 ซึ่งผสมผสานองค์ความรู้ที่ ก ช ะ เฉพาะด้าน ความชำนาญการ และความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียน ทั้งด้านการทำงาน และการดำเนินชีวิต

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2546) แบ่งคุณลักษณะของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยที่ต้องมองข้ามความเป็นคนที่สมบูรณ์ไปสู่ความเป็นคนคิด และสร้างสิ่งใหม่ให้กับคนไทยได้อย่างดีมากที่สุดตามคุณลักษณะ CCPR ในตัวผู้เรียน ดังนี้

- การคิดวิเคราะห์ (Critical Mind) ในสังคมบริโภคนิยมต้องให้ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์ให้ได้ เพื่อเขาจะได้เข้าใจ เรียนรู้ และเข้มแข็ง อีกทั้งจะต้องไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อทั้งเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

- การคิดสร้างสรรค์ (Creative Mind) เมื่อวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งใดแล้วก็ควรจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ คิดสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตนเองและสังคมด้วย เพราะถ้าเพียงแต่วิเคราะห์วิจารณ์ก็จะไม่มีอะไรเกิดขึ้นใหม่

- การมีผลผลิต (Productive Mind) เมื่อคิดสิ่งใหม่ ๆ แล้วก็ต้องนำเอาความคิดนั้นไปสู่รูปธรรม คือการมีผลผลิตใหม่ ๆ ด้วยค่าของคนต้องให้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์

- การมีความรับผิดชอบ (Responsible Mind) ไม่ว่าจะคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างสิ่งใหม่อะไรก็ตาม ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม กระบวนการของการศึกษาต้องเน้นผลงานที่เกิดขึ้นจากตัวผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็ นผลงาน วิชาการ ผลงานประดิษฐ์ ผลงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ เช่น การสอนภาษาก็ต้องมีผลงานทางภาษาที่เป็นผลผลิตให้เห็นอย่างชัดเจน

สุบิน ไชยยะและคณะ (2558) กล่าวไว้ว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึงความสามารถในการรู้จักวิธีการให้ได้มาซึ่งความรู้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาและสถานที่ จนทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การที่จะเป็นผู้เรียนตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21

ได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Concept of lifelong learning skills) โดยจัดทำเป็น 3 กลุ่มทักษะหลัก ดังนี้

1. ทักษะการคิด (Thinking skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดเชิงวิพากษ์ (Analysis, synthesis and critical thinking skills) ทักษะการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ (Initiative and creative skills) ทักษะการคิดคำนวณ (Neumeracy skills) และทักษะการคิดแก้ปัญหา (Problem solving thinking skills)

2. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ประกอบด้วย ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Information literacy skills) ทักษะการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง (Self-directed learning skills) ทักษะการทำงานเป็นทีม และการมีมนุษยสัมพันธ์ (Team work and people skills) และทักษะการวิจัย (Research skills)

3. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 2 ทักษะย่อย คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology skills) และ ทักษะการสื่อสาร (Communication skills)

ในศตวรรษที่ 21 วิธีการศึกษาตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy of Learning) จะเปลี่ยนไป เพราะเน้นทักษะการเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้น (higher order learning skills) โดยเฉพาะทักษะการประเมิน (evaluating skills) จะถูกแทนที่โดยทักษะการนำความรู้ใหม่ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ (ability to use new knowledge in a creative way) และ ลักษณะของหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จะเป็นหลักสูตรที่เน้นคุณลักษณะเชิงวิพากษ์ (critical attributes) เชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary) ยึดโครงการเป็นฐาน (project-based) และขับเคลื่อนด้วยการวิจัย (research-driven) เชื่อมโยงท้องถิ่นชุมชนเข้ากับภาค ประเทศ และโลก ในบางโอกาสผู้เรียนสามารถร่วมมือ (collaboration) กับโครงการต่าง ๆ ได้ทั่วโลก เป็นหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง พหุปัญญา เทคโนโลยี และมัลติมีเดีย ความรู้พื้นฐานเชิงพหุปัญญาสำหรับศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการเรียนรู้จากการให้บริการ (service) ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

ฉะนั้น การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ (perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (new paradigm) ที่ทำให้โลกของผู้เรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นในตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อม เหนือสิ่งอื่นใด คือ ความสามารถ

ในการใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (the ability to handle knowledge effectively in order to use it creatively) ถือเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเป็นผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาผู้เรียนเพื่ออนาคต ให้ผู้เรียนมีทักษะ ทักษะคิด ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (optimism) ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข

รูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการเรียนการสอนแบบ Teach Less, Learn More ทำให้บุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถหยุดตัวเองอยู่กับที่โดยอาศัยรูปแบบเดิม ๆ ในการถ่ายทอด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว (Passive Learning) ได้อีกต่อไป การศึกษาแบบสหวิทยา การที่จำเป็นต้องบูรณาการการสอนด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งล้วนต้องใช้ทักษะ การสื่อสารเรียนรู้ด้วยภาษาอังกฤษอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยง การสอนให้น้อยแต่ให้ผู้เรียนเรียนได้มาก ที่เป็นหัวใจของการศึกษาสมัยใหม่ (วิจารณ์ พานิช, 2556: น.19) ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตัวเอง (Student Centered) จากสื่อออนไลน์ทุกรูปแบบ จะทำให้ปัญหาและข้อสงสัยของผู้เรียนไม่เป็นไปในรูปแบบเดิมอีกต่อไป ผู้สอนถูกเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษา (Facilitator) จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างเข้มข้นเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

สรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิต กับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การส่งเสริมคนในสังคมให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ (Competency) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ในทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยความเสมอภาค และไร้ข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ ด้วยความร่วมมือจากองค์กร และสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลสามารถดูแลตนเอง สร้างอาชีพ มีรายได้ และดำเนินชีวิตได้ดีมีคุณภาพตามต้องการอย่างมีความสุข มีทักษะในการดำเนิน ชีวิตด้วยการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วยความรู้ที่เท่าทันต่อการถูกรุมเร้า (disrupt) จากเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ และมีศักยภาพในการควบคุมวิถีชีวิตของตนให้พัฒนาไปได้อย่างไม่หยุดยั้งด้วยการทำงาน การศึกษาอบรม นำไปสู่การเรียนรู้อย่างยั่งยืนในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เกิดจากการใส่ใจและแบ่งปัน (Share & Care) สอดคล้องกับ ศิริมา จิตต์จรัส (2556: น.7) ที่ว่า การเรียนรู้คือชีวิต และชีวิตคือการเรียนรู้ การดำรงชีวิตของมนุษย์จึงต้องอาศัย การเรียนรู้ เพื่อให้สามารถ ปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อม ๆ กับการมีทักษะ ความรู้ด้านภาษา (Linguistic Skills) ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นและสร้างความได้เปรียบ การใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างเข้าใจสำหรับคนไทยในทุกสาขาอาชีพจึงมีความจำเป็นในเบื้องต้นที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริงในปัจจุบัน

1.5 การศึกษาตลอดชีวิตกับความสำคัญของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

คำว่า “การศึกษานอกระบบหรือ Non-formal Education (NFE)” ได้เกิดขึ้นครั้งแรกใน ปีค.ศ. 1967 จากการ ประชุมของ UNESCO ว่าด้วยเรื่อง The World Educational Crisis ซึ่งได้นิยามการศึกษานอกระบบในตอนนั้นไว้ว่า หมายถึง “การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบแต่นอกกรอบของการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ มุ่งบริการให้คนกลุ่มต่าง ๆ ของประชากร ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเด็ก โดยเน้นการเรียนรู้ (Learning)”

ต่อมาในปี ค.ศ.1982 UNESCO ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่จัดขึ้นทั้งหมดซึ่งครอบคลุมเนื้อหา ระดับ และวิธีการ ซึ่งอาจจัดแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม และอาจจัดขึ้นเพื่อเสริม เติมเต็ม ทดแทน หรือต่อเนื่องจากการศึกษาที่เริ่มต้นในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลซึ่งอาจจะเรียกว่าผู้ใหญ่ได้พัฒนาความรู้ความสามารถให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติและพฤติกรรม ในการพัฒนาตนเองตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมโดยรวม (ศศิกัญจน์ ทวีสุวรรณ, 2559)

พระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 กำหนดความหมาย “การศึกษานอกระบบ” ว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ และ “การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

จิตตรา มาคะผล (2561: น.32) กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตมีความต้องการโอกาสทางการศึกษาที่แตกต่างกันไป การศึกษาในระบบเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ที่อยู่ในวัยเด็ก และเยาวชน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร 12 ปี ตามระบบการศึกษาของไทย สำหรับรูปแบบการศึกษานอกระบบ กลุ่มเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ที่ยังต้องการโอกาสทางการศึกษา ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ผู้ศึกษาสามารถแสวงหาความรู้จากวิถีชีวิต ประสบการณ์การทำงาน และการดำเนินชีวิต ทำให้เห็นชัดว่ากลุ่มเป้าหมายนี้ครอบคลุมประชากรทั้งหมด ซึ่งในจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่กล่าวมา ยังมีผู้ที่มีความต้องการ โอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก อันเกิดจากสภาพความจำเป็น ข้อจำกัดทางสังคม เศรษฐกิจและการศึกษา บุคคลเหล่านี้จัดเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ปัจจุบันการศึกษานอกระบบคือ กระบวนการจัดการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งที่เป็นทัศนคติ (Attitude) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ซึ่งทำได้ยืดหยุ่นกว่าการเรียนในระบบโรงเรียนทั่วไป สมรรถนะที่เกิดจากการศึกษานอกระบบ มีตั้งแต่ทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การแก้ไขความขัดแย้ง การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การเป็นผู้นำ การแก้ปัญหาาร่วมกัน การสร้างความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบ และความมีวินัย การศึกษานอกระบบยุคใหม่จึงเน้นการเรียนรู้ และสมรรถนะ (Learning and Competency) (จรรยาพร ธรณินทร์, 2550) เพื่อปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคเศรษฐกิจที่พึ่งพาเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การฝึกฝนอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาการทำงานและการใช้ชีวิตของผู้คนสมัยใหม่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง (OECD, 2007, อ้างใน Laal, 2011: p.470)

ในขณะเดียวกัน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2562) ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) มุ่งความเป็นเลิศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 4) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ด้วยหลักการดังนี้ คือ

1. ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาในระบบต่าง ๆ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เด็ก เยาวชน ผู้เรียน มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่เข้มแข็ง (สุขภาพ และอุปนิสัย)
3. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

นโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีพ.ศ.2560 เน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับทุกกลุ่มบุคคล ทุกระดับ ทุกประเภทสู่การลดความเหลื่อมล้ำในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกหน่วยงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในทุกช่วงอายุ และทุกระดับการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ และความเชี่ยวชาญ จนนำไปสู่การเลี้ยงชีพได้ กระทรวงศึกษามอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดูแลเด็กที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา รวมทั้งการศึกษาของผู้สูงอายุอีกด้วย เพราะการศึกษานอกระบบนับว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต จากจุดเริ่มต้นที่เน้นการพัฒนาคนในสังคมให้อ่านออกเขียนได้มาสู่การจัดการศึกษาที่เน้นความยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคม และสร้างความตระหนักถึง

การเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ในทุกสถานที่ และทุกช่วงของชีวิต (ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558)

สอดคล้องกับสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2550) ที่อธิบายว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยทำให้ การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหา ได้โดยง่ายสำหรับคนทั่วไปตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 มาตรา 6 ว่าให้ยึดหลักการส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษานอกระบบด้วยความเสมอภาคในการเข้าถึงอย่างกว้างขวาง ทั่วถึง เป็นธรรมและมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน โดยกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและให้ภาคี เครือข่าย มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบให้มีการเข้าถึง แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา จัดการอบรมหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน

การมุ่งมั่นพัฒนาด้านการศึกษาของภาครัฐตามพ.ร.บ.การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 และนโยบายปฏิรูปการศึกษา ด้วยการจัดการส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษานอกระบบตลอดชีวิตให้ทุกคนมีสิทธิ และโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพอย่างยืดหยุ่น หลากหลาย สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามความต้องการ และความแตกต่างของ บุคคลโดยไม่จำกัดเพศ วัย และพื้นฐานการศึกษา อาชีพ และความสนใจของบุคคล ซึ่งมีความ สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนการศึกษาชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ที่ต้องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของคนทุกช่วงวัยเพื่อนำไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด

1.5.1 แนวคิดการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

ปิยะ ศักดิ์เจริญ (2558) แนวคิดการศึกษานอกระบบ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกใน เวทีการประชุมนานาชาติใน ค.ศ.1969 ที่ Williamsburg สหรัฐอเมริกา โดยในที่ประชุมได้ถกเถียง กันถึงวิกฤตของการศึกษาโลก (World Educational Crisis) ซึ่งในขณะนั้นกำลังตกต่ำอย่างมาก เนื่องจากการเติบโต ของเศรษฐกิจโลกและการศึกษาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระบบการจัดการศึกษา

เน้นแต่การท่องจำ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ ในช่วงเวลานั้นนักการศึกษาและนักวิชาการได้วิพากษ์บริบทการศึกษากันอย่างกว้างขวาง งานเขียนของ Paolo Freire ชื่อ Pedagogy

of the oppressed หรือการศึกษาของผู้ที่ถูกกดขี่ ในปี ค.ศ.1968 ตีแผ่ระบบการศึกษาในประเทศโลกที่สามอย่างตรงไปตรงมาว่า การศึกษาในระบบโรงเรียนไม่สามารถตอบโจทย์ และไม่สามารถสร้างอาชีพให้กับผู้ที่จบการศึกษาได้เสมอไป รัฐบาลหลาย ๆ ประเทศโดยเฉพาะประเทศในโลกลึกที่สามที่กำลังต่อสู้กับความยากจน มีผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษามากมาย ส่งผลโดยตรงต่อภาพรวมของการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Smith, 2001, อ้างใน ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558)

ที่ประชุมในครั้งนั้นได้สรุปว่า การศึกษาในระบบที่เป็นอยู่ในช่วงเวลานั้น ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างที่เคยคาดหวังไว้ ซึ่งนำไปสู่กระแสเรียกร้องให้ปฏิรูประบบการศึกษาเสียใหม่ให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ แนวคิดของการศึกษาที่ไม่อยู่ในกรอบเดิม ๆ หรือการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) จึงเกิดขึ้นต่อมาธนาคารโลก (WorldBank) ได้เสนอแนวคิดแบ่งแยก การศึกษาเพื่อให้เห็นความแตกต่างในหลายรูปแบบ จึงเป็นที่มาของการศึกษาในระบบ (Formal education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) เพื่อตอบโจทย์ของการ ศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก โดยให้ คิ นี ย า ม การศึกษานอกระบบว่า “เป็นการจัดการแนวคิดของการศึกษาที่ไม่อยู่ในกรอบเดิม ๆ หรือ การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) อย่างเป็นระบบแต่นอกกรอบของการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ โดยมุ่งให้บริการคนกลุ่มต่าง ๆ ของประชากรทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเด็ก” ซึ่งขอบข่ายของการศึกษานอกระบบได้ขยายเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย และครอบคลุมกลุ่มผู้เรียนในทุกช่วงอายุ โดยการศึกษานอกระบบได้ขยายกรอบแนวคิดจากการศึกษาผู้ใหญ่แบบเดิมมาสู่การศึกษาที่มีความเป็นพลวัตและความยืดหยุ่นสูง (Smith, 2001, อ้างใน ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558)

ในประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553” มาตรา 4 กำหนดว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

พ.ศ.2551 มาตรา 4 ระบุว่า การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) เป็น “การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลายรูปแบบ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ และสถานที่ โดยมุ่งหมายให้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพมนุษย์ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักสูตร วิธีการ การเรียนการสอน สื่อการวัดผล และการประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทความรู้พื้นฐานสายสามัญ ประเภทความรู้และทักษะอาชีพ และประเภทข้อมูล ความรู้ทั่วไป” และได้ให้ความหมาย “การศึกษานอกระบบ” ไว้ว่า เป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านพื้นฐาน ทักษะในการประกอบอาชีพ และทักษะที่จำเป็นสำหรับความรู้ด้านอื่น ๆ เป็นฐานในการดำรงชีวิต การจัดการศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการ ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตร จะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของผู้เรียน (สำนักงาน กศน., 2551)

วรรัตน์ อภินันท์กุล (2551, อ้างใน พรชชา เอนกพรประสิทธิ์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่มีการยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ในการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยมุ่งหมายในการเสริมสร้าง และนำความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับความจำเป็น ทั้งนี้ก็เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองไปตลอดชีวิต

นฤมล ตันธสุเรศรัฐ (2556) การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษา ที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น หลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ขึ้นกับความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้หรือไม่

อุ้นตา นพคุณ (2546: น.14-6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมหรือรูปแบบที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาที่จะจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ที่มีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนและรับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเอง หรือการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม โดยเป็นกิจกรรมที่จัดแก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี โดยใช้ระยะเวลาสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาของกลุ่มและชุมชนได้

1.5.2 ลักษณะของการศึกษานอกระบบ

นฤมล ตันธสุรเศรษฐ์ (2556) การจัดการศึกษานอกระบบเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการศึกษาซึ่งเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนตามปกติ ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเองให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นแนวความคิดที่ส่งเสริมให้การจัดการศึกษา ต้องจัดอย่างหลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่ ให้ผู้เรียนมีความสุข เลือกเรียนได้หลายวิธี ไม่จำกัดอยู่ในห้องเรียนเหมือนในอดีต จึงก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนและสังคมเป็นอย่างดี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้คนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อปรับตัว นำความรู้มาใช้ประโยชน์และพัฒนาชีวิตของตนเองด้วยการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่มีรูปแบบแน่นอน ขณะเดียวกัน เป็นการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพิ่มพูนทักษะ และให้รู้จักหาความรู้ที่ทำให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ โดยยึดหลักสำคัญ 5 ประการคือ 1) ความเสมอภาคทางการศึกษา 2) การพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง 3) การบูรณาการ การเรียนรู้กับวิถีชีวิต 4) ความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และ 5) การเรียนรู้ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีแนวทางและวิธีการจัดการเรียนการสอน เช่น ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความยืดหยุ่นในด้านต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้ผสมกลมกลืนกับชีวิต ด้วยวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาชีวิตจากสถานการณ์จริง โดยจัดประเภทการศึกษานอกระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (General or basic education) เป็นการศึกษาเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน ได้รับโอกาสในการศึกษาพื้นฐานตามความสนใจและความต้องการอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยจัดให้ได้รับการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาเข้ากับวิถีชีวิต เน้นการคิด ทำ จำ แก้ปัญหา และพัฒนา สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เข้าใจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เบื้องต้น และสิ่งแวดล้อมของตนเอง (Coombs & Ahmed, 1971, อ้างใน จินตนา สุจจันท์, 2554: น.230)

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (Occupational education) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยจัดออกเป็น 4 แนวทางคือ

2.1 การฝึกทักษะอาชีพ เป็นหลักสูตรระยะสั้นสายอาชีพ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในอาชีพ

2.2 การเข้าสู่อาชีพ เป็นการพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้สามารถคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ

2.3 กลุ่มพัฒนาอาชีพ เป็นการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์แก่กลุ่มผู้ที่มีอาชีพประเภทเดียวกันให้สามารถพัฒนาปริมาณ และคุณภาพผลผลิตเข้าสู่การจำหน่าย มีรายได้ เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

2.4 การพัฒนาด้วยเทคโนโลยี เป็นการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ และศักยภาพแก่ตนเองและกลุ่ม

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (Family improvement education) เป็นการจัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข 4 ด้าน คือ (1) ด้านสุขภาพอนามัย (2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และ (4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน (Community improvement education) เป็น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถและศักยภาพของคนในชุมชน ให้ร่วมกันรับ ผิดชอบและเห็นความสำคัญในการฟื้นฟู พัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการให้การศึกษานอกระบบ เข้ามาดำเนินการจัด กระบวนการทางการศึกษา และกำหนดแนวทางในการ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมพัฒนาสังคม และชุมชนใน 5 ด้าน คือ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง เพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในชีวิตและสังคม

Rogers (2004, อ้างใน จินตนา สุจจันท์, 2554) การจัดการศึกษานอกระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหาของสังคม เป็นการศึกษาในช่วงสั้น ๆ เจาะจงตามความต้องการของผู้เรียนทางด้านความรู้ ทักษะ ไม่ได้หน่วยกิต แต่ได้ผลที่ชัดเจนในการทำงานหรือตระหนักถึงความสามารถของตนเอง เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถกลับเข้าเรียนได้ตลอดชีวิต และสามารถก้าวหน้าได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล มีการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามความต้องการและความสะดวกของผู้เรียน การเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบมีชุมชนและบริบทเป็นฐาน เป็นโปรแกรมการเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกไม่มาก ราคาถูก และไม่เป็นการศึกษาเฉพาะเรื่องหรือเจาะจง ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่หลากหลาย เน้นที่การเรียนรู้มากกว่าการสอน มีการแบ่งปันความรู้ ตรวจสอบวิเคราะห์หาคำตอบร่วมกัน ผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกมากกว่าทำการสอน ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกจากชุมชน ทรัพยากรในชุมชน มีการควบคุมแบบประชาธิปไตย ผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการดำเนินการจัดการเรียนรู้

1.5.3 ลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ได้ให้ความหมายการศึกษาตามอัธยาศัยว่า หมายถึง การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, สิงหาคม 2542)

วิศนี ศิลตระกูล และอมรา ปฐภิญโญบุรณ์ (2544) และลาเบลล์ (La Belle, 1982, อ้างใน สัมมนาการวิจัยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, หน่วยที่ 1-7) ได้กล่าวถึงการศึกษาตามอัธยาศัย ว่าเป็นการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Informal education” เป็นการศึกษาเรียนรู้ตามวิถีชีวิตที่อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญ ในสถานที่ต่าง ๆ ในครอบครัว ชุมชน ในวัด เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากวิธีที่หลากหลาย อาจใช้กระบวนการ สนทนา การสังเกต การเยี่ยมชม การศึกษาตามอัธยาศัยจึงเกี่ยวข้องกับสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้และผู้เรียน การศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีลักษณะเป็นการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ (informal learning) ที่เกิดขึ้นกับบุคคลทุกวัยได้ตลอดเวลา ในทุกสถานที่ ทุกเวลา ตามโอกาสและความสนใจของผู้เรียน เป็นการ เรียนรู้จากสภาพแวดล้อม สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในวิถีชีวิต ที่ก่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning)

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง ภูมิกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (นฤมล ตันธสุเรศรัฎฐ์, 2556) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษานอกระบบ ตรงที่การศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและ

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน และไม่มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แต่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคลที่สามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

สุนทร สุนันท์ชัย (อ้างใน จินตนา สุจางนันท์, 2554) ได้กล่าวถึงการศึกษาตามอัยาศัยว่า หมายถึง การได้ ได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติจากประสบการณ์ประจำวันในครอบครัว ชุมชนจากการทำงาน การเล่น ห้องสมุด สื่อมวลชนและอื่น ๆ ในสภาพแวดล้อมของบุคคล สอดคล้องกับ องค์การความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (The Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD, 2005, อ้างใน Rabia VEZNE, 2016) ที่ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การศึกษาตามอัยาศัย เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งจากการทำงาน กิจกรรมยามว่าง ซึ่งไม่ได้ถูกจัดขึ้นตามแนวทางหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงานใด ๆ แต่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ โดยตรงของแต่ละ บุคคลนั่นเอง”

Livingstone (2001, อ้างใน Rabia VEZNE, 2016: p.19) ให้คำจำกัดความไว้ว่า การศึกษาตามอัยาศัย เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนอกหลักสูตรการเรียนในสถาบันการศึกษา ไม่ได้เป็นการฝึกงาน หรือการอบรมในหน่วยงาน และองค์กรใด ๆ ทั้งปวง ซึ่งก็คือรูปแบบการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ และไม่มีการจัดการรูปแบบการเรียนอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัยาศัยนับเป็นโอกาสทางการศึกษาสำคัญที่สามารถช่วยพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนที่ตกหล่นออกจากระบบการศึกษา รวมถึงผู้สูงวัยที่สนใจจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการเรียนรู้ในรูปแบบที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาและเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศได้ตามหลักการในคู่มือการ ดำเนินงาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง, 2557) ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล ชุมชน และสังคม
2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัยาศัย
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว มีจุดมุ่งหมายในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ ตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 5 สาระดังนี้

- สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

- สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

- สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

- สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา และศิลปศึกษา

- สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

สรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตมีความสำคัญควบคู่ไปกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตั้งแต่เกิดจนตาย เพราะต่างก็ส่งเสริมให้คนได้รับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองในแต่ละช่วงวัย เวลา และโอกาส ตามสภาพปัญหา ความต้องการ และความพร้อมที่แตกต่างกันไป การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการให้โอกาส สร้างความเสมอภาค และทางเลือก เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สร้างอาชีพให้คนพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เลื่อนฐานะทางสังคม มีความพร้อม รองรับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น

1.5.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1: บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตรา 6 กำหนดไว้ว่า “การจัด การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ มาตรา 7 “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาส่งเสริม

สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง”

กระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้ วิจารณ์ถกเถียงในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่าง มีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้ อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา

ส่วนวิธีการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะมีวิธีเดียว คือ วิธีเรียน กศน. ที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน และ การเรียนรู้แบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละรายวิชาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรูปแบบใดรูปแบบ หนึ่ง หรือหลายรูปแบบก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องเพิ่มระยะเวลาในการเรียนรู้ให้มากขึ้นจากเดิม โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบพบกลุ่มให้มีการเพิ่มระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้จากสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็น 6 ชั่วโมง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องปรับแก้ไขคู่มือการดำเนินงาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2555)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยตามคู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (แก้ไข 2557) เน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยใช้ข้อมูลตนเอง วิชาการ และสภาพแวดล้อมในชุมชน สังคม มาวิเคราะห์ ตัดสินใจในเรื่องที่ต้อง การเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

- กำหนดสภาพปัญหา/ความต้องการในการเรียนรู้
- ค้นหาข้อมูลและการจัดการเรียนรู้
- ชั้นปฏิบัติ
- ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ และสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่พร้อมเผยแพร่

ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 8 ที่ต้องการให้การจัดการศึกษาได้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (แก้ไข 2557) ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไปที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สติปัญญา และคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน และสังคม ได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิใจในความเป็นไทย และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสามารถบูรณาการความรู้ มาใช้ในการ พัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีของโลกในทุกวันนี้ การศึกษานอกระบบ (Non Formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่สำคัญ 2 ใน 3 ของกระบวนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน ที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว ตอบสนองการเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่ได้รับจากครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบัน รัฐบาล หรือ จากเทคโนโลยีพกพา ที่ตอบโจทย์ความต้องการการเรียนรู้ที่มีลักษณะ ยืดหยุ่นตามความสนใจของผู้เรียนทุกวัย (Informal Education) ที่พลาดโอกาสเข้ารับการศึกษาระบบโรงเรียนตามปกติ (Formal Education) ให้ได้รับโอกาสเรียนรู้ตามความประสงค์อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิต เป้าหมาย และประสบการณ์ของผู้เรียน นำไปสู่ความสามารถในการพัฒนาตนเอง เสริมสร้างวุฒิภาวะ ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยมที่ดีในการแก้ปัญหาให้ตนเองและชุมชน ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความรับผิดชอบ และมีความสุข ซึ่งเป็นแนวทางการศึกษาที่สำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต ในขณะที่ครูก็ต้องทำงานหนักขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เท่าทันความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ฉะนั้น เพื่อให้ความเป็นมืออาชีพยังคงอยู่ ตัวครู กศน. ก็จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างเท่าทันตลอดชีวิตด้วยเช่นกัน (Rabia VEZNE, 2016) เพื่อให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ตามปรัชญา “คิดเป็น” ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษานอกระบบของไทย

1.6 ครู กศน. กับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ครูการศึกษาจากระบบ หรือครู กศน. ในที่นี้หมายถึง ครู กศน. ตำบล คือบุคคลที่ปฏิบัติงานโดยได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ทำหน้าที่จัดการอำนวยความสะดวก (Facilitator) และแนะนำ (Coaching) การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนในพื้นที่ระดับตำบล/แขวง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองตามประสบการณ์การทำงาน ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับคนในชุมชน กศน. ตำบล มีบทบาทที่สัมพันธ์กับชุมชน โดยมีครู กศน. ตำบล เป็นผู้ทำหน้าที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และทำหน้าที่ประสานงาน กศน. ตำบลเข้ากับชุมชน

ครู กศน. ตำบล คือครูที่สอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในตำบลที่สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน., 2553: น.1) บทบาทสำคัญของครู กศน. ตำบลแตกต่างไปจากครูในระบบโรงเรียน ไม่ได้เป็นผู้สอนเนื้อหาวิชาความรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นผู้สอนวิธีการแสวงหาความรู้ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ เป็นผู้นำแห่งความใฝ่รู้ให้กับผู้เรียน และเป็นทีพึ่งในการให้คำปรึกษาแนะนำให้ผู้เรียนได้รู้จักการแก้ไขปัญหาให้กับตนเอง ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหรือครู กศน. ตำบล จึงเปรียบเสมือน ผู้เบิกทางแห่งปัญญาและจุดไฟแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำประชาชนไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตก่อให้เกิดความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของชุมชน (ฉนิษฐ เกษมสันต์ ณ อยุธยา, 2015: น.576)

ลาวพร สุภียามา (2558) ครู กศน. ตำบล เป็นบุคคลสำคัญในฐานะพนักงานราชการที่เป็นตัวแทนของภาครัฐเข้าไปปฏิบัติงานในชุมชน โดยใช้ กศน. ตำบลเป็นฐาน มีเป้าหมายหลักเพื่อจัดการ ศึกษาให้กับผู้เรียน คนในชุมชนในรูปแบบที่หลากหลาย ยืดหยุ่นเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ เพื่อให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามวัตถุประสงค์ของ กศน. ตำบล ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยได้กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครู กศน. ตำบลไว้ 5 ประการดังนี้

1. วางแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน. ตำบล
3. ให้บริการการเรียนรู้ใน กศน. ตำบล โดยเฉพาะกิจกรรมศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน และศูนย์บริการชุมชน
4. สนับสนุนกิจกรรมของชุมชน ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี
5. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา
4. มีหลักการส่งเสริมวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ

Smith (2000, อ้างใน สุมาลี สังข์ศรี, 2018) เป็นที่การยอมรับกันโดยทั่วไปว่า แนวคิดการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิต นักการศึกษาอื่น ๆ เช่น Edward (1997), Choi (2003), Longworth (2006), Van Der Zee (2013), Ahmed (2014) และ Stiglitz and Greenwald (2015) ได้สรุปว่า สังคมแห่งการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่แค่ไหนก็ตาม ต่างเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของคนในสังคม บุคคลต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตามความสะดวก เพื่อให้เป้าหมายการ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการพัฒนาคนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการศึกษาชาติ ปีค.ศ. 2016-2036 ของประเทศไทย (สุมาลี สังข์ศรี,2018) กระทรวงศึกษาจึงได้มอบหมายให้สำนัก งานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยใน 5 ภาคเขตการศึกษา ซึ่งดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้กับคนในทุกระดับอายุ และอาชีพในระดับตำบลและชุมชนของทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนคือ ครูผู้สอน ที่เรียกโดยรวมว่า “ครู กศน. ” จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และความเข้าใจที่หลากหลาย และเพื่อสามารถพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียนจากหลายสาขาอาชีพ ครู กศน. จึงถือว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในทุกตำบลและชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยทั้งประเทศ

พรพิพัฒน์ ชื่อสัตย์ (2555) ศึกษาไว้ว่า ครู กศน. ตำบลมีขอบเขตงานที่กว้างขวาง และหลากหลาย เท่าที่ผ่านมาการปฏิบัติงานไม่สามารถเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ปัญหาประการแรก คือ ครู กศน. ขาดความรู้ ความสามารถในการสอน ส่วนมากไม่ได้จบการศึกษาทางด้านวิชาการศึกษา หรือ วิชาชีพครู ทำให้ครูมีความพร้อมน้อยในการสอนวิชาพื้นฐาน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นครู กศน. ยังไม่มีความรู้เรื่องจิตวิทยาผู้ใหญ่ หรือเทคนิควิธีการเข้าถึงผู้เรียนและชุมชน ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ขาดทักษะการวางแผน การประสานงานกับชาวบ้าน และไม่เข้าใจหน้าที่ของตนเอง

อาจเห็นได้ว่าครู กศน. ตำบล เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้บรรลุสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรในชุมชน และสังคมตามนโยบายส่งเสริมการศึกษาของชาติในทุกรัฐบาล แต่จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดในศักยภาพของครู กศน. ตำบลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู กศน. จะต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อรับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องสำหรับการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่ต้องสื่อสารกับผู้เรียนที่มีความต้องการอย่างหลากหลาย ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม

1.7 นโยบายการศึกษานอกระบบ เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การจัดทำยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงาน กศน. ด้วยแผน 5 ปี (2554-2558) ของกระทรวงศึกษาธิการ แสดงให้เห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมคนไทยให้มีศักยภาพที่จะเป็นพลเมืองอาเซียนที่สามารถแข่งขัน ด้านเศรษฐกิจ และสังคมในเวทีสากล และอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านได้อย่างสันติสุข สำนักงาน กศน. ตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตื่นรู้แก่ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มกันของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในเรื่องของการสื่อสารด้านภาษา ซึ่งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การแข่งขันด้านอาชีพ มียุทธศาสตร์การจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายพรมแดน มีการผนวก หรือบูรณาการอาเซียนศึกษาเข้าไปในทุกกระบวนการ การจัดการศึกษา มีการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งในและระหว่างประเทศ โดยเชื่อมโยงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อรองรับความต้องการด้านการศึกษาและการเข้าถึงโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของประชาชนระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียน จัดทำแนวทางการดำเนินงานศูนย์ภาษาอาเซียน กศน. อำเภอ/เขต เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไป ปฏิบัติได้ตามแนวทางที่ต้องการ ให้ศูนย์ภาษาอาเซียน กศน. อำเภอ/เขต เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า รวบรวม เผยแพร่ข้อมูล และจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องอาเซียนศึกษา ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนให้บริการเทคโนโลยี สารสนเทศในการสื่อสาร และเป็นเวทีแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การท่องเที่ยว ในกลุ่ม อาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และภาษาเรื่องอาเซียนศึกษา และภาษาต่างประเทศ
- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยน เผยแพร่ข้อมูล และการสื่อสารโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- เพื่อเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลความรู้ด้านอาเซียนศึกษา และภาษาต่างประเทศ
- เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การท่องเที่ยว ในกลุ่มอาเซียน

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้รับบริการ ได้แก่ นักศึกษา กศน. บุคลากร กศน. ผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนที่สนใจ ฯลฯ

: ผู้ให้บริการ ได้แก่ ครู กศน. อาสาสมัครอาเซียนศึกษา วิทยากร บรรณารักษ์ ฯลฯ

เครือข่าย : เครือข่ายในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัย ศูนย์ภาษา และหน่วยงานภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ เช่น องค์กร เอกชน แรงงานจังหวัด การท่องเที่ยว ฯลฯ

: เครือข่ายระหว่างประเทศ เช่น หน่วยงานด้านการศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน (ประเทศในกลุ่มอาเซียน) องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรภาคประชาสังคม (NGO)

ฉะนั้น การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพของครู กศน. ด้วยรูปแบบการจัดอบรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการและปัญหาตามความเป็นจริง จะช่วยให้คุณภาพการเรียนการสอน ของครู กศน. ในทุกภาคของประเทศไทยมีความพร้อมต่อการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สากลได้อย่างน่าสนใจ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชนและสังคมตามแบบแผนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด

2. แนวคิดการพัฒนามนุษย์ (Human Development) และทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory)

2.1 แนวคิดการพัฒนามนุษย์

นักปรัชญาการศึกษาในกลุ่มมานุษยนิยม (Humanism) เช่น Abraham H. Maslow

และ Carl Rogers เชื่อว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความคิด มีเหตุผล และมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองจากแรงจูงใจภายในที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของคนจะเกิดขึ้นได้ตามลำดับขั้นของความต้องการภายในตนเองด้านร่างกาย ก่อนจะก้าวไปสู่ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก (Maslow : Self Actualization) ในขณะที่ Rogers เชื่อว่ามนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองและแก้ปัญหาให้ตนเองได้ดีกว่าถ้าเขามีอิสระในการคิดพิจารณาของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยไม่ต้องตกอยู่ภายใต้กรอบการควบคุมใด ๆ (Rogers : Self-Direction) (ศศิกัญจน์ ทวีสุวรรณ, 2559)

ธีระ นุชเปี่ยม (2017: น.14) แนวคิด (Concept) การพัฒนามนุษย์ เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งก่อให้เกิดความก้าวหน้าในชีวิตความเป็นอยู่ (well-being) ของผู้คน เป็นเรื่องของการขยายความมั่งคั่งของชีวิตมนุษย์ (richness) แทนที่จะเป็นเพียงความมั่งคั่งของระบบเศรษฐกิจที่มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่เป็นส่วนหนึ่ง และเป็นแนวทางที่มีจุดประสงค์อยู่ที่ประชาชน โอกาส และทางเลือกของพวกเขา ดังนี้

- ประชาชน : การพัฒนามนุษย์มุ่งไปที่การทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนดีขึ้น แทนที่จะเชื่อว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่การดำรงชีวิตที่ดีขึ้นแก่ทุกคนโดยอัตโนมัติ การเติบโตด้านรายได้เป็นวิธีการที่นำไปสู่การพัฒนาแทนที่จะเป็นเป้าหมายในตัวเอง

- โอกาส : การพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องของการให้เสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้นในการมีชีวิตอย่างที่เราเห็นว่ามีความคุณค่า ในทางปฏิบัติหมายถึง การพัฒนาความสามารถของประชาชน และการให้โอกาสแก่พวกเขาในการที่จะใช้ความสามารถเหล่านั้น เช่น การให้การศึกษาแก่เด็กหญิงคนหนึ่งจะเป็นการสร้างทักษะให้แก่เธอ แต่ทักษะที่เธอได้รับมาก็แทบจะไม่มีประโยชน์อะไรหากเธอไม่มีโอกาสจะได้เข้าถึงแหล่งงาน หรือทักษะที่เธอได้รับมาไม่เหมาะสมสำหรับตลาดแรงงานในท้องถิ่น

- ทางเลือก : การพัฒนามนุษย์โดยพื้นฐานแล้วก็คือการมีทางเลือกมากขึ้น ในทางปฏิบัติจึงเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนโดยไม่ต้องยืนยันหรือเร่งรัดว่าพวกเขาจะต้องใช้โอกาสเหล่านั้น และการที่ประชาชนจะเลือกอย่างไรเป็นเรื่องของพวกเขาเอง กระบวนการพัฒนา (ในความหมายของการพัฒนามนุษย์) อย่างน้อยควรจะสร้างสภาวะแวดล้อมให้กับประชาชนทั้งในแง่ของแต่ละบุคคล

และประชาชนโดยรวมสำหรับให้พวกเขาได้พัฒนาให้เต็มศักยภาพและมีโอกาสอย่างเหมาะสมที่จะใช้ชีวิตอย่างมีโภคผลและสร้างสรรค์ในแนวทางที่พวกเขาเห็นว่ามีความคุ้มค่า

กล่าวอีกนัยหนึ่ง การพัฒนามนุษย์เป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ประชาชนและการเสริมสร้าง ความสามารถของพวกเขาในการที่จะ “เป็น” (being) หรือ “ทำ” (doing) ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้อยู่ที่การที่ประชาชนมีเสรีภาพที่จะเลือก (freedom of choice) “เป็น” หรือ “ทำ” นั่นเอง การพัฒนา หมายถึง ความเจริญ ทำให้เจริญ ทำให้ยั่งยืนถาวร การเปลี่ยนแปลง (change) การเพิ่ม (increase) การขยายตัว (expansion) ความก้าวหน้า (growth, advance) และรวมไปถึงพัฒนาการ (development) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525; อุทัย บุญประเสริฐ, 2532, อ้างใน ลวพร สุภียามา, 2558)

มนุษย์ หรือคน ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมโลกในทุกด้าน และทุกระดับ ในขณะเดียวกันทรัพยากรมนุษย์ที่ขาดการพัฒนา ก็สามารถเป็นผู้ทำลายโลกให้พังทลายได้ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “มนุษย์ เป็นได้ทั้งผู้สร้างและผู้ทำลาย” การหล่อหลอมมนุษย์ให้เป็นผู้สร้างความเจริญให้เกิดแก่สังคม องค์กร และประเทศชาติได้ดีนั้น ทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถทำได้ตั้งแต่เกิดจนตายตามแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความคิดเรื่องการพัฒนามนุษย์เพื่อสร้างความเจริญแก่ตนเองและสังคม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564) ว่าด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น เป็นพลเมือง ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น ต้องมีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ มีสัมมาอาชีพตามความถนัดของตนเอง (ราชกิจจานุเบกษา : ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580: น.9)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) เป็นวิธีการที่เป็นองค์รวม (holistic) เป็นการบูรณาการ (integrated) เพื่อการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (work-related behavior) โดยใช้เทคนิคและกลยุทธ์ในการเรียนรู้แบบต่าง ๆ วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ โดยในระยะแรกเน้นการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ (systematic training) ตามมาด้วยวิธีการพัฒนาตนเอง (self-development) ในระยะต่อมาใช้แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) และได้ขยายมาเป็นองค์กรแห่งความรู้ สารสนเทศ และการเรียนรู้ (Knowledge, Information and Learning Organization : KILO) (ประสิทธิ์ ชุมศรี, 2555: น.30) จวบจนปัจจุบัน

Mclean and Mclean (2001, อ้างใน Mingzheng Xiao, 2007) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือกระบวนการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทั้งในระยะเริ่มต้นและในระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่เกิดจากการทำงาน (Work-based knowledge) ผู้เชี่ยวชาญ (expertise) ผลงานและความพอใจ (productivity and satisfaction) ที่ได้รับจากบุคคล ทีมงาน หรือกลุ่มบุคคล หรือผลที่ได้รับจากองค์กร สังคม หรือประเทศชาติเพื่อมวลมนุษยชาติ เพราะการพัฒนาคนคือ กุญแจที่นำไปสู่การพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ

ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล (2556) การสร้างศักยภาพให้เกิดขึ้นกับตนเองนั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยในการสร้างศักยภาพนั้นก็คือ การพัฒนาตนเอง เนื่องจากการพัฒนาตนเองจะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้คนเราเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีการพัฒนาในการทำงานสามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การพัฒนาตนเองยังช่วยให้มีจิตใจที่ดี มีอารมณ์มั่นคง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาบุคลากร (staff development) เป็นกิจกรรม หรือกระบวนการใด ๆ ที่ตั้งใจที่จะปรับปรุงทักษะ เจตคติ ความเข้าใจ หรือการปฏิบัติในบทบาทปัจจุบัน หรือบทบาทในอนาคต การพัฒนาจะต้องมุ่งเน้นทั้งการเรียนรู้ของบุคลากร และการปรับปรุง องค์กร กิจกรรมการพัฒนา บุคลากรจะช่วยลดความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างแนวทางอย่างใหม่ ช่วยพัฒนาความสามารถ การส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องช่วยขยายขอบเขตความสนใจ ความเข้าใจและให้ประโยชน์อื่น ๆ มากมาย (Cunningham & Cordeiro, 2000, อ้างใน ประสิทธิ์ ชุมศรี, 2555: น.30)

จินตนา สุขจรรย์นัถ (2554) กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและสลับซับซ้อน มากขึ้น ส่งผลกระทบต่อโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ประเทศไทยจึงต้องเตรียมพร้อมและนำเอาศักยภาพที่มีอยู่มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ภายใต้การพัฒนาที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” อยู่บนพื้นฐานของ “ดุลยภาพเชิงพลวัต” ที่เชื่อมโยงทุกมิติอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง ตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

โคฟี อันนัน (2549, อ้างใน จินตนา สุขจรรย์นัถ, 2554) ได้กล่าวไว้ในวันที่เข้า
 ทุ ก ใ ก ลี า
 ถวายรางวัลความสูงส่งด้านการพัฒนามนุษย์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2549 ว่า “สหประชาชาติ ให้ความสำคัญด้านการพัฒนาคนเป็นลำดับแรก... การพัฒนาคนเป็นเรื่องของการสร้างขีดความสามารถแก่ประชาชน มิใช่เพียงเพื่อคนจำนวนมาก แต่เพื่อคนทั้งปวงโดยถ้วนทั่ว...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้รับการขนานนามจากชาวโลกว่า ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนา พระองค์ทรงเยี่ยมเยียนพสกนิกรที่ยากไร้และ

ด้วยโอกาสทั่วทุกภาค ทรงทราบปัญหาความทุกข์ยากของราษฎรและทรงมีพระเมตตาพระราชทานแนวทางการดำรงชีพ เพื่อให้ประชาชนของพระองค์สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน... สหประชาชาติมีปณิธานที่จะส่งเสริมและนำแนวทางปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจุดประกายแนวความคิดการพัฒนาแบบใหม่สู่นานาชาติต่อไป” อย่างไรก็ตามการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาในตัวบุคคลจะเกิดขึ้นได้ เมื่อบุคคลยอมรับเสียก่อนว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยเป็นความจำเป็น สามารถกระทำได้ และมีประโยชน์ต่อตนเอง ช่วยแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตได้ ก็จะทำให้ขั้นตอนในการปฏิบัติมีความสะดวกและเป็นไปได้มากขึ้น การสร้างแรงจูงใจให้ตนเองเห็น ความสำคัญของปัญหาเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัย เพื่อพัฒนาตนเองสามารถวิเคราะห์ได้จาก องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน (มสธ. 26302 : การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 14-11) ดังนี้

1. การกระทำหรือพฤติกรรม (behavior) ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
2. ความรู้สึกหรืออารมณ์ในขณะนั้น (emotions experience)
3. การขาดทักษะ (skills needed) ที่จำเป็นอะไรบ้าง จึงทำให้เกิดปัญหา
4. ความคิดความเข้าใจ (mental processes) รวมถึงอัทธมโนทัศน์ ค่านิยม ความ

คาดหวัง

5. พลังใต้สำนึกบางอย่าง (unconscious forces) ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานั้น

จักร อินทจักร และเกรียงไกร เจียมบุญศรี (2548) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้าง และปรับเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ (knowledge) ความเข้าใจ (understanding) ทักษะในการทำงาน (skill) และทัศนคติ (attitude) ให้เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

สรุป ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือความตระหนักรู้ในตัวบุคคลที่ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างที่ต้องการแม้เมื่อประสบปัญหาด้วยความช่วยเหลือ และการส่งเสริมจากครอบครัว องค์กร สังคม และนโยบายของภาครัฐ การพัฒนา “คน” ให้มีความรู้ความสามารถที่หลากหลายตามโอกาสและความจำเป็น เพื่อสามารถแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างมั่นใจ มีความสุข รู้สึกมีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้กับผู้คนรอบข้างได้ บทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาคนของครู กศน. ตำบลทุกแห่ง มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการแข่งขันสูงในทุกด้าน ครู กศน. จำเป็นต้องเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีว่าการพัฒนาตนเองให้มีทักษะความรู้ที่จำเป็นและสอดคล้องกับการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปปรับรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

คำว่า “ผู้ใหญ่” ของสำนักราชบัณฑิตยสภา คำว่า ผู้ใหญ่ มีหลายความหมาย ตามกฎหมาย ผู้ใหญ่ หมายถึงคนที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ความหมายโดยทั่วไป ผู้ใหญ่ หมายถึงคนที่มีอายุมาก ตรงข้าม กับคำว่าเด็ก วัยรุ่น และเยาวชน เช่น ภาพยนตร์เรื่องนี้ดูได้ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก การใช้คำศัพท์สแลงเป็นตัวบ่งชี้ ความแตกต่างระหว่างภาษาวัยรุ่นกับภาษาผู้ใหญ่ เยาวชนพึงแสดงความเคารพนบถนอบต่อผู้ใหญ่ นอกจากนี้คำว่า ผู้ใหญ่ ยังหมายถึงคนที่ เป็นหัวหน้าในการทำงาน บุคคลชั้นผู้บังคับบัญชา ผู้มีสถานภาพสูงตรงข้ามกับ ผู้น้อย เช่น คุณพ่อผมเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่ในหน่วยงานต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความเมตตาต่อผู้น้อย (ออนไลน์, 2556)

เมื่อสภาพสังคมเริ่มเปลี่ยนไป จำนวนผู้ใหญ่มากขึ้น เพราะคนมีอายุยืนยาวขึ้น นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้เริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษาพัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ และมีมุมมองในการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ใหญ่ตลอดชีวิต ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ได้เริ่มมีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนา มาจากแนวความคิดเดิมของ Edward L. Thorndike และ B. F. Skinner นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่ทำการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยง (Connectionism) ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) ทั้งที่ปรากฏให้เห็นและไม่ปรากฏให้เห็นกับการตอบสนอง (Response) ด้วยความสมัครใจและไม่สมัครใจ ที่ต้องอาศัยการเสริมแรง (Reinforcement) อย่างเหมาะสม ด้วยรางวัล หรือการยกย่องเพื่อให้พฤติกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นได้เป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง จากง่ายไปหายาก การเสริมแรงด้วยคำชมจะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้พัฒนาปรับเปลี่ยนไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ได้ในที่สุด (ศศิภาญจน์ ทวีสุวรรณ, 2559) ในขณะที่นักปรัชญาตามแนวมนุษยนิยม เช่น John Dewy, Eduard C. Linderman, Abraham H. Maslow and Malcolm Knowles ต่างก็ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนและประสบการณ์ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติของผู้เรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (อาชัญญา รัตนอุบล, 2559, มสธ. 20303: น.14-9) ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องการมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการการเรียนรู้แบบชี้นำตนเอง (Self-directed Learning) ซึ่ง Knowles ได้เสนอสมมติฐานของทฤษฎี Andragogy หรือ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (ชิตขงค์ ส. นันทนาเนตร, 2560: น.40) โดยยึดคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ใหญ่ 5 ประการ ดังนี้

1. เหตุผลในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้ใหญ่นั้นเข้าใจตนเองและรู้ว่าตนเองมีความรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจของตนเองได้ก่อนการเรียนรู้ ผู้ใหญ่มักต้องการจะรู้ว่าเพราะเหตุใด หรือทำไมเขาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ (Motivation to Learn) เขาจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเรียนรู้ และจะสูญเสียประโยชน์อะไรบ้าง ถ้าไม่ได้เรียนรู้สิ่งเหล่านั้น ผู้ใหญ่จึงมีความพร้อม

ที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เขาต้องการเรียนรู้และพึงพอใจมากกว่าจะให้ผู้อื่นมาเป็นผู้กำหนดให้ และมักมีแรงจูงใจในการเรียนรู้จากภายในตนเองมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

2. ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ในกระบวนการเรียนรู้ ผู้ใหญ่ต้องการที่จะชี้นำตนเอง (Self Concept) มากกว่าจะให้ผู้สอนมาชี้นำหรือควบคุมเขา นั่นคือ ผู้ใหญ่อยากที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการแนะแนวมากกว่าการสอน ดังนั้น บทบาทของผู้สอนควรจะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้เรียนในกระบวนการค้นหาความจริง หรือที่เรียกว่าผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) มากกว่าที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ของตนไปยังผู้เรียน บทบาทของผู้อำนวยความสะดวกต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ด้วยการยอมรับฟังและยอมรับในการแสดงออก ทศนคติ และ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียนของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ของแต่ละคนและของกลุ่ม ทำหน้าที่จัดหาและจัดการทรัพยากรในการเรียนรู้ด้วยความยืดหยุ่น

3. ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ (Adult Learners Experience) ประสบการณ์ชีวิต มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นข้อแตกต่างในการเรียนรู้ที่สำคัญระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก คือ ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งข้อดีและข้อเสีย ทั้งนี้เพราะวิธีการเรียนรู้ เบื้องต้นของผู้ใหญ่คือการวิเคราะห์ และค้นหาความจริงจากประสบการณ์ ซึ่งนักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า หากเขารับรู้ว่าสิ่งที่เขาเรียนรู้นั้นมีส่วนช่วยรักษาหรือเสริมสร้างประสบการณ์ภายในตัวเขา ผู้ใหญ่ก็จะเรียนรู้ได้มากขึ้น แต่ถ้ากิจกรรมใด หรือประสบการณ์ใดทำให้มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างภายในของเขา ผู้ใหญ่ก็มีแนวโน้มที่จะต่อต้านโดยการปฏิเสธ หรือบิดเบือนกิจกรรม หรือประสบการณ์นั้น นอกจากนั้น ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ใหญ่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะยิ่งอายุมากขึ้นประสบการณ์ของผู้ใหญ่ก็ยิ่งจะแตกต่างมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จึงควรคำนึงถึงทั้งในด้านของความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ใหญ่ และจำเป็นต้องอาศัยข้อดีของการมีประสบการณ์ของผู้ใหญ่ และทำให้ประสบการณ์นั้นมีคุณค่าโดยการใช้เทคนิคฝึกอบรมต่าง ๆ ซึ่งเน้นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ (Experiential techniques) ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสผสมผสานความรู้ใหม่ กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ทำให้การเรียนรู้ที่ได้รับใหม่นั้นมีความหมายเพิ่มเติมขึ้น เช่น วิธีการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมการแก้ปัญหากรณีศึกษา และเทคนิคการฝึกอบรมโดยอาศัยกระบวนการ กลุ่มต่าง ๆ

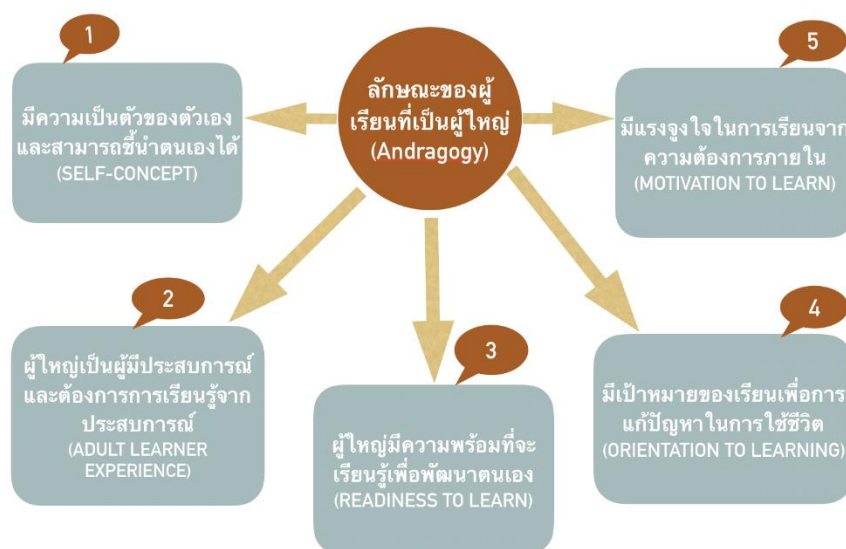
4. แนวโน้มในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยทั่วไปเด็กมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้โดยอาศัยเนื้อหาวิชา และมองการเรียนรู้ในลักษณะของการแสวงหาความรู้จากเนื้อหาสาระของวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรง แต่สำหรับผู้ใหญ่การเรียนรู้จะมุ่งไปที่ชีวิตประจำวัน (Life-centered) หรือเน้นที่งาน หรือการแก้ปัญหา (Task-centered) มากกว่ามุมมองทางด้านการเรียน (Orientation to Learning) นั่นคือผู้ใหญ่จะยอมรับและสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ของเขา หากเขาเชื่อและเห็นว่าการเรียนรู้นั้น ๆ จะช่วยให้เขาทำงานได้ดีขึ้น หรือช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของเขา ดังนั้นการจัดหลักสูตรเพื่อ

การเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่จึงควรพิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวของเขา และเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจทักษะซึ่งมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงของเขาด้วย

5. บรรยากาศในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าในบรรยากาศที่มีการอำนวยความสะดวกทางกายภาพ เช่น การจัดแสงสว่าง อุณหภูมิที่พอเหมาะ การจัดที่นั่งที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์กัน และมีบรรยากาศของการยอมรับในความแตกต่างในทางความคิด และประสบการณ์ที่ แตกต่างกันของแต่ละคน มีความเคารพซึ่งกันและกัน มีอิสรภาพในการแสดงออกอย่างเป็นกันเอง (Readiness to Learn)

สมมติฐาน 5 ประการของการเรียนรู้ผู้ใหญ่ ของ Malcolm Knowles

(ดัดแปลงจาก: <https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-kn>)

2.2.1 ประเภทของการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้สอนเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และสามารถประยุกต์หลักการต่าง ๆ เข้ากับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อสร้างบรรยากาศที่สนับสนุน และเหมาะต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ให้มากที่สุดโดยพิจารณาจาก 4 ปัจจัยหลัก ดังนี้ (ออนไลน์ www.med.cmu.ac.th)

1. Structure of Learning Experience การจัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดเรื่องเวลา หรือทรัพยากรอื่น ๆ ของผู้เรียน ควรมีความเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้เรียนแต่ละคนในระดับหนึ่ง ควรเน้นการเรียนการสอนแบบ face-to-face มากกว่าการสอนผ่านสื่อต่าง ๆ และช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การสัมมนากลุ่มย่อย หรือการโต้วาที เป็นต้น

2. Learning Climate บรรยากาศการเรียนรู้ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้เรียนต้องการเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือในสายตาของผู้อื่น ควรเปิดโอกาสให้มีการแบ่งปันและรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ด้วยการระดมสมอง ผู้สอนควรทราบถึงความคาดหวังของผู้เรียน และช่วยปรับแต่งให้มีความเหมาะสม

3. Focus of Learning วิธีการจัดการเรียนการสอนต้องปล่อยให้มีการ
วิ เ ค ร าะ ะ ท์
จากประสบการณ์ การณ์ของตนเอง ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนรู้อย่างอิสระ ผู้สอนสวมบทบาท
เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ที่เน้นประเด็นการแก้ปัญหา มากกว่าการใช้ทฤษฎี

4. Teaching-Learning Strategy and Media การเรียนควรเป็นไปในเชิง การแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เรียนด้วยกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ให้มากที่สุด โดยอาจมีส่วนร่วมในวิธีการสอน เช่น วิธีบทบาทสมมติ หรือมีส่วนในการประเมิน (Self-assessment) ก็ได้

ในขณะที่จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นวงจรของ การลองกระทำ เป็นการเรียนรู้จากการกระทำจริง โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหาแล้วหาทาง แก้ปัญหา จากนั้นลองกระทำจนเกิดประสบการณ์จากผลของการกระทำ และในที่สุดผู้เรียนจะสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง โดยการยืนยันในความรู้เดิมหรือเกิดการปรับเปลี่ยนความรู้เดิมเป็นความรู้ใหม่ (อาชัญญา รัตนอุบล: น.14-16) ดังนั้นการเรียนการสอนควรเริ่มต้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ (Situations) มากกว่าเริ่มจากเนื้อหาวิชา ซึ่งวิธีการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป มักจะเริ่มต้นจากครูและเนื้อหาวิชา เป็นอันดับแรก และมองดูผู้เรียนเป็นส่วนที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนี้ที่สามารถสรุป ความหมายการเรียนรู้ และการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่สำหรับผู้ใหญ่ สำหรับ ครู กศน. เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียน ดังนี้

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียน ในที่นี้หมายถึง ครู กศน. ได้รับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรม ความคิด ความเข้าใจ และเพิ่มพูนทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมด้วยกิจกรรม การเรียนการสอนตามรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ

การเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ หมายถึง ศักยภาพในการปรับตัวโดยสมัครใจของครู กศน. เพื่อสามารถ เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันกับผู้เรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถ บูรณาการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รอบด้านของผู้เรียน กศน. ด้วยการผสมผสานประสบการณ์การฝึกอบรมเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการสื่อสาร ภาษาอังกฤษในทุกสถานการณ์ได้ตลอดชีวิต สร้างบรรยากาศการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สนุกสนาน เป็นธรรมชาติ โดยเริ่มจากการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่เน้นประเด็นการแก้ปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ให้ครู กศน. ก่อนนำประสบการณ์ไปใช้กับผู้เรียนของ กศน.

2.2.2 แนวคิดในการสอนผู้ใหญ่

Barbara Hansen Lemme (อ้างใน วัลภา สบายยิ่ง, 2558) กล่าวถึง ค ว า ม ห ม ย อ ย ของวัยผู้ใหญ่ว่า เริ่มต้นจากคุณลักษณะของบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ฟังตัวเองได้ ทางเศรษฐกิจ มีความรับผิดชอบ และยอมรับในการกระทำของตัวเอง

วัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการแก้ปัญหาชีวิตที่ดี มีการวางแผนชีวิต โดยลักษณะความเป็นผู้ใหญ่จะแสดงออกดังนี้

1. เป็นอิสระแก่ตนเอง พึ่งตนเองได้ ไม่ว่าจะป็นด้านเศรษฐกิจ การงาน การแก้ปัญหาต่าง ๆ

2. สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมได้ ไม่ว่าจะป็นเหตุการณ์ที่คาดคิดหรือวางแผนไว้แล้ว หรือป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ทั้งที่อยากให้เป็น และไม่อยากให้เป็นได้อย่างมีสติ กล่าวคือ สามารถหาวิธีที่ที่เหมาะสมที่จะตอบสนอง ต่อเหตุการณ์ นั้น ๆ ได้ อาจป็นการหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาหรือการนั่งเฉยเพื่อซื้อเวลา ซึ่งไม่มีวิธีการที่แน่นอนว่าแบบใดจะดีกว่ากัน ขึ้นอยู่กับบุคคลแวดล้อม สถานการณ์ และปัญหานั้น ๆ

3. คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ความเป็นผู้ใหญ่จะสอนให้เรารู้ว่า เมื่อสังคมอยู่ไม่ได้ เราก็อยู่ไม่ได้ เพราะเราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มิใช่สังคมเป็นส่วนหนึ่งของเรา

4. ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ผู้ใหญ่จะต้องเป็นผู้ที่รู้เท่าทันเวลาและสถานการณ์ เข้าใจพฤติกรรม ของมนุษย์ว่า บุคคลมิได้กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งตลอดเวลา ทุกสถานที่ เช่น หัวหน้าบางคน เข้มงวดกับเรื่องงานมาก แต่พอมีงานเลี้ยงประจำปีของบริษัท เขากลับร้องเพลง เต้นรำ สร้างความสนุกสนานได้ ดังนั้น ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่จะต้องรู้จักการปรับตัวให้ได้ว่าเวลานี้ สถานการณ์นี้ ควรทำตัวเช่นไร จึงจะเหมาะสม

5. กล้าเผชิญความจริง ผู้ใหญ่ต้องเป็นผู้ที่กล้าเผชิญความจริง ไม่ว่าจะป็นด้านดีหรือไม่ดีก็ตาม และยอมรับให้ได้ว่าเป็นความจริง เพราะป็นสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว มิใช่จะบ่นว่า ถ้าไม่ป็นอย่างนี้ก็จะไม่เกิด ประโยค “ถ้า” จะไม่เกิดกับผู้ใหญ่ แต่ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่จะพูดว่า “จะทำอย่างไรต่อไป”

6. อดทนต่อความเห็นของผู้อื่น ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ต้องสามารถทนฟังเรื่องที่ไม่อยากฟังได้ แม้ฝ่ายตรงข้ามจะคุยแบบกวนโมโห หรือคุยข่มเรา การฟังมากกว่าพูดป็นคุณสมบัติที่จะสามารถเอาชนะบุคคลที่ช่างพูด และ ผู้ที่ฟังจะป็นผู้ที่ฉลาดกว่า การฟังคือการรับข้อมูล แต่การพูด คือการนำข้อมูลออกไปสู่คนอื่น ดังนั้น การอดทนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จึงป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ควรมี เพราะนอกจากได้ประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพแล้ว ยังทำให้มีข้อมูลมากกว่า

7. มีการแก้ปัญหา การเผชิญกับความผิดหวังและควบคุมอารมณ์ได้ ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น และรู้สึกผิดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้น ก็จะต้องสามารถระงับอารมณ์ ไม่แสดงออกในความดีใจ หรือเสียใจจนมากเกินไป

8. ต้องเป็นผู้ที่ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานต่าง ๆ ให้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มิใช่ใช้ชีวิตอย่างง่าย ๆ สบาย ๆ ไปวัน ๆ จะทำให้ลดคุณค่าของความเป็นตัวเอง เนื่องจากไม่ได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้ป็นประโยชน์

9. มีแผนระยะยาว ทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิตของตน เพื่อเป็นเป้าหมายในการเดินทางไปสู่สิ่งนั้น เป็นแผนระยะยาวของชีวิต มีวิสัยทัศน์ (Vision)

คาร์ล โรเจอร์ (Rogers, Self-Actualization, 1986) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม มีความเชื่อว่าคนทุกคนเป็นคนดีและมีความสร้างสรรค์ (People are inherently good and creative) เขาได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่ โดยให้ความสำคัญกับบทบาทของครูที่สอน ผู้ใหญ่ว่า ครูควรจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ นอกจากนั้นได้กล่าวถึงบทบาท และความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยความสะดวกกับผู้เรียนว่า ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้อำนวยความสะดวกรวม 3 ประการที่เป็นคุณสมบัติสำคัญ คือ

1. การให้ความไว้วางใจ และความนับถือยกย่องแก่ผู้เรียน
2. การมีความจริงใจต่อผู้เรียน
3. การมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่จะมีความต้องการเป็นอิสระ สามารถตอบสนองต่อเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมได้ คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าตนเอง ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ กล้าเผชิญความจริง อดทนต่อความคิดเห็นของผู้อื่น มีศักยภาพในการแก้ปัญหาสามารถเผชิญกับความผิดหวัง และควบคุมอารมณ์ได้ เป็นผู้ที่สามารถรับฟังได้มากกว่าพูด พร้อมทั้งใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ มีวิสัยทัศน์ และรู้จักวางแผน พัฒนาการและการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่เป็นความรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโดยตรง ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบทั้งผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และครู ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องเข้าใจและให้ความสนใจ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้ยอมรับบทบาทของการเป็นผู้อำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทั้งในด้านจิตวิทยาการพัฒนา การ จิตวิทยาผู้ใหญ่ และทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ซึ่งโนลส์และโรเจอร์สได้เสนอไว้แล้วคือ ความต้องการและความสนใจ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิตผู้ใหญ่ การวิเคราะห์ปัญหาจากประสบการณ์ การที่ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้ชี้นำตนเอง (Self Actualized) รวมถึงการยอมรับ และการเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้สอน แนวทางการศึกษาของทฤษฎีนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นนำไปประยุกต์กับเทคนิคการสอนผู้ใหญ่ที่แตกต่างจากผู้เรียนทั่วไป และสิ่งสำคัญคือ บทบาทการเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกของครู (Facilitator) เพื่อช่วยขจัดอุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ด้วย

นอกจากนั้นประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาแต่เยาว์วัยของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย อันเนื่องมาจากความจำเป็นที่ต้องดำรงชีวิตประจำวันให้ได้อย่างมีความสุขก็สะท้อนถึงความสามารถทางสติปัญญาในการเอาตัวรอดได้ดี นักจิตวิทยาทางการศึกษาจึงมีการค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคคล ตาม ความสามารถที่หลากหลายทางปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อให้

ได้ทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมของผู้เรียนได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์และสอดคล้องต่อหลัก การศึกษาตลอดชีวิต ในประเด็นที่ผู้เรียนและผู้สอนจะมีความสุขในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน มากขึ้น

3. แนวคิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ (English Communicative Approach in Occupations)

3.1 แนวคิดด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ (English Communicative Approach)

การสื่อสาร คือ การติดต่อระหว่างมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ฝ่ายหนึ่งรับรู้ ความหมาย ของอีกฝ่ายหนึ่ง และเกิดการตอบสนอง การสื่อสารที่สัมฤทธิ์คือ การสื่อสารที่ผู้ส่งสาร (Sender) และผู้รับสาร (Receiver) ตอบสนองได้ตรงตามที่ต้องการ ดังนั้น องค์ประกอบของ การสื่อสาร ก็คือ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Statement) ผู้รับสาร (Receiver) และสื่อ (Message Conductor) ซึ่งพาสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร

การสื่อสาร มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคำว่า Communis ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Communicate ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า Make Common หมายถึง ทำให้มีสภาพร่วมกัน ซึ่งเป็น ความหมายที่ตรงกับธรรมชาติของการสื่อสาร คือ การทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ตรงกัน กล่าวคือ มนุษย์มีการสื่อสารซึ่งกันและกันก็เพื่อเข้าใจให้ตรงกันนั่นเอง ดังนั้นการนิยามความหมายคำว่า “การสื่อสาร” จึงเป็นการนิยามที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของรากศัพท์เดิม คือ ความเข้าใจร่วมกัน (<http://www.chulapedia.chula.ac.th/>) และมีผู้ให้ความหมายต่างกันไว้ดังนี้

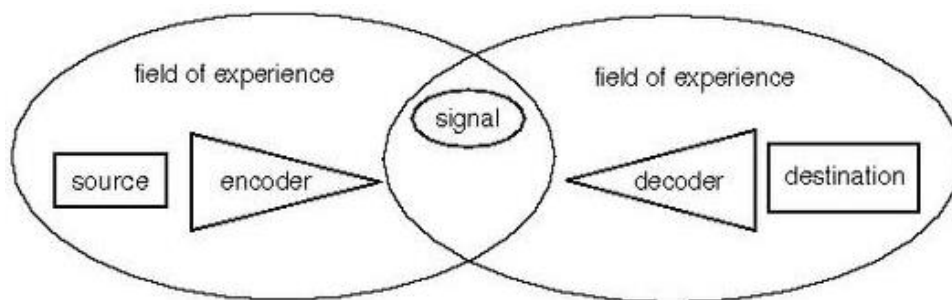
จอร์จ เอ มิลเลอร์ (George A. Miller) กล่าวว่า “การสื่อสาร” หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสาร จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

คาร์ลไอ โฮฟแลนด์ (Carl I. Hoveland) และคณะให้ความเห็นว่า “การสื่อสาร” คือ กระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้ส่งสาร) ส่งสิ่งเร้า (โดยปกติจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน) เพื่อเปลี่ยน พฤติกรรม ของบุคคลอื่น ๆ (ผู้รับสาร)

ชาร์ลส์ อี ออสกูด (Charles E. Osgood) กล่าวว่า ความหมายโดยทั่วไป “การสื่อสาร” จะเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้ส่งสาร มีอิทธิพลต่ออีกฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้รับสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งถูกส่งผ่านสื่อที่เชื่อมระหว่างสองฝ่าย

เอเวอเรต เอ็ม โรเจอร์ส และเอฟ ฟลอยด์ ชูเมคเกอร์ (Everett M. Rogers and F. Floyd Shoemaker) ให้ความหมายว่า "การสื่อสาร คือ กระบวนการซึ่งสารถูกส่งจากผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร" บางท่านก็ว่า "การสื่อสาร" คือ การมีส่วนร่วมในข่าวสารร่วมกันระหว่างผู้ส่งสารและ ผู้รับสาร ส่วนจอร์จ เกร็บบเนอร์ ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า "การสื่อสาร คือ กระบวนการ ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์กันในสภาพแวดล้อมทางสังคมเฉพาะ" (<http://thidaratana.blogspot.com/>)

วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, *The Process and Effects of Communication*, 1954)

“การสื่อสาร” คือ การมีความเข้าใจร่วมกันต่อเครื่องหมายที่แสดงข่าวสาร เขาให้ความสำคัญกับการสื่อความหมาย การสื่อสารจะเกิดประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ร่วมกันของผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งชรามม์ ได้เสนอแบบจำลองการสื่อสารไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 การสื่อสารเป็นกระบวนการเส้นตรง ประกอบด้วย แหล่งข่าวสาร (Source) การเข้ารหัส (Encoder) สัญญาณ (Signal) ถอดรหัส (Decoder) และจุดหมายปลายทาง (Destination)

แบบที่ 2 เป็นกระบวนการสื่อสารที่ผู้ส่ง และผู้รับสารมีประสบการณ์บางอย่างร่วมกัน (Field of experience) ทำการสื่อสารอยู่ภายใต้ขอบเขตประสบการณ์ของแต่ละฝ่าย ความสำเร็จของการ สื่อสารจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ร่วมของผู้สื่อสาร

แบบที่ 3 เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสาร ซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องทำงานเหมือนกัน ในระหว่างที่ทำการสื่อสาร คือการเข้ารหัสสาร แปลความ และถอดรหัสให้เป็นสัญลักษณ์ ส่งไปยังผู้รับสาร ซึ่งเมื่อรับเนื้อหาข่าวสารไว้แล้ว ก่อนที่จะทำการส่งสารออกไป ก็ต้องนำสารที่จะส่งออกมาเข้ารหัส แปลความ และถอดรหัส เช่นกัน แล้วส่งกลับไปยังผู้รับหรือผู้ส่งในครั้งแรก และการสื่อสารจะขาดความสมบูรณ์หากไม่มีการตอบกลับอย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์ในการติดต่อสื่อสาร คือการส่งผ่านข้อมูลไปยังสถานที่หรือสิ่งที่เป็นเป้าหมายให้ได้รับทราบอย่างชัดเจนและไม่ผิดพลาด โดยต้องอาศัยความพยายามของทั้งฝ่ายส่งข้อมูลและฝ่ายรับ ข้อมูล โดยมีกระบวนการในการส่งผ่านข้อมูลเป็นตัวกลาง จากการศึกษาวิจัยของ University of Pittsburgh’s Katz Business School (*Critical communication skill*, 2014, อ้างใน ศศิภา ทิพย์ประภา, 2559: น.33) พบว่าทักษะความชำนาญในการพูด การนำเสนอ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จของการปฏิบัติงาน และการทำให้การส่งผ่านข้อมูลให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราวที่ต้องการส่งผ่าน

ใครเป็นผู้รับข้อมูลและจะรับข้อมูลได้อย่างไร ซึ่งต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง กับการสื่อสารนั้นด้วย

สรุปได้ว่า การสื่อสารคือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ด้วยการพูด การเขียน ด้วยภาษา หรือสัญลักษณ์ ตลอดจนท่าทางที่ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน เป็นกระบวนการ 2 วิธี หรือ Two - way Communication อยู่ในตัวของมันเอง เสมือนหนึ่งเป็นวงจรของความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนความหมายที่มีอยู่ในสมองของบุคคลที่สื่อสารติดต่อกัน

3.2 ความสำคัญของการสื่อสาร

การสื่อสารเกิดขึ้นพร้อมกับสังคมมนุษย์ และมีความสำคัญต่อความเป็นไปของสังคมตลอดมา เมื่อสังคมพัฒนาขึ้นระบบการสื่อสารก็เจริญเติบโตและพัฒนาตามไปด้วย หน้าที่ของการสื่อสารในการพัฒนาสังคม มีดังนี้

- เป็นการให้ข่าวสาร (To Inform) เป็นการให้ข่าวสารเพื่อเป็นการแจ้งข่าวสารไปยังผู้รับให้ได้รับรู้ถึงสถานการณ์ ในช่วงเวลานั้นว่ามีเรื่องราวใดบ้าง

- เป็นการชักจูงใจ (To Persuade) เป็นการสื่อสารเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม หรือมีความเห็นตามที่ได้สื่อสารไปให้กับผู้รับสารทราบ

- เป็นการให้ความรู้ (To Educate) เป็นการสื่อสารให้ได้รับสาระความรู้เพื่อเป็นการพัฒนาในด้านกระบวนการคิด หรือเป็นการพัฒนาเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ (www.businesstopia.net)

ทั้งนี้ทั้งนั้น การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อ ผู้รับสารและผู้ส่งสารเกิดความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องที่ผู้ส่งสารตั้งใจจะสื่อ (Mistry et al, 2008, อ้างใน ธนวรรณ คำคำ, 2558) ซึ่งเป้าหมายของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ คือ การทำให้เกิดการรับรู้ การได้รับข้อมูลเพิ่มเติม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพได้ ต้องมี การพูดและการฟังที่ตรงและชัดเจนที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจได้ดี (Brown, 2015) ดังนั้นหากเกิดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร ก็ต้องมี การปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคนั้น เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการปรับปรุงประสิทธิภาพการสื่อสารนั้นอาจทำได้โดยวิธีการดังนี้

- สื่อสารให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ไม่อ้อมค้อม

- ใช้ภาษาที่ง่ายต่อความเข้าใจ ไม่ซับซ้อน

- ใช้กิริยาท่าทางช่วยในการทำความเข้าใจ

- ฝึกใช้ภาษาบ่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นการสื่อด้วยภาษาอื่น เพื่อให้ทราบ

ปัญหา อุปสรรค และหาทางแก้ไข (ธนวรรณ คำคำ, 2558)

ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกตลอดเวลา ความรัก ความเข้าใจ และสัมพันธภาพอันดีงามระหว่างบุคคลและสังคมจะดำเนินไปได้ด้วยดีหากการสื่อสารเป็นไปด้วยความราบรื่น ความแตกต่างด้านภาษาที่ใช้อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการสื่อสารได้ แต่ก็มีที่ยอมรับทั่วกันแล้วว่าภาษาอังกฤษถูกจัดให้เป็นภาษากลางหรือที่เรียกว่าภาษาสากล (Lingua franca) ที่ใช้สื่อสารได้กับคนทุกกลุ่มในสังคมโลก และกับทุกชนิดของเทคโนโลยี การส่งเสริมให้มีการเรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของสังคมภายนอก และสื่อสารได้กับชาวต่างชาติในชีวิตประจำวัน จะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้มาก

3.3 ภาษากับการสื่อสาร

ภาษาถือได้ว่าเป็นวิธีที่ใช้เป็นสื่อกลางในการส่งผ่านความรู้สึก ความคิด และความรู้ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งเป็นหัวใจของกิจกรรมการสื่อสาร เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ในความรู้สึก และความต้องการซึ่งกันและกัน การสื่อสารจะสำเร็จได้มากน้อยเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการสื่อสาร ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และอุปสรรคของการสื่อสารเป็นสำคัญ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วจนภาษา ซึ่งเป็นถ้อยคำ และอวจนภาษา ซึ่งไม่ใช่ถ้อยคำ เช่น สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ อักษรทางสีหน้า และท่าทาง ฯลฯ (<http://oknation.nationtv.tv/>)

ความสำคัญของภาษา

แนวคิดของ John Dewey (Kalantzis & Cope, 1993, อ้างใน นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.21) เห็นว่าภาษาเป็นกระบวนการทางสังคม ไม่เป็นนามธรรม ไม่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน กระบวนการเรียนภาษาคือผู้เรียนพูดในสิ่งที่ต้องการพูดและต้องการแสดงออก และมีได้หมายความว่าเพียงการพูดเท่านั้น ต่อมาในยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างศตวรรษที่ 20 กับศตวรรษที่ 21 (ปริดา อัครจันทโชติ, 2017: ออนไลน์) แนวคิดทฤษฎีภาษาเปลี่ยนแปลงไปสู่การเปิดกว้างมากขึ้นจากการอ่านสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย อันเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี แนวคิดเรื่องภาษาจึงแตกต่างออกไป ภาษาตามความหมายของ Mofett (1968, อ้างใน นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.22) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ภาษาเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเป็นสิ่งที่บ่งบอกอุดมการณ์ วัฒนธรรม แนวคิดและแนวทางเพื่อการปฏิบัติในสังคม

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อมนุษย์มาก ภาษาเป็นสื่อที่ใช้ในการ ถ่ายทอดวัฒนธรรมอารมณ์ ความรู้สึก และการดำรงชีวิตของกลุ่มคน เสริมสร้างความเข้าใจ ความรัก และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในกับกลุ่มคนในชาติที่ใช้ภาษาเดียวกัน

นอกจากนั้นภาษายังเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ และการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์จากรุ่นสู่รุ่น หรือจากภูมิภาคหนึ่งไปสู่อีกภูมิภาคหนึ่งด้วย เพราะภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยยึดให้มนุษย์มีความผูกพันต่อกัน (ทรูปลูกปัญญา, 2557: ออนไลน์)

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังนี้

1. ภาษาเป็นวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีการสืบทอดต่อกันมา ทั้งมีการแก้ไขให้เข้ากับสถาน การณ์ต่าง ๆ

2. ภาษาเป็นสมบัติของสังคม เป็นตัวกำหนดความเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ เป็นพวกเดียวกัน ภาษาเป็นสื่อ หรือที่เรียกว่าเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในทุกเรื่อง

3. ภาษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคน ทำให้มีคุณภาพและดำรงตนอยู่ในสังคมได้ด้วย ความสุข

4. ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มีระเบียบกฎเกณฑ์แน่นอน มีความงดงามอยู่ในตัวของมันเอง

หน้าที่ทางภาษา (language function)

อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด (2545, อ้างใน ศศิปภา ทิพย์ประภา, 2557) ได้แบ่งหน้าที่ทางภาษา (language function) ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural functions) เช่น การใช้ภาษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างบุคคลให้เหมาะสม ได้แก่ การทักทาย และการกล่าวคำอำลา การแนะนำ การพูด แทรกอย่างสุภาพ การเร้าความสนใจ การดำเนินการสนทนา การใช้คำแทนบุคคลต่าง ๆ การถามทุกข์สุข เป็นต้น การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายทางอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด (giving and asking for emotional and moral information) ได้แก่ การพูดขอบคุณ การพูดขอโทษ การแสดงความชื่นชมยินดีและการกล่าวชม การยอมรับ และไม่ยอมรับ การแสดงความสนใจและไม่สนใจ การแสดงความต้องการ ความเห็นใจ การให้กำลังใจและปลอบโยน การแสดงความเข้าใจและไม่เข้าใจ การร้องทุกข์ การร่วมแสดงความปรารถนาดีและความยินดี การแสดงความพอใจและไม่พอใจ การเสนอให้ความช่วยเหลือ และการแสดงความรู้สึกชอบและไม่ชอบ

2) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายอย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับสถานการณ์ การใช้ (cognitive linguistic functions) เช่นการใช้ภาษาในการขอให้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (factual information) เกี่ยวกับบุคคล สัตว์ สิ่งของและสถานที่ เหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ การใช้ภาษาในการขอ และให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (intellectual information) เช่น สรุปใจความสำคัญในรูปแบบต่าง ๆ การใช้เอกสารอ้างอิงการถ่ายโอนข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

สาร เช่น การอธิบาย โต้แย้ง และการชี้แจงอย่างมีเหตุผล การบรรยายความซาบซึ้งของ บทประพันธ์ และการนำเสนอข้อมูลของข่าวอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ

วีร์ ระวัง (2558) กล่าวว่า การนำภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปใช้ในการสื่อสาร (Communicative English Performance) หมายถึง ความสามารถของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในการนำข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในรูปของ “ประโยคภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร” (Communicative English Sentence) ไปใช้ใน “การสื่อสารภาษาอังกฤษ” (English Communication) ผ่านทักษะ การพูด กับทักษะการเขียนสำหรับผู้ส่งสาร และทักษะการฟังกับทักษะการอ่านสำหรับผู้รับสาร ได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง ชำนาญ มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

3.4 ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิด มาจาก Chomsky (1972) ที่กล่าวถึงความสามารถทางภาษาของมนุษย์ว่ามี 2 ระดับ คือ

- ความสามารถทางภาษา (Linguistic Competency) หมายถึง ความสามารถ ที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติของทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษา ความสามารถนี้ประกอบด้วย ความสามารถที่จะสร้างและ เข้าใจประโยคต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้าง ภายในของประโยคที่ถูกต้องชัดเจน

- ความสามารถในการแสดงออกทางภาษา (Linguistic Performance) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไปใช้ในการแสดงออกจริง โดยใช้ความรู้ทาง ภาษาที่มีอยู่ในสมอง (นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ และคณะ, 2550: น.12-13)

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาของ Chomsky นี้ Hymes (1979) ได้แสดง ความเห็นแย้งว่า ความสามารถทางภาษาของ Chomsky ไม่ใช่ความสามารถในการนำภาษาไปใช้ เพราะไม่ได้กล่าวถึงความสำคัญทางด้าน วัฒนธรรม สังคม และ Hymes ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความสามารถในการสื่อสารนั้นควรมุ่งในเรื่องต่อไปนี้

- ความสามารถในการใช้ภาษาในสังคม หมายถึง การใช้ภาษาในสังคมนั้น ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มใช้ไม่เหมือนกัน

- ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อกิจวัตรประจำวัน หมายถึง การใช้ภาษา ในการดำเนินชีวิตแต่ละวัน เช่น การทักทาย การสนทนา ฯลฯ

- ขอบเขตของพฤติกรรมทางภาษา หมายถึง การใช้ภาษาแบบต่าง ๆ ในสังคม

Stevens (1980) มีความเห็นว่า ความสามารถในการสื่อสารนี้เป็นความสามารถ ในด้านกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้พูดสามารถแยกแยะได้ว่าประโยคใดถูกต้องตามไวยากรณ์ ประโยคใด

ผิดไวยากรณ์ และสามารถตัดสินได้ว่า การใช้ภาษาแบบใดจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

Canale and Swain (1979) กล่าวว่า ความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ไม่ได้อยู่ที่ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์อย่างเดียว แต่รวมถึงกฎเกณฑ์การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารว่ามีองค์ประกอบ 4 อย่างคือ

1) ความรู้ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ซึ่งทำให้ผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง

2) ความรู้ความสามารถด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งทำให้ผู้ใช้ภาษารู้ว่าจะใช้ภาษาในรูปแบบใดให้ถูกต้องกับหน้าที่ และบริบททางสังคม รู้ว่าจะพูดอะไรกับใคร

3) ความรู้ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของเนื้อความ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างต่อเนื่องได้ใจความ และสอดคล้องกับสถานการณ์

4) ความรู้ความสามารถด้านกลยุทธ์ที่ทำให้การสื่อสารดำเนินไปได้เมื่อมีอุปสรรค

นอกจากนี้ อมรา แสงจันทร์ (2542, อ้างในนิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ และคณะ, 2550: น.14) กล่าวถึงแนวความคิดพื้นฐานของความสามารถในการสื่อสารว่า มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะได้พบในชีวิตจริง โดยไม่คำนึงว่าภาษาที่แสดงออกนั้นถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือไม่

นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ และคณะ (2550: น.14) ได้สรุปไว้ว่า จากแนวความคิดพื้นฐานพร้อมกับแนวคิดของของนักภาษาศาสตร์ จะเห็นได้ว่าความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นความสามารถหรือความเข้าใจภาษาในการสื่อความหมาย และที่สำคัญคือ ความเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม วัฒนธรรม และสามารถนำประโยคต่าง ๆ ไปใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ความสามารถทางการสื่อสารนี้ นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของความ สามารถในการสื่อสารดังนี้

Savignon (1983) ได้แสดงความคิดเห็นว่าความสามารถในการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ ความรู้ทางกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Gramatical Competency) ความรู้ในภาษาที่ใช้ในแต่ละกลุ่มสังคม (Sociolinguistic Competence) ความรู้ในกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Rule of Discourse) และความสามารถในด้านการใช้ยุทธศาสตร์ในการสื่อสาร (Strategic Competence)

วีร์ ระวัง (2558) ได้เขียนการใช้ศาสตร์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับคนไทยสู่อาเซียน (A Model of Code Switching English Approach for Thai Native Speakers to ASEAN)

ไว้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในฐานะภาษาต่างประเทศด้วย “วิธีการถ่ายโอนความหมาย : Code Switching Approach) ที่ทำให้คนไทยสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง ชำนาญ มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ความถูกต้องของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Accuracy on Communicative English) โดยเฉพาะความสามารถในการสร้างประโยคภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารใช้เองได้อย่างถูกต้อง ทั้งในเชิงความหมาย และเชิงโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาความชำนาญในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Fluency on English Communication) ผ่านการพูด กักับการเขียนสำหรับผู้ส่งสาร และการฟัง กักับการอ่านสำหรับผู้รับสาร

ขั้นตอนที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Effective on English Communication) โดยการพัฒนาจิต ความรู้ และการสื่อสารอย่างเป็นระบบตามลำดับ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นนำเสนอ (Presentation) หมายถึง ครูเสนอเนื้อหาภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมาย การนำเสนอภาษาจะนำสถานการณ์ที่ผู้เรียนสนใจมาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของหัวข้อทางภาษา หรือรูปแบบภาษาที่ต้องการสอนในแต่ละบท มีการใช้คำถามนำเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่หัวข้อทางภาษา เช่น การซักถามข้อมูลและรูปแบบภาษาที่ต้องการจะสอน เป็นต้น จากนั้นครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนสังเกตจากตัวอย่าง เน้นให้เห็นจุดสำคัญของรูปแบบประโยคเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของการใช้รูปแบบไวยากรณ์นั้น ๆ ได้ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น

2) ขั้นฝึก (Practice) หมายถึง ครูให้ผู้เรียนฝึกภาษาที่เสนอในขั้นที่ 1 ในกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ให้แนวทาง หรือ ควบคุมอยู่ การฝึกอาจอยู่ในรูปสถานการณ์จำลองที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้รูปแบบภาษาที่นำเสนอ อาจเป็นการฝึกทั้งชั้น หรือในรูปกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำร่วมกัน โดยครูเป็นเพียงผู้ควบคุมให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น กิจกรรมดังกล่าวมักเป็นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฝึกได้มีโอกาสฝึกใช้รูปแบบภาษาที่เรียนมาอย่างทั่วถึง การฝึกโดยใช้กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน และขณะเดียวกันได้มีโอกาสใช้ภาษาที่เรียนมาเพื่อสื่อสารจริง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกมีความหมาย

3) ขั้นใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) หมายถึง ครูให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ฝึกมาบ้างแล้วจากขั้นที่ 2 ในกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมคู่ในทักษะต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ได้ฝึกมาในรูปกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการใช้ภาษาที่สมจริงในขั้นใช้ ผู้เรียนจะมีโอกาสใช้ภาษามากขึ้นเนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมคู่

หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของกรมวิชาการ ปีพ.ศ.2539 นี้ เป็นหลักสูตรที่เน้นพัฒนาความสามารถการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมายได้ถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับ

สถานการณ์ในขณะนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในงานอาชีพ จนในปัจจุบัน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ก็ยังคงเน้นและให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญเป็นอันดับแรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2551)

3.5 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ

การพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วส่งผลให้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารของผู้คนมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนี้ (Limin, 2013; Naved, 2012; Manivannan, 2006, อ้างใน ธนวรรณ กำคำ, 2558: น.13)

1. ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างคนต่างชาติ ต่างภาษา (Lingua franca) เป็นสื่อกลางทางธุรกิจทั้งธุรกิจภายในประเทศและธุรกิจระหว่างประเทศ เป็นภาษากลางและภาษาราชการของประเทศที่มีหลายภาษา และยังเป็นภาษาที่สองของหลายประเทศ ซึ่งหากผู้สื่อสารรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ก็สามารถสื่อสารกับใคร ๆ จากหลากหลายประเทศ สามารถแสดงความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ได้อย่างไม่สับสนใด ๆ การที่จะใช้ภาษาอังกฤษได้ดีต้องมีการฝึกฝน และหาโอกาสใช้บ่อย ๆ

2. ภาษาอังกฤษเป็นแหล่งวิทยากร สื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ในสาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ถูกพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ แม้แต่การเผยแพร่แบ่งปันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ในปัจจุบัน ก็มีอยู่มากมายที่เป็นภาษาอังกฤษ

3. โอกาสในการประกอบอาชีพ อย่างที่ทราบกันดีว่า ธุรกิจในโลกปัจจุบัน ต้องการพนักงานที่มีคุณภาพ และ การรู้ภาษาอังกฤษก็เป็นหนึ่งในคุณสมบัตินั้น หากเรารู้ภาษาอังกฤษ เราก็มีโอกาสได้รับเลือกเข้าทำงานมากกว่าคนอื่น และเมื่อเข้าทำงานแล้ว ก็ยังมีโอกาสในการเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนมากกว่า จึงสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า ภาษาอังกฤษจะต้องมีการพัฒนามากขึ้นเรื่อย ๆ และนำมาซึ่งข้อได้เปรียบต่าง ๆ มากมายในอนาคต

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ที่มีการประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือภาษากลางของอาเซียน ตามกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ที่ว่า “The working language of ASEAN shall be English” ก็ยิ่งทำให้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยและคนทั้งโลกมากยิ่งขึ้น เพราะการรวมกลุ่มความร่วมมือกันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก มิได้มีแต่เพียงกลุ่มอาเซียนเท่านั้น ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนไทยด้วยการพูดและฟังอย่างเข้าใจกับคนต่างชาติจึงเป็นความจำเป็นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ภาษาอังกฤษจะมีความสำคัญเพียงใด การสื่อสารภาษาอังกฤษก็ยังจำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ได้ตระหนักก่อนว่าการติดต่อกับคนต่างชาติ จะส่งผลดีมีประโยชน์กับตนเองและคนรอบข้างอย่างไรบ้าง การรวมกลุ่มของชาติในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศทางด้านเศรษฐกิจ เป็นหนึ่งในหลาย ๆ เหตุผลที่ทำให้คนไทยมีความต้องการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC: ASEAN Economic

Community) ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายคน และแรงงานระหว่างกัน ศักยภาพของคนในตลาดแรงงานเปิดกว้าง มีการแข่งขันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในประเทศไทย บุคลากรที่มีทักษะความรู้ด้านภาษาต่างประเทศมีโอกาสเลือกงานที่ดีมีรายได้สูง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากกว่า คนที่ไม่มีความรู้ทางด้านภาษา ความกระตือรือร้น และการมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองด้านทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ จะนำไปสู่โอกาสในการจ้างงานที่สูงกว่า และมีหนทางสู่ความสำเร็จในอาชีพมากขึ้นด้วย

3.6 แนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษและทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (English as a Second Language)

3.6.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา

สมมติฐานการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาตามแนวคิดของนักปรัชญาค่ายปัญญานิยม (Cognitive View) มีรากฐานมาจากปรัชญาเหตุผลนิยม (Rationalism) ที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล พฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ไม่ได้เป็นเพียงนิสัย มนุษย์มีความสามารถที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ การเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าเป็นกระบวนการในสมอง ไม่ใช่การตอบสนองทางด้านร่างกาย การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแนวคิดของกลุ่มปัญญานิยมคือ นำกระบวนการคิดมาใช้ การเรียนภาษาเป็นกระบวนการแก้ปัญหา และสนับสนุนการเรียนภาษาด้วยการแก้ปัญหา (cuir.car.chula) สอดคล้องกับสมมติฐานของ Noam Chomsky ว่า มนุษย์มีความสามารถทางภาษาติดตัวมาตั้งแต่เกิด (Language Acquisition Device : LAD) เป็นส่วนพิเศษในสมอง ทำหน้าที่เกี่ยวกับภาษา เป็นลักษณะเฉพาะของมนุษย์ที่ทำให้เรียนภาษาได้ และความสามารถในการพัฒนาภาษาเป็นของมนุษย์เท่านั้น (นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.38) และสิ่งที่ทำให้กลไกในการเรียนรู้ทำงานคือ การได้พบเห็น ได้ยิน ได้ฟังภาษา อยู่ในสิ่งแวดล้อมของภาษานั้น กลไกการเรียนรู้จึงจะดึงกฎที่มีอยู่ในตัวอย่างของภาษาออกมา การได้มาของกฎจะเป็นไปทีละเล็กละน้อย จนกลายเป็นความสามารถทางภาษาในที่สุด

3.6.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition Theory)

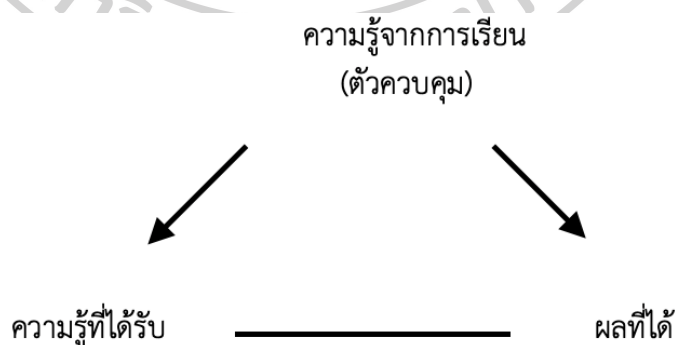
แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองมีหลากหลายแนวคิด แต่ล้วนมีเป้าหมายเดียวกันคือ การสร้างแนวทางให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่ง Vygotsky มีความเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ภาษาของตนเองเนื่องจากการเรียนรู้ภาษาที่มีไม่ภาษาของตนต้องใช้หลักการในการสร้างกลุ่มคำ หรือความหมายของภาษานั้น ๆ เป็นพื้นฐาน (Khatib, 2011, อังโน ศิริกร โรจนศักดิ์, 2558: น.5)

สตีเวน ดี คราเชน (Stephen D. Krashen 1982: p.9-30) เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ด้วยสมมติฐาน 5 ข้อ คือ (http://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf)

1. สมมติฐานเรื่องความแตกต่างของทักษะการรับรู้ที่เกิดขึ้นคล้ายกับกระบวนการตามธรรมชาติและการเรียนรู้ (The Acquisition - Learning Hypothesis) โดยกล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้ใหญ่ (Adult) ว่า มีวิธีการเรียนรู้ภาษาได้ 2 วิธีคือ -วิธีที่หนึ่ง ทักษะการรับรู้ที่เกิดขึ้นตามกระบวนการตามธรรมชาติ (Acquisition) มีกระบวนการคล้ายคลึงกับวิธีการที่เด็กเรียนภาษาแม่ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว ผู้เรียนจะไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงของภาษา เพียงแต่คำนึงถึงการใช้ภาษาในการสื่อความหมายเท่านั้น - วิธีที่สอง เป็นการพัฒนาความรู้ที่มีในภาษา เรียกว่า การเรียนรู้ (Learning) เป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาด้วยความระมัดระวังในกฎเกณฑ์นั้น ๆ

2. สมมติฐานเรื่องลำดับชั้นธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis) ที่ว่า การเรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์มีลำดับชั้น โดยศึกษาจากลำดับชั้นการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่เรียกว่าภาษาแม่ ที่มีการเรียนรู้คำที่ทำหน้าที่ทาง ไวยากรณ์คล้ายคลึงกัน

3. สมมติฐานเรื่องตัวควบคุม (The Monitor Hypothesis) ที่กล่าวถึงการเรียนภาษาที่สองของผู้ใหญ่ว่า การใช้ภาษา (Performance) นั้นได้มาจากการที่ตัวควบคุม (Monitor) ซึ่งเป็นกระบวนการในสมอง มีหน้าที่นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเรียนซึ่งถูกเก็บสะสมไว้ในสมองมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงคำพูดก่อนที่จะเกิดการพูดหรือการเขียน กระบวนการนี้อาจเกิดขึ้นก่อนหรือหลังการพูดหรือการเขียนก็ได้ โดยมีแบบจำลองดังนี้

4. สมมติฐานเรื่องข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) กล่าวว่า คนเรียนรู้ภาษาได้โดยการทำความเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ได้รับและสิ่งสำคัญอันดับแรกของการเรียนการสอนภาษาคือ ความเข้าใจในการฟังและการอ่าน นอกจากนี้ ความสามารถในการพูดได้อย่างคล่องแคล่วในภาษาที่สองนั้น จะเกิดขึ้นเองและไม่ได้มาจากการสอนโดยตรง ความสามารถในการพูด

จะเกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนสร้างความรู้ในตัวภาษาขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับ ผู้สอนต้องพยายามทำให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ป้อนให้ โดยอาจใช้วิธีการพูดแบบที่ผู้ใหญ่ใช้พูดกับเด็ก (Caretaker Speech) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ระดับความรู้ก็จะเพิ่มขึ้น ความพร้อมในการพูดจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลทางภาษาอย่างเพียงพอและมีความพร้อม และในระยะเงียบ (Silent Period) ที่ผู้เรียนยังไม่พร้อม ผู้สอนจะอนุญาตให้ผู้เรียนใช้ภาษาแม่ได้ ด้วยความเชื่อที่ว่า การสอนโดยเริ่มจากทักษะการรับสารจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทักษะการส่งสารได้

5. สมมติฐานเรื่องตัวสกัดกั้นด้านเจตคติ (The Affective Filter Hypothesis)

กล่าวถึงตัวแปรด้านเจตคติที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาที่สอง โดยเชื่อว่า การที่ผู้เรียนมีความกังวลน้อยที่สุดจะเป็นสถานการณ์การเรียนภาษาที่ดีที่สุด

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ของสติเวน ดี คราเซน นี้ สตีเติลวูด (Littlewood, 1984: p.93-94) ให้ความเห็นว่า แนวคิดเรื่องกลไกในการสร้างสรรค์ภาษาของคนเรานั้น มีผลทำให้การสอนทักษะในภาษาเปลี่ยนไป ความสามารถในการสื่อความหมายของคนเราจะพัฒนาได้เมื่อมีจุดมุ่งหมายในการสอนเพื่อให้เกิดทักษะการรับรู้เป็นไปตามกระบวนการธรรมชาติ (The Acquisition-Learning Distinction) การใช้กิจกรรมเพื่อฝึกทักษะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในสมองของผู้เรียน และแนวคิดเรื่องสมมติฐาน 5 ประการของ Krashen เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมากมาย โดยเฉพาะเรื่องทักษะการรับรู้ที่เกิดขึ้นตามกระบวนการตามธรรมชาติ (Acquisition) นั้น เป็นจุดมุ่งหมายของหลักการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Language Teaching) ซึ่งหลักการเกี่ยวกับการสอนทักษะทางภาษานั้น นั้น แนวการสอนที่เน้นการใช้เพื่อสื่อความหมายนี้ ควรมีกิจกรรมที่เน้นการใช้ทักษะสัมพันธ์ (Integrated Skills) เพราะในชีวิตจริงคนเรามักใช้ทักษะมากกว่าหนึ่งทักษะในการสื่อความหมาย หรือในการมีปฏิสัมพันธ์กัน เช่น ทักษะการฟังกับทักษะการพูด หรือทักษะการอ่านกับการเขียน และทักษะสัมพันธ์ก็ยิ่งใช้เพื่อเป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายในการสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง (Denn Byrne, in Keith Johnson & Keith Merrow, eds., 1981: p.108, ออนไลน์, อ้างใน cuir.car.chula.ac.th>Supaporn_Su_ch2) และทักษะการรับรู้ (Acquisition) แสดงให้เห็นได้จากปฏิกิริยาตอบสนองอย่างเข้าใจจากการฟัง ฉะนั้นการสอนบทเรียนไวยากรณ์โดยเฉพาะไม่มีความจำเป็นต่อไป เพราะรูปแบบและโครงสร้างไวยากรณ์จะปรากฏขึ้นเองอย่างเป็นธรรมชาติ หากผู้เรียนสามารถพัฒนาการรับรู้ทางภาษาได้อย่างเข้าใจในระดับที่ดีพอ (appropriate level) (Tracy David Terrell, The Modern Language Journal, :Acquisition in the Natural Approach: The Binding/Access Framework, Autumn, 1986: p.213-227) Krashen ยังกล่าวไว้อีกว่า การฟังเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญในระดับแรกในการรับรู้ภาษา แล้วการพูดก็จะตามมา การรับรู้จะถูกนำมาใช้เมื่อคุณพูดคุยกับผู้ที่ต้องการรับรู้ภาษาเหมือนกัน และเขาเข้าใจข้อความ

(Message) ที่ป้อนเข้าไปได้ (Comprehensible input) ซึ่งความสามารถในการพูดก็จะตามมาเมื่อถึงเวลา (ศิริกร โรจนศักดิ์, 2558: น.8)

นิภาวรรณ พุททสงกรานต์ และคณะ (2550: น.17) ได้กล่าวถึงนักวิชาการที่ศึกษาทฤษฎี การเรียนรู้ภาษาที่สองที่สำคัญ ได้แก่ Stephen Krashen ซึ่งมีสมมติฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองอยู่ 5 สมมติฐาน ตามทฤษฎีของ Bialystok ซึ่ง Larsen Freeman (อ้างใน สุภาณี ชินวงศ์, 2543: น.30-31) ได้สรุปลักษณะ สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองคือ (1) การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนต้องรู้จักปรับวิธีการสอนให้เหมาะกับนักเรียนของตน (2) กระบวนการเรียนรู้จะดำเนินไปอย่างช้า ๆ ไม่ตรงไปตรงมา และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ครูผู้สอนควรจะรู้ว่าวิธีการแบบใดเหมาะกับผู้เรียนระดับใด (3) ไม่ควรคาดหวังว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว (4) ผู้เรียนมักจะนำความรู้ที่เรียนมาก่อน มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ในกรณีของการเรียนภาษาที่สอง ผู้เรียนมักจะนำความรู้ในภาษาแม่มาใช้กับภาษาที่สอง ซึ่งอาจจะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ และ (5) สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น การจะเรียนรู้ภาษาที่สองให้ได้เหมือนเจ้าของภาษานั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้โดยเฉพาะในด้านการออกเสียง เนื่องจากข้อจำกัดด้านกายภาพ ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนจะทำได้คือ “ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่ความสามารถของแต่ละคนจะทำได้”

คราเชน และ เทอเรล (Krashen & Terrell, 1983) กล่าวว่า “การสื่อสารเป็นเป้าหมายหลักในการทำหน้าที่ของภาษา” ดังนั้นแกนหลักของการสอนแบบธรรมชาติอยู่ที่การสอนทักษะการสื่อสารนั่นเอง โดยภาพรวมวิธีของ การสอนภาษาและการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน จะถูกเน้นไปที่ “ความหมาย” เป็นหลัก ซึ่งทั้งคราเชนและเทอเรลได้เน้นในเรื่องของ “ความหมาย” ไว้ที่การเรียนคำศัพท์ และการนำภาษาที่เรียนไปใช้เพื่อการสื่อสาร และจากมุมมองของคราเชน การได้มาซึ่งภาษา คือการหลอมรวมกฎของภาษาโดยผ่านการสื่อสาร กล่าวคือ ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้จากการที่ใส่ข้อมูลที่มีความหมาย (Comprehensive Input) ภายใต้โครงสร้างไวยากรณ์ ทางภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ และใส่เนื้อหาทางภาษาใหม่เพิ่มเติมเข้าไป (ออนไลน์: การสอนภาษาแบบธรรมชาติ) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนพมาศ หงษาชาติ (2553: น.28) เรื่อง การเน้นความหมาย ว่า แนวการสอนแบบเน้นความหมาย (focus on meaning) เกิดจากการวิจัยทางจิตวิทยาการรับรู้ (cognitive psychology) พบว่าผู้เรียนรับรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีการเชื่อมโยงและสะสมข้อมูลความรู้เอาไว้อย่าง มีความหมาย ขณะที่ การเรียนรู้จากการท่องจำและการพูดซ้ำ ๆ เป็นการเรียนรู้ในระยะสั้น (short-term learning) เพื่อเป็น การขยายการเรียนรู้ระยะสั้นให้เป็นการเรียนรู้ระยะยาว (long-term learning) จึงจำเป็นต้องเน้นในเรื่องการรับรู้และเข้าใจสาระของภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้เพื่อการสื่อสาร

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2544: น.24-30: ออนไลน์) ศึกษาการสอนภาษาที่สองของบิลาช Bilash's Second Language Instructional Model หรือ B-SLIM Model. ประกอบไปด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1. **ขั้นวางแผนและการเตรียม (Planning and Preparation)** ครูจะเลือกกิจกรรม และเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ ครูต้องจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สื่อต้องน่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหา และควรเป็นสื่อที่เป็นของจริง

2. **ขั้นทำความเข้าใจตัวป้อนหรือข้อความรู้ใหม่ (Comprehensible Input)** ขั้นนี้ครูต้องอธิบายความรู้ใหม่ ข้อมูลหรือตัวป้อนใหม่ โดยตั้งอยู่บนฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ครูสามารถให้ตัวป้อนเหล่านี้ ในการที่ผู้เรียนจะเข้าใจ หรือเกิดการเรียนรู้ โดยการขยายความ อธิบายเพิ่มเติม บิลาช ได้จำแนกตัวป้อนด้านความรู้ ออกเป็น 9 ชนิดดังนี้

2.1 **การรับรู้ภาษา (Language Awareness)** บิลาชและทูลาซิวิช กล่าวถึงการรับรู้ทางภาษาว่า การรับรู้ภาษาเกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้

- ทักษะทางภาษา
- ทักษะคิด
- การเรียนรู้และการใช้ภาษา

สิ่งเหล่านี้ผู้สอนต้องบูรณาการเข้าในกิจกรรมการเรียนการสอน และสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน

2.2 **การออกเสียง (Pronunciation)** เป็นส่วนสำคัญของการพูด และเป็นทักษะที่ยากสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศก่อนที่ผู้เรียนจะสามารถพูดได้เป็นประโยค เขาต้องออกเสียงคำได้ก่อน การออกเสียงควรเน้นความคล่องและจังหวะการขึ้นเสียงสูงต่ำตามบริบทและสถานการณ์

2.3 **ศัพท์ (Vocabulary)** สามารถแยกออกเป็น 2 ชนิด คือ Active Vocabulary หมายถึง คำศัพท์ที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายออกเสียงได้ถูกต้องและใช้การพูดและเขียนได้ Passive Vocabulary หมายถึง คำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้ความหมายและเข้าใจเมื่อพบคำนั้นในรูปประโยคหรือข้อความ แต่ไม่สามารถใช้พูดและเขียนได้ คำศัพท์ในการสอนแต่ละครั้งต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป และต้องสอนจากศัพท์ที่ใกล้ตัวหรือคำศัพท์เพื่อการดำรงชีวิต (Survival Vocabulary) หมายถึง ศัพท์ที่ผู้เรียนใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น ศัพท์เกี่ยวกับ สัตว์ คำถาม คำทักทาย

2.4 **ไวยากรณ์ (Grammar)** การสอนหลักไวยากรณ์ในปัจจุบันมีแนวโน้มจะยึดหลักการสอนตามแนวสื่อสาร สามารถสอนได้ 2 วิธี คือ

2.4.1 **การสอนแบบอุปนัย** คือ การสอนโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมาก่อนแล้วครู และนักเรียนช่วยกันสรุปกฎเกณฑ์

2.4.2 **การสอนแบบนิรนัย** คือ การสอนที่เริ่มจากกฎเกณฑ์ แล้วจึงฝึกการใช้กฎเกณฑ์โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ หรือให้ทำแบบฝึกหัดเพื่อให้สนองวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน ครูต้องให้ตัวอย่างเพียงพอ และสาธิตการใช้จนผู้เรียนและผู้สอนต้องแม่นยำกฎเกณฑ์ก่อนที่จะสอนนักเรียน

2.5 สถานการณ์และความคล่องแคล่ว (Situation & Fluency) การเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language: SL) และภาษาต่างประเทศ (Foreign Language: FL) หมายถึงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา ได้หลากหลายตามบริบทและสถานการณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว

2.6 วัฒนธรรม (Culture) วัฒนธรรมสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ซีใหญ่ (Big “C”) หมายถึง ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วรรณคดี ศิลปะดนตรี ซีเล็ก (Small c) หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะนิสัย การแต่งกาย อาหาร การใช้เวลาว่าง การเรียนภาษาต่างประเทศ คือการเรียนวัฒนธรรมต่างประเทศ ซึ่งไม่สามารถแยกภาษาออกจากวัฒนธรรมได้ การสอนวัฒนธรรมครูควรสอนในรูปของกระบวนการพบปะสังสรรค์มากกว่าที่จะบอก ให้รู้ข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรม ครูต้องจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

2.7 กลวิธีการเรียนรู้ (Learning Strategy) กลวิธีการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำพฤติกรรม ขั้นตอน และเทคนิคเฉพาะในการเรียนภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ เช่น การหาผู้ช่วยในการฝึกการสนทนา เพื่อพัฒนาทักษะพูด การใช้เทคนิคปรับปรุงปัญหาในการเรียนภาษาของตัวผู้เรียนเอง ซึ่งมีวิธีการเรียนที่ต่างกัน กลวิธีการเรียนมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือสำหรับการใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ การจะเลือกเทคนิคที่มีความคล้ายคลึงกัน และเลือกซ้ำบ่อยครั้ง จะทำให้การใช้ภาษาในการสื่อสารได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นครูจำเป็นต้องรู้และเข้าใจถึงกลวิธีที่หลากหลายและประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2.8 ทักษะ (Attitude) เป็นองค์ประกอบที่บ่งบอกถึงความเชื่อว่าคุณผู้เรียนมีทัศนคติที่แตกต่างต่อสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ ภาษาเป้าหมาย (Target Language) ผู้พูดภาษาเป้าหมาย การมีทัศนคติด้านบวกต่อภาษาเป้าหมาย และ วัฒนธรรมของภาษานั้นมีความสำคัญต่อผู้เรียน เพราะทัศนคติบวกย่อมเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนอยากปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา นอกจากนั้นทัศนคติด้านบวกยังส่งผลให้ผู้เรียน เลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย อันจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ด้านการฟัง อ่าน และเขียนได้อย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าทัศนคติสำคัญมากในการเรียนภาษาที่สอง ครูควรจำไว้เสมอว่าการแก้ไขทัศนคตินั้น ไม่สามารถทำได้ในเวลาอันสั้น ต้องใช้เวลาและเทคนิคที่หลากหลาย

2.9 ทักษะ (Skill) หมายถึง ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน และยังรวมไปถึงทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา การค้นคว้าวิจัย การหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนร่วมกับผู้อื่น

2.9.1 ทักษะการฟัง (Listening) ทักษะการฟังถือว่าเป็นทักษะแรกในการสื่อสาร ถ้าฟังไม่รู้เรื่องก็จะไม่สามารถพูดโต้ตอบได้ ดังนั้นครูจำเป็นต้องออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะฟัง Nunan และแลมบ์ (Nunan & Lamb, 1996) แนะนำว่า สิ่งสำคัญที่ครูจำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะเตรียมกิจกรรม คือ การสอนทักษะฟัง ควรคำนึงถึงสถานการณ์ หรือบริบท กล่าวคือ เลื่อนเนื้อหา ครูควรออกแบบกิจกรรมฝึกการฟังที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ครูให้นักเรียนฟังเทปแล้ววาดภาพ เป็นต้น

2.9.2 ทักษะการพูด (Speaking) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะพูด ครูต้อง ดูว่า กิจกรรมนั้นต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากกิจกรรมที่ครูควบคุมให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งมีรูปแบบและตัวอย่างให้นักเรียน กิจกรรมเหล่านี้เรียกว่ากิจกรรมภายใต้การควบคุม (Conversation) เช่นในช่วง Intake-Using It ก่อนที่ครูจะให้นักเรียนฝึกสนทนาครูต้องมีแบบการ สนทนา (Conversation Matrix) หรือ Dialogue ให้นักเรียน หลังจากนั้น จึงให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ยากขึ้น เช่น บทบาทสมมุติ การเลียนแบบการอภิปราย ในช่วง Intake-Using It การออกแบบกิจกรรมจากง่ายไปหายาก เป็นการลดความวิตกกังวล (Anxiety) ของผู้เรียน

2.9.3 ทักษะการอ่าน (Reading) ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับทักษะการอ่าน ครูต้องจัดกิจกรรมก่อนการอ่าน (Preceding Activity) เช่นการพูดคุย หรือ อภิปราย ประสบการณ์ หรือเรื่องราวที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน หลังจากนั้นเป็นการแจ้งจุดประสงค์ การอ่านว่า หลังจากการอ่านแล้วนักเรียนต้องได้อะไรบ้าง เช่น ตอบคำถาม อภิปรายกับเรื่องที่อ่าน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องแนะนำคำศัพท์ หรือโครงสร้างใหม่ ก่อนที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรม กิจกรรมสำหรับพัฒนาทักษะการอ่าน จัดได้ทั้งกิจกรรมเดี่ยว คู่ กลุ่มทั้งชั้น ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหาที่อ่าน

2.9.4 ทักษะการเขียน (Writing) บิลาช (Bilash, 2009) ย้ำว่า ทักษะการเขียนเป็นกุญแจดอกสำคัญ ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง การเรียนรู้ การเขียน ไม่ใช่สิ่งที่เกิดได้โดยธรรมชาติ เหมือนการพูด สิ่งที่พูดบางครั้งผู้เรียนไม่สามารถเขียนได้ บิลาชได้ออกแบบการสอนเขียนเรียกว่า แบบ (Form) เทคนิค “แบบ” นี้ บิลาชออกแบบจากง่ายไปหายากเพื่อลดสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ (Affective Filter)

3. ขั้นกิจกรรมเพื่อความเข้าใจและฝึกทักษะ (Intake Activity) ขั้นนี้
ห ม า ย ถึ ง
ช่วงเวลาให้ผู้เรียนรู้เนื้อหา หรือตัวป้อน (Input) ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่า ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจข้อมูลสาร หรือตัวป้อนทั้งหมดที่ผู้สอนป้อนในขั้นแรก ครูจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมในขั้นนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสทำสองประการคือ ประการแรก ครูต้องจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวป้อน เรียกว่า กิจกรรมเพื่อความเข้าใจ (Intake - Getting) กิจกรรมเพื่อความเข้าใจนี้จะใช้เวลาจนกว่าครูจะแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจ Input ครูอาจจะออกแบบ 4-5 กิจกรรม แล้วแต่ความยากง่ายของตัวป้อน กิจกรรมเพื่อความเข้าใจเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการปฏิบัติตัวอย่าง แบบแผน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนลดความกังวลในการปฏิบัติ ประการที่สอง หลังจากที่นักเรียนเข้าใจตัวป้อนแล้ว ครูต้องออกแบบกิจกรรมที่ยากและซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึก เรียกว่ากิจกรรมฝึกใช้ภาษา (Intake - Using It) กิจกรรมฝึกใช้ภาษาเป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสารและเป็นธรรมชาติมากกว่ากิจกรรมเพื่อความเข้าใจ (Getting It Activity)

4. **ขั้นผล (Output)** กิจกรรมขั้นนี้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาในห้องเรียน ทั้งทักษะ ฟัง พูด อ่านและเขียน ลักษณะกิจกรรมขั้นนี้เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์และส่วนมากเป็น กิจกรรมเดี่ยว (Individual Activity) เช่น โครงการ การเขียนไดอารี่ เรียงความ เรื่องสั้น เป็นต้น

5. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** ขั้นการสอนนี้ ครูรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต หรือ ซักถามผู้เรียนในชั้นต่าง ๆ เพื่อต้องการทราบปัญหา และแก้ไขปัญหการสอนในครั้งต่อไป ขั้นนี้เป็นขั้นการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูอาจใช้การประเมินทักษะตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และตามการสอบเก็บคะแนนปลายภาคเรียน

3.7 แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ (English Communicative for Occupations)

พัชรินทร์ ชังฆะ และ ไพพวรรณ มุ่งศิริ (2554: น.13) กล่าวถึงแนวคิดของการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) ว่า ความหมาย ของการสอนภาษาตามแนวการสอน เพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎี การเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนที่ต้องจัดลำดับการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนตาม กระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำ แล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ดังนั้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียน ค้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้สื่อสารได้ตามโอกาสต่าง ๆ

แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการมอบนโยบายให้ สำนักงาน กศน. ดำเนินการขับเคลื่อนการสอนภาษาอังกฤษแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบ ให้มีความรู้ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจ (กระทรวงศึกษา, 2560) โดยขอให้ครู กศน. ที่ผ่านการอบรมจากโครงการอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot camp) มาช่วย โดยเน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวันแบบง่าย ๆ (English in Daily Life) ซึ่งมี ขอบเขตเนื้อหาการเรียนรู้ในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ได้แก่ การท่องเที่ยว การเกษตร การค้าขาย การวางแผนไทย การบริการรถรับจ้าง และการเสริมสวยซึ่งสถานศึกษา สามารถจัดทำหลัก สูตรการฝึกอบรมได้ตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ (สำนักงาน กศน., 2561) เพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจ การจัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสม ทุกช่วงวัย และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม โดยมีตัวชี้วัดเป็นร้อยละของจำนวน ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้าน อาชีพ (ระยะสั้น) มีความรู้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (ข้อ 15) และ ในขณะเดียวกันก็วัดจำนวนร้อยละของจำนวนครู กศน. ต้นแบบการสอนเพื่อการสื่อสารสามารถเป็น

วิทยากรแกนนำได้ (ข้อ 16) รวมไปถึงการวัดจำนวนร้อยละของครู กศน. ทั่วประเทศ ที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารอย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (ข้อ 17) และในที่สุดคือตัวชี้วัดที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-Net) ในข้อ 34 ของนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

หากแต่การจัดการศึกษานอกระบบด้านการพัฒนาภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ ที่เป็นการให้โอกาสการเรียนรู้แก่ผู้คนทุกระดับ ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง ในการประกอบอาชีพได้ตามอัธยาศัย สามารถ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะและทัศนคติ ที่ถูกต้องในการทำงาน นำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพอิสระ หรือรับจ้างในตลาดแรงงาน ที่กำลังมีความต้องการบุคลากรมากขึ้นตามโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของภาครัฐ และการสนับสนุนการท่องเที่ยวไทยในเมืองรอง ซึ่งจะช่วยให้มีรายได้ ทำให้มีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ของตนเองและชุมชนดีขึ้น โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพของแต่ละชุมชน ด้วยความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของผู้เรียนในชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบในรูปแบบใหม่ ที่เน้นการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ตัวครูผู้สอน จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การเรียน การสอน ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนของ กศน. ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการจ้างครูจากภายนอกที่อยู่ในละแวก ใกล้เคียงเพื่อมาทำการสอนเป็นครั้งคราว ซึ่งมักขาดความต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ในขณะที่ครู กศน. ตำบล/แขวงก็ไม่สามารถทำการสอนแทนได้เต็มที่ ความจำเป็นในการพัฒนา บุคลากรครู กศน. ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพ ด้วยนโยบาย กระทรวงศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการสนับสนุน ให้เกิดขึ้นโดยเร่งด่วน เพื่อที่ตัวครูเองก็จะมีโอกาสได้ฝึกฝนเรียนรู้การฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตามอาชีพในชีวิตประจำวันของตนเองอย่างเข้าใจและถูกต้อง สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ อย่างเป็นธรรมชาติ ตามสถานการณ์ของแต่ละอาชีพ เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ร่วมกันทั้งตัวครู กศน. และตัวผู้เรียนการ ศึกษาอกระบบในแต่ละชุมชน

ศศิปภา ทิพย์ประภา (2557) ได้อ้างอิงความต้องการของผู้เรียนภาษาอังกฤษ ตามการวิเคราะห์ ของบลัวร์ (Bloor, 1978) ไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ที่ยึดเป้าหมายเป็นศูนย์กลาง (target-centered) ของผู้เรียน ว่าผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและมีความต้องการเรียนรู้เนื้อหาใดเพื่อสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
- 2) การวิเคราะห์ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (learner-centered) เป็นการสำรวจว่า ผู้เรียนจะสามารถประกอบ อาชีพใดเมื่อเรียนจบหลักสูตร ทักษะใดที่ต้องฝึกฝนสำหรับอาชีพเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี และปฏิบัติได้ตามทิศทางที่ต้องการ

ฮัทชินสัน และวอเตอร์ส (Hutchinson & Waters, 1994: p.6) กล่าวว่ามียุคกลุ่มผู้เรียนใหม่ที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษที่ตรงกับความต้องการของตนเอง เช่นนักธุรกิจต้องการขายสินค้า นายช่างต้องการอ่านหนังสือคู่มือ นายแพทย์ต้องการพัฒนาความรู้ตนเอง ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาสากลที่เป็นที่ยอมรับในด้านเทคโนโลยี และการพาณิชย์ นอกจากนี้ได้ให้ความเห็นว่า การสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนก่อน ตามองค์ประกอบ 2 ประการ ดังนี้

1) ความต้องการเป้าหมาย (Target needs) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ สิ่งที่ต้องเรียน (Necessities) สิ่งที่ยังไม่รู้ (Lacks) และสิ่งที่ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้ (Wants)

2) ความต้องการในการเรียนรู้ (Learning needs) ประกอบไปด้วยคำถาม ดังนี้ เหตุที่ผู้เรียนเลือกเรียนหลักสูตรนี้

- 2.1) ผู้เรียนจะเรียนอย่างไร
- 2.2) แหล่งในการค้นคว้าข้อมูลมีที่ใดบ้าง
- 2.3) ผู้เรียนเป็นใคร มีความรู้ และความสนใจที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด
- 2.4) หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะจะใช้สอนที่ใด
- 2.5) หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะจะใช้เรียนเมื่อใดและอย่างไร

สุวิมล ว่องวานิช (2531: น.14, อ้างใน ศศิปภา ทิพย์ประภา, 2557) ได้แสดงความคิดเห็นแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการไว้ว่า “เป็นกระบวนการที่จะศึกษาหาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังหรือสิ่งที่ต้องการ กับสิ่งที่ป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะบอกถึงปัญหาที่มีอยู่ แต่ถึงแม้ว่าจะได้ปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างดังกล่าวมาแล้ว กระบวนการวิเคราะห์ความต้องการจะไม่สมบูรณ์ ถ้าไม่ได้ทำขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากสิ่งที่ต้องการปรับปรุงไม่ได้มีเพียงอย่างเดียว ในกรณีที่มีสิ่งที่ต้องปรับปรุงเกิดขึ้นหลายประการ จะต้องมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อน-หลัง กระบวนการที่ใช้พัฒนามีมากมาย เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม (group process) ร่วมการวิเคราะห์หรือสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นในกรณีที่มีวัตถุประสงค์หลายขอ และจำเป็นต้องเลือกเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษเปลี่ยนแปลงมาเป็นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะให้มากขึ้น”

3.8 แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

วีร์ ระวัง (2558: น.79) ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง และชำนาญ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่

1. การตีความ (Interpretation) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการแปล ความหมายจากการรับสารผ่านทักษะการฟังกับทักษะการอ่านได้อย่างถูกต้อง

2. การสื่อสาร (Communication) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการสื่อสาร ผ่านทักษะการพูดกับการเขียนสำหรับผู้ส่งสาร และทักษะการฟังกับทักษะการฟังกับทักษะการอ่าน สำหรับผู้รับสาร

3. การนำเสนอ (Presentation) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการนำเสนอ เรียงความหรือเรื่องราวต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษผ่านทักษะการเขียนกับทักษะการพูดได้อย่างถูกต้อง

ธนวรรณ กำคำ (2558) การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) หรือ CLT เป็นหลักการสอนภาษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถด้าน การสื่อสาร (Communicative Competence) วิธีการเรียนของผู้เรียน การทำกิจกรรมในชั้นเรียน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน (Richards, 2006) ซึ่งความสามารถด้านการสื่อสารมี ดังนี้ (Savignon, 1983)

1. ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic of Grammatical Competence) คือ ความสามารถด้านโครงสร้างไวยากรณ์ ศัพท์ เสียง เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic Competence) คือ ความสามารถด้านการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบทสังคม เช่น วัย สถานภาพ อาชีพ เป็นต้น

3. ความสามารถด้านการตีความข้อความ (Discourse Competence) คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อความ ประโยค ความสัมพันธ์ของข้อความหรือประโยค ความต่อเนื่องของข้อความ ความเป็นเหตุเป็นผล

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic or Strategic Competence) คือ ความสามารถในการใช้วิธีการสื่อสารให้เข้าใจ โดยการพูดอ้อม การใช้ท่าทางการพูดซ้ำ การใช้ระดับเสียง เพื่อช่วยให้การสื่อสารราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ได้

ศศิปลา ทิพย์ประภา (2557) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) เป็นแนวคิดในการสอนภาษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน ซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านภาษาไปใช้ในการสื่อสาร สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรินทร์ ชั่งขะ และไพพรรณ มุ่งศิริ (2554) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้สื่อสารในชีวิตจริง กิจกรรม และภาระงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจริง สื่อที่ใช้ก็เป็นสื่อจริง แต่ก็ได้ไม่ได้ละเลยความรู้ด้านไวยากรณ์ เมื่อเกิดความผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย แต่ยังสามารถสื่อสารได้ ครูผู้สอนไม่ควรขัดจังหวะโดยการแก้ไขให้ถูกต้องทันที ควรแก้ไขเมื่อความผิดพลาดนั้นทำให้เกิดความไม่เข้าใจ หรือสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Brown & Yule, 1983; Davies & Pearse, 2000; Richard, 2006)

การสอนภาษาแบบสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT) คือแนวคิดซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ทักษะทางภาษา (language skill) และความสามารถในการสื่อสาร (communicative ability) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษา เพื่อสื่อสาร (Canale & Swain, 1980; Widdowson, 1978)

คเนล และสเวน (Canale & Swain, 1980) และซาวินนอน (Savignon, 1983) ได้แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) หมายถึง ความรู้ทางด้าน ภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกด และการออกเสียง
2. ความสามารถด้านสังคม (sociolinguistic competence) หมายถึง การใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทาง และข้อมูลต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น
3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (grammatical form) กับความหมาย (meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) หมายถึง การใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จโดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่น การใช้ภาษาทาทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Teaching Approach) เป็นแนวการสอนที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ที่มีโอกาสพบในชีวิตประจำวัน และยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ แนวการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) เน้นการใช้ภาษาแบบธรรมชาติของการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญในแง่ของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นหลักสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ต้องให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึง ความมุ่งหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน
- 2) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องใช้ทักษะหลาย ๆ ทักษะรวม ๆ กันไป ผู้เรียน ควรจะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในลักษณะบูรณาการในชีวิตประจำวัน
- 3) ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวัน ให้มากที่สุด
- 4) ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษามาก ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้
- 5) ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด

นอกจากนี้ การสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสารเป็นแนวคิดทางการสอนภาษา ที่นักภาษาศาสตร์ต้องการนำมาแก้ไขข้อบกพร่องและความล้มเหลวของวิธีสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual) (Savignon, 1982) กิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวการสอนภาษาแบบสื่อสาร ส่วนมากจะจัดในรูปกิจกรรมกลุ่มเล็ก เน้นการเรียนแบบร่วมมือ (co-operative learning) มากกว่า การแข่งขัน (Larsen-Freeman, 1986) อย่างไรก็ตาม การสอนตามแนวภาษาแบบ สื่อสารเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมทุกกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริง

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1981) ได้แบ่งกิจกรรมการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสาร ไว้ 2 กิจกรรมหลัก คือ

1. กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (functional communication activity) กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อความหมายที่จำเป็นในการติดต่อสื่อสาร

2. กิจกรรมปะทะสังสรรค์ในสังคม (social interaction activity) เช่น การสนทนา อภิปราย โต้เถียง การเลียนแบบและการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งผู้สอนจะสอนกิจกรรมตามแนวภาษาแบบสื่อสาร อย่างไรก็ตามเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้

นูแนน และแลมบ์ (Nunan & Lamb, 1996) อธิบายลักษณะกิจกรรมการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสารว่า "กิจกรรมการสอนภาษาแบบสื่อสาร คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง หรือการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย กิจกรรมการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล (information sharing) และการปฏิสัมพันธ์ (interaction)"

การสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสารมักจะถูกเรียกว่าเป็นแนวคิด (approach) มากกว่าวิธีสอน (method) เพราะการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสารจะคำนึงถึงแนวคิดที่กว้าง ๆ ที่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและบริบทของผู้เรียน ดังนั้น ลักษณะพื้นฐานของการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสาร มี ดังต่อไปนี้

1. เน้นการเรียนรู้โดยวิธีสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์โดยใช้ภาษาเป้าหมาย (target language)
2. เน้นการใช้สื่อและเนื้อหาที่เป็นของจริง (authentic material)
3. เน้นทั้งทักษะภาษา (language skill) และกระบวนการเรียนรู้ (learning process)
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)
5. เชื่อมต่อระหว่างการเรียนภาษาในชั้นเรียน กับการเรียนและการใช้ภาษา นอกห้องเรียน

3.9 การออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communicative activities)

บิลาช (Communicative activities, Bilash, 2000) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารโดยใช้เชื่อว่าการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามเกณฑ์ของบิลาช (Bilash's criteria for communicative activities -BCCA) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมที่ครูใช้ในชั้นเรียนว่า กิจกรรมนั้น เป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสารหรือไม่ มากน้อยเพียงใด BCCA ประกอบไปด้วย 11 เกณฑ์ดังนี้

1. กิจกรรมนั้นส่งเสริมหน้าที่ของภาษา (functions of language) หรือไม่
2. กิจกรรมนั้นได้ใช้สื่อที่เป็นของจริง (authentic material) หรือยัง
3. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างกว้างขวางเพียงใด

4. กิจกรรมนั้นมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้รู้อย่างอื่น นอกจากคำศัพท์ และหลักไวยากรณ์หรือไม่

5. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังหรือไม่

6. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาหรือไม่ (problem solving activity)

7. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันหรือไม่

8. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดและทัศนคติส่วนตัวของนักเรียนหรือไม่

9. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์หรือไม่ (interactional activity)

10. กิจกรรมการสอนตามแนวภาษาแบบสื่อสารที่ดีต้องมีลักษณะเมื่อผู้เรียนปฏิบัติแล้วเกิดการเสี่ยงภัยต่ำ (low risk) และเกิดความปลอดภัยสูง (high security) สร้างความมั่นใจ ลดความวิตกกังวล

11. กิจกรรมนั้นสนุกสนานน่าสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรมหรือไม่

ริชาร์ด (Richards, 2006) ได้เสนอวิธีการสอนเพื่อการสื่อสารอีก 2 วิธี ที่เน้นกระบวนการ คือ แนวการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน (Content-Based Approach: CBI) และแนวการสอนที่ยึดภาระงานเป็นฐาน (Task-Based Instruction: TBI) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเป็นฐาน (Content-Based Approach) เป็นแนวการสอน ที่เน้นเนื้อหาสาระการเรียนรู้มาบูรณาการกับจุดหมายของการสอนภาษา กล่าวคือให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และในขณะเดียวกันก็พัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไปด้วย ดังนั้น การคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาให้ผู้เรียนได้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเนื้อหาที่คัดเลือกมาจะต้อง เอื้อต่อการบูรณาการการสอนภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สามารถติดตามประเมินข้อมูลของเรื่อง และพัฒนาการเขียนเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาในลักษณะองค์รวม (Whole Language Learning)

2. แนวการสอนที่ยึดภาระงานเป็นฐาน (Task-Based Approach) เป็นการเรียนรู้ภาษาที่เกิดจากการ ปฏิสัมพันธ์ในขณะที่ทำภาระงานให้สำเร็จ ความรู้ด้านคำศัพท์และโครงสร้างจะเป็นผลที่ได้จากการฝึกใช้ภาษาในขณะที่ทำกิจกรรม นิยมนำแนวคิดนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา เพราะเชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาเกิดจากกระบวนการ ที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจน ลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (Willis, 1996) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1) เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและในการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นผล สำเร็จ

2) เพื่อให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ทางภาษาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงได้

3) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยผ่านกระบวนการปฏิบัติภาระงาน

ริชาร์ด (Richards, 2006) ยังได้เสนอแนวทางการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 10 ประการ (Ten core assumptions of current communicative language teaching) ไว้ดังนี้

1. Interaction and meaningful : การเรียนรู้ภาษาที่สองจะเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์หรือ สื่อสารในภาษานั้นอย่างมีความหมาย

2. Effective learning tasks : กิจกรรมภาษา หรือแบบฝึกหัดที่มีคุณภาพในชั้นเรียน จะทำให้ผู้เรียนมี โอกาสที่จะสื่อความหมายในภาษา เพิ่มพูนแหล่งการเรียนรู้ภาษา สังเกตการใช้ภาษา และมีส่วนร่วมในการร่วมสื่อสาร

3. Meaningful Communication : การสื่อสารจะมีความหมายก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนสื่อสารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เรื่องที่ตนสนใจ และเห็นว่าน่าจะมีส่วนร่วม

4. Using skills : การสื่อสารเป็นกระบวนการเน้นภาพรวม (holistic process) ที่ต้องใช้ทักษะทางภาษาในหลายรูปแบบ

5. Involving inductive learning : การเรียนภาษาเกิดจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย (inductive learning) คือผ่านกระบวนการค้นพบกฎและรูปแบบของภาษา ด้วยตนเอง และจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอนกฎและรูปแบบของภาษา (deductive learning)

6. Accuracy & Fluency : การเรียนภาษาเป็นการเรียนรู้ที่ค่อยเป็นค่อยไป ที่ผู้เรียน เรียนรู้จากการใช้ภาษา และจากการลองผิดลองถูกในภาษา และถึงแม้ความผิดพลาดในการใช้ภาษา จะเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ แต่เป้าหมายปลายทางของการเรียนภาษา คือการมีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

7. Individuality : ผู้เรียนแต่ละคนมีหนทางพัฒนาภาษาของตนเอง และมีอัตราการพัฒนาที่ไม่เท่ากัน และ มีความต้องการและแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่ต่างกัน

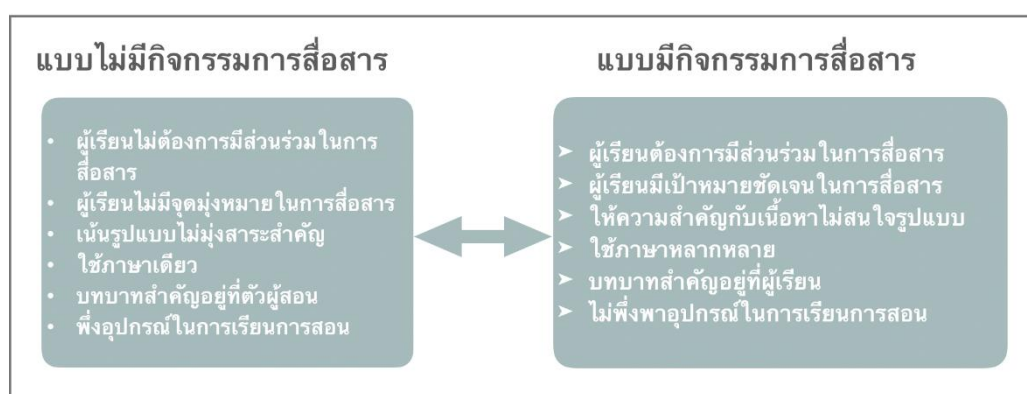
8) Effective learning and communication strategies : การเรียนภาษาที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ กลยุทธ์ในการเรียน และกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

9. Teacher as a facilitator : บทบาทของผู้สอนในห้องเรียนคือ ผู้ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึก และใช้ภาษา และให้ผลสะท้อนกลับในการใช้ภาษาและการเรียนภาษาของผู้เรียน

10. Collaboration & Sharing atmosphere : ห้องเรียนเปรียบเสมือนชุมชน ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และ แบ่งปันการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ในปัจจุบัน วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative language teaching : CLT) ไม่เน้นการท่องศัพท์และกฎไวยากรณ์อีกต่อไป แต่จะสนใจการใช้ภาษาให้ตรงกับตามความต้องการ และกาลเทศะเท่านั้น เช่น การเชื้อเชิญและการขอโทษ (invite and apologise) หรือการแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย (agree or disagree) Wilkins (1970s) มองว่า ความคิดที่ต้องการสื่อคืออะไร ภาษาการสื่อสารของคนจะ ทำงานอย่างไร และจะใช้ภาษาสื่อสารให้บรรลุเป้าหมายอะไรได้บ้าง นั่นก็คือการใช้ภาษาอังกฤษ “เมื่อไหร่ (when) และอย่างไร (how)” นั่นเอง (Harmer, 2015: p.57) ซึ่งผู้เรียนต้องพยายามทำความเข้าใจ ความหมายของภาษาที่ใช้สื่อสาร เพราะสุดท้ายแล้วภาษาก็จะทำหน้าที่ของมันในการนำไปสู่ความเข้าใจได้ในที่สุด การสร้างสรรกิจกรรมที่ผู้เรียนมีบทบาท และมีส่วนร่วมด้วยตนเอง เช่น การจำลองสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทต่าง ๆ จะช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนานมากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างจริงจัง และช่วยลดช่องว่างการส่งผ่านข้อมูลระหว่างกัน (information gab) ลงได้อีกด้วย เพราะเกิดความต่อเนื่องของการสื่อสาร ดังตารางเปรียบเทียบการเรียนแบบดั้งเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง และไม่เน้นกิจกรรมในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร กับวิธีการเรียน แนวใหม่ที่ผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Practice of English Language Teaching, 2015: p.57)

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร:

ความต่อเนื่องในการสื่อสาร

Scott Thornbury นักการศึกษาชาวนิวซีแลนด์ (Thornbury, 2000) ได้เสนอเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบ “materials-and technology-free classroom” เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนได้สื่อสาร กันด้วยการสร้างบทสนทนาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและไร้ข้อจำกัด (teaching unplugged) ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องมุ่งความสนใจไปที่ผู้เรียนว่าต้องการสื่อสารในเรื่องใด โดยเรียกแนวการสอนนี้ว่า “Dogme ELT : Emergent Language Teaching” และมีวิธีการดังนี้

- เน้นการสนทนา (Conversation-driven) ด้วยระบบการสร้างความสัมพันธ์ด้วยการพูดคุยระหว่างกันให้เกิดขึ้นในห้องเรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ด้วยการหยิบยกตัวอย่างจากเรื่องที่กำลังพูดคุยในขณะนั้น

- ลดการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน (Materials-light) เพื่อให้ครูมีเวลาตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้นโดยไม่ต้องพะวงกับหัวข้อเตรียมการสอน

- มุ่งประเด็นการสร้างบทสนทนา (Emergent language) มากกว่าการสอนตามหัวข้อในหลักสูตร ครูผู้สอนแนว Dogme เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนจากการสังเกต (Meddings & Thornbury, 2009: p.59) จากนั้นครูจะช่วยสร้างบทสนทนาตามที่คุณเรียนต้องการด้วยรูปแบบภาษาที่ถูกต้องขึ้นใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาที่สามารถสื่อสารได้ดีกว่า

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษากิจกรรมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของธนวรรณ กำคำ (2558: น.36) ที่เน้นว่ากิจกรรมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Classroom Activities in Communicative Language Teaching) มีดังนี้

1. กิจกรรมที่เน้นความคล่องในการใช้ภาษา (Fluency) จะเป็นกิจกรรมที่ฝึกภาษาที่ใช้จริง (Natural use of language) เน้นการสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจ ต้องใช้ไหวพริบกลยุทธ์ต่างในการสื่อในทันทีตามบริบทของการใช้ภาษาในขณะนั้น

2. กิจกรรมที่เน้นความถูกต้องของภาษา (Accuracy) จะเป็นกิจกรรมที่ฝึกภาษาในชั้นเรียน (Classroom use of language) การใช้รูปแบบโครงสร้างภาษาที่ถูกต้อง

กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำจึงสามารถเน้นได้ทั้งความคล่องและความถูกต้องของภาษา ผู้เรียนอาจได้รับการฝึกให้พูดคำหรือประโยคซ้ำ ๆ (Repetition Drills) หรือการแทนที่หรือเปลี่ยนคำในประโยค Substitution Drills) เพื่อเน้นความถูกต้องของภาษา ไปจนถึงฝึกการใช้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารจริง เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap)

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพนั้น ครู กศน. จำเป็นต้องออกแบบประโยคที่ใช้การสนทนาใน 6 สาขาอาชีพ ด้วยคำศัพท์ประกอบประโยคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ทางภาษาที่จะใช้จริง ตาม ลักษณะอาชีพ ด้วยการลองผิดลองถูกในการสร้างประโยคสนทนา โดยไม่เน้นหลักไวยากรณ์ และกิจกรรมการสื่อสารในชั้นเรียนก็จะต้องสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

โดยบรรยากาศที่ผู้เรียนเป็นคนกำหนด ทั้งนี้ก็เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนสนุกกับการสนทนาภาษาอังกฤษกับเพื่อร่วมชั้นและครูผู้สอน โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วย (Assist) เมื่อเกิดการติดขัด และช่วยแก้ไข (Correct) เมื่อสถานการณ์จำลองเริ่มเกิดความสับสนหรือเข้าใจผิดในบทสนทนานั้น ๆ ฉะนั้นความสามารถทางการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษของครู กคน. ด้านอาชีพทั้ง 6 นั้นต้องดีพอที่จะช่วยแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหาการสื่อสารทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนได้อย่างทันที่

4. แนวคิดการพัฒนาแบบ (Concept of Model Development)

4.1 ความหมายของแบบ

“แบบ” หรือ Model โดยทั่วไปจะหมายถึง แบบจำลองหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แบบการพัฒนาเมือง แบบการพัฒนาชุมชน หรือแบบจำลองภาพวาด เป็นต้น

แบบ คือ รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ ยอมรับ หรือ สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น อย่าง แบบผู้หญิง แบบเปิด แบบวัด (<http://www.royin.go.th/>) เป็นต้น สอดคล้องกับ Keeves (1997: p.386-387) ที่ว่า แบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรมหรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจน แบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

Good (1970) ให้ความหมายของ “แบบ” ในพจนานุกรมการศึกษาไว้ว่า

1. เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
2. เป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น
3. เป็นแผนภูมิซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิด
4. เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ซึ่งอาจจะเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือทางภาษาก็ได้

รัตนะ บัวสนธิ (2552) ให้ความหมายของแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมายดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง แบบในความหมายนี้มักเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางทีเรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบ การประเมิน เป็นต้น

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2551: น.14) สรุพบว่า “รูปแบบ” หมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างความสัมพันธ์กันอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการ พื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก ส่วนกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือ พัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบโดยได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบที่ดีว่าควรมีลักษณะดังนี้

- รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ

- รูปแบบควรนำไปสู่ผลการทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก

- รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

- รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษา

- รูปแบบในเรื่องใด จะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

ชิรวัดน์ นิจนตร (2560) ศึกษาการวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา สรุพบว่า รูปแบบในทางสังคมศาสตร์และวงการศึกษาหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัย หรือตัวแปรของสิ่งที่ศึกษา เพื่ออธิบายลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นให้เข้าใจง่าย มองเห็นเป็นรูปธรรม ใช้ข้อมูล เหตุผล และฐานคติมาประกอบ สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ ส่งผลต่อการปรับปรุงหรือการยกระดับไปสู่การพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีความแม่นยำ และเชื่อถือทางสถิติ สามารถทำซ้ำใหม่ได้ (วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2560)

4.2 ประเภทของรูปแบบ

Keeves (1988) แบ่งประเภทรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ไว้ 4 แบบโดยยึดแนวทางของ Caplan and Tutsuoka ซึ่งเป็นการแบ่งตามลักษณะการเขียนรูปแบบ ดังนี้ คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้เปรียบเทียบปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมนั้น ๆ เช่น ตัวอย่างรูปแบบที่ทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษามาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อแสดงให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เป็นปรากฏการณ์นั้น ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์ เช่น รูปแบบการสอนในโรงเรียน หรือรูปแบบการเรียนรู้ เป็นต้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์ ถ่ายทอดและแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้ นิยมใช้ในสาขาจิตวิทยา ศึกษาศาสตร์ และด้านการบริหารการศึกษา

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์ส่วน หรือเส้นทาง (Path analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาหาความสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น รูปแบบลักษณะนี้นิยม ใช้ในด้านการศึกษา

ทิตสนา แคมมณี (2550: น.3-4) ศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากลและได้จัดหมวดหมู่ของรูปแบบตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะ หรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 5 หมวดดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)
2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain)
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (process skill)
5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (integration)

ชิรวัดน์ นิจนตร (2560) สรุปรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ว่าเป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น

4.3 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

Driscoll (1994: p.333) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอน ที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดเงื่อนไขเพื่อการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงตามเป้าหมาย

คณาพร คมสัน (2540: น.9) ให้ความหมายว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สภาพ หรือ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ มีหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อมโยงต่าง ๆ โดยอาศัยวิธี และเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ สามารถนำไปใช้เป็นแนวการสอนของครู ซึ่งแต่ละรูปแบบจะต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมการสอนของครู การดำเนินการสอน และการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงวิธีการที่ผู้เรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. เป็นการศึกษาแนวทางการออกแบบการเรียนการสอนภายใต้ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีที่เชื่อมโยงกับนโยบาย หลักการ ความเชื่อ และการเรียนรู้ผู้ใหญ่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของครู กศน. ด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างเป็นธรรมชาติตามทฤษฎีของ Steven D. Krashen ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2553: น.447) ให้ความหมายรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Instructional Model) คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้หรือหลักการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

4.3.1 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

คีฟส์ (Keeves, 1997: p.386-387, อ้างใน ทิศนา แคมมณี, 2553: น.220) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาสามารถพิสูจน์และทดสอบได้ คือสามารถ นำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่ง สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้
3. รูปแบบต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationship)

Eggen and Kauchak (1996: p.11) ให้นิยามว่า รูปแบบการเรียนการสอน เป็นการจัดทำรายละเอียดเบื้องต้นสำหรับใช้เป็นกลยุทธ์ในการสอนของครู ซึ่งจะถูกออกแบบขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายในการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ โดยที่ครูจะพิจารณาว่าจะสอนอะไร และมียุทธวิธีใดที่จะไปสู่เป้าหมายของการสอนได้ กระบวนการที่ถูกออกแบบเป็นแบบเฉพาะเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเฉพาะในเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะถูกกำหนดให้เป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ของครูในการสอน ทั้งนี้ การจัดทำรายละเอียดดังกล่าวสามารถเปรียบได้กับพิมพ์เขียวสำหรับการสอน โดยมีแนวคิดจากศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็นแนวทาง

ทศนา แคมมณี (2548: น.221-222, 224) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญไว้ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ
2. มีการบรรยาย และอธิบายสภาพ หรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปเห็นเป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

4.3.2 ประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

สไตเนอร์ (Steiner, 1988: p.20-45, อ้างใน กิตติคม คาวีรัตน์, 2553) แบ่งประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model-of) เป็นแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง
2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-for) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจาก กรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลอง แต่เป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

4.4. การพัฒนารูปแบบ

การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ เป็นการแสดงขั้นตอนการทำงานของรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) ที่ตั้งไว้ แล้วปรับปรุงตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการลงพื้นที่ เพื่อให้แนวความคิดที่เป็นนามธรรมปรากฏภาพที่สัมผัสเป็นรูปธรรมได้มากยิ่งขึ้น ตามการศึกษาขั้นตอนการพัฒนารูปแบบของนักวิชาการ ดังนี้

Meason and Khedourri (1985, อ้างใน ลวพร สุกียามา, 2558) ได้กำหนด
ชื่ น ต อ น

การสร้างรูปแบบไว้ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1) เป็นขั้นรวบรวมสภาพปัญหาเพื่อหาว่าปัญหาที่แท้จริงเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2) เป็นขั้นพัฒนารูปแบบ ซึ่งขั้นนี้จะดำเนินการหลังจากรวบรวมสภาพปัญหา
จากขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3) ขั้นทดลองรูปแบบ โดยเมื่อสร้างรูปแบบเสร็จแล้วต้องพิจารณาถึงความตรง
ตามสถานการณ์จริง เพื่อความไม่ยุ่งยากต่อการนำไปใช้เพื่อทดลองเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ว่าต้อง
มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงาน อย่างไร เมื่อผ่านการทดสอบแล้วสามารถนำไปใช้ได้เพียงใด

ขั้นที่ 4) ขั้นการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ

Willer (1986) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่
การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ (Validity)

อัมพร พงษ์กึ่งสนานันท์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการ
การศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” โดยดำเนินการวิจัย
เ ปี น

2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างรูปแบบประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎี เอกสาร
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2. การประเมินรูปแบบ หรือการทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ประกอบด้วย
การประเมินรูปแบบเพื่อ ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ
ในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อ
การพัฒนารูปแบบ

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้นอาจ
กระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างหรือการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็น
รูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่อง
เดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยอาจจะคิดโครงสร้างของ
รูปแบบขึ้นก่อนแล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อเสนอแนะจากการ ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ
หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือทำการศึกษาค้นคว้าประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือก
องค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่เป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้ หัวใจสำคัญของขั้นนี้คือ การเลือกวัน
องค์ประกอบในรูปแบบ (ตัวแปรหรือกิจกรรม) เพื่อให้ได้รูปแบบที่ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติ

ได้ง่าย ตัวแปรในรูปแบบมีน้อยแต่สามารถอธิบายผลได้มาก ฯลฯ ในการวิจัยบางเรื่องจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

2. การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้นแล้วจำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้น ถึงแม้ว่าพัฒนาโดยมีรากฐานมาจากทฤษฎี แนวความคิด หรือรูปแบบของคนอื่น และผลการวิจัยผ่านมาแล้วหรือแม้กระทั่งได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐานซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ (ในขั้นนี้บางครั้งจะใช้คำว่า การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ)

ทิตินา แคมมณี (2550: น.41) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยนักการศึกษาไทย ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดเป็น เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมไทย โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

ก. ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2537) ได้พัฒนารายวิชา “การคิดเป็น เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและสังคมไทย” ขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้สามารถคิดเป็น รู้จักและเข้าใจตนเอง รายวิชาประกอบ ด้วยเนื้อหา 3 เรื่อง คือ (1) การพัฒนาความคิด (สติปัญญา) (2) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม (สัจธรรม) (3) การพัฒนาอารมณ์ ความรู้สึก

ส่วนกิจกรรมที่ใช้เป็นกิจกรรมปฏิบัติการ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมปฏิบัติการ “พัฒนากระบวนการคิด” 2) กิจกรรมปฏิบัติการ “พัฒนารากฐานความคิด” 3) กิจกรรมปฏิบัติการ “ปฏิบัติการในชีวิตจริง” และ 4) กิจกรรมปฏิบัติการ “ประเมินผลการพัฒนาประสิทธิภาพของชีวิตและงาน”

ในส่วนกิจกรรมปฏิบัติการพัฒนากระบวนการคิดหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาได้พัฒนาแบบแผน ในการสอนซึ่งประกอบด้วยชั้นการสอน 5 ชั้น โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการคิดเป็นของ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ (ตามอ้างใน อุณา นพคุณ, 2530: น.29-36) ที่ว่า “คิดเป็น” เป็นการแสดงศักยภาพของมนุษย์ในการชี้นำตนเอง โดยการพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมผสมผสานกลมกลืนกัน ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ เพื่อเป้าหมายที่สำคัญคือมีความสุข

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบสามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิด ให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น คือ คิดโดยพิจารณาข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมไทย อย่างมีความสุข

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นสืบค้นปัญหา

เผชิญสถานการณ์ในวิถีการดำรงชีวิต ผู้สอนอาจนำเสนอสถานการณ์ให้ผู้เรียนสืบค้นปัญหา หรือ อาจใช้ สถานการณ์และปัญหาจริงที่ผู้เรียนประสบมาในชีวิตของตนเอง หรือผู้สอนอาจจัดเป็นสถานการณ์จำลอง หรือนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์นอกห้องเรียนก็ได้ สถานการณ์ที่ใช้ในการศึกษาอาจเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม หรือหลักวิชาการก็ได้ เช่น สถานการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม ครอบครัว การเรียนการทำงาน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นรวบรวมข้อมูล และผสมผสานข้อมูล 3 ด้าน

เมื่อค้นพบปัญหาแล้วให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์นั้น โดยรวบรวมข้อมูลให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านหลักวิชาการ

ขั้นที่ 3 ขั้นการตัดสินใจอย่างมีเป้าหมาย

เมื่อมีข้อมูลพร้อมแล้ว ให้ผู้เรียนแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งกับตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยส่วนรวม และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด คือทางที่เป็นไปเพื่อการเกื้อกูลต่อชีวิตทั้งหลาย

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติและตรวจสอบ

เมื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติได้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง หรือร่วมมือกับกลุ่มตามแผนงาน ที่กำหนดไว้อย่างพากเพียร ไม่ทอดทิ้ง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและวางแผนพัฒนา

เมื่อปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้แล้ว ให้ผู้เรียนประเมินผลการปฏิบัติว่าการปฏิบัติประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหา อุปสรรคอะไร เกิดผลดีผลเสียอะไรบ้าง และวางแผนงานที่จะพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัตินั้นให้ได้ผลสมบูรณ์ขึ้น หรือวางแผนงานในการพัฒนาเรื่องใหม่ต่อไป

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2537) ได้ทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวในการสอนนักเรียนในระดับมัธยมแล้วพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเป็น สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น เข้าใจระบบความสัมพันธ์ในสังคม และเกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA Model) หรือรูปแบบ การประสาน 5 แนวคิด โดยทศนา แชมมณี

ก. ทฤษฎี /หลักการ /แนวคิดของรูปแบบ

ทศนา แชมมณี (2543: น.17-20) ได้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่าง ๆ ในการสอนมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา จึงได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประสานกันทำให้เกิดเป็นแบบแผนขึ้น แนวคิดดังกล่าวได้แก่ 1) แนวคิดในการสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ แนวความคิดเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและพึ่งตนเองแล้ว ยังต้องพึ่งการปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อน ๆ บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (process skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดีหากผู้เรียนมีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้ มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้คือการให้มีการเคลื่อนไหวทางกายอย่างเหมาะสม กิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่นำไปประยุกต์ ใช้ในสภาพการณ์ที่หลากหลายด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแบบแผน “CIPPA” ขึ้น ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้

ข. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ เป็นต้น

ค. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ชิปปา (CIPPA) เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” นี้สามารถใช้วิธีและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจเตรียม มาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่อาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน

หากข้อความที่ได้เรียนรู้มาไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อย้ำหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์การใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้เช่นกัน

ขั้นตอนตั้งแต่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (construction of knowledge) ซึ่งครูสามารถ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (interaction) และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (process learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะ ให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์และทางสังคม (physical participation) อย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPP ส่วนขั้นตอนที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

ง. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี นอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดการใฝ่รู้ด้วย

สรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิด ในลักษณะต่าง ๆ จะช่วยให้การ ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีความเป็นระบบแบบแผนชัดเจนมากขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การศึกษาบริบทของปรากฏการณ์และสภาพความต้องการที่เป็นอยู่ จะนำมาสู่การสร้างแบบจำลอง การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมสัมพันธ์ภาพกับผู้เรียน ด้วยสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่มีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ อย่างสนุกสนาน ตามหลักการที่คาดหวังดังนี้

1. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบโดยได้รับอิสระจากการเรียน
2. ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับในชั้นเรียน โดยทัศนเชิงบวกของผู้สอนและการให้กำลังใจ
3. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนจากความกระตือรือร้นในการจัดการของครูสอน
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาความงอกงามจากกระบวนการศึกษา ที่ให้ความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่ภาวะของมนุษย์ที่งอกงามจากกระบวนการเรียนรู้อารมณ์ การพัฒนาอารมณ์
6. ผู้เรียนเรียนรู้ในบรรยากาศของความรู้สึกปลอดภัยจากการดูแลผู้เรียนด้วยวิธีการนุ่มนวล ปลอดภัยในการเรียน

7. ผู้เรียนแสดงออกซึ่งความเข้าใจจากผู้สอนเมื่ออาชีพที่มีทักษะบูรณาการ ใช้วิธีการสอนเชิงจิตวิทยาภายใต้สัมพันธภาพที่ใกล้ชิด

8. ผู้เรียนพัฒนาวินัยในตนเองจากบรรยากาศการเรียนรู้ที่ได้ฝึกควบคุมตนเองมากกว่าถูกควบคุมจากผู้อื่น

9. ผู้เรียนมีความสามารถในการถ่ายทอดและแสดงออกทางภาษา จากการที่ได้เรียนรู้จากบรรยากาศที่เขามีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดมากกว่าที่จะเป็นผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว

10. ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้งจากการที่ได้รับการเอื้ออำนวยจากผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เขาได้เห็นคุณค่าหรือความหมายของการเรียนรู้

11. ผู้เรียนมีทักษะที่ดีต่อการทำหน้าที่ของมนุษย์จากการที่ได้รับการส่งเสริมให้ตระหนักถึงบทบาทของบุคคล ต่อสังคม

12. ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณค่าจากการที่ได้รับการฝึกหัดพัฒนาค่านิยมที่เหมาะสม

13. ผู้เรียนเป็นบุคคลที่จริงจังจากการที่ได้รับโอกาสการส่งเสริมให้แสดงออกทางความคิด วาจา และการกระทำอย่างปราศจากเงื่อนไข

ทั้งนี้ทั้งนั้น การศึกษาจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามหลักการข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียนที่เป็นครู กศน. มีความรู้สึกว่าได้ได้รับความเข้าใจ การยอมรับนับถือ มีคุณค่า และได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ด้านการสอน ของตัวเอง ช่วยเหลือรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ขึ้น ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อนำไปถ่ายทอดสู่ผู้เรียน กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ข้อหลักของ Arens (2009: p.7) คือ

1. หลักการตามทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3. วิธีสอนที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์

4. สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

4.5 รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษ

รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษ คือ แนวทางในการจำลองการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการสื่อสาร ด้วยวิธีการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามบริบทด้านอาชีพอย่างง่าย ๆ แต่ถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งครู กศน. ให้ความสนใจและเห็นว่าจำเป็นต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน สามารถสร้าง ประสบการณ์ และเพิ่มความหลากหลาย

ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง สอดคล้องกับ พัชรินทร์ ชั่งชะ และ ไพพรรณ มุ่งศิริ (2554) ที่กล่าวไว้ว่ารูปแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง กลวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความหมาย คำ วลี ประโยค ตอนความ และเรียงความจากภาษาไทยไปเป็นคำ วลี ประโยค ตอนความ และเรียงความภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และถูกต้องตามคุณสมบัติของรูปประโยคภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังที่ วีร์ ระวัง (2558) ศึกษาไว้คือ หนึ่ง มี ความหมายตรงตามข้อมูลที่ต้องการ (accuracy on required meaning) และ สอง มีโครงสร้างประโยคที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (accuracy on communicative English sentence structure) ได้อย่าง อัตโนมัติ และเป็นวิถีธรรมชาติ (Natural Approach) ของการฟัง พูด อ่าน และเขียน ที่เป็นผลมาจาก “การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางสังคม (Socialization)” คือเป็นการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันผ่านครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม

4.6 รูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมเจตคติและฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

รูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมเจตคติและฝึกทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ที่เน้นการสนทนา (Conversation-driven) มุ่งประเด็นการสร้างบทสนทนา (Emergent Language) ตามแนวทาง แจ็ค ซี ริชาร์ด ที่ว่าการสื่อสารจะมีความหมายก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนสื่อสารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เรื่องที่ตนสนใจ และเห็นว่าน่าจะมีส่วนร่วม (Meaningful Communication) โดยจัดกระบวนการกลุ่ม การบรรยาย กระตุ้นให้เกิดการระดมความคิดเห็น การสังเกตการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้สถานการณ์จำลอง หรือบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากการเล่นเกม การค้นพบด้วยตนเองจากการทำงานในสถานที่ และสถานการณ์จริง หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกลับไปฝึกฝนตนเองที่บ้าน นำไปสู่การทำงานอย่างมีส่วนร่วมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการระดมความคิดเห็น ร่วมกันนำเสนอ แลกเปลี่ยนแนวความคิด มีการเชื่อมโยงปัญหาอย่างเข้าใจ ถึงสาเหตุด้วยการคิดวิเคราะห์ ผ่านประสบการณ์ เกิดการฝึกฝนทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียนกันอย่างจริงจังด้วยความสนุกสนาน สร้างสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกัน เพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้ มีความพร้อมในการรับข้อมูลใหม่ ๆ จากประสบการณ์ของนครรอบข้างตลอดเวลา กิจกรรมสัมพันธ์ที่เกิดจากกระบวนการกลุ่มจะสร้างความผ่อนคลายเพราะผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวร่างกาย สมองไม่เครียด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ และการรับรู้ดีขึ้น จากการที่ผู้สอนและผู้เรียนได้สื่อสารกันด้วยบทสนทนาที่เป็นธรรมชาติและไร้ข้อจำกัด (teaching unplugged) สอดคล้องกับมุมมองของคราเชนและเทอเรล ที่ว่าการได้มาซึ่งภาษา คือ การหลอมรวมกฎของภาษาโดยผ่านการสื่อสารตามความสามารถทางภาษาของผู้เรียนที่จะถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้จากการใส่ข้อมูลที่มีความหมาย (Comprehensive Input) ซึ่งเน้นในเรื่องของการเรียนคำศัพท์ และการนำภาษาที่เรียนไปใช้เพื่อการสื่อสารภายใต้

โครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาที่ถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ตามแนวคิด “การสื่อสารเป็นเป้าหมายหลักในการทำหน้าที่ของภาษา” ดังนั้นแกนหลักของการสอนแบบธรรมชาติคืออยู่ที่การสอนทักษะการสื่อสารผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน เน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) ส่งเสริมการใช้ภาษาแบบธรรมชาติของการเรียนรู้ ให้มีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่จำเป็นต้องใช้ทักษะหลาย ๆ ทักษะร่วมกัน ครู กศน. จะได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในลักษณะการบูรณาการภาษาอังกฤษด้านอาชีพกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันด้วยกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกัน โดยไม่ต้องกังวลว่าจะใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์หรือไม่ก็ตาม

4.7 รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ

รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ เป็นการรวบรวมสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู กศน. และนำมาบูรณาการกับทักษะการสื่อสารด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร่วมกับเนื้อหาการเรียนการสอนของบทสนทนา ประกอบประโยคด้วยคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพทั้ง 6 ด้าน เป็นแนวทางช่วยแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน (Task-centered) ให้กับครู กศน. ได้ ดังการศึกษาของ John Dewey ที่ว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรเริ่มต้นจากสถานการณ์ (Situations) มากกว่าเนื้อหาวิชา และจากสมมติฐานการเรียนรู้ผู้ใหญ่ (Foundation of Adult Learning) ของ Malcolm Knowles ที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากแรงจูงใจ (Motivation) ความพร้อม (Readiness to Learn) ความจำเป็น (Need to know) ประสบการณ์ (Experience) และเป้าหมาย (Orientation) ตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน กศน. และครู กศน. ต้องได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านอาชีพ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านอาชีพสำหรับครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานการสอนภาษา ด้านการสื่อสาร 3 ด้าน (วีร์ ระวัง, 2558: น.79) คือ การตีความ (Interpretation) การสื่อสาร (Communication) และการนำเสนอ (Presentation) ด้วยรูปแบบ CIPPA คือ การทบทวนความรู้เดิม แสวงหาความรู้ใหม่ แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม และประยุกต์ใช้ความรู้จากการฟังเรื่องราวในวิถีทัศน์เพื่อ สร้างความคุ้นเคยด้านอาชีพ การท่องเที่ยว (Travel) รถรับจ้าง (Taxi) เกษตร (Farm) ค้าขาย (Trade) ร้านเสริมสวย (Beauty shop) และนวดแผนไทย (Massage) เพื่อให้ครู กศน. ได้ทำกิจกรรมทางภาษาที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียน กศน. ได้อย่างถูกต้องตามทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน โดยไม่เน้นหลักไวยากรณ์อย่างเคร่งครัด แต่ต้องการให้ผู้เรียนมองเห็นถึงเป้าหมายที่ชัดเจนของการสื่อสารทางด้านอาชีพ และมีส่วนร่วมในการสื่อสารตามเนื้อหา โดยไม่เน้นรูปแบบไวยากรณ์ สร้างบทสนทนาให้มีความหลากหลาย มีความต่อเนื่อง และเหมาะสมกับสภาพการทำงานที่เป็นจริงของครู กศน. สอดคล้องกับแนวทางของการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริม

การเรียนรู้ตลอดชีวิตของสำนักงาน กศน. และวัตถุประสงค์ตามนโยบายภาครัฐในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา (ดังตัวอย่างในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 หัวข้ออาชีพและคำศัพท์เพื่อสร้างเนื้อหาการเรียนรู้

หัวข้ออาชีพและคำศัพท์เพื่อสร้างเนื้อหาการเรียนรู้

Language functions	Hotel & Travel	Farm	Trade	Taxi	Beauty shop	Massage
Vocabulary in Occupations	Tourism	Land	Sell	Road	Hair: styles trim, cut, perm,	Masseur
	Tourist	Field	Buy	Taxi fare	colors, shampoo, conditioning, weaving, henna, highlight	Masseuse
	Vacation	Soil	Goods	Meter		Massage-therapist
	Holiday	Rice	Banknote	Airport		Massager (device)
	Accommodation	Banana	Price	Domestic		Body
	Hotel	Banana	Shop	International		Feet
	Resort	Coconut	Supermarket	Terminal		Head
	Bungalow	Vegetables	Cheap	Bus terminal		Light
	Cottage	Cow	Expensive	Railway station		Hard
	Homestay	Pig	Receipt	Bridge		Little-by-little
	Location	Duck	Change	Highway		Nails
	Amusement	Chicken	Total	Destination		Body waxing,
	Entertainment	Hen	Item	Down town		massage, facial
	Local	Organic	Food	Near by		massage
	International	Harvest	Drinks	Department store		Face lift
	Province	Crop	Ready meal	Gas station		Wrinkle
	Town		Brand	Passenger		Change
	City		Bill	Car park		Delicate
	Village		Discount			Beautiful
						Charges
					Quality	Tension
						Relieve
						Posture

4.8 ครู กศน. กับการพัฒนา รูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ

แนวทางการพัฒนาผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. ที่เน้นทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้ถูกกำหนดขึ้น ตามกรอบการดำเนินการเพิ่มเติม และ กระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579 ซึ่งเป็นแนวทางหลักของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามกรอบการพัฒนาการศึกษาชาติ สำนักงาน กศน. จึงได้มีการกำหนด พันธกิจตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมทุกช่วงวัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัจฉริยะ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมของ ศูนย์การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

3. ส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัจฉริยะให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

4. พัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผลในทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

5. พัฒนาบุคลากรและระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งจัดการศึกษา และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ข้างต้นมีเป้าประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะบุคลากรของหน่วยงานและสถานศึกษาให้สามารถ ปฏิบัติงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัจฉริยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดตัวชี้วัดเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญคือ จำนวนผู้รับบริการในพื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต การเข้ารับการฝึกอาชีพ เห็นช่องทางในการ ประกอบอาชีพ และจำนวนครู กศน. ต้นแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถ เป็นวิทยากร แกนนำได้ ประชาชนได้รับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ในขณะที่ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ คือ ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนา ทักษะอาชีพระยะสั้นสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้ และร้อยละของ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการมีความพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติ ทักษะ ตาม จุดมุ่งหมายของกิจกรรมที่กำหนด ของการศึกษาตามอัจฉริยะ

การพัฒนาทักษะให้ประชาชนเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการซึ่งอยู่ใน ส่วนของนโยบายเร่งด่วน เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ คือการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ทั้งในภาคธุรกิจ การบริการ และการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาอาชีพ ด้วยรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของประชาชน โดยใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล Social Media และ Application ต่าง ๆ (สำนักงาน กศน., 2562: น.5-6) ตามด้วย ภารกิจต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทุกระดับของ กศน. ที่รับผิดชอบการบริการ การศึกษาและการเรียนรู้ ให้มีความรู้ ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพในการจัดบริการส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ด้านอาชีพในขอบเขตเนื้อหาอาชีพการเกษตร การท่องเที่ยว การนวดแผนไทย การค้าขาย การเสริมสวย และการบริการรถรับจ้าง (สำนักงาน กศน., 2561: น.1) ส่งผลให้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องศึกษารูปแบบและสภาพการเรียนการสอนการเรียนรู้สำหรับครู กศน. ตำบลใน 5 ประเด็นคือ 1) การออกเสียง 2) เรียนรู้คำศัพท์ 3) ความสามารถในการพูด 4) ความเข้าใจข้อความ หรือใจความที่ฟังและพูด 5) ความถูกต้องตามด้านเนื้อหาที่กำหนด ทั้งก่อนและหลังการพัฒนาารูปแบบ (ดังตัวอย่างในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 รูปแบบการสื่อสารและเนื้อหาการเรียนรู้ตามสาขาอาชีพ

รูปแบบการสื่อสารและเนื้อหาการเรียนรู้ตามสาขาอาชีพ

Language functions	Hotel & Travel	Farm	Trade	Taxi	Beauty Salon	Massage
Greeting people	Good morning. Good afternoon.	Good morning. Good afternoon.	Good morning. Good afternoon.	Good morning. Good afternoon.	Good morning. Good afternoon.	Good morning. Good afternoon.
Saying Goodbye	Goodbye	Goodbye	Goodbye	Goodbye	Goodbye	Goodbye
Offering help	Can I help you? What do you want to see?	Can I help you? What do you need?	Can I help you? What can I do for you?	Can I help you? Where do you want to go?	Can I help you? Please let me know if you need any help.	Can I help you? Do you need massage?
Attracting attention	I want to see the floating market Ok. Here is a program.	Show me your Farm ,please. OK. Let's go.	I need a bottle of water please. Here you are.	Aroon temple please. OK. Get on please.	I need to wash my hair please. Please come in.	I need a foot massage please. OK.Pease have a seat.
Inviting others to do something	Please sit down and take a look at the program.	This way please, look around and enjoy your time.	10 baht please and enjoy your drink.	Do you like to take the high way? It is faster.	Do you like to blow dry and style? It costs 250 baht.	200 baht for 1hr. How long do you like?
Thanking others	Thank you very much. Thank you so much	Thank you very much. Thank you so much	Thank you very much. Thank you so much	Thank you very much. Thank you so much	Thank you very much. Thank you so much	Thank you very much. Thank you so much
Giving opinion	There is one in Bkk. And anotherone in Ratchaburi.	Thai rice is very delicious.	Thai fruit juice is cheap and healthy.	There are many beautiful temples in Bkk.	Spa treatment is good for your hairs.	Thai body massage is good and inexpensive.
Agreeing	All right., Ok., I agree.	All right., Ok., I agree.	All right., Ok., I agree.	All right., Ok., I agree.	All right., Ok., I agree.	All right., Ok., I agree.

5. นโยบาย ยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ และแนวคิดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

5.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ตามแผนพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย

ยุทธศาสตร์การพัฒนา “คน” ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ของรัฐบาลเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของหน่วยงาน การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมีความคล่องตัวมากขึ้น รัฐบาลได้มีการตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิรูป

ประเทศเพื่อร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 22 ธ.ค.2558 โดยจะมีการแปลงยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนงาน/โครงการในช่วง 5 ปี โดยระบุแผนปฏิบัติการ และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งให้มีการประเมินผลของการดำเนินงานทุกกรอบ 1 ปี และ 5 ปี ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและเสริมสร้างศักยภาพของคน ถูกกำหนดให้เป็น 1 ใน 10 ยุทธศาสตร์ชาติที่ถูกบรรจุให้ดำเนินการอย่างสอดคล้องกับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งยังเป็นยุทธศาสตร์แรก ที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพราะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจในแต่ละภาคของประเทศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก และเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ 10 คือความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา ก็ถูกบรรจุไว้เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจบริการ และการลงทุน สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติประเทศ (ปรเมธี วิมลศิริ, 2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ถูกจัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศในขณะที่สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 บนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงตามหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการ พัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรก ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ในขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพนำไปสู่การพัฒนา เพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สศช. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของกระทรวงและหน่วยงานราชการ/หน่วยงานในสังกัด เพื่อสร้างผลผลิต และผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนที่เป็น เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่ได้รับบริการจากกระทรวงศึกษาธิการใน 5 ด้านที่สำคัญ คือ 1) ด้านการเข้าถึง (Accessibility) 2) ด้านความเท่าเทียม (Equality) 3) ด้านคุณภาพ (Quality) 4) ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) และ 5) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) โดยเน้นจุดเด่นที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ให้เกิดผล เป็นรูปธรรมตามแผนงานสำคัญ 11 แผน โดยเฉพาะแผนงานที่ 6 ที่ต้องการยกระดับความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริงภายใน 3 ปี รวมทั้งพัฒนาครูภาษาอังกฤษ ผ่านกระบวนการ Boot Camp และให้มีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง

ในขณะเดียวกัน สำนักงาน กศน. ได้จัดทำเอกสาร นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน กศน. ประจำปี พ.ศ.2561 ขึ้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย เพื่อเป็นกรอบทิศทางและเครื่องมือในการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ ในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในอันที่จะเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ภายใต้กรอบทิศทางพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน กศน. ประจำปี พ.ศ.2561 ถูกกำหนดไว้ภายใต้ วิสัยทัศน์ คือ “คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถ ดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะที่จำเป็น ในโลกศตวรรษที่ 21” โดยประกอบด้วย:

ส่วนที่ 1 คือ นโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคนให้มีคุณภาพ
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ

ส่วนที่ 2 คือ ภารกิจต่อเนื่อง ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้
- 2) ด้านหลักสูตร สื่อ รูปแบบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การบริการทางวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4) ด้านโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ หรือโครงการอันเกี่ยวเนื่องจากราชวงศ์ 5) ด้านการศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่บริเวณชายแดน 6) ด้านบุคลากร ระบบการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (นโยบายและจุดเน้น สำนักงาน กศน. พ.ศ.2561)

นโยบายด้านการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดขึ้นจริงจิ่งเป็นรูปธรรมเพื่อรองรับการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจของ 10 ชาติในอาเซียน (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : AEC ในปี พ.ศ.2558) เริ่มด้วยนโยบายการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา กศน. อำเภอ ในปี พ.ศ.2557 (สำนักงาน กศน., 2556: น.7-10, อ่างใน จรัสศรี หัวใจ และคณะ, 2557: น.16) โดยให้ดำเนินการดังนี้

1. เร่งสำรวจความต้องการด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อนำมากำหนดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านอาเซียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายตามบริบทและความต้องการของแต่ละพื้นที่

2. เร่งพัฒนาและจัดทำหลักสูตร สื่อ แบบเรียนการศึกษาต่อเนื่องด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสตรีในกลุ่มอาชีพ ให้สามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา ตามบริบทและความต้องการของแต่ละพื้นที่ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน

3. จัดให้มีศูนย์อาเซียนศึกษาอำเภอละ 1 แห่ง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยจัดเป็นห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์บริการหลักสูตรสื่อแบบเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้

4. ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานและภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมดำเนินการยกระดับความสามารถด้านภาษาต่างประเทศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายสตรี เพื่อให้สามารถใช้ทักษะด้านภาษาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอาชีพและชุมชนให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องด้านภาษาต่างประเทศ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียน พร้อมทั้งนำผล

ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานให้เป็นที่ไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและบริบทของพื้นที่

5.2 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ

โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC (Eastern Economic Corridor) อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง มีการวางตำแหน่งยุทธศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ โดยให้พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเมืองนำอยู่ รองรับกรุงเทพฯฝั่งตะวันออก พื้นที่จังหวัดชลบุรี เป็นศูนย์กลางการศึกษาและพัฒนาทักษะนานาชาติ พื้นที่อำเภอศรีราชาและแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เป็นเมืองแห่งสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยกับสถานที่ทำงาน พื้นที่เมืองพัทยาและสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เป็นเมืองท่องเที่ยวคุณภาพและเชิงสุขภาพระดับโลก, พื้นที่อู่ตะเภา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นที่ตั้งศูนย์ให้บริการอากาศยานและพาณิชย์นาวีของภูมิภาคในอนาคต และพื้นที่จังหวัดระยอง เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมพลังงาน ทั้งยังได้แบ่งเขตส่งเสริมและพัฒนาเป็น 6 เขต ใน 10 อุตสาหกรรม คือ 1. เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษไบโอเทคโนโลยีและอาหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา 2. เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษยานยนต์อนาคต จังหวัดชลบุรี 3. เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี 4. เขตส่งเสริม เศรษฐกิจพิเศษอุปกรณ์อากาศยาน จังหวัดระยอง 5. เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและไบโออีโคโนมี จังหวัดระยอง 6. เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษสนามบินอู่ตะเภาและพื้นที่ข้างเคียงจังหวัดระยอง (ออนไลน์, logistics2day.com) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จะยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การเติบโตทางเศรษฐกิจจะขยายตัว 5% ต่อปี เกิดการจ้างงานใหม่ไม่น้อยกว่า 100,000 อัตราต่อปี จำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น 10 ล้านคนต่อปี ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน (แผนงานพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.2560-2564) การพัฒนาความพร้อมของคนอย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับการพัฒนาโครงการ EEC ตามนโยบายรัฐบาลดังกล่าว ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของครูเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนทั้งในระบบและนอกระบบอย่างรีบเร่งไปด้วย

การผลิตและพัฒนาครู (2558-2572)

กระทรวงศึกษาธิการทบทวนระบบการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ และกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู (พ.ศ.2558-2572: น.39) ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

- 1) การปฏิรูประบบ และรูปแบบการผลิตครู
- 2) การปฏิรูประบบ และรูปแบบการพัฒนาครู
- 3) การปฏิรูประบบการใช้ครู และระบบบริหารงานบุคคลของครู
- 4) การปฏิรูประบบการวิจัยของสถาบันผลิต และพัฒนาครู
- 5) การสร้าง กลไก และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กำหนดให้มีการส่งเสริม และพัฒนาคุณาจารย์ อาจารย์ และนักวิจัยในสถานศึกษา ให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับประเทศ ด้านการศึกษา ด้วย 11 แผนงาน และในแผนงานที่ 6 (หน้า 45) กำหนดไว้ว่า “ภายใน 3 ปี ยกระดับ ภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ โดยสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนภาษา ปรับชั่วโมงการเรียนภาษาให้มากขึ้น เน้นการเรียนการสอนสำหรับนำไปใช้สื่อสาร จริงมากกว่าหลักไวยากรณ์ จัดทำ Application Echo Hybrid, Echo English รวมทั้งพัฒนาครู ภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการ Boot Camp และขยายผลอย่างต่อเนื่อง และในแผนงานที่ 8 ให้สำรวจความต้องการแรงงานจากสถานประกอบการ เพื่อนำไปสู่การผลิตกำลังคนให้ตรงกับ ความต้องการของประเทศ โดยให้ขยายโครงการทวิภาคี ทวิศึกษา โครงการสหกิจศึกษา หลักสูตร อาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสามัญ และ กศน.” ตามนโยบายกระทรวงศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 ยังได้กำหนดการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่าง หลากหลาย ให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ให้มีคุณภาพ และสามารถ นำไปใช้อย่างจริงจัง ตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการ ปี พ.ศ.2561 ของสำนักงาน กศน. ดังนี้

ข้อ 4.5 “พลิกโฉม กศน. ตำบลสู่ กศน. ตำบล 4G” ด้วยแนวทาง “ครูดี สถานที่จูงใจ หลากหลายกิจกรรม สานสัมพันธ์ชุมชน (Good Teacher-Good Place Best Check-in - Good Activities and Good Partnership) ดังนี้ (1) พัฒนาครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม การศึกษาและการเรียนรู้ : Good Teacher ให้เป็นตัวกลางในการเชื่อมความรู้กับผู้รับบริการ มีความ เป็น “ครูมืออาชีพ” มีจิตบริการ มีความรอบรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นผู้จัดกิจกรรม การเรียนรู้และบริหารจัดการความรู้ที่ดี รวมทั้งเป็นผู้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข (2) พัฒนา กศน. ตำบล ให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง : Good Place Best Check-in มีความพร้อมในการให้บริการกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูลสาธารณะ ที่ง่ายต่อการเข้าถึง และสะดวกต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างสร้างสรรค์ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ดึงดูดความสนใจ และมีความปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการ (3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใน กศน. ตำบล : Good Activities ให้มีความหลากหลายน่าสนใจ ตอบสนองความต้องการของ ชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของประชาชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมเพื่อ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และ (4) เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย : Good Partnership ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริม สนับสนุน และ จัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้กับประชาชนอย่างมีคุณภาพ

ข้อ 6.1 การพัฒนาบุคลากร (4) การพัฒนาครู กศน. และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการสอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการวิจัยเบื้องต้น (5) พัฒนาศักยภาพบุคลากร ที่รับผิดชอบการบริการการศึกษา และการเรียนรู้ให้มีความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพในการจัดบริการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และ (6) ส่งเสริมให้คณะกรรมการ กศน. ทุกระดับ และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหาร การดำเนินงานตามบทบาทภารกิจของ กศน. อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้ระบุถึงแนวทางการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ให้สอดคล้องกับสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และคุณภาพของผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และสมรรถนะวิชาชีพในการปฏิบัติงาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

อารีรักษ์ มีแจ้ง และ สิริพร ปาณาวงษ์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ใช้วิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความต้องการในการฝึกอบรมของครูผู้สอนภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 42 คน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนา และศึกษาคุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จากข้อมูลที่ได้ในขั้นที่ 1 และศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพัฒนาร่างหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตร จากนั้นนำเอกสารต่าง ๆ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาความเหมาะสม 3) ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กระทำโดยการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 คน ระยะเวลาการฝึกอบรม 3 วัน ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยการทดสอบ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม และ 4) ติดตามการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ โดยการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปยังโรงเรียนที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาสภาพการนำความรู้

ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความต้องการในการฝึกอบรม พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะต่าง ๆ มากที่สุด ด้านลักษณะการจัดการอบรมพบว่า ครูต้องการให้มีการจัดอบรม โดยเน้นทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ ครูต้องการให้มีการจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียนมากที่สุด ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่เหมาะสม 3 วัน

2. หลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ส่วนเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วยคู่มือผู้ให้การฝึกอบรม และคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเมื่อนำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินพบว่ามีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้

3. การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจ ต่อการฝึกอบรมในระดับมาก

4. การติดตามการ นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้พบว่า มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในลักษณะที่หลากหลาย และ ในระดับมากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ภาระการสอน ความถนัด ความสนใจของครู และนโยบายของโรงเรียน

ศศิภา ทิพย์ประภา (2557) ทำการศึกษาวิจัย “ การศึกษาโครงการต้นแบบ การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของวิสาหกิจชุมชน เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อสร้างต้นแบบนวัตกรรมประเภทบทเรียนสำเร็จรูปฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการใช้สื่อประเภทบทเรียนสำเร็จรูป สรุปผลการวิจัยและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนสื่อบทเรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย เนื้อหา กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามลำดับการประเมินผล โดยในแต่ละโมดูล แสดงรายละเอียดและแนวทางการทำกิจกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวความคิดการกำหนดองค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปของเฮอริงตันและโอลิเวอร์ (Harrington & Oliver, 2000) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยสื่อการเรียน

ประกอบด้วยเนื้อหา (Content) กิจกรรมและขั้นตอนการเรียนรู้ (Learning Activities) แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Support) และการประเมินผล (Evaluation) ขั้นตอนการสอนที่เรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยี เนื้อหาและภาษาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยเฉพาะ ด้านเนื้อหาที่ผู้เรียนเริ่มศึกษาจากการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะ แต่ละสินค้าหัตถกรรม โดยให้ผู้เรียนออกเสียงตาม แล้วจึงนำคำศัพท์เข้าสู่ประโยคที่สามารถนำไปประยุกต์ได้ ผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเพราะนำไปใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพผลิตสินค้าหัตถกรรม สร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติทำให้มีจำนวนลูกค้าเพิ่มขึ้น แนวทางการสร้างสื่อการเรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์จากการวิจัยเรื่องนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาแบบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามสาขาอาชีพให้กับครู กศน. ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะวิธีการสร้างสื่อการเรียนที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา

ลวพร สุกียาม่า (2558) ได้ศึกษา “การพัฒนาแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับนักศึกษานอกระบบ” ซึ่งเป็นงานวิจัยแบบเดลฟายเทคนิค ร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษานอกระบบในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต 2) สังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับนักศึกษานอกระบบ และวิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษานอกระบบ 3) นำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาตนเองของนักศึกษานอกระบบในการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษานอกระบบในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ องค์ประกอบภายในตนเอง 8 ประการคือ 1) ความต้องการและความสนใจเรียนรู้ 2) ความพร้อมในตนเอง 3) เปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ในการพัฒนา 4) ศรัทธาและความเชื่อมั่นในตนเอง 5) ประสบการณ์ความรู้ 6) การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 7) รู้จุดยืนและศรัทธาในอาชีพ 8) เปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส และองค์ประกอบสนับสนุนจากภายนอก 9 ข้อคือ 1) นโยบายที่เป็นภารกิจ 2) บุ ค ค ล ส นั บ ส นุ น 3) ความร่วมมือของเครือข่าย 4) สื่อและเทคโนโลยีสนับสนุน 5) แหล่งการเรียนรู้ 6) กิจกรรมในการพัฒนา 7) พื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8) ลักษณะงานที่รับผิดชอบ และ 9) ความสำเร็จในอาชีพ โดยมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาตนเองของนักศึกษานอกระบบในการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ได้แก่ 1) การสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดภาวะความพร้อมต่อการเกิด

การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษานอกกระบบเกิดองค์ประกอบภายในตนเองในการเรียนรู้การพัฒนาตนเอง 3) สร้างกลไกที่สนับสนุนส่งเสริมให้เครือข่าย และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเข้ามาร่วมส่งเสริม สนับสนุนสิ่งที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง 4) สร้างกลไกสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษานอกกระบบมีโอกาสแบ่งปันประสบการณ์ และความสามารถเกี่ยวกับการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองต่อผู้อื่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

ปัทมรัศมี นาคนิษฐนนต์ (2559) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ เพื่อทำการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามโครงการการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ด้วยการร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ โดยมีงานวิจัยย่อยทั้งหมด 7 โครงการ ตามสาขาอาชีพตำรวจจราจร ทหาร ผู้ขายอาหารตามสั่ง ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คนขับรถสองแถว ผู้ขายของที่ระลึก และพนักงานธนาคาร มีจุดมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาภาษาเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง และการพูดที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยทำงานในองค์กรภาครัฐและเอกชน และกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ จำนวน 7 อาชีพ ใน 8 จังหวัด รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติในเขตที่ ภาคเหนือตอนบน เพื่อให้ได้นวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับแต่ละอาชีพให้มีความสอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ ของบุคคลในวัยทำงานและมีความยืดหยุ่นในการใช้นวัตกรรมซึ่งเป็นสื่อประสมสิ่งพิมพ์เล่มเล็ก และสื่อภาพและเสียงเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนาจากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ แล้วนำไปสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ ก่อนทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนา (Descriptive)

ข้อมูลที่ได้จากโครงการวิจัยย่อยทั้ง 7 โครงการ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้ ทักษะด้านการฟัง เกิดจากความไม่เคยชินกับสำเนียงที่หลากหลายของชาวต่างชาติ มีข้อจำกัดด้านคำศัพท์ และขาดความรู้ด้านโครงสร้างภาษาอังกฤษที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงการฟังไม่ทันทำให้จับความไม่ทัน

ส่วนทักษะด้านการพูด เกิดจากการมีข้อจำกัดด้านคำศัพท์ ขาดความรู้ด้านโครงสร้างภาษาอังกฤษที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้ตามที่ต้องการ ไม่สามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องและขาดความมั่นใจในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ความแตกต่างของความต้องการความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่คณะวิจัยต้องการให้คนทุกกลุ่มได้รับประโยชน์จากการ พัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ คณะผู้วิจัยจึงได้ใช้ข้อมูลความต้องการในหน้าที่ทางภาษา และระดับทักษะภาษาอังกฤษของแต่ละอาชีพมาเป็นฐาน โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาอังกฤษ แล้วว่ามีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้งานได้ถูกต้อง การวิเคราะห์ความพึงพอใจของทั้ง 7 กลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนบนพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษ สร้างความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สร้างความน่าเชื่อถือให้กับตนเอง พัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้จริง และมีความเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างอย่างแท้จริง ให้ความพึงพอใจต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างมาก โดยคะแนนความพึงพอใจในภาพรวมทั้งหมดจากทุกชุดสื่อการเรียนรู้ย่อยเท่ากับ 4.51 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน

เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และนิธิดา อติภทรนันท์ (2560) ศึกษา การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งหมายถึงการจัดการเรียนรู้แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ประกอบด้วยกิจกรรมช่องว่างของข้อมูลกิจกรรม การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ที่เป็นขั้นตอนของการสอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ตามแนวทางของ Scott (cited in Aksaranugraha, 1987: p.6-8) คือ 1) ขั้นตอนวัตถุประสงค์ (Setting Objectives) เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนบอกวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ตนกำลังจะเรียน 2) ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ผู้สอนจะเกริ่นเข้าเรื่องโดยใช้รูปภาพหรือเล่าให้ผู้เรียนฟังและนำเสนอเนื้อหาทางภาษา 3) ขั้นการฝึก (Practice) ผู้เรียนจะฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยเน้นให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษา อีกทั้งยังเน้นความถูกต้อง และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายรวมถึงวิธีการใช้รูปแบบของภาษานั้น ๆ ด้วย และ 4) ขั้นการนำไปใช้ (Transfer) ผู้สอนจะอธิบายการทำกิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง ในขณะที่ผู้สอนคอยช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ ผู้วิจัยใช้แบบวัดความรู้ด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ และแบบประเมิน ความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนในขณะ

ทำกิจกรรม การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 7 ครั้ง ตามจำนวนกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองตามแผนการทำงานที่วางไว้ 7 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 21 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมช่วยในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารช่วยเพิ่มพูนความสามารถด้านการฟัง-พูดของผู้เรียนได้ เนื่องจากกิจกรรมที่ใช้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ในบริบทที่คล้ายกับชีวิตจริง ที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ตนเรียนเข้ากับการใช้ชีวิตได้ และการใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกร่วมรับซึ่งกันและกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนไม่รู้ อันส่งผลช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Waterworth (2015) ศึกษาความเห็นและความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษในชาติอาเซียน 8 ประเทศ (Teaching English in ASEAN: The Voices of English Teachers in ASEAN Nations) โดยที่ ลาวและสิงคโปร์ที่ไม่ได้รวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ การวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการสอนภาษาอังกฤษในชาติสมาชิกอาเซียนเป็นเรื่องสำคัญมาก เกี่ยวข้องกับความตื่นตัวด้านวัฒนธรรม ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของอาเซียน แต่เนื่องจาก ชาติในอาเซียนมีภูมิหลังที่แตกต่างด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมทางภาษาสูง (พม่าและมาเลเซียเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ฟิลิปปินส์เคยถูกอเมริกาครอบครอง และอินโดนีเซีย ก็เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของเนเธอร์แลนด์) แต่ละประเทศมีลักษณะเฉพาะตัว (National identity) ประชาชนในอาเซียนจึงมองว่าภาษาอังกฤษเป็นเพียงส่วนเสริมสำหรับใช้งานของคนบางกลุ่มเท่านั้นเพราะคนส่วนใหญ่ในอาเซียนต่างใช้ภาษาของชาติตนเอง (Mother tongue or First Language : L1) อีกทั้งทักษะและความมั่นใจของครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Second Language : L2) ของแต่ละชาติ ต่างมีระดับความสามารถและประสบการณ์เพื่อการสอนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ รวมถึงวัฒนธรรมในระดับสากล ในส่วนที่คล้ายคลึงกันคือ ครูทั้ง 8 ชาติ มีความตั้งใจอย่างมากในการทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นภาษาที่สองให้กับนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งที่ครูต้องการการสนับสนุนอย่างมากคือ บทบาทความเข้าใจในความเป็นสากลของการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกแบ่งกันโดยกรอบของวัฒนธรรมทางความคิด และการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมของชาติตนเองพอ ๆ กับภาระหน้าที่ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเข้าใจและมองเห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่ภาษาอังกฤษต้องถูก กำหนดให้เป็นภาษากลาง (lingua franca) อย่างเป็นทางการของอาเซียนตั้งแต่ปี ค.ศ.2009 เพราะภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญต่อการสร้างความแน่นแฟ้นให้เกิดขึ้นกับประชาคมอาเซียน (ASEAN Secretariat, 2013) โดยข้อสรุปที่ได้คือ ประสบการณ์และความสามารถในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติของครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 8 ประเทศ ยังมีความคล้ายคลึงกันในหลาย

ด้ ๑ น
คือ ครูต้องการได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ และเข้าใจความเป็นวัฒนธรรมสากลของภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มทักษะ และความเชื่อมั่นต่อการเรียนการสอนได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา เพื่อผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และสามารถเรียนการออกเสียงได้ถูกต้องมากขึ้น ในขณะที่ครูต้องมีความมั่นใจในการสอนโดยเชื่อว่าภาษาอังกฤษของตนเองมีโครงสร้างประโยค และการออกเสียงถูกต้องดีพอที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนในใช้สื่อสารกับประชากรชาติ สมาชิกอื่น ๆ ได้อย่างเข้าใจ รูปแบบของหลักสูตรการสอนควรมีความหลากหลายตามความจำเป็นของบริบทในภูมิภาค และการฝึกอบรมร่วมกันของครูสอนภาษาอังกฤษในชาติสมาชิกอาเซียนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองปัญหา และเพิ่มแนวทางการพัฒนาทั้งครูและผู้เรียนให้ยอมรับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารภายในชาติอาเซียนให้แพร่หลายมากขึ้นด้วยความสมัครใจ นอกจากนี้ผลการศึกษาความเข้าใจของครูยังพบด้วยว่า ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนน้อยมากจึงยังไม่มี ความประทับใจมากพอที่จะมองเห็นความเชื่อมโยง และ ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารด้วยภาษา อังกฤษอย่างจริงจัง

Vezne (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่มีต่อการพัฒนาอาชีพของครูไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบัน ทำให้ความต้องการของผู้เรียนเติบโตไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร ฉะนั้นครูจำเป็นต้องทำงาน
ห น ก ชี น
เพื่อที่จะก้าวให้ทันกับความต้องการการ เรียนรู้ของผู้เรียน ครูในทุกระบบต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เป็นครูในระบบ (formal) นอกกระบบ (non-formal) และตามอัธยาศัย (informal) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

กรณีศึกษาสภาพแวดล้อมของการศึกษาตามอัธยาศัยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่จัดโดยครูที่ได้รับการพัฒนาตามสายอาชีพจะส่งผลต่อการเรียน 3 ประเด็นหลัก คือ

- 1) ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
- 2) การเรียนรู้เกิดจากการพูดคุย (talking) และแบ่งปันแนวความคิดของกันและกัน (sharing)
- 3) สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาอาชีพของครู กิจกรรมการเรียนรู้ตาม อัธยาศัยที่เพิ่มขึ้นช่วยให้ครูพัฒนาตนเองได้มากขึ้นด้วย ดังที่ OECD (2010) ได้กำหนดความหมายเรื่องการพัฒนาอาชีพไว้ว่า เป็นส่วนประกอบของระบบกิจกรรมที่เตรียมครูไปสู่การทำงาน โดยรวมถึงการเข้ารับการฝึกอบรมเบื้องต้น (initial training) การดูแลการเรียนการสอน (instruction course) การฝึกงาน (in-service training) และการพัฒนา ตัวเองอย่างต่อเนื่อง (continuous

professional development within school settings) กิจกรรมการพัฒนาอาชีพที่กำหนดไว้ในรูปแบบการสำรวจ คือ (1) การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการเพื่อปรับปรุงการสอน (Informal dialogue to improve teaching) (2) การบรรยาย (Courses) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) (3) การอ่านวรรณกรรมในวิชาชีพ (Reading professional literature) (4) การประชุมและสัมมนา ด้านการศึกษา (Education conference and seminars) (5) เครือข่ายการพัฒนาอาชีพ (Professional development network) (6) การวิจัยแบบเชิงเดี่ยวและการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Individual and collaborative research) (7) การให้คำปรึกษาและการเฝ้าสังเกต (Mentoring and peer observation) (8) การพบปะสถานศึกษาอื่น ๆ (Observation visits to other schools) และ (9) การกำหนดคุณสมบัติ (Qualification programmes) การศึกษาคำตอบแบบสำรวจกว่า 100,000 คน ของครูจาก 34 ประเทศ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ทำให้ทราบว่ารูปแบบการพัฒนาอาชีพของครูที่ได้รับการตอบรับมากที่สุดคือ การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการเพื่อปรับปรุงการสอนโดยใช้กิจกรรม และการพัฒนาอาชีพในรูปแบบนี้ ได้รับรายงานคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 93% ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงของการสำรวจ จากนั้นกิจกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยรองลงมาคือ การเข้ารับการอบรมและการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ 81% ตามมาด้วย การศึกษาด้านการงานอาชีพอยู่ที่ 78% และต่อมาคือ การพบปะสถานศึกษาอื่น ๆ 28% รูปแบบกิจกรรมที่ได้คะแนนน้อยสุดคือ กิจกรรมที่ให้กำหนดคุณสมบัติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 25%

การวิจัยได้ศึกษาโครงการครูชาวสก็อตยุคใหม่ ซึ่งมีข้อค้นพบว่าครูใหม่จะเรียนรู้การทำงานได้จากเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียน และจากผู้เรียน ปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้คือการสนับสนุนจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน สถานที่เรียนรู้ตลอดจนสิ่งแวดล้อมโดยรอบก็สร้างการเรียนรู้ได้เช่นกัน ขึ้นอยู่กับว่าจะกำหนดขอบเขตหรือขยายความต้องการการเรียนรู้กันอย่างไร

เป้าหมายการวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อวิเคราะห์แนวคิดของครูการศึกษาตามอัยาศัยในระดับมัธยมว่าสภาพแวดล้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัยาศัยในสถานศึกษาได้มีส่วนช่วยพัฒนาอาชีพครูเพิ่มขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งคำถามและคำตอบต่อเป้าหมายมีดังนี้:

1. ครูเข้าใจว่าการเรียนรู้ตามอัยาศัยเริ่มต้นจากครอบครัว รูปภาพแวดล้อมรอบตัว ทั้งในและนอกสถานศึกษา เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
2. การเรียนรู้ตามอัยาศัยเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของสถานที่จัดการเรียนการสอน คือ การพูดคุย การค้นข้อมูลในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ บทความ นิตยสาร และเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการสังเกตเพื่อร่วมชั้น การดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุ
3. ความทุ่มเทให้กับงานการเรียนรู้ตามอัยาศัย คือ การมองโลกในแง่ดี คิดบวก การปรับปรุงตนเอง การส่งเสริมให้มีความรู้ในอาชีพเพิ่มเติม การมีความรู้ทั่วไป (General knowledge)

4. ครูเปรียบเทียบการเรียนรู้ตามอรรถาจารย์ว่าเป็นเสมือนสรรพสิ่ง หรือการกระทำที่เกิดขึ้น (Things) เปรียบเหมือนเปลวเทียนที่ร้อนเมื่อสัมผัสแต่ก็ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง (When a child reaches out a candle flame, he/she gets hurt. It has an effective result, so it is an exact learning.) และอีกความเห็นเปรียบเทียบการเรียนรู้ตามอรรถาจารย์ว่าเหมือนถังขยะรีไซเคิลที่มีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปทุกวัน (It was like a recycle bin, because it changes each passing day and circulates.) โดยที่ข้อสรุปสุดท้ายของครูคือ การเรียนรู้ตาม อรรถาจารย์ คือ การรับรู้ที่เบ่งบานผลิดอกออกผลอย่างไม่มีที่สิ้นสุดเต็มไปด้วยความวิเศษน่าสนใจและเป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ

จากการสำรวจ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าครูควรต้องได้รับการแนะนำให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ตามอรรถาจารย์จากสภาพแวดล้อมใกล้ตัว กล่าวที่จะศึกษาพูดคุย เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมอาชีพ อีกทั้งควรใช้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อสร้างเครือข่ายทั่วโลกให้มีส่วนช่วยพัฒนาอาชีพครูเพื่อเพิ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น

Bojare (2016) เสนอผลศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในแบบรูปผสมของการเรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใหญ่ในบริบทของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Autonomous Learning for English Acquisition in Blended e-Studies for Adults within the Context of Sustainable Development) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกลุ่มตามความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตเหมือนกัน ผลที่ได้คือความร่วมมือกันของผู้เรียนที่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกันได้ดี เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของการเรียนรู้ที่ยั่งยืน เพราะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสิ่งที่ตนสนใจ และคิดว่ามีประโยชน์โดยที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เท่านั้น รูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนต้องการฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองเช่นนี้ สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ระบบการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สัมพันธภาพระหว่างกันของผู้เรียนเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความสามารถ ความรับผิดชอบในตนเอง และวิธีการที่จะพัฒนาทักษะด้านภาษาด้วยระบบการเรียนตามที่ต้องการ ทักษะภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นเป็นผลมาจากความสะดวกที่ได้รับจากเทคโนโลยีและวิธีการเรียนการสอน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (sustainable education) ในตัวบุคคล เกิดขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาตนเองของผู้เรียน (autonomous learning) และการเรียนรู้จากการชี้นำของตนเอง (self-directed learning) ในสภาพการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีในบริบทของการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ใหญ่ (adult non-formal education)

Alamri (2018) ได้ทำการศึกษา ความเป็นไปได้ของทางเลือกในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร: Possible Alternative Approach to CLT and Teaching Contexts ว่า การศึกษา

ค้นคว้าวิธีการสอนภาษาในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ แต่วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT: Communicative Language Teaching) มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดเห็นของตนเองผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน แม้การศึกษาจะแสดงให้เห็นว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการ แต่ก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหญ่ ๆ ด้านการเรียนการสอนตามเป้าหมายของการสร้าง “ศักยภาพด้านการสื่อสาร” ที่เน้นถึงอำนาจของการสื่อสาร (power of communication) เพื่อพัฒนากระบวนการสอนทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน กระบวนการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพผู้เรียนด้วยการแสดงออก ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการสอนในระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันสอนภาษาโดยทั่วไป การเพิ่มความสนใจของผู้เรียนด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนจากกิจกรรมการสื่อสารได้ต่อกันอย่างจริงจัง และการมีอุปกรณ์ใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มเนื้อหา (Texts) การเรียนรู้ เช่น รูปภาพ หรือ วิดีโอ (video selections) ทำให้แนวทางการสอนที่เน้นการสื่อสารเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อบทบาทและธรรมชาติของห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษาผ่านการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner interaction) โดยที่ครูจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ดูแลให้ความสะดวกต่อการจัดกิจกรรม หรือแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปรับปรุง และควบคุมเนื้อหาตามบทเรียน ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องโครงสร้างของภาษา และคำศัพท์มากนัก เพราะเป้าหมายของการเรียนคือ การสร้างศักยภาพความเข้าใจในการสื่อสารด้านทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้นั่นเอง

Mohammad et al. (2019) ศึกษาเรื่อง การคัดสรรวิธีการศึกษาที่ดีที่สุดเพื่อเยียวยาการสอนภาษา อังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับนักเรียนอาหรับ (The Eclectic Approach as a Therapy for Teaching English as a Foreign Language to the Arab Students) และพบว่าวิธีที่ดีที่สุดคือการให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยวิธีการสอนที่แตกต่างกันไปเพื่อ

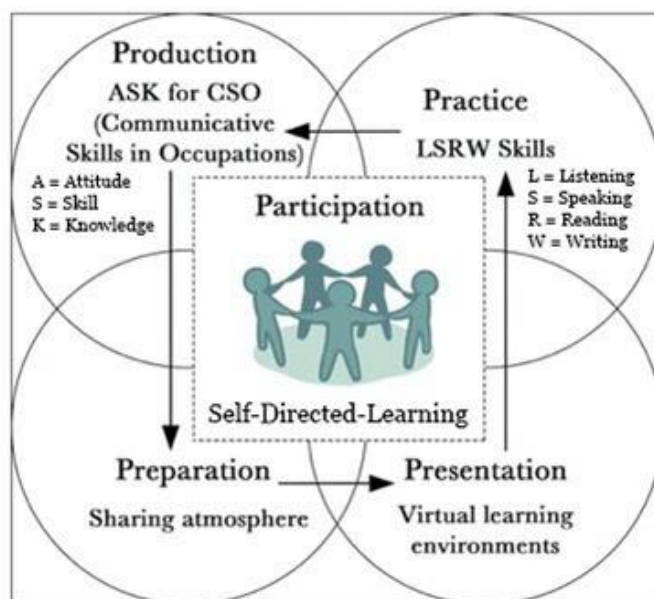
ห ลี ก ห นี

ความเข้าใจ (chalk and talk) ใช้วิธีการสอนแบบทันสมัย เช่นการใช้คอมพิวเตอร์ และระบบเสียงและภาพ (e.g. computer and audio-visual aids) ด้วยการจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารผนวกกับระบบโครงสร้างของภาษาอย่างหลากหลายของครู เช่นผสมการอ่านกับการฝึกสนทนา ความพยายามจัดการสถานการณ์ที่ซับซ้อนของครูขณะกำลังสอนด้วยการให้ความสำคัญกับกระบวนการทางความคิด (cognitive) อารมณ์ (affective) สภาพแวดล้อม (contextual) และประสบการณ์ (experiential factors) ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในชั้นเรียนการสอนภาษาของครู กิจกรรมการสอนที่ครูจัดให้ต้องเป็นไปตามรูปแบบ และบุคลิกที่ผู้เรียนแต่ละคนให้ความสนใจตาม

หลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะผู้เรียนในปัจจุบันต่างต้องการความตื่นเต้น ไม่เครียด และรู้ว่าต้องการจะเรียนรู้อะไรในแต่ละวันเพื่อส่งเสริมทักษะและเติมเต็มศักยภาพของตนเองให้มีคุณค่าต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองด้วยวิธีการสอนแบบคัตสรรกิจกรรมที่หลากหลาย และขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียนโดยที่ผู้สอนมีความยืดหยุ่น และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตามระยะเวลา และสถานการณ์ของชั้นเรียนในขณะนั้น ๆ โดยไม่ติดยึดกับรูปแบบการเรียนการสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามโครงสร้างมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (significance level is smaller than $\alpha = 0.05$.)

สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการสื่อสารด้านภาษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน เมื่อเทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียนก็เติบโตไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อที่จะก้าวให้ทันกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน ความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครู กศน. เพื่อสร้างศักยภาพด้านการสื่อสารทักษะภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีการสอนแบบทันสมัยด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ และระบบเสียงและภาพ (computer and audio-visual aids) ตามการศึกษาของ Mohammad et al. (2019) และ Alamri (2018) ที่ใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT: Communicative Language Teaching) ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการสอน ทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อบทบาทและธรรมชาติของห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียน ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษาผ่านการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner interaction) ผสมการอ่านกับการฝึกสนทนา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมสถานการณ์จำลอง สอดคล้องกับ Bojare (2016) ที่เสนอผลศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในรูปแบบผสมของการเรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใหญ่ในบริบทของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Autonomous Learning for English Acquisition in Blended e-Studies for Adults within the Context of Sustainable Development) ช่วยสร้างความร่วมมือกันของผู้เรียนที่มีการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกันได้ดี เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของการเรียนรู้อย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับที่ เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และ นิธิตา อติภักธนันท์ (2560) สรุปผลการวิจัยพบว่าการใช้กิจกรรมช่วยในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพิ่มพูนความสามารถด้านการฟัง-พูดของผู้เรียนได้ เนื่องจากกิจกรรมที่ใช้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ในบริบทที่คล้ายกับชีวิตจริง ที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ตนเรียนเข้ากับการใช้ชีวิตได้ และ การใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกลอยลื่นซึ่งกันและกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนไม่รู้ อันส่งผลช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ด้านอาชีพสำหรับครูทุกคน.

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแบบแผนของการวิจัยและพัฒนา (R&D: Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
3. เพื่อศึกษาและทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนสำหรับครู กศน. ตามสาขาอาชีพด้าน ค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และนวดแผน ไทย จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีลำดับขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ตามแบบแผนการวิจัยและพัฒนา (R&D: Research and Development) ผู้วิจัยวางแผนตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นโดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สํารวจเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนา ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับ ครู กศน.

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) ดำเนินการศึกษาและพัฒนารูปแบบ พั ฒ น าน ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับ ครู กศน. ตามกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบ

โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ร่างและพัฒนารูปแบบ 2) ตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และสร้างเครื่องมือวัดผลรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยทดลองรูปแบบ (Research: R2) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ตามกรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบ เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) เตรียมการจัดกิจกรรม 2) ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินผลจากแบบทดสอบ Pretest - Post-test เพื่อวิเคราะห์อุปสรรค ปัญหา และข้อจำกัด ที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้ และ 2) การประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู กศน. ตำบลเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครู กศน. ตำบล/แขวง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จากกรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด แบ่งตามการจัดจำนวนจังหวัดในแต่ละภาคของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย ภาคเหนือ (17 จังหวัด) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (20 จังหวัด) ภาคตะวันออก (9 จังหวัด) ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร (17 จังหวัด) และ ภาคใต้ (14 จังหวัด) จำนวนทั้งสิ้น 9,593 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ และความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพและกลุ่มตัวอย่างในการทดลองรูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ประกอบด้วยครู กศน. ตำบล/แขวง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จาก 77 จังหวัด แบ่งตามการจัดจำนวนจังหวัดในแต่ละภาคของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 ภูมิภาค โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1983) ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง}$$

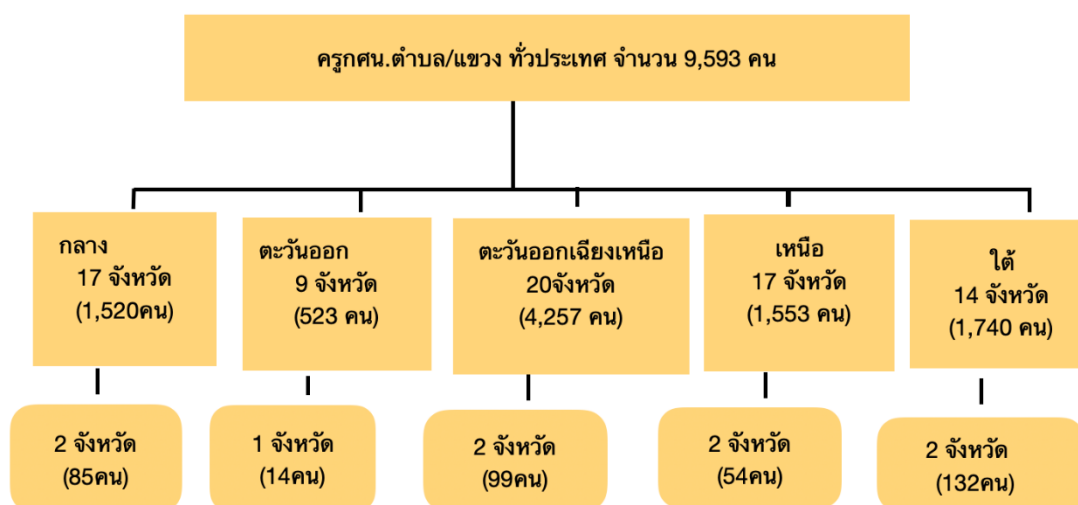
จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้ฐานจากแต่ละภาคในสัดส่วนตามเกณฑ์ คือ เกณฑ์ของภาคที่มีจำนวนจังหวัดต่ำกว่า 10 จังหวัด ใช้ตัวแทน = 1 จังหวัด และเกณฑ์ของภาคที่มีจำนวนมากกว่า 10 จังหวัดขึ้นไปใช้ตัวแทน = 2 จังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อจังหวัดในแต่ละภาคว่ามีครู กศน. จำนวนเท่าใดด้วยวิธีหาสัดส่วนจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนแต่ละพื้นที่ที่กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน จากนั้นผู้วิจัยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภาคด้วยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ภาคกลาง 85 คน ภาคตะวันออก 14 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 99 คน ภาคเหนือ 54 คน และภาคใต้ 132 คน

ตารางที่ 4 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random Sampling) จากครู กศน. ตำบล/แขวง ทั่วประเทศ

พื้นที่	จำนวน จังหวัด	จำนวนครู กศน.	พื้นที่	จำนวน จังหวัด
1.1 ภาคกลาง	17	1,520	2	กรุงเทพฯ 68 คน และ นครปฐม 17 คน
1.2 ภาคตะวันออก	9	523	1	ฉะเชิงเทรา 14 คน
1.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	4,257	2	บึงกาฬ 18 คน และ บุรีรัมย์ 81 คน
1.4 ภาคเหนือ	17	1,553	2	เชียงใหม่ 39 คน และ พิษณุโลก 15 คน
1.5 ภาคใต้	14	1,740	2	ปัตตานี 84 คน และ ยะลา 48 คน
รวม	77	9,593	9	N = 384

แผนภูมิที่ 2 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการทดลองรูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ จำนวน 28 ราย ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามความพร้อมของครู กศน. ตำบล โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- มีประสบการณ์ในการทำงาน กศน. ไม่น้อยกว่า 1 ปี
- มีความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอน

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 ครู กศน. ตำบล อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุระหว่าง 31-50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกไม่ใช่ภาษาอังกฤษ และไม่เคยเข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษจากหน่วยงานมาก่อน มีประสบการณ์ในการทำงาน กศน. ระหว่าง 1-10 ปี ทั้ง 3 คน รับผิดชอบในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน กศน. นอกเหนือจากความรับผิดชอบหลักในงาน กศน. ด้านอื่น ๆ ด้วย

2.2.2 ครู กศน. ตำบล จังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

- แบบสอบถามสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน.
- รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

- แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน.

- แบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน.

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยและพัฒนา มีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยครั้งที่ 1 (Research 1 : R1)

การดำเนินการวิจัย (R1) ดำเนินการศึกษาวเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดย
ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1. ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับ 1) ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) แนวคิดการพัฒนามนุษย์ (Human
Development) และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory) 3) นโยบาย ยุทธศาสตร์
การศึกษาชาติ และแนวคิดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ 4) แนวคิด
ภาษาอังกฤษ (English Communicative Approach) 5) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ (Concept of
Model Development) และ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเป็นการ
จัดเตรียมข้อมูลความรู้ด้านเนื้อหาสาระ และบริบทรอบด้านที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อ
การกำหนดกรอบแนวคิดรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.

2. สืบค้นเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีขั้นตอน ดังนี้

2.1. ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารข้อมูลด้านสภาพ และความต้องการ
ตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู กศน. ในการจัดการเรียนรู้รายวิชา
ภาษาอังกฤษ การพัฒนาครูเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านทักษะอาชีพ ตามนโยบายนโยบาย
กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลและเอกสารจากสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อรรถศาสตร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ของเบนจามิน บลูม (Bloom's Taxonomy) ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง
ของ Krashen และแนวคิดการพัฒนารูปแบบ

2.2. สืบค้นความคิดเห็นจากการสังเกต สัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้อำนวยการ กศน. เขต
และครู กศน. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เข้าเยี่ยมชมและสังเกตการณ์ในชั้นเรียน
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอรรถศาสตร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร และ
จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาสภาพการทำงานโดยทั่วไป ปัญหาที่พบและการแก้ไขในการจัดการเรียน

การสอนของครู กศน. การทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหา ความต้องการการเรียนรู้ของชุมชน การจัดการเรียนรู้ตามอัธยาศัยด้านงานอาชีพให้กับผู้เรียน กศน. ทักษะคติด้านการ พัฒนาตนเองเพื่อ ส่งเสริมเรียนการสอนของครู กศน. ความรู้ด้านภาษาอังกฤษและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเข้ารับ การฝึกอบรมด้านภาษาอังกฤษ และภาระงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากงานจัดการเรียนการสอน และ สอบถาม พูดคุยถึงความต้องการพัฒนาตนเองด้านทักษะ และความรู้ด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้สามารถปรับตัวเท่าทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคโลกาภิวัตน์ นำข้อมูลทุกด้านมาวิเคราะห์เป็นโครงสร้างคำถามในแบบสอบถาม และออกแบบ เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้

2.3. ร่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามกรอบความต้องการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ด้วยแนวคิดการมีส่วนร่วม (Collaboratory: Wulf, 1989) โดยนำประเด็นเนื้อหาสาระจากนโยบาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ เป็นข้อคำถาม ด้านสภาพและความต้องการรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. เพื่อเป็นเครื่องมือการทำวิจัย ประกอบด้วยลักษณะคำถามแบบปลายเปิด และปลายปิด โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ (Check Lists) โดยถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ประสบการณ์การทำงาน ความรับผิดชอบหลัก ในงาน กศน. และความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร ภาษาอังกฤษของครู กศน. มีคำถามจำนวน 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ด้าน เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ในการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills) การพูด (Speaking skills) การอ่าน (Reading skills) และ การเขียน (Writing skills) ด้านภาระงาน และ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ตอบ แบบสอบถามในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองในอนาคต แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษของครู กศน. เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป การใช้ภาษาอังกฤษ

และความต้องการในการใช้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง พูด อ่าน และเขียน โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านประเภทการเรียนรู้ ด้านลักษณะผู้สอน และด้านผู้สอนภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีจำนวน 23 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความต้องการ ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความต้องการ ระดับมาก

3 หมายถึง มีความต้องการ ระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการ ระดับน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการ ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีคำถามจำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน เกี่ยวกับด้านรูปแบบกิจกรรม ด้านรูปแบบการฝึกอบรม ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้และด้านระยะเวลา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม ระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม ระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม ระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม ระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 2-4 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้ให้ข้อมูลเลือกตอบตามความเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560; บุญเชิด ชำนิศาสตร์, 2556)

คะแนนเฉลี่ย

4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพ/ความต้องการ/ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพ/ความต้องการ/ความพึงพอใจในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพ/ความต้องการ/ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพ/ความต้องการ/ความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพ/ความต้องการ/ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. มีคำถาม 9 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือปัญหาด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การใช้คำศัพท์ และ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับดังนี้

- 3 หมายถึง มีความเห็นด้านปัญหา ระดับมาก
- 2 หมายถึง มีความเห็นด้านปัญหา ระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง มีความเห็นด้านปัญหา ระดับน้อย

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตย์นรากุล, 2545: น.304-305)

คะแนนเฉลี่ย

- 2.34 - 3.00 หมายถึง มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับมาก
- 1.67 - 2.33 หมายถึง มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง
- 1.00 - 1.66 หมายถึง มีปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับน้อย

3. ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ คุณภาพของข้อคำถาม ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้อง ด้านเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ตลอดชีวิตจำนวน 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยจำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาอิสระจำนวน 1 ท่าน (ตามภาคผนวก) จากนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิและเลือกข้อที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้องเท่ากับ หรือมากกว่า 0.6 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) อยู่ในช่วง 0.8-1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามของแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำ แบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู กศน. สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด พระนครศรีอยุธยาจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability: r) ของ แบบสอบถามว่าแต่ละข้อคำถามสอดคล้องกันหรือไม่ โดยการใช้การทดสอบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach's เกณฑ์ยอมรับ อยู่ที่ 0.7 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม r ทั้งหมด $= 0.993$ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

$r = 0.989$ และปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษครู กศน. $R = 0.980$ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเชิงภาษาในข้อคำถาม และข้อบกพร่องอื่น ๆ เพื่อระบุรายละเอียดเพิ่มเติมจนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ ก่อนจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และจัดพิมพ์เข้าสู่ Google Form เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจริงสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 384 คน โดยจัดส่งเข้า Google Form เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน - 26 กรกฎาคม 2562 ได้รับกลับคืนมาจำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 82.81 (6/26/2019 11:37:25 - 7/26/2019 6:50:42)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพ และความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับ ครู กศน. โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form ซึ่งผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตหัวหน้าหน่วยงานเพื่อขอตกลงเครื่องมือวิจัย และขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังเลขาธิการ กศน. สำนักงานปลัด กระทรวง ศึกษาธิการ และผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดทั้ง 10 จังหวัดที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) ตั้งแต่วันที่ 6/26/2019 11:37:25 - 7/26/2019 6:50:42) ได้รับแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลส่งกลับจำนวน 318 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.81

การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. และแบบประเมินความพึงพอใจ ภายหลังจากสิ้นสุดการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพและความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ตามระยะเวลาที่กำหนด คือ 1 เดือน ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้านสภาพ ความต้องการ และปัญหาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ และสรุปข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดในขั้นตอนนี้ นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของการสร้างและพัฒนาแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยเปรียบเทียบวิธีการจัดลำดับ (Ranking) ผลของสภาพและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเนื้อหา

ที่เหมาะสมต่อการสร้างและจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในระยะที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ (Development 1 : D1)

ขั้นที่ 1 ร่างและพัฒนารูปแบบ

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์และสรุปรายละเอียดจากแบบสอบถาม เรื่องสภาพ และความต้องการ รวมถึงข้อมูลปัญหาด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหาการสร้าง และพัฒนารูปแบบเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามสมมติฐานเรื่องข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) ของ Krashen and Terrell (1983: p.52) ที่กล่าวว่า “คนเรียนรู้ภาษาได้โดยการทำความเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ (Acquisition) และสิ่งสำคัญอันดับแรกของการเรียนการสอนภาษาคือ ความเข้าใจในการฟังและการอ่าน” ผนวกกับแนวคิดของ John Dewey ที่เชื่อว่า “ความรู้จะเกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตนเอง หรือการได้ลงมือปฏิบัติจริง (Learning by doing)” ซึ่งหมายถึงการฝึก ฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างตั้งใจของครู กศน. (Active Learners) ต่อมา ผู้วิจัยดำเนิน การออกแบบกิจกรรม และร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยการสร้างแบบจำลองการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เชื่อมสัมพันธ์ภาพกับผู้เรียนด้วยสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่มีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เมื่อร่างรูปแบบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อหาหรือในการสร้างเครื่องมือตามรูปแบบ และวัตถุประสงค์การจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ดังนี้

- เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาและเรียนรู้ทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
  - เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวตะวันตกตามบริบทที่พบในบทเรียน
  - เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ
  - เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสม
  - เพื่อนำเทคนิคในการเรียนไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง (Learn to Live) และ สร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Live to Learn)
- ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามแนวทางการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

1.1 ศึกษากระบวนการ และวิธีที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรายละเอียดตามแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1 แล้วจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สภาพ

ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. และความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. มากำหนดกรอบในการจัดทำร่างรูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1. ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. ดังนี้

(1) นำค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบวิธีการจัดลำดับ (Ranking) ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. จากแบบสอบถามในแต่ละด้านมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

(2) จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยใช้เกณฑ์การเลือกความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสอบถามที่อยู่ในระดับ 2.5 ขึ้นไป ประกอบด้วย

ด้านวัตถุประสงค์การสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพูดคุยโดยทั่วไป การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ ฟัง พูด อ่าน และเขียน และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมั่นใจในชีวิตประจำวัน

ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ในระดับมากได้แก่ ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) และทักษะด้านการเขียน (Writing skills)

ด้านความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะด้านการฟัง (Listening Skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading Skills) ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) และทักษะด้านการเขียน (Writing Skills) โดยต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง การอ่าน และการเขียนในระดับมากเช่นกัน (มีความต้องการพัฒนาด้านการเป็นผู้รับสาร : Reciever มากกว่า

ผู้ส่งสาร : Sender)

ด้านโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน. และโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครู กศน.

ด้านเนื้อหา - การสนทนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ครอบคลุมหัวข้อเกี่ยวกับการพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ การพูดขอขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง การกล่าวคำอำลา ตลอดจนการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อสื่อสาร

เรื่องราวในพื้นที่ และการแสดงความคิดเห็น โดยเน้นการออกเสียงเฉพาะคำกับเสียงสูงต่ำในประโยค และฝึกบทสนทนาเบื้องต้น

- คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ ทั้ง 6 ด้าน คือ โรงแรม-
ห้องเที่ยว รถรับจ้าง เกษตร ค้าขาย เสริมสวย และ นวดแผนไทย ภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน
การฝึกออกเสียงคำศัพท์ การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง การฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อสื่อสาร
เรื่องราวในพื้นที่ การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น

ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อ
บุคคล

ด้านประเภทการเรียนรู้ ได้แก่ เรียนแบบพบกลุ่ม เรียนแบบชั้นเรียน
และเรียนด้วยตนเอง

ด้านลักษณะผู้สอน ได้แก่ ประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาใน
ส ี ธิ ภา ิน ภิ ภา ร์ ณ์
จริง ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟัง ให้เกียรติ เน้นการฝึกทักษะ และการปฏิบัติ ถ่ายทอดเก่ง บูรณาการ
เรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต เห็นถึงความสอดคล้องปัญหาความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน มีความรู้
ความสามารถ อดทน อดกลั้น อบอุ่น ไว้วางใจได้ สร้างแรงบันดาลใจ และยอมรับผู้อื่น

ด้านผู้สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา และ
ครูชาวไทย

1.1.2 เกณฑ์การจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกรูปแบบ
การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ดังนี้

(1) นำค่าเฉลี่ยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน. จากแบบสอบถามในแต่ละด้านมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

(2) จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน. ซึ่งหมายถึงการสร้างหรือการพัฒนารูปแบบที่แสดงขั้นตอนการทำงานของรูปแบบ
ตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) ที่ตั้งไว้ แล้วปรับปรุงตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และ
ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการลงพื้นที่ เพื่อให้แนวความคิดที่เป็นนามธรรมปรากฏภาพที่สัมผัสเป็น
รูปธรรมได้มากยิ่งขึ้น การพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือการสร้างรูปแบบ (Construct)
และการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบ (Validity) ตามแนวทางของ Willer (1986) โดยใช้เกณฑ์
การเลือกรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสอบถามที่อยู่ในระดับ 2.5 ขึ้นไป ประกอบด้วย

ด้านรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ บรรยากาศการจัดกิจกรรม
ที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ “เรียนสบาย

ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ (Easy Learning and Experiences Review to Build up Occupations)” ที่ช่วยส่งเสริมและจูงใจการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบท สนทนาอ่านคำหรือแต่งประโยคจากบัตรคำ (Flash cards) และบัตรภาพ (Picture cards) เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมที่สามารถพัฒนาภาษาอังกฤษด้านอาชีพได้

ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ การฝึกทักษะการฟัง การฝึกทักษะการอ่าน การฝึกทักษะการพูด และการฝึกทักษะการเขียน ตามลำดับ

ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษที่เหมาะสม ได้แก่ การศึกษาอบรม การฝึกปฏิบัติจากสื่อ On Line รูปแบบต่าง ๆ จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากกิจกรรมในชั้นเรียน จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม และจากการลงพื้นที่

ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้แก่ สื่อออนไลน์ประกอบการเรียนรู้ และสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนรู้

ด้านระยะเวลาที่เหมาะสม ได้แก่ การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะ ๆ ทำให้ได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น และการจัดการเรียนรู้ที่ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง มีการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และสร้างเครื่องมือวัดผลรูปแบบ

เมื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ตามกระบวนการที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 พัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. และกำหนดแผนการจัดกิจกรรมรูปแบบของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเบื้องต้น ก่อนปรับปรุงตามคำแนะนำ ซึ่งในรายละเอียดประกอบด้วย

2.1.1 คำชี้แจงสำหรับผู้เข้าร่วมเรียนรู้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

2.1.2 จุดประสงค์ของการจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

2.1.3 ตารางการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย การทบทวนความรู้เดิมจากการอ่านคำหรือแต่งประโยคจากบัตรคำ (Flash cards) และบัตรภาพ (Picture cards) การจับคู่ฝึกบทสนทนาแบ่งข้างถามตอบคำถาม และการแสดงบทบาทสมมติ

2.1.4 แสดงเนื้อหาแผนการสอนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษใน 6 อาชีพ

2.1.5 ใบงาน กิจกรรม

2.1.6 บรรณานุกรม

2.2 ภายหลังจากการพัฒนาารูปแบบ ผู้วิจัยได้นำร่างของรูปแบบเสนอผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 5 คน (ภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาลดชีวิต จำนวน 2 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกระบบจำนวน 1 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษจำนวน 1 คน และ 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ให้ค่าความสอดคล้องตามวัตตฤกษ์ (IOC) ระหว่าง 0.6-1.0 จึงถือว่าสอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.92-1.00

2.3 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ตามที่ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ให้คำแนะนำเรื่องการใช้สื่อที่มากเกินไป ให้ใช้สื่อที่เข้าใจง่าย กระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์ในแต่ละชุดและหน่วยการเรียนรู้ (Unit) ให้สอดคล้องกับศักยภาพของครู กศน. และให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์และพร้อมต่อการนำไปทดลองใช้

2.4 การนำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของรูปแบบ (E1/E2)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยทดลองรูปแบบ (Research 2 : R2)

ขั้นที่ 1 เตรียมการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. กลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดลองหาประสิทธิภาพของรูปแบบ (E1/E2) ในครั้งนี้ได้มาโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างครู กศน. แบบเจาะจง (Purposive sampling) อย่างสมัครใจเป็นการประสานเพื่อขอความร่วมมือกับผู้บริหารสำนักงานการศึกษานอกระบบ ตามสถานที่ วัน เวลาที่เหมาะสมตามความต้องการ ของครู กศน. เป็นสำคัญ ก่อนทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำการทดลองรูปแบบ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. ตามลำดับขั้นตอนที่วางแผนไว้

การทดลองรูปแบบ

ครั้งที่ 1 กลุ่มเป้าหมายคือ ครู กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน ที่สำนักงาน กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษ 6 อาชีพ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา

ครั้งที่ 2 กลุ่มเป้าหมายคือ ครู กศน. อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน 25 คน คนเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษ 6 อาชีพ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบ 2 (Development 2 : D2)

หลังจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู กศน. ตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินผลรูปแบบเพื่อปรับปรุงรูปแบบที่สร้างขึ้น ด้วยการนำข้อมูลแบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู กศน. กลับมาดำเนินการตามกระบวนการในการหาประสิทธิภาพ (E1/E2) การเปรียบเทียบระดับ ความรู้ก่อน/หลัง (Pre-Post Test) และระดับความพึงพอใจของครู กศน. ในการนำความรู้ (Knowledge) ที่ได้จากรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ไปทดลองใช้ ตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว ผลการทดลองมีดังต่อไปนี้

1. คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
2. คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบ

ค ะ ะ แ น น ก ่อน เร ีย น และ ใ ห้ เ ร ีย น

3. คำตอบจากแบบสอบถาม ความพึงพอใจ (Satisfaction) การใช้รูปแบบ หลังจากการดำเนินกิจกรรมเพื่อทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครู กศน.

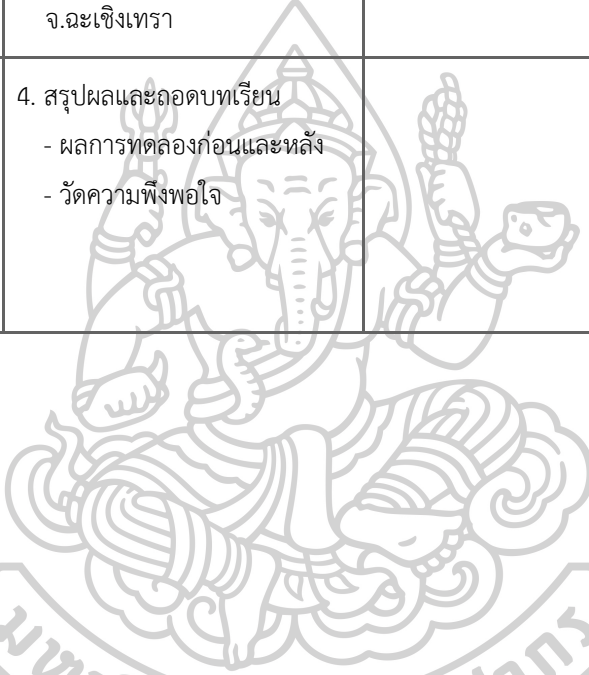
รายละเอียดระดับความพึงพอใจในหัวข้อการประเมิน เป็นการแสดงความคิดเห็นในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน และด้านประโยชน์ที่ครู กศน. จะได้รับ รวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ภาคผนวก)

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง / กลุ่มทดลอง	ผล
ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการ การพัฒนาทักษะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน.	1. ศึกษาเอกสารและสร้าง แบบสอบถาม สภาพ และความ ต้องการพัฒนาทักษะการสื่อ ภาษาอังกฤษสำหรับครู กศน. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข	ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตรวจสอบ แบบสอบถาม	สภาพและความต้อง การรูปแบบการพัฒนา ทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษสำหรับ ครู กศน. เพื่อนำข้อมูล ไปใช้พัฒนารูปแบบ ต่อไป
	2. แบบสอบถามสภาพ และความ ต้องการพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับ ครู กศน.	ทดลองใช้กับกลุ่มใกล้เคียงกับ กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	3. ปรับปรุงแบบสอบถามและโดย นำข้อมูลจากคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลจากการ ทดลองใช้กับกลุ่มใกล้เคียงกับ กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำไปเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ กำหนด	ใช้แบบสอบถามกับกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 384 คน นำข้อมูลมาสรุป และสร้าง รูปแบบการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน.	
ข้อที่ 2 เพื่อสร้างและ พัฒนารูปแบบ การพัฒนาทักษะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน.	1. ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามมา พัฒนารูปแบบการ พัฒนา ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน. พร้อม แบบทดสอบก่อนเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน 2. ส่งรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้อง	ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน. และความ สอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน	1. มีรูปแบบ การพัฒนาทักษะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ สำหรับครู กศน. 2. ค่าความสอดคล้อง จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบประสิทธิภาพ ของรูปแบบ

ตารางที่ 5 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง / กลุ่มทดลอง	ผล
<p>ข้อที่ 3 วิจัยและทดลองการใช้รูปแบบ</p>	<p>3. นำรูปแบบไปใช้จริงกับกลุ่มครู กศน. การทดลองครั้งที่ 1 อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา การทดลองครั้งที่ 2 จ.ฉะเชิงเทรา</p>	<p>ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลองเป็นครู กศน. จำนวน 3 คน ครั้งที่ 2 กลุ่มทดลองเป็นครู กศน. จำนวน 25 คน</p>	<p>- ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม</p>
<p>ข้อที่ 4 กระบวนการหาประสิทธิภาพประเมินผลการใช้รูปแบบ</p>	<p>4. สรุปผลและถอดบทเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลการทดลองก่อนและหลัง - วัดความพึงพอใจ 		<ul style="list-style-type: none"> - ประสิทธิภาพของรูปแบบ - ค่าความพึงพอใจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแบบแผนของการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพ สำหรับ ครู กศน.

4.2 เพื่อสร้าง และพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ

4.3 เพื่อศึกษา และทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับ ครู กศน. ตามสาขาอาชีพด้าน ค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และนวดแผน ไทย จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน

4.4 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับ คนในชุมชน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอน ตามแบบ แผนการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) ผู้วิจัยวางแผนตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1 : R1) เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นโดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1) ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีของ ผู้เชี่ยวชาญ และงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สํารวจเพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน.

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1 : D1) ดำเนินการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

- 1) ร่างและพัฒนารูปแบบ
- 2) ตรวจสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และสร้างเครื่องมือวัดผลรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2 : R2) จัดกิจกรรมตามรูปแบบพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. โยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

- 1) เตรียมการจัดกิจกรรม
- 2) ดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2 : D2) ประเมินผลดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

- 1) ประเมินผลจากแบบทดสอบ (Pre – Post test)
- 2) การประเมินความพึงพอใจ แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research 1 : R1)

เพื่อดำเนินการศึกษาวเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1. ผลการศึกษาสภาพความรู้ ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. จากแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 318)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	92	28.93
หญิง	226	71.07
2. อายุ		
20-30 ปี	27	8.49
31-40 ปี	144	45.28
41-50 ปี	121	38.05
51-60 ปี	26	8.18

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n = 318)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ	10	3.10
ปริญญาตรี ไม่ใช่วิชาเอกภาษาอังกฤษ	272	85.50
สูงกว่าปริญญาตรี	36	11.40
4. การฝึกอบรมภาษาอังกฤษในปี 2561		
ไม่เคย	243	76.42
เคย	75	25.58
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	11	3.40
1-5 ปี	54	17.00
6-10 ปี	94	29.60
10 ปี ขึ้นไป	159	50.00
6. ความรับผิดชอบหลักในงาน กศน.ของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก)		
ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	220	69.20
ร่วมกันวางแผนจัดบริการและกิจกรรมการเรียนรู้	195	61.30
จัดทำฐานข้อมูลด้วยระบบ Micro Planning และสรุป แผนการจัดการศึกษาของชุมชน	126	39.60
จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	280	88.10
จัดการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาอาชีพ ทักษะชีวิต ชุมชน และสังคม	235	73.90
จัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับการศึกษา ของชุมชน	204	64.20
รวม	318	100.00

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างครู กศน. จำนวน 318 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.07 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 28.93 ตามลำดับ มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 45.28 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 38.50 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 8.49 และอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 8.18 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกไม่ใช่ภาษาอังกฤษร้อยละ 85.50 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่า

ปริญญาตรี ร้อยละ 11.40 ระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาอังกฤษ ร้อยละ 3.10 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าฝึกอบรมภาษาอังกฤษในปี 2561 ร้อยละ 76.42 และเคยเข้าฝึกอบรมภาษาอังกฤษในปี 2561 ร้อยละ 23.58 ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำงาน กศน. 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือประสบการณ์ 6-10 ปี ร้อยละ 29.60 ประสบการณ์ 1-5 ปี ร้อยละ 17.00 และประสบการณ์ น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 3.40 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษร้อยละ 64.80 และรับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษร้อยละ 36.40 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีงานหลักรับผิดชอบงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 88.10 รองลงมาคือ จัดการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาชุมชน และสังคม ร้อยละ 73.90 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 69.20 จัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาพัฒนาชุมชน ร้อยละ 64.20 ร่วมกันวางแผนจัดบริการและกิจกรรมการเรียนรู้ร้อยละ 61.30 และจัดทำฐานข้อมูลชุมชน ด้วย Micro Planning และสรุปแผนการจัดการศึกษาของชุมชน ร้อยละ 39.60 และอื่น ๆ ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาสภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.

ผลการศึกษาสภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. และปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. สภาพความรู้ความสามารถด้านการ สื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.	2.75	0.70	ระดับการประเมินสภาพความรู้ ความสามารถ ด้านการสื่อสาร ภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ใน ระดับปานกลาง
2. ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษของครู กศน.	3.54	0.77	ระดับการประเมินความต้องการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครู กศน. อยู่ในระดับมาก
3. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.	3.57	0.81	ระดับการประเมินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการ สื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. อยู่ในระดับมาก
4. ปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครูกศน.	2.16	0.53	ระดับการประเมินปัญหาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปาน กลาง

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนา ทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ของครู กศน. พบว่า ครู กศน. มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.70) ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.77) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.81) และ ปัญหา ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.53)

1.3 ผลการศึกษาสภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ผลการศึกษาสภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครู กศน.	ระดับความรู้ ความสามารถ $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ของครูกศน.	2.84	0.70	
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน	2.88	0.76	2
2. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพูดคุยโดยทั่วไป	2.78	0.77	5
3. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills)	2.85	0.75	3
4. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills)	2.72	0.80	6
5. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills)	2.98	0.79	1
6. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills)	2.84	0.79	4
ด้านโอกาสใช้ภาษาอังกฤษของครูกศน.	2.60	0.81	
7. โอกาสการใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ	2.69	0.83	2
8. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	2.55	0.92	3
9. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ	2.35	0.98	4
10. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเอง ในอนาคต	2.83	0.95	1
รวม	2.75	0.70	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษครู กศน. พบว่า ในภาพรวม สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.70) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.70) ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับปานกลาง ประกอบด้วย การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียนโดยรวม ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.76) แยกเป็นรายทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills) ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.79) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills) ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.75) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills) ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.79) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills) ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.80) และ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพูดคุยโดยทั่วไป ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.77)

โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.81) ประกอบด้วยโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในการสอน ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.83) โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.92) โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ ($\bar{X} = 2.35$, S.D. = 0.98) และ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

1.4. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของ ครู กศน.

ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครู กศน.	ระดับความ ต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านวัตถุประสงค์การสื่อสารภาษาอังกฤษ	3.57	0.81	
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป	3.64	0.88	1
2. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อฟัง พูด อ่าน และเขียน	3.44	0.92	3
3. ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ	3.63	0.89	2
ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ	3.65	0.82	
3.1. ด้านการฟัง (Listening skills)	3.65	0.87	3
3.2. ด้านการพูด (Speaking skills)	3.68	0.88	1
3.3. ด้านการอ่าน (Reading skills)	3.66	0.83	2
3.4. ด้านการเขียน (Writing skills)	3.62	0.84	4
ด้านโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ	3.40	0.90	
4. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน.	3.45	0.94	2
5. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครู กศน.	3.27	1.01	3
6. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต	3.47	0.93	1

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของ ครู กศน. (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครู กศน.	ระดับความ ต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านเนื้อหา	3.47	0.89	
7. การฝึกออกเสียงคำศัพท์	3.47	0.93	5
8. การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ	3.53	0.95	2
9. การพูดขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ	3.55	0.93	1
10. การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ	3.47	0.96	5
11. การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง	3.44	0.95	6
12. การกล่าวคำอำลา	3.49	0.93	3
13. การฟัง พูด อ่านและ เขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่	3.44	1.00	6
14. ภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน	3.47	0.96	5
15. คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร รถ รับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย	3.48	0.93	4
16. การฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น	3.39	0.96	8
17. การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ	3.41	0.93	7
ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้	3.44	0.89	
18.1 สื่อออนไลน์	3.46	0.91	1
18.2 สื่อสิ่งพิมพ์	3.44	0.91	2
18.3 สื่อบุคคล	3.42	0.94	3
19. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมั่นใจ	3.44	0.92	3

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษของ ครู กศน. (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของครู กศน.	ระดับความ ต้องการ $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านประเภทการเรียนรู้ที่ต้องการ	3.45	0.85	
20.1 เรียนแบบชั้นเรียน	3.44	0.86	2
20.2 เรียนแบบพบกลุ่ม	3.46	0.90	1
20.3 เรียนด้วยตนเอง	3.43	0.91	3
ด้านลักษณะผู้สอนที่ต้องการ	3.68	0.81	
21.1 สร้างแรงบันดาลใจ เป็นมิตรเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น	3.61	0.87	6
21.2 มีความรู้ความสามารถ อดทน อดกลั้น อบอุน ไว้วางใจได้	3.64	0.86	5
21.3 ถ่ายทอดเก่ง บูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต	3.72	0.88	3
21.4 เห็นถึงความสอดคล้องของปัญหาความต้องการและความ ถนัดของผู้เรียน	3.69	0.87	4
21.5 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟัง ให้เกียรติ	3.73	0.88	2
21.6 เน้นการฝึกทักษะ และการปฏิบัติ	3.73	0.87	2
21.7 ประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง	3.74	0.88	1
ด้านผู้สอนภาษาอังกฤษที่ต้องการ	3.60	0.79	
22.1 ครูชาวไทย	3.55	0.88	2
22.2 ครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา	3.66	0.90	1
23. มีการประเมินผลการเรียนรู้	3.59	0.85	7
รวม	3.54	0.77	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

ภ ก ข ง ก ญ ข
ของครู กศน. พบว่า ในภาพรวม ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.77) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านวัตถุประสงค์การสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.81) วัตถุประสงค์การสื่อสารภาษาอังกฤษ ระดับมากประกอบด้วย การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือ ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.89) ระดับปานกลาง คือความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง พูด อ่าน และเขียน ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.82) ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ระดับมากประกอบด้วย ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือ ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.83) ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.87) และ ทักษะด้านการเขียน (Writing skills) ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ด้านโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.90) โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษระดับปานกลาง ประกอบด้วย โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน. ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.94) และ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครู กศน. ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.01) ตามลำดับ

ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.89) เนื้อหาที่ต้องการระดับมาก ประกอบด้วย การพูดขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.95) เนื้อหาที่ต้องการระดับปานกลาง ประกอบด้วยการกล่าวคำอำลา ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.93) คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ค้าขาย เกษตร รถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.93) ภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.96) การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.96) การฝึกออกเสียงคำศัพท์ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.93) การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.95) การฟัง พูด อ่าน และ เขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 1.00) การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.93) และการฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.89) สื่อประกอบการเรียนรู้ที่ต้องการ ระดับปานกลาง ประกอบด้วย สื่อออนไลน์ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.91)

รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.91) และ สื่อบุคคล ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

ด้านประเภทการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.85) ประเภทการเรียนรู้ที่ต้องการ ระดับปานกลาง ประกอบด้วย เรียนแบบพบกลุ่ม ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.90) รองลงมาคือ เรียนแบบชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.86) และเรียนด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

ด้านลักษณะผู้สอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.81) ลักษณะผู้สอนที่ต้องการ ระดับมาก ประกอบด้วย ผู้สอนที่สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.88) รองลงมาคือ ผู้สอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟัง ให้เกียรติ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.88) เน้นการฝึกทักษะและการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.87) ถ่ายทอดเก่ง บูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.88) เห็นถึงความสอดคล้องของปัญหาความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.87) มีความรู้ความสามารถ อดทน อดกลั้น อบอุ่น ใจกว้างใจดี ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.86) สร้างแรงบันดาลใจ เป็นมิตรเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

ด้านผู้สอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.79) ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ต้องการระดับมาก ประกอบด้วยครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.90) รองลงมาคือ ครูชาวไทย ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.88) และมีการประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

1.5. ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	ระดับความ เหมาะสม $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	3.56	0.80	
1. จัดกิจกรรม English bootcamp ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านภาษาอังกฤษ	3.56	0.82	2
ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	3.56	0.80	
2.1. การฝึกทักษะการฟัง	3.57	0.82	2
2.2. การฝึกทักษะการพูด	3.59	0.85	1
2.3. การฝึกทักษะการอ่าน	3.57	0.83	2
2.4. การฝึกทักษะการเขียน	3.50	0.84	3
ด้านรูปแบบการฝึกอบรม	3.56	0.79	
3. การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวัน	3.60	0.87	2
4. การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น ค้าขาย เกษตร รถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย	3.54	0.84	4
5. การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษที่ได้รับจากการออกนอกสถานที่	3.55	0.86	3
6. ความมั่นใจด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษ	3.48	0.88	5

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	ระดับความเหมาะสม $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ	3.49	0.82	
7.1. จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.48	0.87	3
7.2. จากสื่อ On line รูปแบบต่าง ๆ	3.49	0.87	2
7.3. จากการฝึกปฏิบัติ	3.49	0.85	2
7.4. จากการศึกษาอบรม	3.51	0.86	1
7.5. จากกิจกรรมในชั้นเรียน	3.47	0.84	4
7.6. จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม	3.47	0.85	4
7.5. จากการลงพื้นที่	3.47	0.86	4
ด้านระยะเวลา	3.50	0.83	
8. การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง	3.48	0.87	2
9. การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะ ๆ ทำให้ได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น	3.51	0.86	1
ด้านรูปแบบกิจกรรม	3.55	0.78	
10. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้	3.51	0.84	4
11. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรม บทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนา ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น	3.53	0.84	3

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (ต่อ)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	ระดับความเหมาะสม $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
12. บรรยากาศการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้	3.59	0.86	1
13. ควรมีแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ	3.61	0.86	1
14. การอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่	3.55	0.86	3
ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้	3.59	0.84	
15. สื่อออนไลน์ประกอบการเรียนรู้	3.60	0.86	1
16. สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนรู้	3.58	0.88	2
รวม	3.57	0.81	

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. พบว่า ในภาพรวมระดับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.81) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านรูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.80) รูปแบบการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เหมาะสมระดับมาก ประกอบด้วย การฝึกทักษะการพูด ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.85) รองลงมาคือ ฝึกทักษะการฟัง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.82) การฝึกทักษะการอ่าน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.83) ระดับปานกลาง ประกอบด้วย การฝึกทักษะการเขียน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ด้านรูปแบบการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.79) รูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสม ระดับมาก ประกอบด้วย ควรมีแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ การฝึกทักษะการสื่อสาร

เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.87) การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.86) การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร รถรับจ้าง ท่องเที่ยวและโรงแรม เสริมสวย และนวดแผนไทย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.84) ระดับปานกลางประกอบด้วยความมั่นใจด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.82) แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ระดับมาก ประกอบด้วย การศึกษาอบรม ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.86) ระดับปานกลาง ประกอบด้วยจากการฝึกปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.85) จากสื่อ On line รูปแบบต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.87) จากการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.87) จากกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.84) จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.85) และจากการลงพื้นที่ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

ด้านระยะเวลา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.83) ระยะเวลาที่เหมาะสม ระดับมาก ประกอบด้วย การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะ ๆ ทำให้ได้เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.86) ระดับ ปานกลาง ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.87) ตามลำดับ

ด้านรูปแบบกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.78) รูปแบบ กิจกรรมที่เหมาะสม ระดับมากประกอบด้วย บรรยายภาคการจัดการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ จัดกิจกรรม English bootcamp ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.82) จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรม บทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนา ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.84) และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่าง มีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.84) สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ระดับมาก ประกอบด้วย สื่อออนไลน์ประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ สิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

1.6. ผลการศึกษาปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. มีข้อคำถาม เป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) จำนวน 9 ข้อ การแปลผลคะแนน พิจารณาใช้การแบ่งระดับ

คะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ คำนวณช่วงคะแนนพิสัยจากสูตร (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล, 2545: น.304-305) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
2.34 - 3.00	มีปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับ มาก
1.67 - 2.33	มีปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับ ปานกลาง
1.00 - 1.66	มีปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับ น้อย

ผลการศึกษาปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยภาพรวมและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.	ระดับปัญหา $\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	2.16	0.60	3
2. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills)	2.18	0.59	1
3. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills)	2.16	0.61	3
4. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills)	2.11	0.59	6
5. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills)	2.16	0.61	3
6. การใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary and Grammar)	2.17	0.65	2
7. การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	2.16	0.60	3
8. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน	2.15	0.63	4
9. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	2.13	0.61	5
รวม	2.16	0.53	

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. พบว่า ในภาพรวมปัญหาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 0.53) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีปัญหา ระดับปานกลาง ประกอบด้วย

การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills) ($\bar{X}$ = 2.18, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ การใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary and Grammar) ($\bar{X}$ = 2.17, S.D. = 0.65) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 2.16, S.D. = 0.60) การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 2.16, S.D. = 0.60) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills) ($\bar{X}$ = 2.16, S.D. = 0.61) การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills) ($\bar{X}$ = 2.16, S.D. = 0.61) โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 2.15, S.D. = 0.63) ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = 2.13, S.D. = 0.61) และ การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills) ($\bar{X}$ = 2.11, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development 1 : D1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) แนวคิดการพัฒนามนุษย์ (Human Development) และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory) 3) นโยบายยุทธศาสตร์ การศึกษาชาติ และแนวคิดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 4) แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) 5) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ (Concept of Model Development) และ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพ ความต้องการ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. พบว่ามีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ การพูดขอบคุณและกล่าวคำขอโทษ การพูดทักทายและกล่าวคำต้อนรับ การกล่าวคำอำลา คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร ท่องเที่ยวและโรงแรม รถรับจ้าง และนวดแผนไทย การฝึกออกเสียงคำศัพท์ การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ และภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น

2. ดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. โดย จัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. ประกอบด้วย

2.1.1 วิเคราะห์สังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ และภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน.

2.1.2 กำหนดเนื้อหา

2.1.3 คัดเลือกวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม

2.1.4 ออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.

ผู้วิจัยวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยให้ครู กศน. ได้มีโอกาสทบทวนประสบการณ์ (Reviewing the Experience) ได้รับประสบการณ์ (Having an Experience) และเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning from Experience) เน้นการปลูกฝังและส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น (Active Learner) และพร้อมที่จะฝึกฝนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมและอาชีพ เน้นการสร้างทักษะสัมพันธ์ ให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริงดังที่ต้องการ โดยครอบคลุม 6 ประเด็น คือ 1) บรรยากาศ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) สื่อ 5) กิจกรรม และ 6) การประเมินผล โดยมีเนื้อหาตามแผนการเรียนการสอนใน 2 ชุดการเรียนรู้ แบ่งเป็นชุดการเรียนรู้ที่ 1 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน มี 8 แผนการเรียน และชุดการเรียนรู้ที่ 2 ภาษาอังกฤษตามสาขา อาชีพ มี 6 แผนการเรียนตามรายละเอียด ดังนี้:

ชุดการเรียนรู้ที่ 1: English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)

Unit 1. Greetings and Farewells

Unit 2. Introducing yourself and others

Unit 3. Requesting and Asking

Unit 4. Asking for help

Unit 5. Offering Help

Unit 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)

Unit 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions

Unit 8. Agreeing and Disagreeing

ชุดการเรียนรู้ที่ 2: Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS) ประกอบด้วย 6 แผนการเรียน ดังนี้

Unit 1. English for Hotel & Travel

Unit 2. English for Taxi Conversation

Unit 3. English for Farm life

Unit 4. English for Trade

Unit 5. English for Beauty salon

Unit 6. English for Massages

- คู่มือ (ครั้งที่ 1) ชุดการเรียนรู้ : LOVE for LSRW (Learning Occupations' Vocabulary Ease in English for Listening, Speaking, Reading and Writing) แบ่งเป็น 3 หน่วยย่อย คือ**
- หน่วยที่ 1 Easy Antonym and Synonym to Track (EAST)
- หน่วยที่ 2 English in daily life : Speak Out Naturally (SON)
- 2.1. English in daily life
- 2.2. Introducing yourself and others
- 2.3. Requesting and Asking
- 2.4. Asking for help
- 2.5. Offering Help
- 2.6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)
- 2.7. Giving Opinions
- 2.8. Agreeing and Disagreeing
- หน่วยที่ 3 Learning Occupations with Sights and Sounds (LOSS)
- Travel and Taxi
- Farm and Trade
- Beauty shop and Massage

(ตัวอย่างคู่มือรูปแบบที่สร้างครั้งที่ 1)

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.						
Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers						
ชื่อชุด	บรรยายภาค	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	สื่อ	กิจกรรม	ประเมินผล
Love in LSRW (Learning Occupations' Vocabulary Ease in English for Listening, Speaking, Reading and Writing)	การเรียนรู้ที่สร้างความสุข สนุกสนานจากการฝึกฝนการฟัง พูด อ่าน และเขียนร่วมกัน ช่วยกันคนละไม้ละมือ เพื่อสร้างเรื่องราวที่ใช้สื่อสารกันแบบสบายๆ ไม่เครียด	ผู้เรียนมีความรู้ (Knowledge), ความเข้าใจการใช้ทักษะ (skills) ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน ชอบและสนุกกับการเรียน ภาษาอังกฤษ (Attitude), ฝึกการตั้งคำถามและตอบคำถามได้ตามโครงสร้างของประโยค และพูดออกเสียงอย่างถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้นเคย (practice & skills)	ทบทวนผู้เรียนด้านการฟัง และการพูดตามประโยค ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในรูปแบบ: ประโยคบอกเล่า (Affirmative Sentence) ประโยคปฏิเสธ (Negative Sentence) และประโยคคำถาม (Interrogative Sentence or Question Sentence) บอกเล่าเรื่องราวที่สนใจ และสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน	YouTube: ฟังภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษได้ทุกวัน (https://www.youtube.com/watch?v=-IS53K0q2VA) Clickby Mahidol) -Question & Answer Formats Can, Would you, Should (https://www.youtube.com/watch?v=ZpqcPw_VMVY&t=333s -เรียนคำถามที่รู้คำตอบ(บอกเล่าและปฏิเสธ) https://www.youtube.com/watch?v=4Pdj_1sUK_8	ทำกิจกรรมกลุ่ม : ฝึกความรู้ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนจากการจับคู่ แบ่งข้าง ฝึกการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ด้านอาชีพ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ การ พูดคุยได้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนาที่เกี่ยวข้องอาชีพ	ทำแบบทดสอบ ข้อคำถาม 10 ข้อ โดยเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดจากตัวเลือกให้ (Choices) 10ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ
ระยะเวลา	120 นาที					

2.1.5 ส่งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) จึงขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) มีความสอดคล้องเหมาะสม มีในประเด็น ชื่อ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศ กิจกรรม การประเมินผล และระยะเวลา

จากการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

- 1) สื่อการเรียนรู้มีปริมาณมากอาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้เกิดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
  - 2) ด้านอาชีพ อาจมีการทำ 1 อาชีพ เนื่องจากด้วย จำนวน 6 อาชีพ มีปริมาณเกินไป
  - 3) ข้อมูลการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ควรมีความสัมพันธ์กับเรื่องอาชีพที่กำหนดให้มากขึ้น
  - 4) กิจกรรม ระยะเวลาที่มีจำนวนน้อยเกินไป ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับบรรยากาศการเรียนรู้
  - 5) ควรปรับปรุงพัฒนาแบบประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาอังกฤษ
- หลังจากผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะผู้วิจัยได้รวบรวมและนำมาปรับปรุง แก้ไขภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. ทั้งเรื่องสื่อการเรียนรู้มีปริมาณมากอาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้เกิดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้มีการปรับให้สื่อการเรียนรู้สั้น กระชับ และอ้างอิงแหล่งของสื่อที่สำคัญ ๆ ในส่วนเนื้อหาชุดการเรียนรู้ English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT) ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขให้มีความสัมพันธ์กับเรื่องอาชีพที่กำหนดให้มากขึ้นรวมทั้งปรับปรุงพัฒนาแบบประเมินเกี่ยวกับด้านโครงสร้างของภาษาอังกฤษให้ลงลึกในส่วนของ ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น ปรับปรุงเรื่องระยะเวลาและบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม โดยระบุไว้ในคู่มือการเรียนรู้ในการใช้รูปแบบอย่างละเอียด และชัดเจน (ภาคผนวก) สำหรับประเด็นด้านอาชีพ ผู้วิจัยยังคงไว้ทั้ง 6 อาชีพ แม้ว่าผู้เชี่ยวชาญจะมีข้อเสนอแนะว่ามีปริมาณเกินไปก็ตาม เนื่องจากนโยบาย กศน. ต้องการให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพทั้ง 6 อาชีพดังกล่าว ประกอบกับรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไม่ได้ลงลึกในเนื้อหาด้านอาชีพมากนัก เพียงต้องการให้ครูมีความรู้พื้นฐานและคุ้นเคยกับคำศัพท์ (Vocabulary) คำกริยาวลี (Phrasal verbs) และประโยค (Sentence) ของอาชีพต่าง ๆ ที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน ผลโดยตรงที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ คือ การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและข้อมูลของบทเรียนอย่างมีความหมาย เรียนรู้อย่างเข้าใจ สนุกสนานในบรรยากาศที่เปลี่ยนไปจากเดิม เกิดมุมมองการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบใหม่ที่ไม่ยุ่งยากในเรื่องโครงสร้าง (Grammar) แต่ช่วยให้เกิดความคุ้นเคยจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อสามารถนำไปใช้งานได้จริง โดยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ประกอบด้วยสาระดังนี้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน.

1. ที่มาและความสำคัญ

ภาษา คือสื่อสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษากลาง ในการติดต่อสื่อสารทุกรูปแบบทั่วโลกจนกลายเป็นภาษาสากลนานาชาติ (English as an international lingua franca) ในประเทศไทย รัฐบาลให้ความสำคัญต่อนโยบายพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามที่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษา ความว่า “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล” ตาม “วิสัยทัศน์ : ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของ ทุมนมนุษย์ และรองรับการศึกษา การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21” สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) โดย เลขาธิการ กศน. สังกัดสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดูแลขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน กศน. อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมี “ครู กศน. ตำบล” เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนผู้เรียน ให้ได้รับการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโอกาสพัฒนาทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยมีอาชีพที่กำหนดเป็นนโยบายสำหรับส่งเสริมผู้เรียนของ กศน. ในชุมชน ได้แก่ อาชีพค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และนวดแผนไทย ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีรูปแบบในการพัฒนาความรู้แก่ครู กศน. ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ด้วยเช่นกัน

2. องค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

(1) จุดประสงค์ คือ ผลที่คาดว่าผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทศนคติหรือความเข้าใจ (Attitude) และทักษะ (Skills) ในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพด้าน ท่องเที่ยว โรงแรม บริการรถรับจ้าง ค้าขาย การเกษตร เสริมสวย และนวดแผนไทย ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 4 ด้าน คือ ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) และทักษะด้านการเขียน (Writing skills)

(2) กลุ่มผู้เรียน คือ ครู กศน. อายุระหว่าง 20-60 ปี และมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป

(3) ผู้สอน จัดให้มีวิทยากรผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษและทีมผู้ช่วยสอนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

(4) เนื้อหาสาระ คือ เนื้อหาการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDF-NFT) และ 2) Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS)

(5) กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ความจำเป็นของสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย มีความมั่นใจและมีความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันและในอาชีพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดความผูกพันที่จะเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะนำสาระการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในอาชีพ และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ ความพร้อม และวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร นอกชั้นเรียน สรุปลงการเรียนรู้และรับผลตอบกลับเพื่อนำมาพัฒนาสาระของบทเรียนได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งมีการจัดสถานการณ์จำลองการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความเชื่อมั่น กล้าพูดและสามารถเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น

(6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินผลดังนี้

6.1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pre-test)

6.2) แบบประเมินผลกระบวนการเรียนรู้และ

6.3) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเข้าร่วมโปรแกรม (Post-test)

(7) สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนมีความสะดวกสบายต่อการร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยห้องเรียนมีขนาดกว้างเพียงพอในการจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น จัดเป็นรูปตัววีหรือจัดเป็นกลุ่มย่อยพร้อมทั้งใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ โปรเจคเตอร์ จอฉายภาพ ไมโครโฟน เครื่องเสียง หูฟัง ฟลิบบอร์ด กระดานแสดงผลงาน สื่อการเรียนรู้ที่จัดวางเอกสาร หนังสือและเอกสารประกอบการเรียนรู้ และบริเวณส่งงานนอกชั้นเรียน มีระบบเชื่อมต่อเครือข่ายภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ได้ มีการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกผ่อนคลาย โดยใช้เครื่องดนตรีประกอบเกมการเล่น เช่น กลอง กีตาร์ อาหารและเครื่องดื่มที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมอย่างเหมาะสม

3. แผนการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. จัดให้มีการเรียนรู้ในลักษณะ “ เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ “ ตามรูปแบบการสอนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) ด้วยสมมติฐานการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (<http://www.nstru.ac.th>) ที่เน้นเรื่อง ระบบการรับรู้ (Acquired system) ควบคู่ไปกับระบบการเรียนรู้ (Learning system) และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจ “ความหมาย” ของการสื่อสารมากกว่า “รูปแบบทางไวยากรณ์” ซึ่งสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชุดนี้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนประสบการณ์ (Reviewing the Experience) ได้รับความประสบการณ์ (Having an Experience) และเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning from Experience) โดยเน้นการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น (Active Learner) และพร้อมที่จะฝึกฝนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมและอาชีพ เน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ เพื่อสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริงดังที่ต้องการตามเนื้อหาของแผนการเรียนการสอนใน 2 ชุดหลัก ดังนี้:

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)

- Unit 1. Greetings and Farewells
- Unit 2. Introducing yourself and others
- Unit 3. Requesting and Asking
- Unit 4. Asking for help
- Unit 5. Offering Help
- Unit 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)
- Unit 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions
- Unit 8. Agreeing and Disagreeing

ชุดการเรียนรู้ที่ 2 Learning 6 Occupations with Sights and Sounds

(LOSS)

- Unit 1. English for Travel & Hotel:
- Unit 2. English for Take a Taxi Conversation
- Unit 3. English for Farm life
- Unit 4. English for Trade
- Unit 5. English for Beauty salon
- Unit 6. English for Massages

4. การประเมินผลการเรียนรู้

5. ภาคผนวก

- 5.1. ใบงานที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้
- 5.2. รายชื่อหนังสือเสริมความรู้ เว็บไซต์แหล่งเรียนรู้และแอปพลิเคชันเสริมการเรียนรู้
- 5.3. ตัวอย่างกิจกรรมคั่น
- 5.4. ตัวอย่างผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้
- 5.5. ภาพแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research 2 : R2)

จากการดำเนินการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพของครู กศน. ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว สามารถนำไปใช้ทดลอง เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ กำหนดที่ E1/E2 มีค่า 70/70 โดยที่ E1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการวัดระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม และ E2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยน) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

ครั้งที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน ที่สำนักงาน กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษ 6 อาชีพ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา มีผลการศึกษาดังนี้:

ขั้นตอนที่ 1 Preparation: สังเกตธรรมชาติของผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ จากบรรยากาศการพูดคุย เพื่อแบ่งปัน (Sharing Atmosphere) แนวทางการเรียนการสอน และวิธีการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ตนเองของผู้เรียน ตามความต้องการ ความถนัด และความรู้ พื้นฐานด้านการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และเนื้อหาภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพ พบว่า ครู กศน. ซึ่งเป็นผู้เรียนมีความวิตกกังวลเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเนื่องจากมีโอกาสในการใช้งานน้อย และขาดการฝึกฝนทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นระยะเวลานาน

ขั้นตอนที่ 2 Presentation: ทำแบบทดสอบ (Pre-Test) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันตามสาขาอาชีพ พบว่าผู้เรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก กระบวนการเรียนการสอน ตามเนื้อหาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เริ่มด้วยการฟัง ชวนคุย แต่งประโยคจากบัตรคำ (Flash cards) พูดตามจากสื่อ และวัสดุการสอนตามสภาพแวดล้อมของผู้เรียน (Learning Environment)

ขั้นตอนที่ 3 Practice: กิจกรรมเลือกบัตรคำ ผู้เรียนตื่นต้นและสนุกกับการเลือกคำเพื่อทำกิจกรรมตามบทเรียน ตั้งใจฝึกการออกเสียงคำให้ชัดเจน มีความพยายามในการสร้างประโยคจากบัตรคำและภาพคำ ที่จับได้ เรียนคำศัพท์เพิ่มเติมจากการหาคำที่มีความหมายเหมือน (Synonym) และคำที่มีความหมายตรงข้าม (Antonym)

ขั้นตอนที่ 4 Production: ผู้เรียนแต่งประโยคลงในกระดาษ แล้วอ่านออกเสียง แบ่งกลุ่มเป็น 2 ข้าง จับคู่สนทนา ดูวิดีโอที่สนเรื่องอาชีพ พูดคุย ถาม-ตอบเพื่อสอบถามความเข้าใจจากเนื้อหาในวิดีโอ ทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (Post-Test) และร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องจากแบบทดสอบ

การบันทึกบทเรียนจากการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ด้วยแนวคิดการเรียนรู้ในลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” ครั้งที่ 1 สรุปได้ว่า

1. ด้านบรรยากาศ

เรียนสบาย : style Youtube.

การใช้ข้อมูลที่อัปโหลดจากยูทูป (Uploading form Youtube) เพื่อดำเนินการสอนด้วยวิดีโอ (Video) โดยเลือกเนื้อหาและเรื่องราวที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลาย สนุก สนใจ ใคร่เรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจจากภาพ เสียง (Virtual & Sounds) และพยายามออกเสียงตามอย่างถูกต้อง ครู กศน. ยอมรับว่า “การพัฒนาข้อบกพร่องในการออกเสียง คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญมาก ในการเป็นต้นแบบที่ถูกต้องในการนำไปสอนในชั้นเรียนแก่นักศึกษา กศน.”

ได้ฟื้นฟู : through Youtube Retrieval.

ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกแบบร่วมมือกัน (Collaboration) ทำงานเป็นกลุ่มผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาเพื่อฟื้นฟูความรู้ภาษาอังกฤษในเรื่อง คำศัพท์ การตั้งคำถามและตอบคำถามตามบทบทสนทนา และอ่านออกเสียง ถูกต้องจากการฟังและเขียนตามโครงสร้างรูปประโยคสื่อสารอย่างง่าย ๆ ถูกกาลเทศะ สามารถประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารในสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับการทำงานได้ ซึ่งครู กศน. ยอมรับว่า “คลิปวิดีโอบทสนทนาจาก Youtube ที่อยู่ในบทเรียนเป็นสิ่งที่สามารถฝึกประโยคภาษาอังกฤษ และสำนวนภาษาให้ถูกต้อง เพิ่มบรรยากาศการเรียนรู้ในห้องเรียน สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน เพิ่มความสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น”

รู้อาชีพ: keep learning via audio.

การใช้สื่อช่วยในการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้น มองเห็นสิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริงในโลกปัจจุบันว่าการเรียนจากสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ช่วยให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องง่าย ไร้ขีดจำกัด ไม่เครียด และจำเป็น เพราะสามารถเข้าถึง (access) ข้อมูลที่ต้องการได้หลากหลาย มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ซึ่งครู กศน. บอกว่า “ทำให้ได้ทราบจุดบกพร่องของตนเองว่าต้องพัฒนาในส่วนไหนเพิ่มเติม”

2. ด้านความรู้ (Knowledge)

ครู กศน. พบว่าการได้ทบทวนความรู้ด้านทักษะภาษาอังกฤษที่เริ่มต้นด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้คลิปวิดีโอบทสนทนาภาษาอังกฤษของ BBC จากใน Youtube ทำให้เกิดความสุขในการเรียนภาษาอังกฤษ ได้ทบทวนการสร้างประโยคด้วยคำศัพท์ที่ต้องรู้ 5 ตัว คือ be, have, want,

go และ like ในรูป อดีต ปัจจุบัน และอนาคต อย่างสนุกสนาน และฝึกการออกเสียง (pronunciation) คำที่ไม่ถูกต้องทำให้สะกดคำผิดไปด้วยเมื่อต้องเขียนเพื่อสื่อความหมาย เช่นคำว่า live, leave และ lift

ความรู้ที่ได้จากการทบทวนประสบการณ์ และพัฒนาข้อบกพร่องในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น ไวยากรณ์ การออกเสียงคำศัพท์ การแต่งประโยค สร้างความมั่นใจในตนเองมากขึ้น สามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างฉะฉาน ออกเสียงได้ถูกต้อง กระตือรือร้นและมีความกล้าที่จะเลือกใช้คำ หรือกริยาวลี ในประโยคที่ต้องการสื่อสารได้

3. ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Skills) สำหรับการฟัง พูด อ่าน และเขียน พบว่า

ทักษะการฟัง ในภาพรวม มีความเข้าใจและสามารถจับประเด็นเนื้อหาเพื่อทำแบบทดสอบได้เข้าใจมากขึ้น

ทักษะการพูด ในภาพรวม มีความตั้งใจและสนุกที่จะออกเสียงให้ชัดเจน ครบถ้วนตามรูปประโยคและความหมายที่ต้องการสื่อสาร

ทักษะการอ่าน ในภาพรวม เข้าใจคำศัพท์ในประโยคสนทนาที่เห็นในแบบทดสอบที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและด้านอาชีพ

ทักษะการเขียน ในภาพรวม ทบทวนคำศัพท์ที่ใช้ในประโยคภาษาอังกฤษ และวิธีการแต่งประโยค แม้ว่าจะยังไม่ครบถ้วนตามหลักไวยากรณ์ แต่ก็มี ความพยายามที่จะเขียนให้ครบตามต้องการ และคงต้องใช้เวลาทบทวนมากขึ้น

4. ด้านความคิดเห็น (Attitude)

ครู กศน. ให้ความเห็นว่า สิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ทำให้รู้สึกมีความสุข และกระตือรือร้นในการเรียนรู้

และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้ทบทวนข้อบกพร่องของตนเอง และยอมรับที่จะหาแนวทางการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เห็นความสำคัญในการ พัฒนาตนเองด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนของ กศน. เช่น กระบวนการ เทคนิค วิธีการ แบบฝึกหัด รวมถึงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันสอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพที่เหมาะสมกับยุคสมัย ด้วยบรรยากาศ และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สนุกกับการสร้างความเข้าใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ซึ่งรูปแบบถูกกำหนดตามหลักการเรียนรู้ภาษาอย่างถูกต้อง ตามการศึกษาเรื่องการรับรู้ภาษา (Language Awareness) ของนักวิชาการด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งบิลลาซและทูลาซิวิชซ์ กล่าวว่า ทักษะ (Skill) หมายถึง ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน และยังรวมไปถึงทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา การค้นคว้าวิจัย การหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนร่วมกับผู้อื่น ทักษะการฟัง (Listening) ถือว่าเป็นทักษะแรกในการสื่อสาร ถ้าฟังไม่รู้เรื่อง ก็จะไม่สามารถพูดโต้ตอบได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังเป็นประการแรก ดังที่ นูนนัน และแลมบี แนะนำว่าสิ่งสำคัญที่ครูจำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะเตรียมกิจกรรม คือ การสอนทักษะฟัง ที่ต้องคำนึงถึงสถานการณ์หรือบริบท โดยเลือกเนื้อหา และกิจกรรมฝึกการฟังที่หลากหลายและน่าสนใจ เช่น ครูให้นักเรียนฟังเทป แล้ววาดภาพ เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ปรัชญา แนวคิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) แนวคิดการ พัฒนามนุษย์ (Human Development) และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy Theory) 3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ การศึกษาชาติ และแนวคิดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อธิยาศัย 4) แนวคิดการ สื่อสารภาษาอังกฤษ (English Communicative Approach) 5) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ (Concept of Model Development) และ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. พบว่ามีความต้องการพัฒนาตามลำดับดังนี้ การพูดขอบคุณ และกล่าวคำขอโทษ การพูดทักทายและกล่าวคำต้อนรับ การกล่าวคำอำลา คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร ท่องเที่ยวและโรงแรม รถรับจ้าง และ นวดแผนไทย การฝึกออกเสียงคำศัพท์ การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ และภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น

2. ดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพของครู กศน. โดยจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. ประกอบด้วย

2.1.1 วิเคราะห์สังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ และภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน.

2.1.2 กำหนดเนื้อหา

2.1.3 คัดเลือกวิธีการ และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม

2.1.4 ออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. (ดังปรากฏตามคู่มือร่าง matrix ในหน้า 158)

2.1.5 ส่งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) จึงขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสม (IOC) มีความสอดคล้องเหมาะสมประเด็นของ ชื่อ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ บรรยากาศ กิจกรรมการประเมินผล และระยะเวลาข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1) สื่อการเรียนรู้มีปริมาณมากอาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้เกิดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

2) ด้านอาชีพ อาจมีการทำ 1 อาชีพ เนื่องจาก จำนวน 6 อาชีพ มีปริมาณมากเกินไป

3) ข้อมูลการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ควรมีความสัมพันธ์กับเรื่องอาชีพที่กำหนดให้มากขึ้น

4) กิจกรรม ระยะเวลาที่มีจำนวนน้อยเกินไป ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับบรรยากาศการเรียนรู้

5) ควรปรับปรุงพัฒนาแบบประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development 2 : D2)

ขั้นตอนการวิจัยใน Development: D2 เป็นการศึกษาประสิทธิภาพหลังจากการทดลองรูปแบบและการวัดระดับคะแนนความรู้ก่อนและหลังการทดลองรูปแบบและการประเมินความพึงพอใจต่อการทดลองใช้รูปแบบเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ กลุ่มเป้าหมายคือ ครู กศน. อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน 25 คน ดังตารางที่ 12-14

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน.

จำนวนผู้เรียน (n)	ผลรวมคะแนนผู้เรียนทั้งหมด				ดัชนีประสิทธิภาพ (E1/E2)
	ทดสอบระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 70 คะแนน)	ร้อยละ	ทดสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	ร้อยละ	
25	1,232	70.40	266	70.93	70.40 / 70.93

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการทดสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. และประสิทธิภาพของผลลัพธ์การทดสอบการใช้รูปแบบ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 70.40 / 70.93

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มทดลอง 25 คน

คะแนนผลการทดสอบความรู้	N	$\bar{X}$	SD	t	sig.
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	25	6.68	2.98	6.80*	0.05
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	25	10.64	1.75		

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์พบว่า ครู กศน. ที่เข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม $\bar{X} = 6.68$, $SD = 2.98$ คะแนน และ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 10.64$, $SD = 1.75$ คะแนน ครู กศน. ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับครู กศน. มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน.

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ลำดับ	S.D.
ด้านบรรยากาศ				
1	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
2	ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมีอิสระในการเรียนรู้	4.36	0.56	มาก
3	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อสารระหว่างเพื่อนและให้โอกาสซักถามปัญหาแสดงความคิดเห็น	4.40	0.64	มาก
4	มีการจัดสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.36	0.56	มาก
5	มีกิจกรรมการเรียนและน่าสนใจทำผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม	4.48	0.65	มาก
ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน				
1	ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.44	0.58	มาก
2	กิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน	4.48	0.58	มาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.40	0.64	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอน มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.36	0.63	มาก
5	การใช้สื่อในการนำเสนอ (Power point) คลิป วิดีโอ แผ่นพับ โปสเตอร์ ฯลฯ มีความเหมาะสม	4.52	0.50	มากที่สุด
6	เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับวิถีชีวิต อาชีพ และทันสมัย	4.64	0.48	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.56	0.50	มากที่สุด
8	ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ท่าทีและน้ำเสียงกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ	4.56	0.50	มากที่สุด
9	สรุปเนื้อหาที่สอนและตอบข้อซักถามได้ถูกต้อง	4.52	0.50	มากที่สุด
10	ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนเหมาะสม	4.28	0.67	มาก
ด้านประโยชน์				
1	การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.48	0.65	มาก
2	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.44	0.58	มาก

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. (ต่อ)

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ลำดับ	S.D.
3	การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ได้	4.48	0.50	มาก
4	การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษด้านอาชีพดีขึ้น	4.52	0.50	มากที่สุด
5	นำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือการ สื่อ ภาษาอังกฤษด้านอาชีพได้	4.28	0.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านพบความพึงพอใจสูงสุดใน ด้านบรรยากาศ ได้แก่ การมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและทำผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ เนื้อหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ด้านอาชีพ และเนื้อหาการเรียนรู้มีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) ด้านประโยชน์ ได้แก่การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษด้านอาชีพดีขึ้น ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับ ครู กศน. 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับ ครู กศน. ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ 3) เพื่อศึกษาและทดลองรูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนสำหรับ ครู กศน. ตามสาขาอาชีพด้านค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว และ โรงแรม เสริมสวย และ นวดแผนไทยจากการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน 4) เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ครู กศน. ตำบล/แขวง สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากกรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด จำนวน 9,593 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือครู กศน. ตำบล/แขวงจากกทม.และ 76 จังหวัด จำนวน 384 คน โดยใช้การ สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. กลุ่มทดลอง ครั้งที่1 คือ ครู กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน ที่สำนักงาน กศน. อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา และครั้งที่ 2 คือ ครู กศน. อ.เมือง จ. ฉะ เ ช ง จี ย ส น ก ร จำนวน 25 คน

วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีลำดับขั้นตอน การวิจัย 4ขั้นตอนตามแบบแผนการวิจัยและพัฒนา (R&D: Research and Development) ผู้วิจัยวางแผนตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) เพื่อดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สํารวจเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สําหรับ ครู กศน.

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) ดําเนินการศึกษาและพัฒนาารูปแบบพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สําหรับ ครู กศน. ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาารูปแบบ โดยดําเนิน การ 2 ขั้นตอนคือ 1) ร่างและพัฒนาารูปแบบ 2) ตรวจสอบารูปแบบที่พัฒนาขึ้นและสร้างเครื่องมือวัดผลารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยทดลองารูปแบบ (Research: R2) ทดลองใช้ารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับครู กศน. ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาารูปแบบเพื่อหาประสิทธิภาพของารูปแบบ โดยดําเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) เตรียมการจัดกิจกรรม 2) ดําเนินการจัดกิจกรรม เพื่อหาประสิทธิภาพของารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) ดําเนินการ 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินผลจากแบบทดสอบ Pretest - Post-test เพื่อวิเคราะห์อุปสรรค ปัญหา และข้อจำกัด ที่เกี่ยวข้องกับารูปแบบไปใช้ และ 2) การประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู กศน. ตำบลเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับ ครู กศน.
2. ารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับครู กศน
3. แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับครู กศน.
4. แบบประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับครู กศน.

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพ และความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สําหรับ ครู กศน. โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มทดลองารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสําหรับครู กศน. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการพัฒนาทักษะ

การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. และแบบประเมินความพึงพอใจ ภายหลังสิ้นสุด
การทดลอง

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้านสภาพ ความต้องการ และ ปัญหาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ และสรุปข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดในขั้นตอนนี้ นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของการสร้าง และ พัฒนารูปแบบการสื่อสารภาษาอังกฤษตามด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยเปรียบเทียบวิธีการจัดลำดับ (Ranking) การหาประสิทธิภาพรูปแบบด้วย E1/E2 และทดสอบความพึงพอใจด้วย t-test

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ และความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. พบว่าภาระงานในหน้าที่ของครู กศน. นอกเหนือจากการสอนแล้วครู กศน. ยังมีหน้าที่อื่น ๆ อีกหลากหลาย เช่น รับผิดชอบงานจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาชุมชน และสังคม ประสาน งานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แม้ว่าครู กศน. ทุกคนจะจบการศึกษาขั้นต้นระดับปริญญาตรี แต่ครูส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ทำการสอน ในวิชาที่ตรงกับสาขาที่เรียน โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษซึ่งครู กศน. ส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ แต่ต้องทำการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ผลการวิเคราะห์สภาพความรู้ความสามารถ ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. พบว่า ครู กศน. มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ ปัญหาทักษะการ สื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. อยู่ในระดับปานกลาง

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

รูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ดังนี้

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)

Unit 1. Greetings and Farewells

Unit 2. Introducing yourself and others

Unit 3. Requesting and Asking

Unit 4. Asking for help

Unit 5. Offering Help

Unit 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)

Unit 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions

Unit 8. Agreeing and Disagreeing

ชุดการเรียนรู้ที่ 2 Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS)

Unit 1. English for Travel & Hotel:

Unit 2. English for Take a Taxi Conversation

Unit 3. English for Farm life

Unit 4. English for Trade

Unit 5. English for Beauty salon

Unit 6. English for Massages

โดยชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้ การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพในลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟูอาชีพ”

3. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน พบว่าสื่อออนไลน์ (On line learning) มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันของครู กศน. เนื้อหา การเรียนรู้เพื่อใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันที่ครู กศน. ต้องการ เรียนรู้มาก คือการพูดขอบคุณ และการกล่าวคำ ขอโทษ การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ และการกล่าวคำอำลา ด้านคำศัพท์เฉพาะที่เหมาะสมเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ท่องเที่ยวและโรงแรม รถรับจ้าง เกษตร ค้าขาย เสริมสวย และ นวดแผนไทย การพูดเพื่อนำเสนอ และขอความช่วยเหลือ การฝึกออกเสียงคำศัพท์ การถามตอบ เกี่ยวกับทิศทาง การฟัง พูด อ่านและ เขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่ การพูดถึงลักษณะข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพ และ การฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่ เพื่อเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ด้วยรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความเหมาะสมมาก กิจกรรมการฝึกทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ จากการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรมการ

จับ บัตรคำ เพื่อตั้งคำถามและแต่งประโยค บทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนา ด้วยกิจกรรมเติมคำลงในช่องว่าง ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้ออาทร ช่วยเหลือกัน และการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้ ครู กศน.

มีทัศนคติที่ดีในการฝึกฝน และต้องการสร้างโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต และใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยครูมีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมั่นใจ การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพเป็นระยะ ๆ ด้วยเวลาที่เหมาะสมทำให้ได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น และการจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องด้วยระยะเวลาที่เหมาะสมจะช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้ภาษาอังกฤษครู กศน. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชนได้

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อการสอนโดยการประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) ของ ผู้เรียน และประเมินพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) หรือ E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556: น.8) ไว้ที่ 70/70 ผลการทดลองพบว่ารูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มีค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 70.40/70.93$ ตามลำดับ และ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) ครู กศน. มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านทัศนคติ (Attitude) ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพดีขึ้น รู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษสนุก และไม่ยาก มีความสนใจที่จะฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจากสื่อออนไลน์ให้มากขึ้น ด้านทักษะ (Skill) ครู กศน. มีความตั้งใจในการฟัง และการพูดออกเสียงให้ชัดเจนมากขึ้น ฟังปุ่การอ่าน และเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้องมากขึ้น ติดตามฟังเรื่องราวในวิดีโออย่างเข้าใจ และมีสมาธิในการทบทวนคำถามเพื่อสร้างประโยคคำตอบได้ถูกต้องทั้งการพูด อ่าน และ เขียน ด้านความรู้ (Knowledge) ครู กศน. เรียนรู้เรื่องราวในบทสนทนา และคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพได้อย่างรวดเร็ว หลังจากคุ้นชินกับการฟังเรื่องราวและฝึกกิจกรรมกลุ่มร่วมกันในหน่วยการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันแล้ว บรรยายภาคการเรียนรู้ในลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู วิชาอาชีพ” ที่ไม่เน้นโครงสร้างไวยากรณ์สร้างความสนุกและความพอใจให้กับผู้เรียนที่เป็นครู กศน. ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ผ่านไปได้ด้วยดี และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมาก

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ ครู กศน. พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก ครู กศน. ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ แต่มีบางส่วนต้องรับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 36.40) ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ มินตรา ภูริปัญญาวานิช (BBC Online, 2561) ที่ว่า “ปัญหาหลักของประเทศไทยมาจากแนวทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการเรียนไวยากรณ์ และรูปประโยค แต่ไม่ได้เน้นการนำไปใช้ และที่สำคัญครูที่สอนภาษาอังกฤษไม่ได้จบวิชาภาษาอังกฤษโดยตรง อีกทั้งยังต้องทำงาน

อื่นนอกจากการสอน ทำให้ครูไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน ไม่มีโอกาสไปอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง” สอดคล้องกับการศึกษาของ ปทมรัศมี นาคนิษฐนนต์ (2559: น.55) ว่าบุคลากร ภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านการฟังและการพูด เนื่องจากไม่เคยชินกับสำเนียงที่หลากหลายของชาวต่างชาติ มีข้อจำกัดด้านคำศัพท์ และขาดความรู้ด้านโครงสร้างภาษาอังกฤษที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับทฤษฎีข้อมูลทางภาษาของ Krashen (2009: p.61) ที่ว่า ความพร้อมสร้างขึ้นได้ด้วยความเข้าใจจากการฟังและการอ่าน ความสามารถในการพูดจะเกิดขึ้นเองเมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลทางภาษาอย่างพอเพียงและมีความพร้อมซึ่งจากสภาพ และความต้องการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. พบว่า

1. ภาพรวมสภาพความรู้ความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน.

ครู กศน. ส่วนใหญ่ตอบคำถามเรื่องความรู้ความสามารถด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษว่า มีทักษะด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นนโยบายพัฒนาภาษาอังกฤษของครูตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ที่ศร 0210.04/ว6640, ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2560) จึงมีความจำเป็น การจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของหน่วยงาน ให้กับครู กศน. เป็นระยะ ๆ จะทำให้ครู กศน. ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยขอบเขตเนื้อหาการเรียนรู้ด้านอาชีพ การท่องเที่ยวและโรงแรม

ก ช ต ร

ค้าขาย รถรับจ้าง เสริมสวย และ นวดแผนไทย การสนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมของแต่ละอาชีพตามความเหมาะสมของบริษัทในแต่ละพื้นที่ ตามนโยบายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนของครู กศน. ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู กศน. ให้ก้าวหน้าขึ้น ช่วยลดปัญหาการจ้างผู้สอนภาษาอังกฤษจากภายนอกที่ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องกับผู้เรียน กศน. แต่ภาระงานที่หลากหลายของครูจะทำให้ครูไม่สามารถจัดเวลาเพื่อเข้ารับการอบรมได้ทุกครั้ง ตามหลักสูตรที่หน่วยงานจัดให้ครูส่วนใหญ่จึงไม่เคยได้เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษเลยแม้จะต้องทำการสอนภาษาอังกฤษด้วยก็ตาม การนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ไปทดลองกับครู กศน. ทั้ง 2 ครั้ง ทำให้ครูรู้สึกสนุก สบาย และสะดวกกับการฝึกฝนตนเองที่จะสามารถทำได้ทุกเมื่อตามต้องการ การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านรูปแบบการเรียนจากสื่อออนไลน์ที่ได้รับการคัดสรรมาให้ สามารถนำไปใช้งานในชีวิตประจำวัน ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับงานอาชีพได้หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้จะเป็นการพัฒนาตนเองของบุคลากรของ กศน. ให้สามารถนำความรู้ไปใช้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้อย่างมั่นใจมากขึ้นแล้ว การถ่ายทอดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ผู้เรียนของครู กศน. ด้วยแบบเรียน

ในสื่อตาม รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่คัดสรรไว้ให้ จะช่วยให้ผู้เรียนและครูได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่าน การใช้เทคโนโลยีร่วมกันอีกด้วย ทำให้โลกของผู้เรียน และโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ผ่านเรื่องราว และเนื้อหาจากสื่อวีดิทัศน์ ด้วยระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Internet of Things) สมัยใหม่ ช่วยลดช่องว่างความแตกต่างระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้จากการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งครูและผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตัวเอง (Student Centered) ทำให้การเรียนรู้ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ สอดคล้องกับ ศศิภา ทิพย์ประภา (2559: น.39) ที่ว่า การเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะส่งเสริมให้ผู้เข้าเรียนได้แสดงบทบาทสำคัญขึ้นในชั้นเรียน โดยบางคนมีความชำนาญในเรื่องเทคโนโลยีมากกว่าก็จะกลายเป็นทรัพยากรที่มีค่าในชั้นเรียน จะถูกเรียกให้ช่วยเหลือในการสร้างความเข้าใจการใช้งานเทคโนโลยีทั้งตัวผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน สภาพการเรียนรู้ดังกล่าวจะกลายเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและตื่นตัวมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนในฐานะผู้นำการเรียนรู้ (Teachers as learning leaders) และในฐานะผู้กำหนดทิศทางของการเรียนรู้จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งการนำเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia) มาใช้งาน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถทบทวนเนื้อหาการสอนให้เหมาะสมและบ่อยครั้ง เป็นการนำตนเองไปสู่การพัฒนาทักษะ และทัศนคติในการคิด การแก้ปัญหา ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และค่านิยมทางเทคโนโลยี ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างแรงจูงใจและความสามารถในการใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่พร้อมเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก (optimism) ซึ่งมีทั้งความสำเร็จและมีความสุข ส่งเสริมคนในสังคมให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ (Competency) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ในทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยความเสมอภาค และไร้ข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ เป็นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นพมาศ หงษาชาติ (2553: น.179) ที่ว่า “การพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปถ่ายทอดและพัฒนาให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับช่วงชั้นอายุ และประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในระดับที่จะเข้าสู่การพัฒนาคนไทยในเวทีระดับภูมิภาค และระดับโลก ครูสอนภาษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ความหมายของภาษา องค์ความรู้ทางภาษา เทคนิค วิธีการสอนภาษา เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเรียนการสอนควรเน้นเรื่องการนำไปใช้ได้จริงตามบริบทของสังคม ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษมีความหมายสำหรับตัวผู้เรียน” การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ด้วยรูปแบบที่คัดสรรเนื้อหาจากสื่อการสอนออนไลน์ ช่วยให้ครู กศน. และผู้เรียนของ กศน. ได้สนุกกับเรื่องราวในวีดิทัศน์ สร้างความคุ้นเคยกับ

สำเนียง วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และยังเป็นการเปิดช่องทาง การเรียนรู้ศาสตร์สาขาอื่น ๆ ด้วยตนเอง ผ่านเทคโนโลยีพกพาข้างกายได้ตลอดเวลา ตรงกับสมมติฐานเรื่องตัวสกัดกั้นด้านเจตคติ (The Affective Filter Hypothesis) ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองด้วยวิธีธรรมชาติของ สตีเวน ดี คราเชน ที่เชื่อว่าการที่ผู้เรียนมีความกังวลน้อยที่สุดจะเป็นสถานการณ์การเรียนภาษาที่ดีที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดในการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ของ Knowles (1980) ที่ระบุว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ต้องช่วยให้เกิด การชี้นำตนเอง (Self-directed-learning) ที่ผู้เรียน สามารถควบคุมการเรียนรู้ ได้ตามสถานการณ์ และประสบการณ์ (John Dewey, Linderman, cited in The Adult Learner, 2005: น.37) ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มและชุมชน อย่างมีความสุข

ผลการวิจัยยังพบอีกว่าครู กศน. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการอ่าน และเขียนสูงกว่าด้านการฟังและการพูด เป็นผลให้ครู กศน. มีความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไปด้วยการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูดมากที่สุด ตามด้วยทักษะด้านการอ่าน การฟัง และทักษะด้านการเขียน ทั้งนี้เป็นเพราะระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเริ่มต้นที่การอ่านและเขียนก่อนเสมอ สอดคล้องกับการทดสอบคู่มือการเรียนรู้ตามรูปแบบทั้ง 2 ครั้ง ที่พบว่า ครูไม่คุ้นเคยกับการฟังบทสนทนาในสื่อวิดีโอ และมีความ ยากลำบากในการพูด หรือออกเสียงคำให้ถูกต้องชัดเจน โดยเฉพาะการออกเสียงสุดท้ายของคำ (End sound) แม้จะเป็นคำที่ใช้กันบ่อย ๆ เช่น คำว่า like, life, rice, rise หรือ right เป็นต้น ครูจึง ต้องการให้เขียนเพราะคุ้นเคยกับการเรียนด้วยการอ่านและเขียนเป็นหลัก สาเหตุอีกประการหนึ่ง คือครู กศน. ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนจบวิชาเอกภาษาอังกฤษ และส่วนใหญ่ไม่เคยได้เข้ารับการอบรม เพิ่มเติมด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงขาดทักษะความรู้เรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่ต้อง เริ่มต้นจากการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ ผวนกับโอกาสในพบปะพูดคุยเพื่อได้ใช้ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวันกับชาวต่างชาติก็มีน้อย การพัฒนาความสามารถในการฟังและพูดออกเสียงให้ ถูกต้องจึงไม่คิดว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน ทั้งที่มีครู กศน. บางส่วนยังต้องทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษให้กับ ผู้เรียน กศน. ฉะนั้น ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาครู กศน. ให้มีความพร้อมด้านทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป การศึกษาก็พบว่าครู กศน. ต้องการเรียนภาษาอังกฤษกับ ผู้สอนชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษามากกว่าครูชาวไทย ดังนั้นการคัดสรรสื่อการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักจึงตรงตามความต้องการของครู กศน. อย่างมาก กิจกรรมการเรียนการสอนตามสื่อสร้างบรรยากาศที่สนุก ผ่อนคลาย ครู กศน. มีความกระตือรือร้น (Active learning) และให้ความสนใจในบทเรียนอย่างต่อเนื่อง และตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลอง

สื่อการเรียนรู้ ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. พบว่า มีความสอดคล้องกับสติเวิน ดี คราเซน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ว่า ทักษะการรับรู้ที่เกิดขึ้น ตามกระบวนการตามธรรมชาติ (Acquisition) มีกระบวนการคล้ายคลึงกับวิธีการที่เด็กเรียนภาษาแม่ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้โดยไม่รู้ตัว ผู้เรียนจะไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงของภาษา เพียงแต่คำนึงถึง การใช้ภาษาในการสื่อความหมายเท่านั้น หลังจากนั้นตัวควบคุมจะนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ซึ่งถูกเก็บสะสมไว้ในสมองมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข นำไปสู่การพูดหรือการเขียนต่อไป การฝึกฝน ตามลำดับของสื่อในรูปแบบด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างศักยภาพให้ครู กศน. นำความรู้ ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้จริงกับผู้เรียน กศน. ได้อย่างมั่นใจมากขึ้น การเรียน การสอนที่เน้นการฝึกทักษะและการปฏิบัติที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หากผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดและบูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต ตามขั้นตอนและกิจกรรมของรูปแบบจะสร้าง แรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิด ทักษะทางภาษา ทักษะคิด การเรียนรู้และการใช้ภาษานำไป สู่อารมณ์ ภาษา (Language Awareness) ตามหลักการรับรู้ทางภาษาของ บิลาชและทูลาซิวคิช การจัดการ เรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ด้วยเสียงและ ภาพจากเจ้าของภาษาจะช่วยให้ครู กศน. ได้เรียนรู้ปัญหา แก้ปัญหา ช่วยดับทุกข์เรื่อง การออกเสียง (Pronunciation) ที่ต้องเน้นความคล่องและจังหวะการขึ้นเสียงสูงต่ำตามบริบทและสถานการณ์ ซึ่งการออกเสียงเป็นส่วนสำคัญของการพูด ได้ทบทวนเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายตามบริบท ของพื้นที่ด้วยการบูรณาการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความถนัดของผู้เรียนของ กศน.

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพครู กศน. ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยพบว่าการทำ กิจกรรมร่วมกันตามเนื้อหาของบทเรียนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุก ครูให้ความสนใจและความร่วมมืออย่างดี เพราะได้รับการฟื้นฟูความรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบใหม่ที่ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) อย่างแท้จริง ครูได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยตรงจากเจ้าของภาษาผ่านสื่อวีดิทัศน์ตามเนื้อหาที่หลากหลาย แต่การจัดการเรียนรู้ในระยะเวลา สั้นๆ เพียง 1 วัน ด้วยเนื้อหาที่จำเป็นและวิธีการเรียนที่ผ่อนคลาย ไม่เพียงพอกับการพัฒนาความรู้ ตามความต้องการของครู กศน. แม้ว่าผลลัพธ์ (Outcome) ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของ ครู กศน. จะพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน สังเกตได้จากการพูดโต้ตอบที่ชัดเจนสอดคล้องตามกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับทำที่ไม่มั่นใจก่อนเข้ารับการอบรมกิจกรรมตามรูปแบบ ดังนั้น การส่งเสริมทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษในลักษณะที่ให้ความสะดวก มีความคล่องตัว ทบทวนได้ทุกที่ ทุกเวลา สามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และ การงานอาชีพที่ได้รับการคัดสรรจากสื่อออนไลน์ จะช่วยสร้างทัศนคติด้านบวกให้ครูตระหนักถึง ความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ

อย่างจริงจัง การมีทัศนคติที่ดีย่อมเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนอยากปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการฟัง อ่าน และเขียนให้เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เพราะทัศนคติ (Attitude) มีความสำคัญมากในการเรียนภาษาที่สอง แต่การแก้ไขทัศนคติ ไม่สามารถทำได้ในเวลาอันสั้น ต้องใช้เวลาและเทคนิคที่หลากหลาย โดยเฉพาะในขั้นทำความเข้าใจตัวป้อนหรือข้อความรู้ใหม่ (Comprehensible Input) ตามหลักการสอนภาษาที่สองของ บิลาช (Bilash's Second Language Instructional Model) ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ ความต่อเนื่องในการฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ด้านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหา การค้นคว้าวิจัย การหาความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนร่วมกับผู้อื่นต่อไปตามหลักการศึกษาตลอดชีวิต ที่ครู กศน. และผู้เรียนต้องบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิตได้ตามความพอใจ นำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างคุณภาพชีวิต พัฒนาชุมชน และสังคมให้ได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Vezne (2016) ที่สรุปว่า การมองโลกในแง่ดี คิดบวก การปรับปรุงตนเอง การส่งเสริมให้มีความรู้ในอาชีพเพิ่มเติม ด้วยความรู้ทั่วไป (General knowledge) มีส่วนช่วยพัฒนาอาชีพครูเพิ่มขึ้น และ Bojare (2016) เชื่อว่า รูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนต้องการฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเอง จะสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ระบบการเรียนรู้อย่างยิ่ง สัมพันธภาพระหว่างกันของผู้เรียนเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความสามารถ ความรับผิดชอบในตนเอง และวิธีการที่จะพัฒนาทักษะด้านภาษาด้วยระบบการเรียนตามที่ต้องการ ทักษะภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นเป็นผลมาจากความสะดวกที่ได้รับจากเทคโนโลยีและวิธีการเรียนการสอน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (sustainable education) ในตัวบุคคล เกิดขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาตนเองของผู้เรียน (autonomous learning) และการเรียนรู้จากการชี้นำของตนเอง (self-directed learning) ในสภาพการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีในบริบทของการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ใหญ่ (adult non-formal education)

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

ในการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ การเรียนรู้จัดเป็น 2 ชุด ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ตามที่กำหนดในนโยบายปฏิรูปการศึกษา เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยยุทธศาสตร์การผลิต และพัฒนาครู (พ.ศ.2558-2572) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับประเทศด้านการศึกษา ด้วย 11 แผนงาน โดยในแผนงานที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีการยกระดับภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ภายใน 3 ปี ด้วยการ สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษา สำหรับนำไปใช้สื่อสารจริงมากกว่าการสอน

ตามหลักไวยากรณ์ แต่ผู้เรียนไม่กล้าใช้เมื่อต้องสื่อสารเพราะเกรงว่าจะผิดกฎไวยากรณ์ รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับครู กศน. ให้ความสำคัญกับการฝึกฝนร่วมกันตามสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ครูสามารถเรียนภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ด้วยลักษณะการเรียนรู้แบบ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” ที่เป็นการเรียนรู้แบบ “ร่วมด้วย ช่วยกัน” (Collaboration) สร้างความสนุกสนานในชั้นเรียน ด้วยกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมจับคู่สนทนา กิจกรรมแบ่งข้างถาม-ตอบ เพื่อส่งเสริมตนเองของครู กศน. ให้เป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของผู้เรียน รองรับการศึกษ การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ตามที่ วิจารณ์ พานิช (2562: น.5) กล่าวไว้ว่า “ครูเองต้องเรียนรู้และฝึก 21st Century Skills, Team Learning Skills และ Knowledge Sharing Skills เช่น dialogue (สุนทรีสนทนา) Appreciative Inquiry และเครื่องมือจัดการความรู้ตัวอื่น ๆ จะช่วยให้ครูมีทักษะในการเรียนรู้เป็นทีม ที่เรียกว่าเรียนรู้ร่วมกันผ่าน การปฏิบัติ ครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้ไปเป็นผู้เรียนรู้” (2556: น.67) และการเรียนรู้ที่นำไปสู่การ “รู้จริง” ได้จาก การปฏิบัติ และการได้รับคำแนะนำป้อนกลับที่ดี (วิจารณ์ พานิช, 2562: น.124) สอดคล้องกับไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน (2557: น.31) ที่ว่า ครูต้องพัฒนาความรู้ให้ทันสมัย และแสวงหาความรู้อยู่เสมอโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มีความสามารถในการพัฒนาความรู้และการสอนใหม่ได้ด้วยตนเอง ปรับปรุงและพัฒนา พร้อมทั้งนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ Vezne (2016) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบัน ทำให้ความต้องการของผู้เรียนเติบโตไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสาร ฉะนั้นครูจำเป็นต้องทำงานหนักขึ้น เพื่อที่จะก้าวให้ทันกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูในทุกระบบต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เป็นครูในระบบ (formal) นอกบบ (non-formal) และตามอัธยาศัย (informal) สอดคล้องกับ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2563) ที่เขียนไว้ว่า การเตรียมคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในยุคหลังโควิด นับเป็นโจทย์สำคัญที่ทำนายครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างยิ่ง ระบบการศึกษาไทยเพื่อรองรับกับวิถีชีวิตคนไทยหลังCOVID-19 ในยุคศตวรรษที่ 21 ครูต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงภายในตนเองก่อน ทั้งในด้าน ทศนคติ (Attitude) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) เพราะ “ครูคือผู้สร้างคน คนสร้างชาติ” ตามแนวทาง “โลกเปลี่ยน คนปรับหลังโควิด” และหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ทำนายภารกิจ 7 ประการของครูคือ การผลักดันแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชุดใหม่ (น.5) เนื่องจาก การเรียนรู้ในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น (Learning is not equal to Scooling) การเรียนรู้เกิดขึ้นจากใคร ที่ไหน และเมื่อไหร่ก็ได้ Online Education จะมีบทบาทมากขึ้นในโลกหลังโควิด-19 ดังนั้นภายใต้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป ครูจำเป็นต้องปรับตนเองก่อน โดยเริ่มจากการลงมือปฏิบัติ (Action) ด้วยความกระตือรือร้นในการพัฒนาคุณสมบัติที่เป็นข้อจำกัดต่อการสร้างศักยภาพโดยไม่กลัวความผิดพลาด

ล้มเหลว และพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากผู้มีประสบการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การสร้างทัศนคติที่ต่อการพัฒนาทักษะ และความรู้ให้กับตนเอง สอดคล้องกับ Bojare (2016) ที่เสนอผลศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในแบบรูปผสมของการเรียนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใหญ่ในบริบทของ การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Autonomous Learning for English Acquisition in Blended e-Studies for Adults within the Context of Sustainable Development) รูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนต้องการฝึกทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเอง สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ระบบการเรียนรู้ สัมพันธภาพระหว่างกันของผู้เรียนเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความสามารถ ความรับผิดชอบในตนเอง และวิธีการที่จะพัฒนาทักษะด้านภาษาด้วยระบบการเรียนตามที่ต้องการ ทักษะภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นเป็นผลมาจากความสะดวกที่ได้รับจากเทคโนโลยี และวิธีการเรียนการสอน

การสร้างและพัฒนารูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน. ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพในลักษณะ “เรียนสบาย ได้พื้นที่รู้อาชีพ” จากสื่อออนไลน์เพื่อการศึกษา (Youtube) โดยใช้สมมติฐานเรื่องข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) ของ Krashen : Principles and Practice in Second Language Acquisition (2009) ที่กล่าวว่า “คนเรียนรู้ภาษาได้โดยการทำ ความเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ (Acquisition) และสิ่งสำคัญอันดับแรกของการเรียนการสอน ภาษา คือความเข้าใจในการฟังและการอ่าน” ผนวกกับแนวคิดของ John Dewey ที่เชื่อว่า “ความรู้ จะเกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตนเอง หรือจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง (Learning by doing)” โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหาแล้วหาทางแก้ปัญหาด้วยการลงมือทำ (John Dewey, อ้างใน อาชญญา รัตนอุบล, หน่วยที่ 14, หน้า 16) นั่นก็คือ การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างตั้งใจ (Active Learners) ของครู กศน. การดูภาพ และฟังบทสนทนาจากเจ้าของภาษา ทำให้เกิดความคุ้นเคย สร้างความเข้าใจในน้ำเสียง กิริยา ท่าทาง และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา หรือประเทศที่ประชาชนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อม และบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนานจากกิจกรรมด้านการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์ (Constructive engagement) ตามความต้องการของผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับทักษะ การสื่อสารในชีวิตประจำวัน และด้านอาชีพ คือ ท่องเที่ยวและโรงแรม (Travel and Hotel) รถรับจ้าง (Taxi) เกษตร (Farming) ค้าขาย (Trading) เสริมสวย (Beauty Salon) และนวดแผนไทย (Massage)

ข้อค้นพบจากการทำวิจัยด้วยการทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะ “เรียนสบาย ได้พื้นที่

รู้อาชีพ” ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน กับกลุ่มตัวอย่าง มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายตามองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบดังนี้

2.1. รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) จุดประสงค์ (2) กลุ่มผู้เรียน (3) ผู้สอน (4) เนื้อหาสาระ (5) กิจกรรมการเรียนรู้ (6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (7) สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

(1) จุดประสงค์ ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทศนคติหรือความเข้าใจ (Attitude) และทักษะ (Skills) ในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพด้าน ท่องเที่ยว โรงแรม บริการรถรับจ้าง ค่าขาย การเกษตร เสริมสวย และนวดแผนไทย ด้วยทักษะ 4 ด้าน คือ ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) และ ทักษะด้านการเขียน (Writing skills) (2) กลุ่มผู้เรียน คือ ครู กศน. (3) ผู้สอน และทีมผู้ช่วยสอนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ (Facilitators) ตามความต้องการของผู้เรียน ตามแนวคิดของรูปแบบของ ทิศนา ขมมณี (2543: น.17-20) ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างความรู้ กระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้กระบวนการการถ่ายโอนความรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อนๆ บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะลึกซึ้งและอยู่คงทนเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ต่อไป (4) เนื้อหาสาระ คือ เนื้อหาการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDF-NFT) และ 2) Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS) เรียนรู้ด้วยกิจกรรม Sights & Sounds อ่านออกเสียงร่วมกัน (Oral drill) จากบัตร คำ ๑ และ ๒

บัตรภาพ จับคู่ แบ่งกลุ่มเพื่อฝึกการพูดคุยโต้ตอบ และร่วมกันสร้างบทบาทสมมติด้านอาชีพ ฝึกนำความรู้ไปใช้ (application) ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมที่ทำให้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (interaction) และฝึกฝนทักษะตามกระบวนการเรียนรู้ (process learning) อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลาย มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์และทางสังคม (physical participation) ช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPPA และตามความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ Driscoll (1994: p.333) คือ เป็นกระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอน ที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดเงื่อนไขเพื่อการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงตามเป้าหมาย (5) กิจกรรมการเรียนรู้เน้นความจำเป็นของสาระ

การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ อย่างผ่อนคลาย มั่นใจและมีความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันและในอาชีพ การจัดสถานการณ์จำลองส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ สร้างความผูกพันที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นนำสาระการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในอาชีพและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ ความพร้อม และวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารนอกชั้นเรียน สรุปผลการเรียนรู้และรับผลตอบกลับเพื่อนำมาพัฒนาสาระของบทเรียนได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก CIPPA Model ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมด้วยการแลกเปลี่ยน ความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มเพื่อให้เกิดการประยุกต์การใช้ความรู้ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ (6) มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินผลด้วยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pre-test) แบบประเมินผลกระบวนการเรียนรู้และ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษ หลังเข้าร่วมโปรแกรม (Post-test) (7) สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเอื้อให้ผู้เรียน มีความสะดวกสบายต่อการร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีห้องเรียนที่มีขนาดกว้างเพียงพอในการจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ พร้อมวัสดุอุปกรณ์ และโสตทัศนูปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ โปรเจคเตอร์ จอฉายภาพ ไมโครโฟน เครื่องเสียง สื่อการเรียนรู้ที่จัดวางเอกสาร หนังสือและเอกสารประกอบการเรียนรู้ และบริเวณส่งงานหลังชั้นเรียน มีระบบเชื่อมต่อเครือข่ายภายนอก เพื่อให้ผู้เรียน เข้าสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ได้ มีการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกผ่อนคลาย มีอาหารและเครื่องดื่มที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมอย่างเหมาะสม

2.2 แผนการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. จัดแผนการเรียนรู้ในลักษณะ “เรียนสบาย ได้พื้นฟู รู้อาชีพ (Easy Learning and Experiences Review to Build up Occupations)” ตามรูปแบบการสอนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (The English Communicative Skills Approach) ที่เน้น การรับรู้ (Acquired system) ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ (Learning system) และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจ “ความหมาย” ของการสื่อสารมากกว่า “รูปแบบทางไวยากรณ์” ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนประสบการณ์ (Reviewing the Experience) ได้รับประสบการณ์ (Having an Experience) และเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning from Experience) ตามหลักการชิปปา (CIPPA) โดยเน้นการปลูกฝัง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี (Positive Attitude) มีความกระตือรือร้น (Active Learner) และพร้อมที่จะฝึกฝนทักษะ (Live to Learn) การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม

และอาชีพ เน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ในกลุ่มเล็ก ๆ ให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริงตามต้องการ พัฒนารากฐานความคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Learn to Live) ด้านทักษะภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น ตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (นพมาศ หงษาชาติ, 2553: น.34) สอดคล้องกับ Alamri (2018) ที่ว่า วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT: Communicative Language Teaching) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหญ่ๆด้านการเรียนการสอนตามเป้าหมายของการสร้าง “ศักยภาพด้านการสื่อสาร” ที่เน้นถึงอำนาจของ การสื่อสาร (power of communication) เพื่อพัฒนากระบวนการสอนทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน กระบวนการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพผู้เรียน ด้วยการแสดงออก ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการสอนในระดับโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันสอนภาษาโดยทั่วไป การเพิ่มความสนใจของผู้เรียนด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียน จากกิจกรรมการสื่อสารโต้ตอบกันอย่างจริงจัง และการมีอุปกรณ์ใหม่ๆที่หลากหลายเพื่อเพิ่มเนื้อหา (Texts) การเรียนรู้ เช่น รูปภาพ หรือ ภาพวิดีโอ (video selections) ทำให้แนวทางการสอนที่เน้น การสื่อสารเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย สร้างความเปลี่ยนแปลงต่อบทบาท และธรรมชาติของ ห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษาผ่านการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner interaction) โดยที่ครูจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ดูแลให้ความสะดวกต่อการจัดกิจกรรม หรือแสดง ความคิดเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการแก้ไขปรับปรุง และควบคุมเนื้อหาตามบทเรียน ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องโครงสร้างของภาษา และคำศัพท์มากนัก เพราะเป้าหมายของการเรียนคือ การสร้างศักยภาพความเข้าใจในการสื่อสารด้านทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ตามความหมายของ Nunan และ Lamb (Nunan & Lamb, 1996) ที่ว่า “กิจกรรมการสอนภาษาแบบสื่อสาร คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง หรือการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย กิจกรรมการสอนตามแนวสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล (information sharing) และการปฏิสัมพันธ์ (interaction)” ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 10 ประการ (Ten core assumptions of current communicative language teaching) ของ ริชาร์ด (Richards, 2006) และหนึ่งในนั้นก็คือ การเรียนรู้ภาษาที่สองจะเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าผู้เรียนได้ ปฏิสัมพันธ์ หรือสื่อสารในภาษานั้นอย่างมีความหมาย (Interaction and meaningful) และการสื่อสารจะมีความหมายก็ต่อเมื่อผู้เรียนสื่อสารเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เรื่องที่ตนสนใจ และเห็นว่ามีส่วนร่วม (Meaningful Communication) ดังนั้นแผนการเรียนรู้ ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพจึงให้ความสำคัญกับความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills)

ที่เกิดขึ้นจากการมีทัศนคติ (Attitude) ที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นเบื้องต้น การเรียนรู้ภาษาที่สองที่เริ่มต้นจากการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับทำให้ครู กศน. ตระหนักได้อย่างรวดเร็วว่าการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันไม่ใช่เรื่องยากแต่สนุกและมีความสำคัญสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาอาชีพได้ทั้งสำหรับตัวครูเองและสำหรับผู้เรียนของ กศน. ทำให้การเรียนการสอนสามารถพัฒนาไปได้ด้วยความรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีความต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนภาษาคือการมีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม (Richards, 2006) จึงต้องเป็นการเรียนรู้แบบค่อยเป็นค่อยไป จากการลองผิดลองถูกในภาษา ด้วยลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟันฟู รู้อาชีพ (Easy Learning and Experiences Review to Build up Occupations)” ตามแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่ออาชีพสำหรับครู กศน.

3. การศึกษาและทดลองรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

ผลการนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ไปทดลองใช้ พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 70.40 / 70.93 สอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556: น.9-12) ที่ว่า ระดับประสิทธิภาพของสื่อการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในระดับที่น่าพอใจ เพราะพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง (Change) ไปในทางที่ดีขึ้นของครู กศน. ด้านทัศนคติ (Attitude) ทักษะ (Skill) และความรู้ (Knowledge) ด้านการสื่อสาร

ภ ก ข ง ก ฤ ช

ตลอดจนความพึงพอใจในระดับมากของครู กศน. ที่มีต่อกิจกรรมและแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ จากครู กศน. สภาพที่ปรากฏในการทดลองพบว่า ครู กศน. จำนวนมาก มีทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น แม้ว่าจะ

จ บ

ปริญญาตรี แต่ก็ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก ไม่ได้รับผิดชอบในการสอนภาษาอังกฤษ และไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำ ประกอบกับระยะเวลาในการทดลองรูปแบบที่จำกัด เนื่องจากภารกิจในการจัดการเรียนการสอนของครู กศน. เอง ในขณะที่ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร

ภ ก ข ง ก ฤ ช

ของครู กศน. ซึ่งคิดว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.70) แต่จากการทดลองการใช้รูปแบบในทุกหน่วยการเรียนรู้ พบว่า ทักษะภาษาอังกฤษของครู กศน. ส่วนมากอยู่ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น (Basic Language User-A1, A2) เมื่อเทียบตามเกณฑ์วัดระดับความสามารถทั่วไปของ CEFR

คือ (ระดับ A1) มีความสามารถทางภาษาอยู่ในขอบเขตของความต้องการส่วนตัวและภาษาที่ใช้ก็เป็น ลักษณะของภาษาที่ท่องจำมาจากที่เรียนหรือภาษาที่เตาการใช้ได้จากสถานการณ์ที่อยู่ต่อหน้าผู้พูด และ (ระดับ A2) ระดับความสามารถทางภาษาที่สามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์ปกติธรรมดาทั่วไปในชีวิตประจำวัน หรือเป็นการสนทนาในหัวข้อที่ตนเองคุ้นเคย (เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ พัฒนา : ทักษะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน ตามกรอบ CEFR สำหรับครูประถมศึกษา, ลำดับที่ 6/2557: น.44) สอดคล้องกับรายงาน ผลการดำเนินงาน กศน. ประจำปี 2556 ที่ว่า “การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างล่าช้าและไม่สามารถ ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ เนื่องจากทักษะด้านภาษาอังกฤษของผู้รับการอบรมอยู่ใน ระดับเริ่มต้น แต่ผู้เข้าอบรมก็มีความสนใจที่ต้องการจะเข้ารับการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมอีก ในอนาคต” (น.165-166)

ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. ที่ประกอบ ด้วยเนื้อหาที่คัดสรรมาจากข้อมูลในสื่อออนไลน์ (Youtube) เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอาชีพทั้ง 6 ด้าน จึงมีความเหมาะสม เพราะให้ความสำคัญ กับการฝึกฟังการออกเสียงคำ (words) และคำศัพท์ (Vocabulary) อย่างถูกต้องจากเจ้าของภาษา เน้นการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) และฝึกพูดออกเสียงให้ชัดเจน ทบทวน ความรู้และเข้าใจ คำตรงข้าม (Antonyms) และคำเหมือน (Synonyms) เรียนรู้กริยาวิเศษณ์ (Phrasal verbs) ที่ใช้บ่อย ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น get up, go on, sit down และสร้างความคุ้นเคยกับคำ (Words) ใน ภา ษา ใ ช้ อ ง ก ร ณี ษ ที่ เป็น คำนาม (noun) คำกริยา (verb) กริยาวิเศษณ์ (adverb) คำคุณศัพท์ (adjective) และ คำบุรุษพบท (preposition) ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) ที่ไม่เน้นรูปแบบ (formed) แต่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของภาษาให้สื่อสาร ได้รู้เรื่องและชัดเจนว่า “เมื่อไหร่ (when) และ อย่างไร (how)” ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อช่วย สร้างทักษะการสื่อสารได้หลากหลาย (Communicative activities : Wilkins 1976, Munby, 1978: Cited in Harmer, 2015: p.57) เชื่อมองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาด้วย ค ว า ม ร ู ้ ด้านคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ไวยากรณ์ ตลอดจนการสะกด และการออกเสียงคำ (อ้างใน ศศิปลา ทิพย์ประภา, 2559: น.35) ตามแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร ที่คำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารในชีวิตจริง ตามกิจกรรมและภาระงานต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจริง สื่อที่ใช้ก็เป็นสื่อจริง แต่ก็ไม่ได้ละเลยความรู้ด้านไวยากรณ์ ในระหว่าง การ ทำกิจกรรม เมื่อเกิดความผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย แต่ยังสามารถพยายามสื่อสารได้ ผู้สอนก็จะไม่ขัดจังหวะโดยการแก้ไขให้ถูกต้องทันที แต่จะแก้ไขเมื่อความผิดพลาดนั้นทำให้เกิดความ

ไม่เข้าใจ หรือสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Brown & Yule, 1983; Davies & Pearse, 2000; Richard, 2006) เน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ ให้ครู กศน. สามารถตีความ (Interpretation) หรือเข้าใจข้อความจากการฟัง การอ่านได้ถูกต้อง สามารถสื่อสาร (Communication) ผ่านการพูดและการเขียน ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และสามารถนำเสนอ (Presentation) เรื่องราวเป็นภาษาอังกฤษผ่านการพูดและการเขียนได้ตามมาตรฐานภาษาเพื่อการสื่อสาร (วีร์ ระวัง, 2558)

4. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

ผลการเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม $\bar{X} = 6.68$, $SD = 2.98$ คะแนน และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 10.64$, $SD = 1.75$ คะแนน ครู กศน. ที่เข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $S.D. = 0.5$) มีความพึงพอใจสูงสุดในด้านบรรยากาศ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม ($\bar{X} = 4.48$, $S.D. = 0.65$) ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเนื้อหา การเรียนรู้มีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.48$) ด้านประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษด้านอาชีพดีขึ้น ($\bar{X} = 4.52$, $S.D. = 0.50$) ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ รูปแบบการฝึกอบรม ด้านระยะเวลา และ ด้านรูปแบบกิจกรรม ตามลำดับ ซึ่งผลลัพธ์ของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการเข้าร่วมกิจกรรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการสื่อสารด้านภาษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความ ต้องการของผู้เรียน เมื่อเทคโนโลยีพัฒนามากขึ้น ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้เรียนทุกระดับก็ เติบโตไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ครู กศน. ทุกคนตระหนักดีถึง ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาตนเองเพื่อที่จะก้าวให้ทันกับความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างศักยภาพด้านการสื่อสารทักษะภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบทันสมัยด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ และระบบเสียงและภาพ (computer and audio-visual aids) สอดคล้องกับการศึกษาของ Mohammad et al. (2019) และ Alamri (2018) ที่ใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT: Communicative Language Teaching) ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา กระบวนการสอนทักษะ ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน สร้างความเปลี่ยนแปลง ต่อบทบาทและธรรมชาติของห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) ผู้เรียนให้ความสนใจต่อการสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น เพราะได้เรียนรู้ภาษา ผ่านการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกัน (learner-learner interaction) ผสมการอ่านกับการฝึก สอนทนา การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมสถานการณ์จำลอง และยังสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง และนิธิตา อติภทรนันท์ (2560) ที่พบว่าการใช้กิจกรรมช่วยในการสอนภาษาเพื่อ การสื่อสาร เพิ่มพูนความสามารถด้านการฟัง-พูดของผู้เรียนได้ เนื่องจากกิจกรรมที่ใช้เป็นกิจกรรม

ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ในบริบทที่คล้ายกับชีวิตจริง ที่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ตนเรียนเข้ากับการใช้ชีวิตได้ และการใช้กิจกรรมที่หลากหลายช่วยสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกร่วมรับซึ่งกันและกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนไม่รู้ อันส่งผลช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. โดยรวมที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$ SD. = 0.58) ก็สอดคล้องกับ Jarrah et al. (2019, p.111) ซึ่งศึกษา การคัดสรรวิธีการศึกษาที่ดีที่สุดเพื่อเยียวยาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศให้กับนักเรียนอาหรับ พบว่าการให้ออกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนที่แตกต่างกันไปเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซากจำเจ (chalk and talk) ใช้วิธีการสอนแบบทันสมัย เช่นการใช้คอมพิวเตอร์ และระบบเสียงและภาพ (e.g. computer and audio-visual aids) ด้วยการจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารผนวกกับระบบโครงสร้างของภาษาอย่างหลากหลายของครู เช่น ผสมการอ่านกับการฝึกสนทนา ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางความคิด (cognitive) อารมณ์ (affective) สภาพแวดล้อม (contextual) และประสบการณ์ (experiential factors) ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในชั้นเรียนของครู กิจกรรมการสอนที่ครูจัดให้ต้องเป็นไปตามรูปแบบ และบุคลิกที่ผู้เรียนแต่ละคนให้ความสนใจ ตามหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะผู้เรียนในปัจจุบันต่างต้องการความตื่นเต้น ไม่เครียด และรู้ว่าต้องการจะเรียนรู้อะไรในแต่ละวันเพื่อส่งเสริมทักษะ และเติมเต็มศักยภาพของตนเองให้มีคุณค่าต่อสังคม กลุ่มทดลองด้วยวิธีการสอนแบบคัดสรรกิจกรรมที่หลากหลาย และขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้เรียนโดยที่ผู้สอนมีความยืดหยุ่น และจัดกิจกรรม การเรียนให้ตามระยะเวลา และสถานการณ์ของชั้นเรียนในขณะนั้น ๆ โดยไม่ติดยึดกับรูปแบบการเรียนการสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามโครงสร้างมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($\alpha = 0.05$) สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (Maslow, Rogers and Knowles) ที่ว่า “มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดี หากอยู่ในสภาพที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ บรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย และเอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี” ในขณะเดียวกัน “ผู้สอนก็ต้องช่วยสนองความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเองตามสภาพจริง” (สุวรรณีย์ ยะหะกร, 2553: น.10-13) ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ที่ประกอบด้วยคู่มือการเรียนรู้ ลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” จากสื่อการสอนออนไลน์จึงเหมาะสม สมกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพิ่มทางเลือกด้านอาชีพ และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน กศน.

เพราะสามารถสร้างความพึงพอใจ (Satisfaction) และ การเปลี่ยนแปลง (Change) ที่ดีให้กับครู กศน. ที่เป็นกลุ่มทดลองใน 3 ด้าน คือ ทักษะคติ (Attitude) ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ที่เกี่ยวกับการพัฒนา ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูผู้เรียนได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวง ควรทบทวนนโยบาย การจัดการศึกษาของครู กศน. ตามขอบข่ายภาระงานในหน้าที่ เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตาม วิสัยทัศน์ของ กศน. เรื่อง การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จัดให้มีการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้ครู กศน. ได้รับทราบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู เพื่อเตรียมความพร้อมของตนเองจาก ภาระหน้าที่ประจำวัน การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ควรจัดตามบริบทและความต้องการของครู กศน. ในแต่ละอำเภอ หรือจังหวัด ประสานการจัดการ เรียนรู้กับหน่วยงานที่มีความสามารถ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมเฉพาะทางการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เพื่อให้ความรู้กับบุคลากร กศน. ทั่วประเทศเป็นระยะ ๆ

กำหนดให้ครู กศน. ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพจากคู่มือ การเรียนรู้ลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ” ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากสื่อการสอน ออนไลน์ ก่อนเข้ารับการอบรมในแต่ละครั้งเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษ จะสามารถช่วยประหยัดงบประมาณ และลดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการจัดฝึกอบรม ทำให้การจัดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังลดความเหลื่อมล้ำเรื่องการเข้าถึงโอกาส ทางการศึกษาทั้งของครู กศน. และผู้เรียน กศน. ทุกคนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ครู กศน. สามารถเลือกเนื้อหาการเรียนรู้ในสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยคัดสรรมา จากเว็บไซต์ Youtube เพื่อการศึกษา ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ซึ่งประกอบด้วยบทเรียน 2 ชุด เนื้อหาการเรียนรู้ 14 เรื่อง ได้ตาม ความเหมาะสมของโอกาส และความต้องการ แต่การเรียนรู้ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวเมื่อต้องถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน เนื้อหาการใช้ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวัน และเรื่องราวที่เกี่ยวกับอาชีพในสื่อภาษาอังกฤษ มีความสนุกช่วยสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้และกระตุ้นความสนใจการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู กศน. ได้ดี เพราะ การเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ช่วยให้ได้ฝึกการฟัง

การพูดออกเสียงตามได้อย่างชัดเจน และถูกต้องจากผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ด้วยเรื่องราวที่มีความหลากหลายที่ปรากฏอยู่ในคู่มือ

2.2 สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. มี ลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู ฐ้ออาชีพ (Easy Learning and Experiences Review to Build up Occupations)” เป็นบทเรียนที่ครู กศน. สามารถนำลิงค์ (Links) ไปจัดเก็บรวบรวมเป็นไฟล์ข้อมูลไว้ในโทรศัพท์มือถือ (Smart phone) หรืออุปกรณ์ติดต่อสื่อสารที่ใช้ในการพกพา เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน ให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการแบ่งปัน (Share) ให้

หรือผู้เรียนคนอื่น ๆ และเมื่อต้องการจะทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ในทุกที่ทุกเวลา (Self Repetition at anytime, anywhere) ซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ตามความพอใจ อีกทั้งยังเป็นช่องทางนำไปสู่การค้นหาข้อมูลการเรียนรู้อื่น ๆ บนอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้หลากหลายตามระดับความสามารถและตามความสนใจ สามารถเลือกหัวข้อที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของตนเองได้ตามความสะดวก นอกจากนี้ยังใช้ links เป็นช่องทางในการเชื่อมโยง Webpage อื่น ๆ เพื่อทำความรู้จักและเรียนรู้เพิ่มเติมกับ บุคคล กลุ่ม หรือสถาบัน ที่เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารทางภาษาได้อย่างหลากหลายและรวดเร็วสำหรับการเรียนรู้เพิ่มเติม เมื่อครู กศน. มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีในระดับที่พัฒนาการสื่อสารได้อย่างเข้าใจทั้งในฐานะผู้รับสาร (Sender) และผู้ส่งสาร (Reciever) กับบุคคลทั่วไปได้ดีแล้ว

2.3 ควรมีการจัดทำ Mobile Application for Education หรือจัดทำเป็น Homepage เรื่องรูปแบบการ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เพื่อขยายการให้บริการบทเรียน สื่อการสอน และกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษผ่านมือถือไปยังครู กศน. และผู้เรียนของ กศน. ทั่วประเทศ ประยุกต์การใช้งานให้ง่ายและสะดวกต่อการเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา

2.4 หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้สนับสนุนควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพของครู กศน. อย่างสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมเป็นระยะ ๆ เช่น “สัปดาห์เจรจาทำภาษาอังกฤษ (English Challenge Talkative Week)” หรือนิทรรศการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นเลิศด้านอาชีพสำหรับครูและผู้เรียน กศน. ในแต่ละสาขา (Excellence in English Skills' Exhibition for Communications and Occupations) เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครู และผู้เรียนเห็นความสำคัญของการฝึกฝนตนเองด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

2.5 ผู้เรียนของ กศน. ควรได้รับการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาตามคู่มือรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เพื่อได้เรียนรู้

การฟัง การออกเสียงที่ถูกต้องจากสื่อดิจิทัลด้วย สร้างความเข้าใจเรื่องราวจากสื่อด้วยการดูและเดา ในระยะแรกจนเกิดความคุ้นเคยกับสำเนียง ทำทาง และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ซึ่งจะช่วยลด ความประหม่าเขินอายเมื่อต้องพูดในสำเนียงภาษาที่ถูกต้อง ผู้เรียนของ กศน. ควรได้รับการส่งเสริม ให้มีการผลิต การสรรหา E-content และ Learning Applications ตามความสนใจเพื่อขยายโอกาส การเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างไกลและก้าวหน้ามากขึ้น แต่ต้องไม่ละเว้นการทบทวนกิจกรรมทักษะ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนของครู กศน. ให้มีความพร้อมด้านทักษะภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 สามารถสร้าง การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed-Learning) ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใกล้ตัว เพื่อเพิ่ม ศักยภาพการเรียนรู้อย่างประหยัดให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตามความต้องการ

3.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตามความต้องการของครู กศน. เพื่อพัฒนา ตนเองด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับยุคสมัย และสามารถจัดการเรียนการสอนได้ ตามความหลากหลายด้านอาชีพของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนและใช้ภาษาในลักษณะ บูรณาการในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีธรรมชาติ คือเริ่มจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน แบบ “เรียนสบาย ได้พื้นฟู รู้อาชีพ”

3.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ หรือนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ สำหรับครู กศน. ไปทดลองใช้เพื่อขยายผลให้กับผู้เรียนของครู กศน. โดยให้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด ต่อยอด การเรียนรู้ด้วยการวิจัยเพิ่มเติมด้านอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน กศน. ให้มีความหลากหลาย มากขึ้น

3.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ การสรรหาสื่อ จาก Platform ต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของครู กศน. และผู้เรียน กศน. และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายและปฏิบัติ ได้จริง

3.5 ส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อสร้างทักษะการฟัง ฝึกทักษะการพูด เรียนรู้วัฒนธรรมของภาษาอังกฤษผ่านท่าทาง สีหน้า และการใช้สัญลักษณ์ทางกาย (Body language) ในรูปแบบต่าง ๆ ในจากสื่อดิจิทัล

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter). (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th>.
- กมล รอดคล้าย. (2558). **ไทยโพสต์**. เข้าถึงเมื่อ 18 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th>.
- กรกฎ ไชยเจริญ. (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิด วิจัยรณญาณในการป้องกันการเสพยาเสพติดสำหรับเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในภาคใต้**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2539). **6 ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. เข้าถึงเมื่อ 29 กรกฎาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.avs.kku.ac.th>.
- กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.academic.obec.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **เอกสารและสำรหะหลักการและแนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน. คัมภีร์ กศน.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น. เอ. รัตนเทรตตั้ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). “ยุทธศาสตร์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงาน กศน.” สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). “การศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพและแนวทางในการส่งเสริมการศึกษาดูดชีวิต สำหรับประชาชน ของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ปี 2558.” สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 17 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/more/th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **การประชุมชี้แจงนโยบายการปฏิรูปการศึกษาให้แก่ข้าราชการส่วนกลาง กระทรวง ศึกษาธิการ**. เข้าถึงได้จาก <http://www.planning2mju.ac.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **ประชาสัมพันธ์ สกศ. กำหนดกรอบทิศทางและโจทย์วิจัยการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **กศน. เริ่มแล้วสอนภาษาอังกฤษกลุ่มอาชีพ**. เข้าถึงเมื่อ 26 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 196/2560 ศธ. จัดประชุมแถลง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. เข้าถึงเมื่อ 19 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). “แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564).” สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษฎา ยอดมงคล และคณะ. (2551). “รูปแบบการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ สำหรับผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านน้ำภู อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- การใช้ภาษาอังกฤษกับอนาคตของไทยในอาเซียน. (ม.ป.ป.). เข้าถึงได้จาก http://www.wanidaboon31.blogpost.com/2012/09/34-working-language-of-asean-shall-be_16.html.
- กิตติคม คาวีรัตน์. (2553). **การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อสร้างเสริม สู่ภาวะสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกียรติกดิ์ ฐานะกอง และนิธิตา อติภักทรนันท์. (2560). “การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ และความรู้ด้านไวยากรณ์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.” **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 19(4), 51-64.
- เกาะติดเศรษฐกิจ : EEC ประตูลำค้าสู่ THAILAND 4.0**. (2560). เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.Logistics2day.go.th>.
- คณาพร คมสัน. (2540). “การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.” **วิทยานิพนธ์ ค.ด. (หลักสูตร และการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2550). **เอกสารสาระ หลักการและแนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน. คิมภีร์ กศน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรัสศรี หัวใจ และคณะ. (2557). “การพัฒนาครู กศน. ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ Teaching Training Model ZTTM.” **รายงานการวิจัย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา : สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ**.
- จักร อินทจักร และเกรียงไกร เจียมบุญศรี. (2548). **คู่มือการบริหารทรัพยากรบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บุคแบงก์.
- จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ. (2554). **ปรัชญาการศึกษากับการเรียนรู้ของมนุษย์ เอกสารประกอบ**

- การสอนวิชาพุทธปรัชญาการศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก [Http://www.slideshare.net/pentanino/ss-15552972](http://www.slideshare.net/pentanino/ss-15552972).
- จิตรมา คาคะผล. (2561). “เอกสารประกอบการสอน รายวิชา การศึกษาตลอดชีวิต (469100).” ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินตนา สุจจันท์. (2554). **การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชนกนารถ บุญวัฒน์กุล. (2556). **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ 26302 (การพัฒนาศักยภาพผู้เรียน 14-3)**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชมแพ พงษ์เจริญ. (2555). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์. สาขาวิชาการจัดการศึกษา.” วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). “การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน.” **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 5(1). เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.educ.su.ac.th/>.
- ชิตขงค์ ส. นันทนาเนตร. (2560). **ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (ปรับปรุง พ.ศ.2560)**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชिरวัฒน์ นิจนตร. (2560). “การพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา.” **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 4(2), 71-102.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2559). “เวอร์ชันใหม่ ประเทศไทย 4.0.” **หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ**, 36(3).
- ณัฐภรณ์ เลียมจรัสกุล. (2557). **การลงทุนทางการศึกษาของไทย**. เข้าถึงเมื่อ 24 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.tcithai.com>.
- ดุชนิ คำมี. (2557). **การพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้**. สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน. มหาวิทยาลัยมหิดล. เข้าถึงได้จาก <http://www.respository.li.mahidol.ac.th>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562.
- ทรูปลูกปัญญา. (2557). **ภาษามีความสำคัญอย่างไร**. เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.truelookpanya.com/new/asktruelookpanya/questiondetail/8803>.
- ทองเปลื้อง อภัยวงศ์. (2558). “ปรัชญาการศึกษา.” **วารสารมหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**, 4(2). เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.journalrec.mbu.ac.th/images/pdf/journal14-2/31p341-344.pdf>.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). **ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน**. เข้าถึงเมื่อ 3 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.spu.ac.th/tlc/files/2016/03> รูปแบบการเรียนการสอน-

ดร.ทิตนา.pdf.

ธนวรรณ กำคำ. (2558). “รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชน กลุ่มชนบุรี กรุงเทพมหานคร.” มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ธนีสร เกษมสันต์ ณ อยุธยา.(2015). “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระบบ.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED), 10(4), 574-584. เข้าถึงได้จาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed>.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

ธีระ นุชเปี่ยม. (2017). แนวคิดทฤษฎีการพัฒนามนุษย์. เข้าถึงเมื่อ 18 เมษายน 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/82427-1.pdf>

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2562). นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2562. เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/more/th/news/details.php?NewsID=53369>.

ธูปทอง กว้างสวาสดี. (2544). ออนไลน์, 24-30.

นพมาศ หงษาชาติ. (2553). “การพัฒนารูปแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลักสมัยใหม่.” ปริญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

นฤมล ดันธสุเรศรัษฎ์. (2556). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการศึกษานอกระบบ 262302 หน่วยที่ 14-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นวพร ชลารักษ์. (2558). “บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21.” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 9(1).

นวรรตน์ รามสูตร และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2559). (สรุปรายงาน) ไทยแลนด์ 4.0 ปั้นเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม-เทคโนโลยี. เข้าถึงเมื่อ 17 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-20/item/106545>.

นิภาวรรณ พุททสงกรานต์ และคณะ. (2550). โครงการศักยภาพด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของภาคที่เกี่ยวข้อง กับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืนบนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

“แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สำนักงาน กศน.” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561, คำสั่งด่วนที่สุด ที่ ศธ 0210.04/ว 6640 (12 ธันวาคม 2560).

- สนง. กศน., สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กทม. 10300
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2556). “การพัฒนาแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี.” **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 10(2), 134-146.
- ป.อ.ปยุตโต (พระพรหมคุณาภรณ์). (2556). **ปรัชญาการศึกษาไทย ภาคพุทธธรรม : แขนงนำการศึกษา วัฒนธรรมยุคศกวัน จังหวัดนครปฐม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผลิธัมม์.
- ปทุมรัตน์ นาคนิษฐนนต์. (2559). “โครงการการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน.” รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ : วช. และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : สกว.) กันยายน 2559.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). “เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.” เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.surat2.go.th/data/wijai-2.pdf>.
- ปรีดา อัครจันทโชติ. (2017). **โพสต์-โพสต์โมเดิร์นนิสม์กับการสื่อสารในศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2563. เข้าถึงได้จาก <https://scn.ncath.org/articles/post-postmodernism-and-communication-in-the-21th-century/>.
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2558). “องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต.” **วารสารครุศาสตร์**, 43(2). เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.tci-thaijo.org>.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. **ครุสภา สภาครู และบุคลากรทางการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 26 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.ksp.or.th..>
- แผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 – 2564**. (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.eeco.or.th>.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. (2554). เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/>.
- พรพิพัฒน์ ชื่อสัตย์. (2555). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู กศน. ตำบลในเขตภูมิภาคตะวันตก**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3)

- พ.ศ.2553.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 116 ตอนที่ 74ก (19 สิงหาคม 2542): 1-19.
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2551.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 125 ตอนที่ 41ก (3 มีนาคม 2551): 1-11.
- พัชรินทร์ ช้างชะ และไพพรรณ มุ่งศิริ. (2554). “รูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในการยกระดับสมรรถนะการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ต่อการก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียน กรณีศึกษา นักศึกษาศาขาคหกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ วิทยาเขตสงขลา.” เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://repository.rmutsv.ac.th/handle/123456789/106>.
- พิชญ่า ตีมี และเอื้อมพร หลินเจริญ. (2560). “การพัฒนาแนวทางการประเมินทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.” **Journal of Community development research. (Human and Social Science)**. เข้าถึงเมื่อ 16 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.journal.nu.ac.th/JCDR/article/view/1827>.
- พิมพ์มล สายอ่อง. (2554). “นโยบายการศึกษาของไทยและการจัดการเมืองแห่งการเรียนรู้ของ เทศบาลนครสงขลา.” ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.library.tu.ac.th>.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2546). **CCPR : MODEL สู่การเรียนรู้การสอนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ในสังคมไทย**. เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.dpu.ac.th/ces/download.php?filename=1377578355.pdf>.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2558). **การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน**. เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.ph.kk.u.ac.th/thai/images/file/km/pbl-he58-a.pdf>.
- ภาษามีความสำคัญอย่างไร: อยากรู้ถามทูลูกปัญญา**. (2557). เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.truelookpanya.com/>.
- มติชน. (2561). **ถกแก้การศึกษาไทยร่วมเวทีโลก เปิดจุดอ่อน “ตัวชี้วัด” ทำอันดับต่ำ**. วันที่ 3 พฤษภาคม 2561. ปีที่ 41 ฉบับที่ 14662 หน้า 21.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์**. (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.acad.vru.ac.th/pdf-handbook/Hand_teacher.pdf.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). **26705 หน่วยที่ 11-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2558). **20303 หน่วยที่ 1-7 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (ม.ป.ป.). **ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน หน่วยที่ 8-15**. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (ม.ป.ป.). **ประมวลสาระชุดวิชา สัมมนาปัญหาและประเด็นในการศึกษานอกระบบ 26705 หน่วยที่ 6-10 บัณฑิตศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (ม.ป.ป.). **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศึกษานอกระบบ 26302 หน่วยที่ 1-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

“ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580).” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 135 ตอนที่ 82ก (13 ตุลาคม 2561): 1-74.

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน กศน. (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.smpk.nfe.go.th>.

รักกิจ ศรีสรินทร์. (2547). **Lifelong Learning, Policy Brief, Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD**. แปลและเรียบเรียง. เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.tci-thaijo.org>.

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต. (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 26 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.edu.ru.ac.th/coverd/pdf/edu_law/ร่าง%20พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต.

รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2560. (2559). เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>.

รายงานหลัก บทสรุปผู้บริหาร. (ม.ป.ป.). เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>.

ลวพร สุกียามา. (2558). “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับนักศึกษานอกระบบ.” **ปริญาครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.

วรลักษณ์ ศรีใย. (2555). **ชี้ครุไทยทำลายความกล้าของเด็ก ไม่ยอมรับความแตกต่าง-ความเห็น ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษ** ห่วย. เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.icithai.com>.

วราพร พูลเกษ, วนุชชิตา สุภัควนิช และธิตีพล วุฒิกตานนท์. (2555). “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชน หมู่บ้านโฮมสเตย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบ้านโคกโค้ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์.” **สาขามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์**.

วัลภา สบายยิ่ง. (2558). “เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยา และวิทยาการเรียนรู้หน่วยที่ 3: 3-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.” นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- วารสารเพื่อการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงที่ฐานรากของชีวิต, 1(2). เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2561.
เข้าถึงได้จาก <http://www.intrans.co.th/jour/Hipot>.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2553). “การวิจัยพัฒนารูปแบบ.” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 2(4).
เข้าถึงเมื่อ 3 ธันวาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.snrujst.snru.ac.th>.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 11 มิถุนายน 2561.
เข้าถึงได้จาก <https://www.scbfoundation.com/stocks/5a/file/1381311572hbs6y5pdf/91.pdf>.
- วิชนี ศิลตระกูล และอมรา ปฐภิญโญบุรณ. (2544). “สัมมนาการวิจัยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยที่ 1-7 (การวิเคราะห์และวิพากษ์งานวิจัยทางการศึกษาตามอัธยาศัย 4-11).” นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีร์ ระวัง. (2558). **ศาสตร์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับคนไทยสู่อาเซียน**. นนทบุรี: หจก. ภาพพิมพ์.
- ศศิภาณูจน์ ทวีสุวรรณ. (2559). “จิตวิทยาการเรียนรู้กับการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 13.” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศศิปภา ทิพย์ประภา. (2557). “การศึกษาต้นแบบการพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศิริกร โรจนศักดิ์. (2558). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของกลุ่มหน่วยงานราชการและเอกชนในจังหวัดลำปาง.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. เข้าถึงเมื่อ 31 มีนาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://sdu-opac.dusit.ac.th>.
- ศิริณา จิตต์จรัส. (2556). “การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในหมู่บ้านคลองโยง ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมจินตนา ชังเกต. (2554). “การพัฒนารูปแบบห้องสมุดชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. ดุษฎีนิพนธ์.” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2554). “ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น.” ใน **เอกสารประกอบการสอน 475788 การสอนกายภาพบำบัดภาคต้น**. เข้าถึงเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.ams.kku.ac.th/aalearn/resouce/edoc/tech/54/1philos54.pdf>.
- สาโรจน์ ขอบจวนเตี้ยว. (2561). “เอกสารสรุปองค์ความรู้และสาระสำคัญที่ได้จากการเสวนา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการของศูนย์สารสนเทศและองค์ความรู้ (OEC Knowledge and Data Center) ประจำปีงบประมาณ 2561.”

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **โครงการระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก**. เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). “แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ.” สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). **รายงานผลการศึกษาศาสนาภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย**. เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.backoffice.onec.gpo.th>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2561). เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก www.onec.go.th.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). “รายงานผลการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ของกระทรวงศึกษาธิการ.”

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). “คิมกีร์ กศน.” หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2557). **รายงานการตรวจสอบการดำเนินงานศูนย์อาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2558). “ผลการดำเนินงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2558.” สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2561. เข้าถึงได้จาก www.ocsc.go.th

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2560). “แนวทางการดำเนินโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ.” คำสั่ง ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0210.01/ว 6640 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2560 . สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). “แผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงาน กศน.” กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). “กศน. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2561.” ฉบับเผยแพร่ออนไลน์. กลุ่มแผนงาน สำนักงาน กศน.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). “เอกสารรายชื่อสำนักงาน

- กศน. แบ่งตามกลุ่มจังหวัด.” สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). “แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ประจำปีงบประมาณ 2561.”
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2562). “กศน. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2562.” ฉบับเผยแพร่ออนไลน์. กลุ่มแผนงาน สำนักงาน กศน.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา. (2561). “เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากร.” ที่ศธ.0210.23/68 ลวท. 15 มกราคม 2561.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **โครงการระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก**. เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2561. เข้าถึงได้จาก www.nesdb.go.th.
- สิงหนาด น้อมเนียน. (2558). **ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการแพเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สุบิน ไชยยะ และคณะ. (2558). “ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัย กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี.” **วารสารสงขลานครินทร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, 21(3), 149-176.
- สุภาณี ชินวงศ์. (2543). **สาขาวิชาศึกษาศาสตร์**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). **รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21**. เข้าถึงเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.onecd.go.th>.
- สุวรรณณี ยะหะกร. (2559). “เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้หน่วยที่ 8-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.” นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2563). “โลกเปลี่ยน คนปรับ เตรียมคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในโลกหลังโควิด-19.” กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, กรุงเทพมหานคร.
- เสาวลักษณ์ พิเศษย์ไพบูลย์. (2559). **ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0**. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/content/33499-04.0.html>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2559.
- แสงเดือน พรหมสุพันธ์ และ วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ. (2556). “การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาที่สองของบิลาซร่วมกับผังกราฟฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” เข้าถึงเมื่อ 25 มิถุนายน 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.npu.ac.th/npujournal/files_research/15/3-2_14.pdf.
- “หลากมุมมองการพัฒนาเพื่ออนาคตประเทศไทย.” (2560). **วารสารเศรษฐกิจและสังคม**, 54(2). เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th>.

- อนันท์ เฟื่องทอง. (2553). **ปัญหาการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราตามการรับรู้ของนักศึกษาและครูการศึกษา** **นอกโรงเรียน**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (ม.ป.ป.). **การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education)**. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.panchalee.wordpress.com>.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2551). **การจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัมพร พงษ์กัสนานันท์. (2550). “การพัฒนารูปแบบการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต.” *ปริญญานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- อารีรักษ์ มีแจ่ง และสิริพร ปาณาวงษ์. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2 งานวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภาษาต่างประเทศ

- Alamri, W. A. (2018). “Communicative Language Teaching: Possible Alternative Approach to CLT and Teaching Contexts. *English Language Teaching*.” **Canadian Center of Science and Education**, 11(10).
- Al-Jarrah, J. M., Alkhanous, Y. Z., Talafhah, R. H., Al-Jarrah, T. M., Mansor, N., & Al-Jarrah, J. M. (2019). “The Eclectic Approach as a Therapy for Teaching English as a Foreign Language to the Arab Students.” **International Journal of Academic Research in Progressive Education & Development**, 8(1), 100-113.
- ASEAN Charter (กฎบัตรอาเซียน). (n.d.). Accessed April 14, 2018. Available from <http://www.mfa.go.th>.
- ASEAN Secretariat. (2013). **Association of Southeast Asian Nations Annual Report 2013-2014**. Accessed April 14, 2018. Available from <https://www.asean.org/>.
- Bojare, I. (2016). “Autonomous Learning for English Acquisition in Blended e-Studies for Adults within the Context of Sustainable Development.” **Journal of Teacher Education for Sustainability**, 18(1), 111-126.
- Brown, H. D. (2000). **Teaching by Principles : an Interactive Approach to Language Pedagogy**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall Regents.
- Driscoll, M. (1994). **Psychology of learning for instruction**. Boston: Allyn and Bacon.

- Harmer, J. (2015). **The Practice of English Language Teaching**. 5th ed. Cambridge, UK: Pearson.
- Hymes, D. (1979). **The Communicative Approach to Language Teaching**. Oxford: Oxford University Press.
- Jarrah, M. A. J., Yahya, Z. A., Rania, H. T., & Tamer, M. (2019). “The Eclectic Approach as a Therapy for Teaching English as a Foreign Language to the Arab Students.” **International Journal of Academic Research in Progressive Education & Development**, 8(1), 100-113.
- Kakham, T. (2015). “The Development of English Communication Skills in Tourism for Thonburi Area Community, Bangkok (การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชน กลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร).” Research Report, Ratchapat Thonburi University, Bangkok, Thailand.
- Keeves, J. (1988). **Educational Research, Methodology and Measurement**. An International Handbook. Oxford: Pergamon Press.
- Kirkpatrick, A. (2008). “English as the official working language of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN).” **English Today**, 24(2), 27-34.
- Kirkpatrick, A. (2010). “Book Review: English as a Lingua Franca in ASEAN: A Multilingual Model.” **The Asian Journal of Applied Linguistics**, 1(1), 78-79. Accessed April 2, 2020. Available from <https://pdfs.semanticscholar.org/>.
- Kirkpatrick, A. (2010). **English as a lingua franca in ASEAN**. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Knowles, M. (1980). **The Modern Practice of Adult Education**. New York: Cambridge. The Adult Education Company.
- Knowles, M., et al. (2005). **The Adult Learner : The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development**. 6th ed. Amsterdam: Elsevier.
- Krashen, S. (1981). **Second language acquisition and second language learning**. Oxford: Pergamon.
- Krashen, S. D. S. (2009). **Principles and Practice in Second Language Acquisition**. University of Southern California. Accessed March 22, 2020. Available from http://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities.”

Education and psychological measurement, 30(3), 608.

- Nunan, D., & Lamb, C. (1996). **The self-directed Teacher : Managing the learning process**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J. C. (2006). **Communicative Language Teaching Today**. Cambridge University Press. NY, USA.
- Savignon, S. J. (1983). **Communicative Competence : Theory and Classroom Practice**. Reading, MA: Addison Wesley.
- Schutz, R. (2007). Krashen & Terrell 1983. **Stephen Krashen's Theory of Second Language Acquisition**. Accessed April 14, 2018. Available from <https://sites.google.com/site/riahrulanguages/vocabularies>.
- Sumalee, S. (2018). "Building the capability of non-formal education teachers to develop a learning society for promoting education in Thailand." **International Journal of Education Administration and Policy Studies**, 10(2), 10-16.
- UNESCO. (2015). "Global Education Monitoring Report (2016) (สรุปรายงานผลการศึกษาทั่วโลกปี 2016)." First Edition Published in 2016 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation, Paris, France. UNESCO, TH/DOC.IQE/16/051-500.
- UNESCO. (2017). "Transforming Our World : The 2030 Agenda for Sustainable Development."
- UNESCO Task Force on the 2030 Agenda for Sustainable Development**. Available from <http://en.unesco.org/sdgs>.
- Vezne, R. (2016). "The Effect of Informal Learning on Teachers' Professional Development : A Case Study." **International Journal on New Trends in Education and Their Implications**, 7(3), 11-20.
- Waterworth, P. (2016). "Teaching English in ASEAN: The Voices of English Teachers in ASEAN Nations." **Indonesian Journal of Applied Linguistics**, 5(2), 154-166.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ
ตามรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.
(Manual of Model of Communicative English Skills Development in Occupations
For Non-Formal Education Teachers)

พัฒนาโดย

น.ส. รังษิมา เสถียรกิจ

สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

สารบัญ

	หน้า
1. ที่มาและความสำคัญ	3
2. องค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	4
3. แผนการเรียนรู้	5
4. ข้อเสนอแนะในการใช้คู่มือตามรูปแบบ	7
ชุดการเรียนรู้ที่ 1: English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)	10
Unit 1. EDL-NFT 1. Greetings and Farewells	10
Unit 2. EDL-NFT 2. Introducing yourself and others	12
Unit 3. EDL-NFT 3. Requesting and Asking	13
Unit 4. EDL-NFT 4. Asking for help	15
Unit 5. EDL-NFT 5. Offering Help	16
Unit 6. EDL-NFT 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)	17
Unit 7. EDL-NFT 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions	18
Unit 8. EDL-NFT 8. Agreeing and Disagreeing	19
ชุดการเรียนรู้ที่ 2: Learning Occupations with Sights and Sounds (LOSS)	21
Unit 1. LOSS 1. English for Travel & Hotel	21
Unit 2. LOSS 2. English for Taxi Driver	26
Unit 3. LOSS 3. English for Farming	33
Unit 4. LOSS 4. English for Trading	36
Unit 5. LOSS 5. English for Beauty salon	41
Unit 6. LOSS 6. English for Massages	46
5. การประเมินผลโปรแกรมการเรียนรู้	52
6. ภาคผนวก	52

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

1. ที่มาและความสำคัญ

ภาษา คือสื่อสำคัญที่ใช้เพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง (English as an international lingua franca) ที่ใช้สื่อสารผ่านช่องทางของเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ทุกวันนี้ข้อมูลข่าวสาร (Message) ที่ผ่านเข้ามาอย่างรอบด้านในแต่ละวันทำให้ผู้ที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาได้หลากหลายจะเป็นผู้ได้เปรียบมากกว่า ด้วยภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารทุกรูปแบบทั่วโลก จนกลายเป็นภาษาสากลนานาชาติ ในขณะที่รัฐบาลก็มีนโยบายให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามที่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐาน สากล” ด้วย “วิสัยทัศน์: ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ และรองรับการศึกษา การเรียนรู้ และความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21” องค์กรที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตได้ตามความต้องการของผู้เรียนคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ที่ถูกตั้งขึ้นตามมาตรา 14 ในพ.ร.บ.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2551 ซึ่งมีเลขาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เรียกโดยย่อว่า “เลขาธิการ กศน.” มีฐานะเทียบเท่าอธิบดี สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงาน มี “กศน. ตำบล” เป็นหน่วยงานดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมี “ครู กศน. ตำบล” เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่ส่งเสริมความเสมอภาคด้านการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีอาชีพที่กำหนดเป็นนโยบายสำหรับส่งเสริมผู้เรียนของ กศน. ในชุมชน ได้แก่ ค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย

จากความเป็นมาและสภาพความเป็นจริงดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการทำวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เพื่อเปิดโอกาสให้ครู กศน. ได้นำมาใช้ ฝึกฝน และเสริมสร้างทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใน 6 กลุ่มสาขาอาชีพ คือ ท่องเที่ยว โรงแรม บริการรถรับจ้าง การเกษตร ค้าขาย ร้านเสริมสวย และ นวดแผนไทย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เป็นช่องทางในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของทั้งครูผู้สอนและตัวผู้เรียนต่อไป

2. องค์ประกอบในรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

(1) จุดประสงค์ คือ ผลที่คาดหวังผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ภายหลังเข้าร่วมโครงการการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทศนคติหรือความเข้าใจ (Attitude) และทักษะ (Skills) ในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพด้าน ท่องเที่ยว โรงแรม บริการรถรับจ้าง ค้าขาย การเกษตร เสริมสวย และนวดแผนไทย ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 4 ด้าน คือ ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) และ ทักษะด้านการเขียน (Writing skills)

(2) กลุ่มผู้เรียน คือ ครู กศน. อายุระหว่าง 20-60 ปี และมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป

(3) ผู้สอน จัดให้มีวิทยากรผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษและทีมผู้ช่วยสอนเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

(4) เนื้อหาสาระ คือ เนื้อหาการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 หน่วยเรียนรู้ได้แก่ 1) English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDF-NFT) และ 2) Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS)

(5) กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ความจำเป็นของสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย มีความมั่นใจและมีความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารที่ใช้ในชีวิตประจำวันและในอาชีพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดความผูกพันที่จะเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะนำสาระการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในอาชีพ และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งด้านความสนใจ

ความพร้อม และวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารนอกชั้นเรียน สรุปผลการเรียนรู้และรับผลตอบกลับเพื่อนำมาพัฒนาสาระของบทเรียนได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งมีการจัดสถานการณ์จำลองการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความเชื่อมั่น กล้าพูดและสามารถเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น

(6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินผลดังนี้

6.1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pre-test)

6.2) แบบประเมินผลกระบวนการเรียนรู้และ

6.3) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเข้าร่วมโปรแกรม (Post-test)

(7) สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบห้องเรียนที่เอื้อให้ผู้เรียนมี ความสะดวกสบายต่อการร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยห้องเรียนมีขนาดกว้างเพียงพอในการจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น จัดเป็นรูปตัววีหรือจัดเป็นกลุ่มย่อย พร้อมทั้งใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์และสื่อดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ โปรเจคเตอร์ จอฉายภาพ ไมโครโฟน เครื่องเสียง หูฟัง ฟลิบบอร์ด กระดานแสดงผลงาน สื่อการเรียนรู้ที่จัดวาง เอกสาร หนังสือ และเอกสารประกอบการเรียนรู้ และบริเวณส่งงานนอกชั้นเรียน มีระบบเชื่อมต่อเครือข่ายภายนอก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ได้ มีการสร้างบรรยากาศให้รู้สึกผ่อนคลาย โดยใช้เครื่องดนตรีประกอบเกมการเล่น เช่น กลอง กีตาร์ อาหารและเครื่องดื่มที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมอย่างเหมาะสม

3. แผนการเรียนรู้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. จัดให้มีการเรียนรู้ในลักษณะ “เรียนสบาย ได้ฟื้นฟู รู้อาชีพ : Easy Learning and Experiences Review to

Build up Occupations” ตามรูปแบบการสอนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (The English Communicative Skills Approach) ด้วยสมมติฐานการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (<http://www.nstru.ac.th>) ที่เน้นเรื่อง ระบบการรับรู้ (Acquired system) ควบคู่ไปกับระบบการเรียนรู้ (Learning system) และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจ “ความหมาย” ของการสื่อสาร

มากกว่า “รูปแบบทางไวยากรณ์” ซึ่งสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ในรูปแบบการพัฒนาทักษะ

6

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชุดนี้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนประสบการณ์ (Reviewing the Experience) ได้รับประสบการณ์ (Having an Experience) และเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learning from Experience) โดยเน้นการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น (Active Learner) และพร้อมที่จะฝึกฝนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมและอาชีพ เน้นการทำกิจกรรมทักษะสัมพันธ์แบบเอื้ออาทร (Sharing and Caring) ช่วยให้ได้คำตอบที่หลากหลาย และสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ในสถานการณ์จริงดังที่ต้องการ ตามลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันตามความถนัด เนื้อหาของแผนการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ชุด โดยในชุดการเรียนรู้ที่ 1 คือเนื้อหาเกี่ยวกับ ก ำ ษ ำ อ ัง ก ฤ ษ ในชีวิตประจำวัน แบ่งเป็น 8 แผนการเรียน และชุดการเรียนรู้ที่ 2 คือเนื้อหาภาษาอังกฤษตาม สาขาอาชีพ แบ่งเป็น 6 หน่วยการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้:

ชุดการเรียนรู้ที่ 1. English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)

Unit 1. Greetings and Farewells

Unit 2. Introducing yourself and others

Unit 3. Requesting and Asking

Unit 4. Asking for help

Unit 5. Offering Help

Unit 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)

Unit 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions

Unit 8. Agreeing and Disagreeing

ชุดการเรียนรู้ที่ 2. Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS)

Unit 1. English for Travel & Hotel

Unit 2. English for Taxi Conversation

Unit 3. English for Farm life

Unit 4. English for Trade

Unit 5. English for Beauty salon

Unit 6. English for Massages

วัตถุประสงค์ของคู่มือรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาและเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพสำหรับครู กศน. ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง

2. เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับการทักทาย พูดคุย แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น เริ่มบทสนทนา จบบทสนทนา ถามคำถาม สร้างประโยคขอเรื่อง ขอความช่วยเหลือ เสนอความช่วยเหลือผู้อื่น ขอโทษ และยอมรับคำขอโทษ รวมถึงการถามความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของคำในภาษาอังกฤษที่ได้จากการฟัง พูด อ่าน และเขียน เกี่ยวกับคำศัพท์ (Vocabulary) คำกริยา (Verbs) และ คำกริยาวลี (Phrasal Verbs) ที่ใช้บ่อย และประโยค (Sentences) ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านอาชีพ ท่องเที่ยว และโรงแรม บริการรถรับจ้าง การเกษตร ค้าขาย เสริมสวย และนวดแผนไทย

4. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทสนทนาทางโทรศัพท์ สามารถพูดคุย หรือ ถาม-ตอบข้อมูล การนัดหมายทางโทรศัพท์ได้ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่หลากหลายโดยใช้รูปแบบพื้นฐานของการสื่อสารได้

5. เพื่อนำเทคนิคในการเรียนไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง (Learn to Live) และ สร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Live to Learn)

6. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ และสร้างเสริม นิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้คู่มือตามรูปแบบ : เพื่อการเรียนรู้รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันด้านอาชีพ มีข้อเสนอแนะเบื้องต้นดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาในแผนการสอน ซึ่งเริ่มต้นด้วยการแนะนำแนวทางในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยการฟังอย่างง่าย ๆ 5 ประการ คือ 1.การฟังแบบผ่อนคลาย 2. ไม่ต้องพยายามแปล แต่พยายามสร้างความเข้าใจ 3. การสังเกตกิริยา ท่าทาง นิ่งเสียง คำศัพท์บางคำที่เข้าใจ ประกอบกับสถานการณ์โดยรอบเพื่อช่วยให้เข้าใจบทสนทนาภาษาอังกฤษได้มากขึ้น 4. ฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่หลากหลาย สลับกันไปมาระหว่างเรื่องราวในชีวิตประจำวันกับสถานการณ์ในสาขาอาชีพทั้ง 6 สาขา 5.จัดทำตารางการฝึกฝน

2. ผู้เรียนเปิด Application Youtube ใน Google บนหน้าจอโทรศัพท์มือถือ หรือ จอคอมพิวเตอร์ พิมพ์ หรือ คัดลอกลิงค์ URLหรือชื่อเรื่องที่มีในแต่ละหัวข้อ ลงในช่องค้นหา (Look up) แล้วกด Enter เช่น

5 Steps to improve your English Listening- How to Improve Your English

Listening หรือ คัดลอกลิงค์ URL <https://www.youtube.com/watch?v=-P3dJV4BD84> หรือ กด Open Link เพื่อได้เลย เมื่อวิดีโอปรากฏหน้าจออาจมีโฆษณาปรากฏขึ้นมาก่อน สามารถกดข้าม โฆษณาเพื่อเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ได้เลย

3. ฟังเสียง และสำเนียงได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ โดยมีคำบรรยาย (subtitle) ภาษาอังกฤษประกอบหน้าจอ ในกรณีที่ต้องการตรวจสอบการฟังว่าเข้าใจถูกต้องหรือไม่ และยังช่วย พัฒนาการอ่านและการเขียนไปด้วย สามารถกดหยุด แล้วย้อนเพื่อฟังซ้ำได้บ่อยเท่าที่ต้องการตาม ช่วงเวลาที่ปรากฏด้านหน้าของคำบรรยาย (ไม่แนะนำให้เปิดดูคำบรรยายภาษาไทย เพราะจะทำให้ เกิดความกังวล และไม่ถูกต้องตามหลักการเรียนภาษาด้วยวิธีธรรมชาติที่ต้องการให้เรียนรู้ด้วยวิธี เดียวกับการเรียนภาษาแม่ ที่เริ่มต้นด้วยการฟังและทำความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน)

4. เมื่อเริ่มคุ้นเคยกับการฟังเสียง ลองฝึกพูดตามเป็นครั้งคราว เพื่อทดสอบการออกเสียง และสำเนียงที่ถูกต้องตามบทสนทนา

5. ในขณะที่ฝึกการฟัง (Listening Drill) และการพูด (Speaking Drill) ให้สังเกตน้ำเสียง (Voice & Tone) กิริยา (Manners) ท่าทาง (Gestures) ของคู่สนทนาเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของคน ที่ใช้ภาษาอังกฤษ ผ่านบทสนทนาในชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพทั้ง 6 อาชีพ

6. ครู กศน. สามารถเลือกรายการที่ต้องการเรียนรู้ตามแผนการสอนได้ตามต้องการ สามารถคัดลอก URL Link มาจัดเรียงใหม่ในโทรศัพท์มือถือ หรือคอมพิวเตอร์ส่วนตัวได้ตามความ สนใจ และความจำเป็นในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามความสะดวก (Anytime, Anywhere)

เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ :

แนะนำแนวทางในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยการฟังอย่างง่าย ๆ 5 ประการ คือ ผ่อนคลาย (relax) ไม่พยายามที่จะแปลตาม (Don't try to translate) จับเนื้อหาหรือคำศัพท์ที่รู้เพื่อช่วยให้ เข้าใจมากขึ้น (Use Context to help you understand) ฟังฟังเสียงภาษาอังกฤษหลากหลายให้ มาก ๆ และบ่อย ๆ (Practise with different situations and voices) และวางแผนการเรียนรู้ (Make a study plan) ในเรื่องที่หลากหลายรายวัน ตามรายละเอียดในวิดีโอ ดังนี้

5 Steps to improve your English Listening-How to Improve Your English

Listening:14:00mins (<https://www.youtube.com/watch?v=-P3dJV4BD84>)

(How to have a Conversation in English) : 14 : 00 mins

(<https://www.youtube.com/watch?v=grhzhf6Vl0Ts>)

เรียนรู้การเริ่มต้นบทสนทนา (How to start a conversation) การสานต่อบทสนทนา (How to continue a conversation) การเปลี่ยนบทสนทนา (Changing a subject) และการจบบทสนทนาอย่างสุภาพ (How to leave a conversation)

How to start a conversation	
Introduce yourself Ask a simple questions	What's your name? Where are you from? What do you do?
Make a comment Ask a question that you're in	That looks delicious! What is it? What did you think of the film? It's so cold in here! Is the heating broken? Great party, right? Who do you know here?
Compliment the other person	I love your top! Where did you get it? I thought your presentation was really interesting. Oh, you're Mickey? I've heard so many good things about you.

How to answer with Natural Response	
Show your interest	Really? That's great! Sounds nice! or Is that right?
Show your understanding	I see Oh yeah? Uh-huh
Show your surprise	Seriously? You must be joking!

แหล่งที่มาของบทเรียน (References):

Youtube - Oxford Online English : <https://oxfordonlineenglish.com/>

ชุดการเรียนรู้ที่ 1: English in Daily life for Non-Formal Teachers (EDL-NFT)

มีแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

Unit 1. EDL-NFT 1. Greetings and Farewells

5 Tips for English Greeting and Response : How to Ask and Answer “How are you?” (11:39mins) (<https://www.youtube.com/watch?v=BO0FV1vV8iM>)

เนื้อหาในแผนการสอน :

1. เรียนรู้วิธีการถาม และ ตอบคำถาม “How are you?” ที่หลากหลายทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal)
2. สามารถตอบทสนทนา หลังจากทักทายด้วย “How are you?”
3. เรียนรู้การสร้างความต่อเนื่องของบทสนทนา

Exercise:

Formal:	
Yod:	Good morning Mr. Ghecha.
Ghecha:	Good morning Yod, How are you today?
Yod:	I'm fine, and you?
Ghecha:	Not bad. See you later Yod.
Yod:	O.K. Mr. Ghecha. See you later.
Informal:	
Lilly:	Hi, Jan. How's it going?(=How are you?)
Jan:	Fine, thanks. And you?
Lilly:	Just fine. Where are you off to? (= Where are you up to?) (= Where are you going now?)
Jan:	To the market. I'll have my parents coming for dinner tonight. And I need to buy some more food.
Lilly:	Wow, that's great. Well, see you tomorrow then. Have fun.
Jan:	Thanks. See you tomorrow.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References):

Youtube - Oxford Online English : <https://oxfordonlineenglish.com/>

Unit 2. EDL-NFT 2. Introducing yourself and others

How to Introduce yourself and other people (7:41mins)

(<https://www.youtube.com/watch?v=ZL74qIBAPek>)

เนื้อหาในแผนการสอน :

เรียนรู้การแนะนำตนเองกับเพื่อนใหม่ ทั้งในสถานการณ์ที่เป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) และรู้วิธีการแนะนำผู้อื่นให้รู้จักกันได้อย่างเป็นธรรมชาติด้วยบุคลิกที่สง่างามแบบมืออาชีพ และถูกต้องตามธรรมเนียมตะวันตกโดยประสานสายตา (Eyes contact) กับผู้ที่เราประสานมือด้วย(Shake hand) เพื่อแสดงถึงความจริงใจ

Exercise:

Introducing yourself:		
Formal:		
A: Hello. I'm Pink Potter.	B: Hi. I'm Toon Body Satang.	
It's a pleasure to meet you.	It's a pleasure to meet you, too.	
Informal:		
A: Hi! I'm Pink.	B: Hi! I'm Toon.	
Nice to meet you.	Nice to meet you, too.	
Introducing others :		
Formal:		
Jimmy Boy : "Have you met each other?"	Nadech Osaka : "No, we haven't."	Yaya Spider: "No, we haven't."

Jimmy Boy : “ Mr. Osaka, this is Ms. Spider.” “Ms. Spider this is Mr. Osaka.”	Nadech : “It’s a pleasure to meet you.”	Yaya : “Pleased to meet you, too.”
Informal:		
Jimmy Boy : “Nadech this is Yaya. Yaya this is Nadech.”	Nadech : “Nice to meet you.”	Yaya : “ Nice to meet you, too.”

แหล่งที่มาของบทเรียน (References):

YouTube - Learn English with Rebecca [engVid]

Unit 3. EDL-NFT 3. Requesting and Asking

Making Requests & Asking for Permission (6:09mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=XpBvlUj9jdA>

How to ask Questions : How long..., How much..., How many..(10:17mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=qzOsAZJhkqk>

Asking for and Giving Directions.(6:41mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=DPYJQSA-x50>

เนื้อหาในแผนการสอน :

เรียนรู้ประโยค (Sentences) กิริยาวลี (Phrasal verbs) และคำศัพท์ (Vocabulary)

ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการขอร้อง (Requests) การขออนุญาต (Asking for Permission) เพื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือการถามคำถาม (Asking Question) และการถาม-ตอบเส้นทาง (Asking for and Giving Directions) อย่างสุภาพ

เรียนการสร้างประโยคคำถาม ด้วย How long....., How long time ....., How much..... และ How many.....

How do you spell your name, please?
Could you tell me your plan?
How many days will you stay .....?
What is the best restaurant in this area?
What's the first thing to do in Nakhon Pathom?
Can you write down the name of delicious pomelo in Nakhon Chaisri, please?
Where is the bus terminal to BKK.?
How do I visit Wat Laungphor Sothorn?
When will the local market start?
Shall we try the boat trip along the Chao Phraya river?

แหล่งที่มาของบทเรียน (References):

- YouTube
- English Made Easy
  - Learn English with Emma [engVid]
  - Easy English

Unit 4. EDL-NFT 4. Asking for help

English at work gets you the help you need(5:45mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=AG2kYShBZl0>

เนื้อหาในแผนการสอน :

การขอความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงานด้วยประโยคที่แสดงความสุภาพตลอดจนคำพูดให้กำลังใจในการทำงานและการแสดงความขอบคุณจากใจจริง

Can you help me? (Could, Would)
I need to move this table. Can you help me, please?
Can you give me a hand for a minute?
Could you lend me a hand ?
I need to move this table. Would you mind helping me?
Can you help me out with this question?
Could you do me a favour ? (I owe you a favour., let me return the favour)
Can I ask you for a favour ?

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube - BBC Learning English

Unit 5. EDL-NFT 5. Offering Help

How to offer Help(4:03mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=MoMRiZr5Ybk>

English at work is here to help

https://www.youtube.com/watch?v=NzYxS_Xy0oM (03:45)

เนื้อหาในแผนการสอน :

การเสนอความช่วยเหลือด้วยประโยคที่แสดงความสุภาพ ตามกาลเทศะ และคำตอบรับ
ข้อเสนอ หรือการปฏิเสธกลับด้วยความสุภาพ

May I help you? Let me help.	Can I help you? What are you looking for?
What can I do for you?	Where are you going? Can I help you?
Is there anything I could help.	How many (items) do you want?
Can I give you a hand?	Would you let me help with your bag?
Give me a shout if you need anything.	Please let me know if you need any help.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube - Learn English with Rebecca [engVid]

- BBC Learning English

Unit 6. EDL-NFT 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)

How to apologise in English

[https://www.youtube.com/watch?v=MbD_Myis9i0\(8:47mins\)](https://www.youtube.com/watch?v=MbD_Myis9i0(8:47mins))

English Phrases to accept apologies and forgive someone

[https://www.youtube.com/watch?v=jrOj4ikSULM\(10:00 mins\)](https://www.youtube.com/watch?v=jrOj4ikSULM(10:00mins))

เนื้อหาในแผนการสอน :

ประโยคสนทนา และวลี (phrases) ที่แสดงความรู้สึกเสียใจ การขอโทษ และการยกโทษ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การขอโทษ ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

- ในสถานการณ์ที่เกิดความผิดพลาดโดยไม่ตั้งใจ
- ไม่ได้รับโทรศัพท์ในทันที ตอบกลับช้า หรือส่งข้อความกลับช้า
- การบอกข่าวร้าย หรือ เรื่องที่เกิดความผิดพลาดให้ทราบ
- การเข้าห้องประชุมช้า หรือมาทำงานสาย

ประโยคหรือวลีที่แสดงการยกโทษ ไม่ถือโกรธ และยอมรับคำขอโทษเมื่อได้รับการขอโทษ เช่น It doesn't matter, no problem, please don't mention it หรือ no worries.

Apologise face-to-face :	
When you make a mistake.	Formal Situations
I'm sorry., I'm really sorry. Or I'm terribly sorry.	Please accept my (sincerest) apologies for..... being late.
I apologise. Sorry about that.	Can you accept my apology? I'd like to apologise for my apology.
I'm sorry, I apologise. or Sorry, I'm late.	I want to say I'm sorry for my behaviour.

Accept apologies (forgive someone): https://www.youtube.com/watch?v=jrOj4ikSULM	
It's ok. No problem.	I accept that. (your apology)
Please don't mention it.	It doesn't matter.
No worries.	You couldn't help it.
I hear you.	Please don't let it happen again
I appreciate that. (your apology)	Anything can happen, don't worry.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

- YouTube - Eat Sleep Dream English
- Learn English with Let's Talk

Unit 7. EDL-NFT 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions

How to Give and Ask for Opinions (4:00mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=ms4BENrmvTY>

เนื้อหาในแผนการสอน :

เรียนรู้การแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจังด้วยการให้เหตุผลประกอบ และการสร้างประโยคคำถามที่ต้องการได้รับความคิดเห็น หรือความรู้สึกลอย่างจริงจัง

Asking for an Opinion:	
How was it?	Have you given some ideas to her?
How do you like it?	What's your take on that?
Did you like it?	What's your idea?
What are your thoughts?	How do you think?

Giving Opinions:	
I think you should not rush for anything...	If you ask me, ...
I think you need to consider all your options.	I believe (that)...
I feel (that)...	I'm not sure that..

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube - JenniferESL

Unit 8. EDL-NFT 8. Agreeing and Disagreeing

Agree and Disagree in English (3:00mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=vYg0bK4WZbY>

เนื้อหาในแผนการสอน :

การแสดงความคิดเห็น ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยในหลากหลายสถานการณ์ตามระดับที่แตกต่างกันของประโยค และวลี

Agreeing:	Disagreeing:
Exactly!!	May be.....
That's exactly how I feel.	I don't think so.
Absolutely.	I don't agree. I think.....
Definitely. I Think so too.	I'm afraid I disagree. Because.....
That's right.	I'm not so sure about that.
Yes, You're right. (You're correct)	Perhaps, I have different idea.
I could'n agree with you more.	I think opposite to your idea.
I guess so.	Is that what you think?

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube - Barney Barrett

A Fun Way to Learn 50 English Phrasal Verbs with Examples.
(bobthecanadian) : 7:56 mins. <https://www.youtube.com/watch?v=B0heWo1XGhc>

ฝรั่งสัมภาษณ์ฝรั่งที่อยู่ในประเทศไทย (8:25 mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=5NaGu41dyRY>

Talking about your Hometown in English (6:37 mins.)

<https://www.youtube.com/watch?v=xv7zmrRPHZs>: 23/11/2019.

What have you done lately? Present Perfect Tense (5:40mins.)

https://www.youtube.com/watch?v=i9GLEyf8_5I

SLIDES PICS. OF OCCUPATIONS.

https://drive.google.com/open?id=1uNGK4AANqP731kt_gRF_2dFyKRNHYYk-

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube - Learn English with Bob the Canadian

- HatchTag

- Easy English

- Rungsima Stienkit

การจัดประสบการณ์ทักษะ และความเข้าใจของผู้เรียน

- แนะนำตนเอง ผู้อื่น และตั้งคำถาม ตอบคำถามกับคู่สนทนา

- ประยุกต์ใช้คำศัพท์เพื่อตอบคำถามเรื่องราวในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับอาชีพและข้อมูลทั่วไป เรียนรู้การฟังเพื่อจดจำ (Memorized) คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

- ฟังการออกเสียง (Pronounced) คำสำคัญ (Key words) และถ้อยคำ (Phrases) ที่ต้องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

- สาธิตและสาธิตย้อนกลับ สถานการณ์การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
- ฝึกบทสนทนาในแต่ละสาขาอาชีพด้วยรูปแบบประโยคคำถาม/คำตอบซ้ำ ๆ ด้วยบัตรคำที่ครอบคลุม 6 อาชีพ
- เรียนรู้ร่วมกัน (peer) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน

วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
การทดสอบและการสังเกตพฤติกรรม	 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-Post-test) ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 ข้อ

ชุดการเรียนรู้ที่ 2: Learning 6 Occupations with Sights and Sounds (LOSS)

มีแผนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

Unit 1. English For Travel and Hotel

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพ การท่องเที่ยวและโรงแรมได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพการท่องเที่ยวและโรงแรมได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพการท่องเที่ยวและโรงแรมได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในตามสาขาอาชีพการท่องเที่ยวและโรงแรมได้
6. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Travel & Hotel :

- Checking in a guest(2:40mins.)

<https://www.youtube.com/watch?v=wyqfYJX23lg>

- Let' s Learn English at a Hotel : bobthecanadian (12:43mins.)

<https://www.youtube.com/watch?v=MYX7RVOF3Yc>

- Phrasal Verbs for TRAVEL: Staying at a Hotel (5:12mins)

(<https://www.youtube.com/watch?v=8vH5yTXvWpl>)

- Dialogue 1: Asking for Informations for Touring (1:54mins)

(<https://www.youtube.com/watch?v=YMOKggBWRks&t=160s>)

เนื้อหาในแผนการสอน :

เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพการท่องเที่ยวและโรงแรม จากการใช้การสังเกตเรื่องราวจากภาพ เสียง และรูปแบบของประโยค เรื่อง

- การจองห้องพัก และการเข้าพักในโรงแรม (checking in a quest) ตามสถานการณ์จริงในปัจจุบัน

- การแก้ปัญหาเมื่อเกิดความผิดพลาดด้านการจองห้องพัก (apologizing for booking errors)

- การแนะนำการบริการในแต่ละส่วนของโรงแรม และ ของใช้จำเป็นที่โรงแรมจัดเตรียมไว้ภายในห้องพัก (explaining hotel services and amenities)

- การสอบถามและจองโปรแกรมการท่องเที่ยว (Touring Informations)

All travel phrases you need :

Vocabulary	Phrase
reservation	pull up reservation no.
single room, double room, suite	book the room
booking	record of booking, booking system
deposit	paid a deposit

Vocabulary	Phrase
extra charge	feel free to.....
hotel amenities	fill out registration form
sightseeing tips	bring up

Verb	Meaning	Example
Take off	plane leaves the airport	The plane takes off .
Get in	plane arrives at the airport	Veha gets in at 9pm.
Check in	register at a hotel / airline's counter	Yod checks in at the airline's counter.
Check-out	leave/pay the hotel	Jim checked out yesterday.
set out	start a journey	Tae set out early to explore.
pick up	get someone from a place take them somewhere else.	Veha picks Jim up . (with his car)

Travel-Tourism Vocabulary:	
Travel	vacation, holiday, tour, tourists,
travel plan	details for vacation, programme, itinerary,
travel documents	passport, customs, ticket, boarding pass
transportation	bus, car, train, airplane (flight), boat (cruise), taxi, tuktuk
baggage	hand luggage, carry-no luggage
money	currency, exchange rate
sightseeing	tourist attraction, interesting point

Travel-Tourism Vocabulary:	
accommodations	hotel, bungalow, resort, guest house, lodge, room, homestay, self-catering
reservation, book	make booking
Check in	registration
key card	room key
Tourism:	
Touristic (adj.)	travel like a tourist
Eco-tourism	tourism intended to support conservation efforts and observe wildlife
Cultural-tourism	operation of holidays visiting a different the way of life (customs ,beliefs and arts)
Culinary/ food-tourism	operation of holidays to study different kinds of food
Religious-tourism	operation of holidays to study different religions
Medical-tourism	operation of holidays to study healthcare and fitness
Rural-tourism	operation of holidays to study the countryside
Package tour	a holidays organised by travel agent with transport, accommodation,
High(peak)/ mid/ low season	the most popular time of year when prices are highest

ฝึกการสนทนาด้วยคำถาม-คำตอบในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

Question	Answer
At the passport control.	
How long will you be staying?	For _____ (days, weeks, months, years)
And where will you be staying?	At the _____ hotel.
What's the purpose of your visit? or What are you doing here?	I'm here on business. I'm here on pleasure. (sightseeing)
Checking in at the hotel.	
Good _____, sir.	Hi! my name is _____ I have a reservation.
Question	Answer
Could you spell your name please?	-----.
Thank you. Yes, Mr. _____. Here's your room key.	Is there any _____ in the room? (hotel)
Is there an ATM in this hotel?	No, but there's a bank and ATM in the next building.
Oh! Can I have a wake up call, please?	Of course, what time?
At _____. What time is breakfast?	From 6:00 to 7:30 a.m. in the dining room on the first floor.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

- YouTube - Lingua TV.com
- Learn English with Bob the Canadian
- Neu English
- Boston English Centre

Unit 2. English For Taxi Driver

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพรถรับจ้างได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพรถรับจ้างได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพรถรับจ้าง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในตามสาขาอาชีพรถรับจ้างได้
6. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Take a Taxi Conversation : (3:08mins)

- In a Taxi : <https://www.youtube.com/watch?v=Uxjvbe8uvqM>

- SOUND 3. CALL A TAXI : https://drive.google.com/open?id=14qeTXL2QQvW4EnjNIU_G00TsL4uS0Wo9

- Take a Taxi(1:27mins.) : (<https://www.youtube.com/watch?v=z2n5k-h2Dd0>)

- 1 0 Get Phrasal Verbs (8 : 5 0 mins.) : <https://www.youtube.com/watch?v=N6f6gPG3p60>

เนื้อหาในแผนการสอน :

- บทสนทนาระหว่างพนักงานขับรถรับจ้าง (Taxi) กับผู้โดยสาร
- เรียนคำศัพท์ วลี และการออกเสียงที่แตกต่างระหว่างคนอเมริกันกับคนอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับรถรับจ้างและการใช้บริการรถรับจ้างโดยทั่วไป
- เรียนกริยาวลี (Verb+Preposition) จาก Verb “get” ที่ใช้มากในการใช้บริการรถรับจ้าง เช่น get in, get on, get off หรือ get down เป็นต้น

Nice to know about “Taxi”

Taxi	Cab or Taxi Cab is A car with a driver who you pay to take you somewhere.
Taxi Rank	Place where taxis wait for customers.
Grab taxi	A taxi which may be booked in advance via the Grab app. or can be hailed in the street.
Uber	A taxi operating via the Uber app.
Tuk tuk Taxi (or Sam lor)	A three-wheels motor taxi drive you around Bangkok and major province in Thailand.
<p>We can:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Call a taxi = Hail a taxi (or tuk tuk) - Get a taxi (or tuk tuk) - Take a taxi (or tuk tuk) - Book a taxi (or tuk tuk) - Arrange a taxi (or tuk tuk) 	
Vocabulary:	
Map	Roads navigating or Diagram of streets
Metre	A device that calculates fares
Fare	Money paid for the journey (trip)
Flat fee	Fixed price for the journey (trip)
Fine	Additional charge or penalty for damage
Passenger	The person travelling (not the driver)
Driver	The person who operates the vehicle

Seat belt	Strap to protect all occupants in the vehicle
------------------	---

Vocabulary:	
Boot (trunk)	Storage area in the back of the vehicle
Petrol or Diesel	Fuel (or petrol) for the vehicle
Destination	The place the passenger wants to go
Pick up point	Where the passenger should be picked up from.
Toll	A charge for using a road or bridge
Motor way	The fast road
Express way	The fastest road
Cash	Money in notes(banks) or coins
Card	Credit or Debit card

Go on a journey or Take a trip

Passenger :	Are you available? Are you waiting for someone? Are you free?
	How many people can you take?
	Do you have room for 5 people?
	Can I book a taxi for 3 pm. please?
	Can we go via the airport?
	We have luggage, will that be ok?
	Could you just wait here for a few moments?
	How long will it take to the train station?

	Would you mind if we go via the cash point (ATM)?
--	---

Taxi driver: (Chauffeur)	Where do you want to go? Where are you going?
	Where can I take you?
	What's your destination?
	Do you have an address?
	Do you know the name of the road?
	Can you direct me? or Could you give me direction?
	Could you say that slowly for me?
	I didn't hear you, please speak up.
	Let me take your case/bag/luggage.
	I know the best route. or I know where that is.
	That will take ..... at this time of day.
	We could use the motorway if you are happy to pay the toll.
	Do you want me to pick you up afterwards (later on)?
	Take my card and call me when you are ready to be picked up.
	Please hurry up, I can't wait for long.
	Could you put on /(or wear) your seatbelt please.
	I am sorry, I am not available.
	I am about to clock off.
	I am done for the day/night.

Directing :	Can you take me to .....?
	I would like to go to....., please.
	It just up here on the left.
	Take the next right.
	We live at the end/beginning of the road.
	Just here is fine. Please stop the car, let me get off the car.
	Drop me off here. Let me out here please.
	I'm in a hurry/ rush.
	You can keep the metre running.
	You need to turn around.
	It's the 1st exit off the roundabout.
	It's passed the next set of traffic lights.
Traffic :	There is a lot of traffic at the moment.
	It would be faster for you to walk from here.
	There is a traffic jam.
	It's rush hour.
	We are coming in to rush hour.
	Let me try a different route.
	I think there has been an accident.
	A vehicle has broken down.
	The car cannot go.
	There are roadworks going on at the moment.

End of Journey :	How much is it to....?
(Talk about Fares)	How much was that?
	Do you have change?
	Do you take card?
	Keep the change.
	Don't worry about the change.
	Thank you very much.
(Taxi driver) :	That's 250 Baht please.
(Chauffeur)	Do you have anything smaller?
	I'm afraid I don't have any change.
	I'm sorry for all the small change.
	Just be careful when you open the door.
	It will be safer if you exit on the right/left.
	Do you have everything?
	Don't forget your bag.
	You're welcome. Have a nice day.
	Enjoy your trip. Hope to see you again.
	Here is my (name)card in case you need me in the future.
	Make sure that you don't leave anything on the seat.

Additional Talk:	How are you today?
(Small Talk)	Are you going anywhere nice?
	Have you been working in Thailand for long?
	Are you working on Saturday?
	Have you had a good time so far?
	What do you think of the weather today?
	Are you local?
Taxi driver:	Let me know if it's too hot / too cold.
(Chauffeur)	Do you mind if I put the radio on?
Passenger:	Could you turn the music down?
	Could you close your window?
	Do you mind turning the air-condition down/up?

Clip: Sound 3. CALL A TAXI :

https://drive.google.com/open?id=14qeTXL2QQvW4EnjNIU_G00TsL4uS0Wo9

Conversation between Taxi and Passenger:	
Taxi:	Hello. Where do you want to go?
Passenger:	To Ratchaprasong road please.
Taxi:	Where can I drop your off?
Passenger:	You may get off at Siam Paragon please.
Taxi:	Do you want to take the highway? (express way or toll way)
Passenger:	Yes, please. How much is the fee for highway?

Conversation between Taxi and Passenger:	
Taxi:	50 baht please.
Passenger:	Okay. Here's the money for highway.
Taxi:	Thank you.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

- YouTube - Mark Kulek
- English Like A Native
- English Lessons with Adam - Learn English[engVid]

Unit 3. English For Farming

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพการเกษตรได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพการเกษตรได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพการเกษตรได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในตามสาขาอาชีพการเกษตรได้
5. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Farming

- มหาลัยวัวชน (English Version)(5:24mins.)

<https://www.youtube.com/watch?v=vwOOqlow6dM>

- Farm Vocabulary(2:52mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=RR39FVjAjNw>)

- Learn English on the Farm with bobthecanadian:(6:25mins)

(<https://www.youtube.com/watch?v=KqcdS8Hfzg0>)

34

- Learn English on the Flowers Farm bobthecanadian (7:14mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=pDbSIZWOUsU>

- Visiting Adams Organic Farm in Thailand (5:23mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=Hocsl9-POyo>

- SOUND 2 . FARMER :

<https://drive.google.com/open?id=1znjIKro2NDHlrx>

cyExxleKtgTYNjrrVL

เนื้อหาในแผนการสอน :

- เรียนคำศัพท์ในประโยคจากเพลง
- เรียนคำศัพท์ภาษาการเกษตรที่พบบ่อย
- ฟังการบรรยายเรื่องราวในฟาร์มของBob the Canadian เรียนรู้คำศัพท์ (words) และวลี (phrases)
- เรียนรู้เรื่องราวฟาร์มผักปลอดสารในประเทศไทย
- บทสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่ในฟาร์ม

Nice to know in a farm

APPLIANCE	ANIMALS	FRUITS	FLOWERS	VEGETABLES
farm land	fish farm	grains	jasmine	garlic
barn	mussels	Orchard = สวนผลไม้	Gardenia = พุดซ้อน	cabbage
tractor	poultry	organic	Amaranth = บานไม่รู้โรย	rice
crop	cow, cattle	jujube	chrysanthemum = เบญจมาศ	lettuce

Conversation : Farming
(https://www.youtube.com/watch?v=nVEYM6NEk10) 6/9/2019)
A. Are you a farmer?
B. Yes, I am.
A. Me too.
B. What kind of crops do you grow?
A. I grow corn. What crops do you grow?
B. I grow rice and potato.
A. How many rai(acre) of land do you have?
B. My farm is 200 rai.
A. Wow, that is a big farm. It takes a lot of work.
B. I have 50 rai of corn. Corn is a good crop to grow. It has worked well for me.
A. What kind of tractor do you have?
B. I have a Komatsu tractor.
A. That is a good tractor.
B. Will you be harvesting soon?
A. No. I won't harvest until September.
B. Me neither.
A. Last year our crops froze.
B. That's terrible!

Conversation : Farming
A. It was terrible.
B. Did you cover the plants up? = cover...up
A. Last year we didn't but this year we did.
B. That is smart thinking.
A. From now on, I will always cover my crops so that they do not freeze.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

- YouTube : - PARAHUT MUSIC CHANNEL
 - YoYo TV - English
 - Learn English with Bob the Canadian
 - Christopher Schultz

Unit 4. English For Trading

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพค้าขายได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพค้าขายได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพอาชีพค้าขายได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในอาชีพอาชีพค้าขายได้
6. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Trading

- Going shopping in English(13:35mins):

https://www.youtube.com/watch?v=5otanR_Jg2M

- Basic English Phrases for the Supermarket (or Grocery store) :4:17mins.

(<https://www.youtube.com/watch?v=M0fUO7Hwn5I>)

- Clip_Eng. Unit 4 no.21 : 1:00 mins.

- The Market 00:19mins (<https://www.youtube.com/watch?v=N6qhvelOLuc>)

- SOUND 1 TRADE :

<https://drive.google.com/open?id=1T9DgiTK4yS9LpiD4YwAXWhnKVTZRYmSK>

- Fruits and Vegetables at the supermarket.(2:51mins)

(<https://www.youtube.com/watch?v=ApWof3Ezn0g>)

เนื้อหาในแผนการสอน :

1. เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการซื้อของ (shopping) จากการฟัง การสังเกต เรื่องราวจากภาพ เสียง และรูปแบบของประโยค ที่เกี่ยวกับราคา การลดราคา การมองหาซื้อของตามต้องการ การคืน หรือ เปลี่ยนสินค้า
2. ฝึกทักษะการพูดออกเสียงคำศัพท์ และวลีที่เกี่ยวกับสินค้า (Goods) หรือชนิดของสินค้า(Type of Products) ในร้าน (Store or Supermarket) ได้อย่างถูกต้องชัดเจนจากบทสนทนา
3. สนทนาซ้ำ ๆ อ่านออกเสียงคำศัพท์ และหาคำ หรือ เขียนคำที่หายไปในอนุประโยค (phrases) หรือ ประโยค (sentences)

Nice to know in the Supermarket or Market

Dairy section:	Produce section	Frozen section	Bakery	Deli:	Ethnic foods:
----------------	-----------------	----------------	--------	-------	---------------

Milk , Yogurt, Butter, Cheese mango juice, tomato juice, soya drink,	Fresh fruits, Flowers and Vegetables	Frozen food, Ice cream, Pre-prepared food	Bread, Muffin, Cakes, cookies, pies	Cooked meat Sliced meat and cheese for sandwiches: Some salads	International food items
--	--	--	---	---	-----------------------------

Food in different types of packaging:			
A can of soup	A bottle of wine	A carton of milk	A jar of jam
A package of pasta	A box of cereal	A loaf of bread	A bunch of bananas

Vocabulary:

supermarket	self-service shop selling foods and household goods
plaza	market place or shopping centre
store	outlet
grocery	shop
fresh market	ตลาดสด
weekend market	ตลาดนัด
merchandise	goods to be bought and sold
shopper	คนซื้อ
street vendors	สินค้าขายบนรถเข็น
cooked food	อาหารสำเร็จรูปพร้อมกิน
street food	อาหารข้างทาง
market stalls	แผงลอย
wholesale market	ตลาดขายส่ง
street side restaurant	ร้านอาหารข้างทาง
fresh seafood	อาหารทะเลสด
currency	สกุลเงิน
exchange rate	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา
local product	ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

Shopping at the Grocery Store: 5:48mins.

(<https://www.youtube.com/watch?v=GlNbZAGZC2M>)

Customer:	Hello!
Staff:	Hello! Can I help you?
Customer:	Yes, please. I would like to have a loaf of white bread a dozen, eggs and milk.
Staff:	Sure, how much milk would you like?
Customer:	I'd like 2 cartons of milk.
Staff:	OK. Anything else?
Customer:	Yes, a small bag of flour and a bottle of oil.
Staff:	What kind of oil would you like?
Customer:	A small bottle of olive oil, please.
Staff:	Here you are. Will that be all?
Customer:	Yes, that's all. How much is it?
Staff:	That's \$23.
Customer:	Here you are.
Staff:	And here is your receipt.
Customer:	Could you please give me a bag.
Staff:	Yes, of course.
Customer:	Here it is. Have a nice day.
Staff:	Thank you. Good bye.

Customer: Good bye!

40

A male customer comes in.

Customer: Hi!

Staff: Hi. What can I do for you?

Customer: I would like a bunch of bananas and a kilo of red apples.

Staff: I'm afraid we only have green apple left. Is that alright?

Customer: Yes. That will be fine.

Staff: Anything else?

Customer: Yes. Have you got any olives
--

Staff: Yes, we have both green and black olives. Which do you prefer?

Customer: I would like a jar of green olives.

Staff: Here you are.

Customer: How much does it cost?

Staff: It's \$10 and 75 cents.

Customer: Here you are.

Staff: And here is your change and receipt.

Customer: Thank you. See you soon.

Staff: Thanks for coming. Bye.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube : - Oxford Online English

- Expresso English

- Oxford Dictionary

- ESL Conversation

Unit 5. English For Beauty Salon

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพเสริมสวยได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพเสริมสวยได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพเสริมสวย
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในอาชีพเสริมสวยได้
6. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Beauty Salon

- How to get a hair cut in English : Conversation (11:39mins.)
<https://www.youtube.com/watch?v=dQCDq14OOqs>
- Going to the Hairdressers(Time_00:35-09:35)
<https://www.youtube.com/watch?v=UEMr1RCW3bg>
- Hair appointment : Animated English Lesson (4:28mins)
<https://www.youtube.com/watch?v=avh5ts-kWQQ>
- Nails Section: <https://www.youtube.com/watch?v=-YQn9Zca1bk> (10:00mins)

เนื้อหาในแผนการสอน :

1. เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับร้านเสริมสวยจากการฟัง การสังเกตเรื่องราวจากภาพ เสียง และรูปแบบของประโยค
2. ฝึกทักษะการพูดออกเสียงได้อย่างถูกต้องชัดเจนอย่างสุภาพ บทสนทนาการนัดหมายร้านเสริมสวยทางโทรศัพท์
3. สนทนาซ้ำ ๆ อ่าน ออกเสียงคำศัพท์ และหาคำ หรือเขียนคำที่หายไปในอนุประโยค (phrases) หรือ ประโยค (sentences)

Nice to know about Beauty Salon :

<u>Going to the Hairdressers</u>	
hair salon : hairdresser / hairstylist	barber shop : barber
<p>I would like to get (have) a cut.</p> <ul style="list-style-type: none"> - a wash and cut - a wash, cut and dry - a trim (a little cut) - a perm (permanent) 	
<p>I'd like to get (have) my hair_</p> <ul style="list-style-type: none"> - cut. - curled. - straightened. - streaked. (ทำสีผสม) - coloured. - dyed. - layered. - st 	

Accessories	Products	Styles	Problems
comb	hair cut	an updo = เก้าผม	dandruff = รังแค
razor, scissors	wash (or shampoo)	braid(s)= ถักเปีย	split ends = แตกปลาย
hair clip, hair trimmer	wash (or shampoo) and cut	pigtails = ผูกแกว	oily = มัน
clippers	dyed, coloured	a ponytail = ผูกหางม้า	dry = แห้ง

Accessories	Products	Styles	Problems
curling iron	perm	dreads = ม้วนผมเป็นช่อๆ	flat = ลีบ
graces	streak= แบ่งช่อ	shaved head = โกนผม	volume = ลอน
hairdryer, blowdryer	wash (or shampoo), cut and dry	a bun = เก๋้ามวย	curly-haired
straighteners	bleached	ringlets = ช่อผมเป็น ม้วนๆ	
stylist	layer	hair extensions = ต่อผม	
hair spray, gel	straighten	bangs = ผมหน้าม้า	
charges/prices	curl, wavy hair	part = แสกผม	
manicurist, Nail technician	manicure, pedicure nail polish	ends = ปลายผม	

<u>Nails Section:</u>	
https://www.youtube.com/watch?v=-YQn9Zca1bk : 10:00 (21/9/2019)	
Manicurist:	Hi! How are you?
Customer:	I'm good.
Manicurist:	A. How may I help you? (or Do you like fake nail, manicure or pedicure?)
Customer:	A. May I have a pedicure? (or A pedicure with pink nail polish please.)
Manicurist:	Follow me please, to the pedicure chair. Can you pick your colour please?
Customer:	Yes, of course!

At the pedicure chair.	
Customer:	I'd like to cut down my nails, please.
Nail technician:	How long do you like?
Customer:	Short nails.
Nail technician:	Anything else?
Customer:	Make it thin and look natural.
Nail technician:	Relax your hand.
Customer:	I'd like a new polish color for my nails too.
Nail technician:	First, I have to remove the old nail polish , then I will cut your nails and apply new nail polish . Don't move your hand, please
Customer:	Ok. I'll keep my hand still .
Nail technician:	Oh, your hand is shaking too much.
Customer:	Sorry, I will try.
Nail technician:	What's the problem?
Customer:	Be gentle, please. You are too rough.
Nail technician:	I'm very sorry. I'll be more careful. Now, wash your hands please.
Customer:	Where is the washroom?
Nail technician:	It's on the left.
Customer:	Is it done? I must go now.
Nail technician:	It's not totally dried but you can go if you want.
Customer:	What's the total?
Nail technician:	400 Bath, please.
Customer:	Here you are. Keep the change.
Nail technician:	Thank you and see you again.

To Have Nails Painted	
Customer:	May I have a manicure?
Manicurist:	What do you need to have done?
Customer:	I would like to have my nails painted.
Manicurist:	Would you like fake nails or natural nails?
Customer:	Natural nails please.
Manicurist:	Pick a color please.
Customer:	This one please.
Manicurist:	I think this colour suits you better.
Customer:	Do you think so? How long does it take?
Manicurist:	It's been an hour.
Customer:	How much is the charge?
Manicurist:	250 Baht, please.
Customer:	Here you are. Keep your change.
Manicurist:	Thank you very much. See you next time.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

YouTube : - Mad English TV	- Learn English with Emma [engVid]
- Animate English	- ABC English

Unit 6. English For Massage

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ด้านอาชีพการนวดแผนไทยได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพการนวดแผนไทยได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองด้านอาชีพการนวดแผนไทยได้
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในอาชีพการนวดแผนไทยได้
6. เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

สื่อ : Massage

- Body parts Vocabulary: 4:18mins.

<https://www.youtube.com/watch?v=jkMtgLBtoFI>

- Thai Massage Experience : 3:08mins.

https://www.youtube.com/watch?v=f5pCH_NliAw

- Phrase and Vocabulary: Massage Parlour:7:11mins.

<https://www.youtube.com/watch?v=epFeiuTsDDk>

- muscle pain(28:50mins)

<https://www.youtube.com/watch?v=roo3Jq8-ZNk>

เนื้อหาในแผนการสอน :

1. เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ประโยคสนทนาที่พูดถึงการนวดแผนไทย ฟัง สังเกตเรื่องราวจากภาพ เสียง และรูปแบบของประโยค
2. ฝึกทักษะการพูดออกเสียงอาการที่ลูกค้าต้องการให้บริการนวด และอุปกรณ์ในการนวดได้ถูกต้องชัดเจน
3. สนทนาซ้ำ ๆ อ่าน ออกเสียงคำศัพท์ และหาคำ หรือ เขียนคำที่หายไปในอนุประโยค (phrases) หรือ ประโยค (sentences)

Phrase and Vocabulary:

Vocabulary	
stiff neck = เกร็งคอ	massage stick = ไม้กดจุด
cramp = ตะคริว	blanket = ผ้าห่ม
swollen = บวม	balm oil = น้ำมันหม่อง
broken leg = ขาหัก	towel = ผ้าเช็ดตัว
sprained wrist = ข้อมือเคล็ด	slippers = รองเท้าแตะ
sprained ankle = ข้อเท้าเคล็ด	bolster pillow = หมอนข้าง
dislocated shoulder = ไหล่หลุด	mat = เสื่อ
cut = บาดแผล	bed = เตียง
talcum powder = แป้งฝุ่น	mattress = ฟูก
herbal ball = ลูกประคบ	massage table/ bed = เตียงนวด
candle = เทียนไข	stool = เก้าอี้ไม่มีพนัก
incense = ธูป	oil massage = นวดน้ำมัน
music = เสียงเพลง	facial massage = นวดหน้า
stone = หิน	reflexology = การนวดกดจุดสะท้อน
soap = สบู่	aromatherapy = สุนทรบำบัด
therapeutic body massage = นวด กายภาพบำบัด	reflex points = จุดสะท้อน

<u>Questions:</u>
1.How are you feeling?
2.Are you feeling any better?
3.Do you feel any pain anywhere?
4.Where do you feel any tension?
5.Would you like me to massage harder or softer?
What type of massage do you like? Thai massage, Oil massage, Foot massage (or Neck, Shoulder, Arms, Legs)
How many hours will you take?
One or two hours?
How do you like the masseuse to treat you? (Softly, Strongly, Gentle or Medium pressure)
Does anything hurt today?
What brings you in for a massage today?
<u>Phrases:</u>
1.Please take off your shoes.
2.Please sit down on the chair.
3.Put your feet on the stool.
4.Roll up your trousers above your knees.
5.Roll up your sleeves above the elbows.

Nice to know about massage

Equipment	Products	Styles/Techniques	Problems
the masseuse	variety of massage	body scrub improve blood circulation	stress=tension stress out
massage table or mat for Thai massage	facial massage, body massage, foot massage	lessen the tension	aching all over muscle tension
pillows	hot stone massage, oil massage	put oil on hands, feet, body	headache
towels	Swedish massage	rub <u>the oil</u> in applying the lubricant	tickling sensation
lotion, oil, creme	body wrap to release of body toxins	compress and release	body scrub improve blood circulation
wooden trigger point or thai acupressure	deep tissue massage to activate blood circulation	upward, downward	relieve the stress
herbal treatment	neck and shoulders	fingers, thumb palm hand	way to relieve stress
	lower leg massage	clamp	neck pain

Conversations: At the Massage Shop	
Masseuse:	Hello! my name is Nam Whan. May I have your name please?
Client:	Hi! I'm Lorry.
Masseuse:	Welcome Lorry, how are you today? or - how do you feel today? or - what brings you in for a massage today? or - does anything hurt today?
Client:	I have a little bit of pain and a bit of tension. or - I have really bad shoulders, my lower back hurts, I feel tightness up all in.
Masseuse:	Lorry, show me where exactly you feel that pain.
Client:	Right here, around the neck, this bone and my lower back.
Masseuse:	Let me know if my massage is not quite right for you, okay?
Client:	I would like to have a full body relaxation massage, please.
Masseuse:	Is there any area where you don't want to have a massage?
Client:	Not really, I need a tension to leave my body and feel at ease.
Masseuse:	Ok. I will massage the back of the legs, the feet, the front of the legs, the hands, the arms, the stomach if you wish, the neck and shoulders, upper chest and scalp to finish the treatment.
Client:	That sounds good. How long will it take?
Masseuse:	Totally about 2 hours. Will it be Ok. for you?
Client:	Fantastic!
Masseuse:	Please change your clothes in the bathroom and go to the bed. I'll be waiting for you there.

แหล่งที่มาของบทเรียน (References) :

- YouTube : - Easy English
 - tuja wellness
 - Chris คริส

การจัดประสบการณ์ทักษะ และความเข้าใจของผู้เรียน

- แนะนำตนเอง ผู้อื่น และตั้งคำถาม ตอบคำถามกับคู่สนทนา
- ประยุกต์ใช้คำศัพท์เพื่อตอบคำถามเรื่องราวในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับอาชีพและข้อมูลทั่วไป เรียนรู้การฟังเพื่อสร้างความคุ้นเคย (Familiarized) คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
- ฟังการออกเสียง (Pronounced) คำสำคัญ (Key words) และถ้อยคำ (Phrases) ที่ต้องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
- สาธิตและสาธิตย้อนกลับ สถานการณ์การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
- ฝึกบทสนทนาในแต่ละสาขาอาชีพด้วยรูปแบบประโยคคำถาม/คำตอบซ้ำ ๆ ด้วยบัตรคำที่ครอบคลุม 6 อาชีพ
- เรียนรู้ร่วมกัน (peer) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียน

วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
การทดสอบและการสังเกตพฤติกรรม	แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-Post-test) ภาษาอังกฤษที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน จำนวน 10 ข้อ

5. การประเมินผลโปรแกรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	รายละเอียดกิจกรรม	เทคนิค/สื่อการสอน	ทักษะที่ส่งเสริม
1. วัดผลการเรียนรู้ก่อนและหลังที่ผู้เรียนได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้	1. ผู้เรียนกรอกแบบประเมินผลโปรแกรมการเรียนรู้และนำเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โปรแกรมการเรียนรู้	- แบบประเมินผลโปรแกรมการเรียนรู้ - บัตรคำ ภาพคำ (Flash card, picture card) - กรณีศึกษา (Case study) บทบาทสมมติ (Role play)	ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. ให้ผู้เรียนประเมินคุณภาพการจัดโปรแกรมการเรียนรู้	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้	- สถานการณ์จำลอง (Simulation) - แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้ (Pre/Post-Test)	ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน
3. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดโปรแกรม	3. สรุปผลคะแนนและประกาศผลทดสอบพร้อมมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้เรียน		ทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

6. ภาคผนวก

- 6.1. ใบงานที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้
- 6.2. รายชื่อหนังสือเสริมความรู้ เว็บไซต์แหล่งเรียนรู้และแอปพลิเคชันเสริมการเรียนรู้
- 6.3. ตัวอย่างกิจกรรมคั่น
- 6.4. ตัวอย่างผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้
- 6.5. ภาพแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้

ที่ อว 8606/ 3390

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
22 ถนนบรมราชชนนี ตลิ่งชัน
กรุงเทพฯ 10170

22 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน.

เรียน

ด้วย นางสาวรังษิมา เสถียรกิจ นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาตลอด
ชีวิตและการพัฒนามนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้สร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.” และมีความ
ประสงค์จะขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน. เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดให้ความ
อนุเคราะห์แก่นักศึกษา เพื่อนักศึกษาจะได้นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือการวิจัยให้มี
ความเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต นิรติไคย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบริหาร
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ตลิ่งชัน

โทรศัพท์ 0-2849-7502

โทรสาร 0-2849-7503

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

ชื่อ-สกุล	ความเชี่ยวชาญ/ตำแหน่ง
1. ดร.วีระกุล อรัญยะนาค	การบริหารโครงการด้านการจัดการศึกษา หัวหน้าผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร.พรรณภัทร ปลั่งศรีเจริญสุข	การศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร.สรภัส น้าสมบุรณ์	วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา สังคมศาสตร์ อาจารย์ประจำภาควิชา หลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ดร.อรอุษา ปุณยบุรณะ	การบริหารการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร.ร. ประถมนาสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. ผศ.ดร.สุนิตา ไชยิตชัยวัฒน์	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดค่าย สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง“รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน.(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)”

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงใน ตอนที่ 1-5 ดังที่ปรากฏในแบบสอบถาม โดยขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC) ดังนี้

ให้คะแนน +1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อ ที่	ข้อคำถาม ในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	0	-1	
ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป					
1	เพศ				
2	อายุ				
3	วุฒิการศึกษาสูงสุด				
4	ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษในรอบปีที่ผ่านมา				
5	ประสบการณ์ในการทำงานกศน.				
6	ความรับผิดชอบหลักในงานกศน.ของท่าน				
ตอนที่ 2. สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.					
1	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน				
2	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพูดคุยโดยทั่วไป				
3	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills)				

ข้อ ที่	ข้อความถาม ในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	0	-1	
4	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills)				
5	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills)				
6	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills)				
7	ภาระงานการสอนวิชาภาษาอังกฤษ				
8	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน				
9	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ				
10	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต				
ตอนที่ 3. ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.					
1	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป				
2	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อฟัง พูด อ่าน และเขียน				
3	ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ 3.1. ด้านการฟัง (Listening skills) 3.2. ด้านการพูด (Speaking skills) 3.3. ด้านการอ่าน (Reading skills) 3.4. ด้านการเขียน (Writing skills)				
4	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครูกศน.				
5	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครูกศน.				
6	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต				
7	โอกาสในการพัฒนาด้านอาชีพของผู้เรียนด้วยภาษาอังกฤษ				
8	คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ คำขาย เกษตร รถรับจ้างท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย				
9	การฝึกออกเสียงคำศัพท์				
10	การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ				
11	การพูดขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ				

ข้อ ที่	ข้อคำถาม ในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	0	-1	
12	การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ				
13	การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง				
14	การอ่านและเล่าเรื่องสถานที่สำคัญในท้องถิ่น				
15	การฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น				
16	การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ				
17	การกล่าวคำอำลา				
18	การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้				
19	การสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมั่นใจเพื่อการพัฒนาตนเอง				
20	ประเภทของการเรียนรู้ที่ต้องการ 20.1. เรียนแบบชั้นเรียน 20.2. เรียนแบบพบกลุ่ม 20.3. เรียนด้วยตนเอง				
21	ท่านต้องการผู้สอนที่มีลักษณะ 21.1. สร้างแรงบันดาลใจ เป็นมิตรเข้าใจ และ ยอมรับผู้อื่น 21.2. มีความรู้ความสามารถ อดทน อดกลั้น อบอุ่น ไว้วางใจได้ 21.3. ถ่ายทอดเก่ง บูรณาการการเรียนรู้เข้า กับวิถีชีวิต 21.4. เห็นถึงความสอดคล้องของปัญหาความ ต้องการ และความถนัดของผู้เรียน 21.5. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟัง ให้เกียรติ 21.6. เน้นการฝึกทักษะ และการปฏิบัติ 21.7. ประยุกต์ความรู้เพื่อ ใช้แก้ปัญหาในสถาน การณ์จริง				
22	ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ท่านต้องการ 22.1. ครูชาวไทย 22.2 ครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา				
23	การประเมินผลการเรียนรู้				
ตอนที่ 4. การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน.					
1	กิจกรรม English bootcamp ช่วยส่งเสริมการ เรียนรู้ ด้านภาษาอังกฤษ				

ข้อ ที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	0	-1	
2	การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยตนเอง 2.1.การฟัง 2.2.การพูด 2.3.การอ่าน 2.4.การเขียน				
3	การเข้ารับการอบรม และฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่				
4	ความมั่นใจด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ				
5	วิธีการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ 5.1. เรียนรู้ด้วยตนเอง 5.2. จากสื่อ On line รูปแบบต่างๆ 5.3. จากการฝึกปฏิบัติ 5.4. จากการศึกษาอบรม 5.5. จากกิจกรรม ในชั้นเรียน 5.6. จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม 5.7. จากการลงพื้นที่				
6	การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะๆ ทำให้ได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น				
7	การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ(Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้				
8	กิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรม บทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนา ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น				
9	บรรยากาศการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้				
10	การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง				
11	ควรมีแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ				
12	การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่				
ตอนที่ 5. ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.					
1	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร				
2	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening)				

ข้อ ที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	0	-1	
3	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking)				
4	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading)				
5	การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing)				
6	การใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary and Grammar)				
7	การใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน				
8	โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน				
9	ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน.....

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

2. ผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครู กศน.

ชื่อ-สกุล	ความเชี่ยวชาญ
1. ศ.พล.ต.ต.ดร.เกียรติพงษ์ มีเพียร	บริหารการศึกษา, แนวทางการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา, เทคโนโลยี สารสนเทศ
2. ผศ.ดร.เวหา เกษมสุข	การศึกษาตลอดชีวิต, การส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายในชุมชน, สุขภาพชุมชน, การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
3. ผศ.ดร.ปัทมรัศมี นาคนิษฐนนต์	English for Academic Purposes, Teaching and Learning Material Development Adult Teaching and Learning Methodology
4. ดร.มธุวีริญจ์ เทพกิจ	ทฤษฎีการสอนสมัยใหม่ ศาสตร์และศิลป์ในการสอนผู้ใหญ่ การพัฒนายุทธศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศสุขภาพ การ บริหารความเสี่ยง (Communications & Technology facilities and management eHealth and National Health Indicators)
5. คุณ ละออง ภู่กลาง	การสอนภาษาอังกฤษ การศึกษานอกระบบ ศึกษานิเทศก์ สำนักงาน กศน. จังหวัด ตรัง

เรียนผู้เชี่ยวชาญที่เคารพอย่างสูง

ตามที่ดิฉัน นางสาวรัชฌิมา เสถียรกิจ รหัส 59251906 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ ม.ศิลปากร ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)

ในการนี้ดิฉันใคร่ขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC) และให้ข้อเสนอแนะปรับแนวคำถามของเครื่องมือวิจัยและกรุณาให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินโดย

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

นางสาวรัชฌิมา เสถียรกิจ

เบอร์โทรศัพท์ 081-8149658

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครู กศน. 2) สร้างและพัฒนารูปแบบ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน.ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ 3) ศึกษาและทดลองรูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนสำหรับครู กศน.ตามสาขาอาชีพ ด้าน ค้าขาย การเกษตร บริการรถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และนวดแผนไทย จากการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชน และ 4) ศึกษาผลของรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน

ซึ่งในการศึกษาระยะนี้เป็นระยะการสร้างและพัฒนารูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับครู กศน.ที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนในชุมชนเพื่อเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากการศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.จากเอกสารและแบบสอบถามในระยะแรกและนำมาสู่การ **จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.** ในครั้งนี้ ในการจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การเลือกความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบสอบถามที่อยู่ในระดับ 2.5 ขึ้นไป ประกอบด้วย

ด้านวัตถุประสงค์การสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อฟัง พูด อ่าน และเขียน และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมั่นใจ

ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ ทักษะด้านการพูด (Speaking skills) ทักษะด้านการอ่าน (Reading skills) ทักษะด้านการฟัง (Listening skills) และทักษะด้านการเขียน (Writing skills)

ด้านโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครู กศน. และโอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครู กศน.

ด้านเนื้อหา ได้แก่ พูดขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ การกล่าวคาอานา คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ค้าขาย เกษตร รถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย ภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือการฝึกออกเสียงคำศัพท์ การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง การฟัง พูด อ่าน และ เขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่ การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และการฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น

ด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อบุคคล

ด้านประเภทการเรียนรู้ ได้แก่ เรียนแบบพบกลุ่ม เรียนแบบชั้นเรียน และเรียนด้วยตนเอง

ด้านลักษณะผู้สอน ได้แก่ ประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟังให้เกียรติ เน้นการฝึกทักษะและการปฏิบัติ ถ่ายทอดแก่ บูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต เห็นถึงความสอดคล้องของ ปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ อดทน อดกลั้น อบอุ่น ไว้วางใจได้ สร้างแรงบันดาลใจ เป็นมิตรเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น และ มีการประเมินผลการเรียนรู้) ในการนี้ดิฉันใคร่ขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC) และให้ข้อเสนอแนะปรับแนวคำถามของเครื่องมือวิจัยและกรรณ

ให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินโดย โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องว่างตามความเห็นของท่านเกี่ยวกับลักษณะข้อคำถาม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้บรรยากาศ สื่อ การประเมินผลวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC)

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านอาชีพสำหรับครูคน.

ส่วนที่ 2 : Pre-Post Test ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้าน อาชีพสำหรับครูคน. ใน Package ภาพรวม ที่ชื่อว่า : LOVE for LSRW (Learning Occupations' Vocabulary Ease in English for Listening, Speaking, Reading and Writing) แบ่งเป็น 5 หน่วยย่อย (Units) โดยมีแบบทดสอบตามเนื้อหาในแต่ละหน่วย จำนวน 10 ข้อเท่าๆกัน

ชุด: LOVE for LSRW (Learning Occupations' Vocabulary Ease in English for Listening, Speaking, Reading and Writing)

Explanation: Circle the correct answer A,B,C or D

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กคน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการพิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อชุด	Love in LSRW: (Learning Occupations' Vocabulary Ease in English for Listening, Speaking, Reading and Writing)				
วัตถุประสงค์	เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ (Knowledge), ชอบและสนุกกับการเรียนภาษาอังกฤษ (Attitude), ฝึกการตั้งคำถามและตอบคำถาม ด้วยรูปแบบของประโยคและการ ออกเสียงอย่างถูกต้อง และสามารถ สร้างประโยคที่นำไปใช้แก้ปัญหาการสื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ (practice & skills)				

บรรยากาศ	การเรียนรู้ที่สร้าง ความสุข สนุกสนาน จาก การฝึกฝนร่วมกันแบบสบายๆ ไม่เครียด			
เนื้อหา	เตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยการฟังและฝึกพูด ตามประโยคภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในรูปแบบ: -ประโยคบอกเล่า (Affirmative Sentence) -ประโยคปฏิเสธ (Negative Sentence) และ -ประโยคคำถาม (Interrogative Sentence or Question Sentence)			
สื่อ	<u>YouTube:</u> <u>ฟังภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษได้ทุกวัน</u> https://www.youtube.com/watch?v=-IS53K0q2-VA <u>Click(by Mahidol)</u> <u>-Question & Answer Formats Can, Would you, Should</u> https://www.youtube.com/watch?v=ZpgcP-w_VMVY&t=333s <u>-เรียนคำถามเพื่อรู้คำตอบ(บอกเล่าและปฏิเสธ)</u> https://www.youtube.com/watch?v=4Pd_j_1s-UK_8			
กิจกรรม	ผู้เรียนได้รับการฝึก ความรู้ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนจาก กิจกรรมกลุ่ม ฝึกการเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ด้านอาชีพ เช่น กิจกรรม บทบาทสมมติ การ พูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนาจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมที่ ช่วยพัฒนาอาชีพได้			
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ ข้อคำถาม 10 ข้อ โดยเลือกคำตอบ ที่ถูกต้องที่สุดจากตัวเลือก (Choices) 4 ข้อ และ เต็มคําลง ในช่องว่างเพื่อความถูกต้องของประโยค			
ระยะเวลา	120 นาที			

|

4. Can we take a taxi to your house?

A. Yes, can we.
B. Yes, we have.
C. Yes, we can.
D. Yes, we do.

5. How many languages do you speak?

A. I speak Thai and a little bit of English.
B. I am speaking Thai only.
C. I am speaking Thai and English.
D. I speaks Thai and little English.

6. This hairdryer isn't mine, it's _____.

A. you.
B. you are.
C. yours.
D. your's.

7. Yesterday, I bought a cup of natural yogurt from _____.

A. a farm
B. the floating market
C. a street vender.
D. a hospital

8. I want to feel more relax. What shall I do?

A. You should have a massage.
B. You shall see the doctor.
C. You shall take a pill.
D. You shall massage and relax.

Answer Key:

9. Nan is a hairstylist. She _____ your hair.

A. can not make
B. can not design
C. can fix
D. can help

10. How can we see the beautiful water world in the south of Thailand?

A. We can go sailing there.
B. We can go snorkelling there.
c. We can go swimming there.
D. We can go seeing there.

1	B. Yes, I do.
2	C. I live in Ratchaburi town near the train station.
3	A. Could
4	C. Yes, we can.
5	A. I speak Thai and English.
6	C. Yours.
7	A. the farm
8	A. Let' s go to the massage. And have your pain relieved.
9	C. can fix
10	B. We can go snorkelling there.

หน่วยย่อย 5 Units :

Unit 1 : EAST (Easy Antonym & Synonym to Track)

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน อาชีพสำหรับครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	1.EAST (Easy Antonym & Synonym to Track)				
วัตถุประสงค์	1.1.เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการฟังการออกเสียง คำ (words) และคำศัพท์ (Vocabulary)อย่างถูกต้อง 1.2.มีความรู้และเข้าใจคำตรงข้าม: Antonyms และคำเหมือน : Synonyms 1.3. สามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์ในชีวิต ประจำวันได้				
บรรยากาศ	ผ่อนคลาย ฟังสบาย ไร้กังวล				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการพิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
เนื้อหา	- ทบทวนลักษณะของคำ (words) และคำศัพท์ (Vocabulary) ในภาษาอังกฤษ ที่มีความหมายตรงข้ามกัน (Antonyms) และคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน (Synonyms) แต่เขียนและสะกดต่างกัน - ทบทวนความเข้าใจประโยคภาษาอังกฤษ ที่แตกต่างกันตามรูปแบบของกริยาที่แสดงเวลา (Tenses)				
สื่อ	- VDO - Youtube : - Oxford online English (How to Improve your English Listening) https://www.youtube.com/watch?v=-P3dJV4BD84 The Opposites Words (The Opposites Song) https://www.youtube.com/watch?v=HGeuA4iJ8vI				
กิจกรรม	- ผู้เรียนได้เห็นคำศัพท์แต่ละคำพร้อมฟังการออกเสียงที่ถูกต้องจากเพลง (The Opposite Words) โดยคละคำศัพท์ที่เป็นทั้งคำที่มีความหมายต่างกัน (Antonym) และความหมายเหมือนกัน (Synonym) - เล่นเกมเลือกคำศัพท์ หาคู่ของคำเหมือนและคำต่าง แล้วพูดออกเสียงคำศัพท์ที่เลือกให้ถูกต้องเป็นคู่ๆ - ผู้เรียนจับคู่ฟังการออกเสียงคำศัพท์ แล้วพูดออกเสียงตามได้อย่างถูกต้องชัดเจน พร้อมสร้างประโยคสื่อสารง่ายๆ ระหว่างกัน ได้ถูกต้องครบถ้วนตามลักษณะโครงสร้างของประโยค				
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ ข้อคำถาม 10 ข้อ โดยเลือกคำตอบ ที่ถูกที่สุดจากตัวเลือก (Choices) 4 ข้อ และเติมคำลงในช่องว่าง เพื่อความถูกต้องของประโยค				
ระยะเวลา	120 นาที				

หน่วยที่ 1: EAST (Easy Antonym and Synonym to Track)

Explanation: Circle the correct answer A,B,C or D

1. How are you?

A. Glad to see you. Thanks you.

B. It's great.

C. I'm good. How are you?

D. You look good.

2. What did you think of the film?

A. It's boring. I don't like it.

B. It's was exciting. I enjoy it.

C. It was beautiful. I thought it was a good movie.

D. It is mad. I didn't like it at all.

3. Hey! Jim, let's go to the party at Aod's house tonight.

A. Ummm. I was not sure.

B. I didn't think I can.

C. Really? Sounds nice!

D. That was great!

4. How've you been?

A. I will be busy.

B. I've been busy.

C. I'm going to be busy.

D. I'm busy.

5. Where are you off to?

- A. Where're you going now?
- B. Where've you been?
- C. Where do you like?
- D. Where do you close?

6. What's the best food in this area?

- A. The one in the main road opposite the hospital.
- B. There is one in the corner close to the Shell gas station.
- C. It's a seafood Thai style. Located on the main road next to the A. theatre.
- D. I like one restaurant at down town Nakhon Pathom.

7. Can I ask you for a favour?

- A. Introduce yourself.
- B. Offering help.
- C. Asking for help.
- D. Asking an opinion.

8. Hello! I'm Pink Potter.

- A. It's a pleasure to meet you.
- B. Its a pleasure to meet you.
- C. It's a pressure to meet you.
- D. Its a pressure to meet you.

9. Agreeing

- A. I don't think so
- B. Is that what you think?
- C. Definitely
- D. I have no idea.

10. Asking for help

- A. Can you give me a hand for a minute?
- B. Help me if you want.
- C. Don't forget to help me.
- D. You must help me now.

Answer Key:

1	C. I'm good. How are you?
2	C. It was beautiful. I thought it was a good movie.
3	C. Really? Sounds nice!
4	B. I've been busy.
5	A. Where're you going now?
6	C. It's a seafood Thai style. Located on the main road next to the A. theatre.
7	C. Asking for help.
8	A. It's a pleasure to meet you.
9	C. Definitely
10	A. Can you give me a hand for a minute?

หน่วยที่ 2: SON (Speak Out Naturally)

Explanation: Circle the correct answer A,B,C or D

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการพิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	SON (Speak Out Naturally)				
วัตถุประสงค์	2.1. เพื่อทบทวน และสร้างความคุ้นเคยให้ผู้เรียนเรียนรู้ ประโยคสนทนาในภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจมากขึ้น 2.2. สามารถตอบโต้บทสนทนา ด้วยสาระจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน จนจดจำได้ (Recognition) 2.3. สามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์เพื่อตอบคำถามเรื่องราวในชีวิตประจำวันได้				
บรรยากาศ	สนุกสนานกับการฝึก ความทรงจำด้วยการฝึกพูด อย่างเป็นธรรมชาติ ทั้งในบริบทที่เห็นด้วย (Agreeing) และเห็นต่าง (Disagreeing)				
เนื้อหา	ฝึกการฟังและการพูดตามบทสนทนาพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ด้วย -ประโยคคำถาม (questions sentence) -ประโยคบอกเล่า (affirmative sentence) -ประโยคปฏิเสธ(negative sentence) และ -ประโยคผสม (compound sentence) ที่ว่าด้วย : การทักทาย การ แนะนำตนเอง การสนทนา และการจบบทสนทนาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และถูกต้องตามบริบทของสังคม				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการพิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	SON (Speak Out Naturally)				
สื่อ	-Youtube : Oxford online English -How to Have a Conversation in English - 5 Tips for English Greeting and Responses www.engvid.com : How to introduce yourself and other people : How to ask questions				
กิจกรรม	-ฝึกพูดออกเสียงจาก คำถาม/คำตอบซ้ำๆ ด้วย วลี (phrases) และ ประโยค(sentences) จับคู่ หรือ แบ่งกลุ่มสร้างเรื่องราวด้วยบทสนทนาอย่างง่ายๆ -จับคู่ แบ่งกลุ่ม เล่นละครเพื่อฝึกการสนทนาในสถานการณ์หลากหลาย เช่น การทักทาย การแนะนำตนเอง การสนทนาและการจับบทสนทนาอย่างเหมาะสม ทั้งในบริบทที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย				
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ จากข้อคำถาม 10 ข้อ ด้วยการ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดจากตัวเลือก (Choices) 4 ข้อ				
ระยะเวลา	120 นาที				

1. Sorry, I'm late.

- A. Never mind.
- B. It doesn't matter.
- C. Forget it.
- D. I know you would say that.

2. How do you think?

- A. What's your idia?
- B. Whats your idia?
- C. Whats your idea?
- D. What's your idea?

3. Can I try this dress ___?

- A. in
- B. on
- C. out
- D. up

4. I like this dress very much. How do you think?

- A. I'm afraid it doesn't suit you.
- B. I'm not so sure about the colour.
- C. I think it's not for you.
- D. You look horrible on that dress!!

5. My hair is too long. I must get it short at the _____.

- A. Supermarket
- B. Department store
- C. Beauty salon
- D. Hair store

6. What time does the restaurant open?

- A. Normally, it open about 10:00 a.m. to 10:00 p.m.
- B. They're opened at 10:00 a.m. to 10:00 p.m.
- C. They will open from 10:00 a.m. to 10:00 p.m.
- D. It's opened from 10:00 a.m. to 10:00 p.m.

7. Shall we go anywhere for this weekend?

(Complete the questions with the correct words on the right.)

A. Okay. _____ do you want to do?	How
B. Alright. _____ do you like to go?	Where
C. Sure! _____ would you like to get there?	When
D. No problem _____ do we leave home?	What

8. What fruits do you have in the farm. "I grow ____ in my land.

A. Rose apple, guava and jackfruit
B. Roast duck, coconut and mango
C. Papaya, pomelo and jasmine
D. Banana, watermelon and tomato

9. Where are you going to buy the fresh products from the local?

A. Department store
B. Convenient store
C. Fresh market
D. Supermarket

10. Shall we go to ____ for hot lunch today?

A. Restaurant
B. Shophouse restaurant
C. Food court
D. Street food

Answer Key:

1	B. It doesn't matter.
2	D. What's your idea?
3	B. on
4	B. I'm not so sure about the colour.
5	C. Beauty salon
6	D. It's opened from 10:00 a.m. to 10:00 p.m.
7	B. Alright. _____ do you like to go? Where
8	A. Rose apple, guava and jackfruit
9	C. Fresh market
10	D. Street food

Unit 3 :

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการพิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit หน่วยที่ 3	LOSS (Learning Occupations with Sights & Sounds)				
วัตถุประสงค์	<p>1.ฝึกการออกเสียงสูงต่ำ (Pronunciation Repetition) ของ คำศัพท์ ฝึกการพูด ซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความคล่องและเรียนรู้ จังหวะการขึ้นเสียงสูงต่ำ (Tones of Voice) ตามรูปประโยค (sentences)</p> <p>2. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ (Specific Competency in Social Activities) จากการฟัง การสังเกตเรื่องราวจากภาพ เสียง และรูปแบบของ ประโยค (Concept Attainment)</p> <p>3. เพื่อฝึกทักษะการ พูดออกเสียงได้อย่างถูกต้องชัดเจน (Behavioral Modification)</p>				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	LOSS (Learning Occupations with Sights & Sounds)				
บรรยากาศ	สร้างความสนุกสนานจากการจำลองสถานการณ์จริง				
เนื้อหา	เรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพทั้ง 6 ด้าน ฟัง พูดเลียน การ ออกเสียงอย่างถูกต้อง ฟังพูดโต้ตอบด้วยบท สนทนาซ้ำๆ อ่าน ออกเสียงคำศัพท์ และหาคำ หรือ เขียนคำที่หายไปในอนุ ประโยค (phrases) หรือ ประโยค (sentences) ได้อย่างคล่องแคล่ว				
สื่อ	Youtube: <ul style="list-style-type: none"> - Neu English (Travel English- Staying at a Hotel. - Engvid (Phrasal Verbs for Travel) - Boston English Centre (160 English Dialogues for Travelling and Tourism - https://www.youtube.com/watch?v=bLIPYnz_Rt4 (All travel phrases you need) - English like a Native (Take a Taxi ride with Me? : Getting around in a Taxi. - Learning English :engvid (Phrases) - Farm Vocabulary - Name of fruits and vegetables - Trade, Shopping, Supermarket - Beauty shop and Massage, Nail section - Phrase and Vocabulary 				

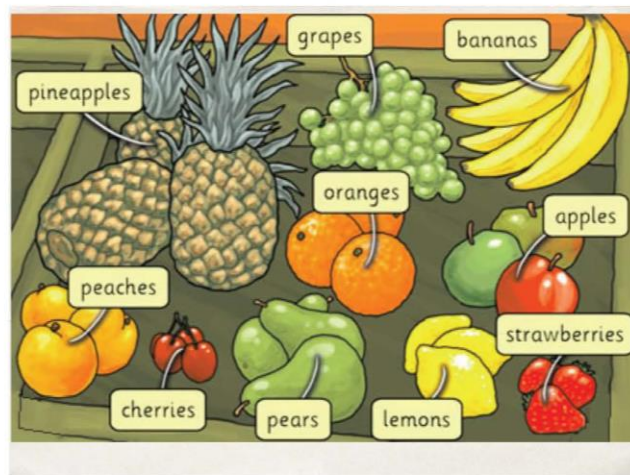
รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	LOSS (Learning Occupations with Sights & Sounds)				
กิจกรรม	-เรียนรู้การฟังเพื่อจำ (Memorized) และออกเสียง (Pronounced) คำสำคัญ(Key words) และถ้อยคำ(Phrases) ที่ต้องจำของแต่ละอาชีพ -ฝึกบทสนทนาในแต่ละสาขาอาชีพด้วยรูปแบบประโยค คำถาม/คำตอบซ้ำๆด้วยบัตรคำที่ครอบคลุม 6 อาชีพ -จัดแสดงแบบจำลอง สถานการณ์ทั้ง 6 สาขา อาชีพเพื่อฝึก การฟัง พูด อ่าน และเขียน				
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ 10ข้อ ประกอบ ด้วยการเติมคำตอบที่ถูกต้อง ในประเด็นของ 6 สาขาอาชีพ และ ประโยคที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ประจำวัน				
ระยะเวลา	180 นาที				

หน่วยที่ 3: LOSS (Learning Occupation with Sights and Sounds)

Explanation: Fill the correct answer to complete the sentence

1. Will my father go to the _____ for his hair cut tomorrow?
2. His sister is hairdresser. She works at the _____ in London.

3. There are _____ kinds of fruit in the picture.
4. I see a bunch of _____ and 5 pieces of _____.

5. She is having _____ therapy on her shoulder.

6. The masseuse is massaging her _____.

7. Would you _____ to visit the floating market in Ratchaburi for a day-trip?

8. The river is crowded with long-tail _____.

9. I'll _____ a taxi to Luang Phor Sothon Temple.

10. Pink studies _____ carefully so that she won't be lost.

.....

Answer Key:

1	barber
2	beauty salon
3	10
4	grape , banana
5	massage
6	shoulder
7	like
8	boats
9	take
10	direction

Unit 4:

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	4.EOD (Exercise Occupations Dialogue)				
วัตถุประสงค์	เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสามารถพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน เกี่ยวกับคำ (words) วลี (Phrase) กริยา วลี (Phrasal Verb) ประโยค (Sentences) และรูปประ โยคสนทนา (Dialogue Sentence) ที่เกี่ยวข้อง กับ อาชีพทั้ง 6 ได้				
บรรยากาศ	ตื่นตัว และสนุกสนานกับการฟังเรื่องเล่าด้วยเนื้อหาที่ จำลองสถานการณ์จริง				
เนื้อหา	ประโยคสนทนาในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการเดินทาง ท่องเที่ยวและโรงแรม (Travel & Hotel) เส้นทาง (Di- rection) รถรับจ้าง (Taxi) ธุรกิจการค้า(Trade & Busi- ness) และการทำความรู้จักผู้คน (Getting to know the others)				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	4.EOD (Exercise Occupations Dialogue)				
สื่อ	-Making Plan for the weekend -English Conversation 20 :Pick up Agent at the Airport. (Time 0:11-0:35) :At the Baggage claim (Carousel, Time 0:41-1:00) : At the Hotel (Time 1:08-1:55) : At the Check-in Counter (Time 1:58-2:42) : Telephone a Private Detective (Time 3:00-3:57) : Call the Reception (Time 4:13-4:44) : Ask Directions (Time 5:04-5:55) : At the Private Detective Office (Time 6:45-10:07) : At the Wine Cellar (Time 10:10-11:35) : In a Taxi (Time 11:10-11:56) :At Sarah’s House (Time 12:08 -13:20) : At the Dinning Table (Time 13:24 -14:35) : Walking on the way out (Time 14:35 -16:50) : In the Office(Time 17:00 - 18:00) : Telephone the Hotel’s Guest.(Time 18:10 - 19:31) : At the Zoo(Time 19:39 - 23:08) : During Lunch Conversations (23:10 - 23:52) : Getting to know each others (23:56 - 25.18) : At the end of the day (25:22-25:60) : In the Supermarket (36:22-37:35)				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	4.EOD (Exercise Occupations Dialogue)				
กิจกรรม	สร้างสถานการณ์จำลองอาชีพทั้ง 6 เพื่อฝึกบทสนทนา สลับกันเล่าเรื่องราวแต่ละอาชีพตามจินตนาการ แบ่งกลุ่มเป็น 6 อาชีพเพื่อสร้างเรื่องราวและความสอดคล้อง				
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ 10 ข้อ ประกอบด้วย: - ข้อคำถามแบบการเติมคำ และการเลือกตอบข้อที่ถูกต้อง ในประเด็นของ 6 สาขา อาชีพ และ ประโยคที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน				
ระยะเวลา	<u>ระยะเวลา</u> 180 นาที				

หน่วยที่ 4: EOD (Exercise Occupations Dialogue)

Explanation: Fill the correct answer to complete the sentence

1. : “ Hello! I’m Pink Potter. _____ to meet you.”

: “Please to meet you too.”

A. It's a pressure
B. Its a pleasure
C. It's a pleasure
D. It's a pleased

2. Is there _____ taxi around here?

A. possible
B. any
C. some
D. a chance

3. : “ What are you doing this weekends?”

: “ I _____ to Hua Hin. Would you like to come

along?

A. plan
B. was going
C. am going
D. planing

4. : “ I will be _____ at Don Meung Airport.”

: “ Okay. I’ll _____ you up to the hotel.”

A. arrived / picked
B. arriving / picking
C. land / pick
D. landing / pick

5. : “What time do you serve dinner?”

: “Dinner is served _____ six and nine pm.”

A. at
B. between
C. about
D. on

6. : “ Could you tell me how to get to the Gland Palace,
please?”

: “ Yes, It’s over there! You don't need to turn right or
left. Just _____.

A. across
B. opposite
C. go straight
D. next to

7. : “I would like to go to the zoo.”

: "What do you want to see? Alright, we can go to Khao

Khaew National Park in Chonburi. So that you can see the

_____.

A. snakes

B. wildlife

C. forest

D. birds

8. : " Tell me about your life. What do you do everyday?"

A. I works in a provincial learning centre. Teaching people for what they want.

B. I worked in a provincial learning centre. Teaching people for what they want.

C. I working in a provincial learning centre. Teaching people for what they want.

D. I am working in a provincial learning centre. Teaching people for what they want.

9. : " Do you like Thai food? I _____ Thai

food for you and your family.

A. will be cooking

B. will cooking

C. would cooking

D. am going to cook

10. : “Could I have some bean sprouts please?”

: “ How much do you need?”

A. five hundred grams, please.
B. twenty baht, please.
C. not to much, please.
D. just a little, please.

Answer Key:

1	C. It's a pleasure
2	B. any
3	C. am going
4	D. landing / pick
5	B. between
6	C. go straight
7	B. wildlife
8	D. I am working in a provincial learning centre. Teaching people for what they want.
9	D. am going to cook
10	A. five hundred grams, please.

Unit 5:

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	5.DCON-FT (Daily life Conversation in Occupations for Non-Formal Teachers)				
วัตถุประสงค์	- ทบทวนคำกริยา (Verb) ที่จำเป็นต้องรู้ในรูปแบบที่เป็น อดีต ปัจจุบัน และอนาคต (Past, Present and Fu- ture) - เรียนรู้คำศัพท์ วลี (Phrase) กริยาวลี (Phrasal Verb) ประโยค (Sentences) และรูปประโยคสนทนา (Dia- logue Sentence) ที่เกี่ยวข้อง กับอาชีพทั้ง 6 ซึ่งเป็น รูปแบบประโยคสนทนาภาษาอังกฤษที่พบบ่อยๆ ใน ชีวิตประจำวัน - บอกเล่า ความรู้สึก เรื่องราว สถานที่ และเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
บรรยากาศ	สนุกกับการจับคู่สนทนาและตั้งคำถามอย่างผ่อนคลาย จากจินตนาการ การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต				
เนื้อหา	เล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับตนเอง สถานที่ และสถานกา รณ์รอบตัวเพื่อสื่อสาร ให้เข้าใจได้ง่ายๆ ด้วย ประโยคบอกเล่า (affirmative sentence) และ ประโยคผสม (compound sentence) ที่ว่าด้วย : การทักทาย การแนะนำตนเอง การสนทนาและการ จบบทสนทนาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถาน การณ์ในขณะนั้น อย่างถูกต้องตามบริบทของสังคม ด้วยรูปแบบประโยคสนทนาภาษาอังกฤษที่พบบ่อยๆ ในชีวิตประจำวัน				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครูกศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	5.DCON-FT (Daily life Conversation in Occupations for Non-Formal Teachers)				
สื่อ	ฝึกฟังการเล่าเรื่องราวซ้ำๆ จาก Youtube: - World Language School (https://www.youtube.com/watch?v=dtB80i-EmuhA) -Oxford online English (Talking About Your Hometown: Spoken English Lesson) -Travel & Hotel(Talking on the phone :Improve your English Telephone Skills) -Eating in the Hotel's restaurant(Practice Restaurant Dialogue for ordering food) -Trade (Vocabulary for shopping) -Farmer/Agriculture -Taxi(English Conversation Practice) -Beauty salon(Going to the Beauty Salon) -Massage(Registration/ Service Counter) -engVid: (How to Ask Questions: How Long vs How Long Time, How Much Time vs How Many Times.)				

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับ ครูคน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Teachers)		ผลการ พิจารณา IOC			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ชื่อ Unit	5.DCON-FT (Daily life Conversation in Occupations for Non-Formal Teachers)				
กิจกรรม	-จับคู่ฝึกบทสนทนาและจบบทสนทนา -พูดแนะนำตนเอง -สลับกันเล่าเรื่องราว ความรู้สึกของตนเองที่ เกี่ยวกับสถานที่ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวในชีวิตประจำวัน ให้เข้าใจได้ในเวลาสั้นๆ				
ประเมินผล	ทำแบบทดสอบ 10ข้อ ประกอบด้วย: -ข้อคำถามแบบการเติมคำ และการเลือกตอบ ข้อที่ถูกต้องในประเด็นของ 6สาขาอาชีพ และ ประโยคที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน -แบบวัดการ สังเกตการณ์จากการออกเสียงซ้ำ				
ระยะเวลา	<u>ระยะเวลา</u> 120 นาที				

หน่วยที่ 5: DCON-FT (Daily life Conversation in Occupations for Non-Formal Teachers)

Explanation: Select or fill the correct answer to complete the sentence.

1. Would you like to have another cup of coffee?

A. I'll let you know if I like it.
B. That would be nice. Thank you.
C. I'm just joking.
D. I'm completely exhausted.

2. What is the polite way to end conversation?

A. I'm tired. Let me go now.
B. I'm afraid you must go back to work now.
C. I have something to do. I must go now.
D. It's been great talking, but I have to go back go work.

3. What is the landmark of ChacheungSao province?

- A. Night market
- B. The river
- C. Laungphor Sothon Temple
- D. Beautiful mango

4. What don't you like about your hometown?

- A. Too far from the capital
- B. Too small and too quiet
- C. No wifi
- D. Too crowded and traffic is busy all the time

5. My rice field is "chemical free." What does it mean?

- A. free of charge chemical
- B. no organic
- C. organic free
- D. no chemical

6. : “ Hi! Jan. I want to have my hair coloured today.”

: “ Cool! Have you _____ which colour?”

- A. decide
- B. decides
- C. decided
- D. desided

7. The idiom : “To add fuel to the fire” means :

- A. to make a bad situation worse
- B. to put oil into the hot pan
- C. to urge people to be hurry up
- D. to calm the anger with cool

8. : “ Good afternoon. I need to have foot massage please. How

much is the cost for an hour?”

: “ _____, sir.”

- A. It's 300 baht for an hour
- B. It charged 300 baht for an hour
- C. Its charged 300 baht for an hour
- D. Its 300 baht for an hour

9. You want to buy two _____ of orange juice and a _____ of fresh oranges. Is that correct?

A. bottle / kilos
B. bottles / kilos
C. bottles / kilo
D. bottle / kilo

10. Are you looking for Taxi, Sir? _____.

A. Where you go?
B. Where can I take you?
C. Where I drive you to?
D. Do you go where?

Answer Key:

1	B. That would be nice. Thank you.
2	B. I'm afraid you must go back to work now.
3	C. Laungphor Sothon Temple
4	D. Too crowded and traffic is busy all the time
5	D. no chemical
6	C. decided
7	A. to make a bad situation worse
8	A. It's 300 baht for an hour
9	C. bottles / kilo
10	B. Where can I take you?

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการวิจัย
2. รูปแบบการวิจัย
3. แบบทดสอบ (Pre - Post test)
4. ประเมินความพึงพอใจ

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC)
เรียน ผู้เชี่ยวชาญที่เคารพอย่างสูง

ตามที่ดิฉัน น.ส.รังษิมา เสถียรกิจ รหัส 59251906 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขา
การศึกษาดนตรีและการพัฒนามนุษย์ ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพสำหรับครู
กศน. (**Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal
Education Teachers**)” ในการนี้ ดิฉันใคร่ขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง (Index
of Item Objective Congruence : IOC) และให้ข้อเสนอแนะปรับแนวคำถามของเครื่องมือวิจัย และกรุณาให้
คะแนนตามเกณฑ์การประเมิน โดยมีเอกสารประกอบการพิจารณา ดังนี้ :

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบประเมินค่าความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย
2. แบบสอบถามการวิจัย ประกอบการพิจารณา
3. แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

สุดท้ายนี้ ดิฉันขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ
พร้อมคำแนะนำต่อเครื่องมือวิจัยนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและพัฒนางานวิจัย ให้มีความก้าวหน้าอย่าง
รวดเร็วต่อไป

จึงเรียนมาด้วยความเคารพ

น.ส.รังษิมา เสถียรกิจ
โทร.081-814-9658

1. แบบสอบถามการวิจัย

1

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)”

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.” โดยแบ่งข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.

ตอนที่ 3. ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.

ตอนที่ 4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.

ตอนที่ 5. ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูคน.

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูคน. ซึ่งเป็นผู้ที่ยินยอมให้ข้อมูล กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ ข้อมูลในภาพรวม และเก็บเป็นความลับขอได้รับความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ท่านเลือก)

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี วิชาเอก ภาษาอังกฤษ ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ

สูงกว่าปริญญาตรี (ไปรกระบุ).....

4. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษในรอบปีที่ผ่านมา

ไม่เคย เคย (ไปรกระบุ จำนวนวัน/ครั้ง).....

5. ประสบการณ์ในการทำงานกสน.

น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี
 6-10 ปี 10ปีขึ้นไป

6. ความรับผิดชอบหลักในงานกสน.ของท่าน

- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดบริการ และกิจกรรมการเรียนรู้
- จัดทำฐานข้อมูลชุมชน ด้วย Micro Planning และสรุปจัดทำแผนการศึกษาของชุมชน
- จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- จัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาชุมชนและสังคม
- จัดการศึกษาตามอรรถาศัยให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาพัฒนาชุมชน
- อื่นๆ ไปรกระบุ

7. ความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอน

ไม่ได้สอนภาษาอังกฤษ สอนภาษาอังกฤษ ไปรกระบุ.....

ตอนที่ 2. สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกสน.

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

เกณฑ์การประเมินค่า:

- 5 หมายถึง มีระดับประเมินความเห็นด้านสภาพ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับประเมินความเห็นด้านสภาพ มาก
- 3 หมายถึง มีระดับประเมินความเห็นด้านสภาพ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับประเมินความเห็นด้านสภาพ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับประเมินความเห็นด้านสภาพ น้อยที่สุด

2. สภาพความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.	ระดับการประเมิน สภาพ				
	5	4	3	2	1
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ฟัง พูด อ่าน และเขียน					
2. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพูดคุยโดยทั่วไป					
3. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills)					
4. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills)					
5. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills)					
6. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills)					
7. ภาระงานการสอนวิชาภาษาอังกฤษ					
8. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน					
9. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ					
10. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต					

ตอนที่ 3. ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพปัญหาที่ตรงกับความเป็นจริงกรุณาทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

3.ความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.	ระดับการประเมินความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป					
2. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อฟัง พูด อ่าน และเขียน					
3. ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ					
3.1. ด้านการฟัง (Listening skills)	...	...	...	...	...
3.2. ด้านการพูด (Speaking skills)	...	...	...	...	...
3.3. ด้านการอ่าน (Reading skills)	...	...	...	...	...
3.4. ด้านการเขียน (Writing skills)	...	...	...	...	...
4. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของครูกศน.					
5. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติของครูกศน.					
6. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาตนเองในอนาคต					
7. การฝึกออกเสียงคำศัพท์					
8. การพูดทักทาย การกล่าวคำต้อนรับ					
9. การพูดขอบคุณ และการกล่าวคำขอโทษ					
10. การพูดเสนอและขอความช่วยเหลือ					
11. การถามตอบเกี่ยวกับทิศทาง					
12. การกล่าวคำอำลา					
13. การฟัง พูด อ่านและ เขียน เพื่อสื่อสารเรื่องราวในพื้นที่					

14. โอกาสในการพัฒนาภาษาอังกฤษด้านอาชีพของผู้เรียน					
15. คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร รรรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย					
16. การฟังและเขียนเรื่องราวของท้องถิ่น					
17. การพูดถึงลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ					
18. การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้					
18.1. สื่อออนไลน์	...	...	...	...	...
18.2. สื่อสิ่งพิมพ์	...	...	...	...	...
18.3. สื่อบุคคล	...	...	...	...	...
19. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมั่นใจ					
20. ประเภทของการเรียนรู้ที่ต้องการ					
20.1. เรียนแบบชั้นเรียน	...	...	...	...	...
20.2. เรียนแบบพบกลุ่ม	...	...	...	...	...
20.3. เรียนด้วยตนเอง	...	...	...	...	...
21. ท่านต้องการผู้สอนที่มีลักษณะ					
21.1. สร้างแรงบันดาลใจ เป็นมิตรเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น	...	...	...	...	...
21.2. มีความรู้ความสามารถ อุดม อุดมการณ์ อบอุ่น ไว้วางใจได้	...	...	...	...	...
21.3. ถ่ายทอดเก่ง บูรณาการการเรียนรู้เข้ากับวิถีชีวิต	...	...	...	...	...
21.4. เห็นถึงความสอดคล้องของปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน	...	...	...	...	...
21.5. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รับฟัง ให้เกียรติ	...	...	...	...	...
21.6. เน้นการฝึกทักษะ และการปฏิบัติ	...	...	...	...	...
21.7. ประยุกต์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง	...	...	...	...	...
22. ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ท่านต้องการ					
24.1. ครูชาวไทย	...	...	...	...	...
24.2. ครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา	...	...	...	...	...
23. การประเมินผลการเรียนรู้					

**ตอนที่ 4. การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ
สำหรับครูคน.**

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

4. การเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครูคน.	ระดับประเมินการจัดการเรียนรู้				
	5	4	3	2	1
1.จัดกิจกรรม English bootcamp ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ					
2. การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้าน					
2.1.การฟัง	...	...	...	...	...
2.2.การพูด	...	...	...	...	...
2.3.การอ่าน	...	...	...	...	...
2.4.การเขียน	...	...	...	...	...
3.การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวัน					
4.การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น คำขาย เกษตร รถรับจ้าง ท่องเที่ยว โรงแรม และ นวดแผนไทย					
5.การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่					
6. ความมั่นใจด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษ					
7. วิธีการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ					
5.1. เรียนรู้ด้วยตนเอง	...	...	...	...	...
5.2.จากสื่อ On line รูปแบบต่างๆ	...	...	...	...	...
5.3. จากการฝึกปฏิบัติ	...	...	...	...	...
5.4. จากการศีกษาอบรม	...	...	...	...	...
5.5. จากกิจกรรมในชั้นเรียน	...	...	...	...	...
5.6. จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม	...	...	...	...	...
5.7. จากการลงพื้นที่	...	...	...	...	...
8.การจัดการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง					
9. การฝึกทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นระยะๆทำให้ได้เรียนรู้การใช้คำศัพท์มากขึ้น					
10. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ(Learning to do) อย่างมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาอาชีพได้					

11. กิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ การพูดคุยโต้ตอบ การอ่าน-เขียนบทสนทนา ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ได้มากขึ้น					
12. บรรยากาศการจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้					
13. ควรมีแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ					
14. การเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษนอกสถานที่					
15. สื่อออนไลน์ประกอบการเรียนรู้					
16. สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการเรียนรู้					

ตอนที่ 5. ปัญหาด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

เกณฑ์การประเมินค่า:

- 3 หมายถึง มีระดับความเห็นด้านปัญหา มาก
- 2 หมายถึง มีระดับความเห็นด้านปัญหา ปานกลาง
- 1 หมายถึง มีระดับความเห็นด้านปัญหา น้อย

5. ปัญหาด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของครูกศน.	ระดับการประเมินปัญหา		
	3	2	1
1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร			
2. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง (Listening skills)			
3. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการพูด (Speaking skills)			
4. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการอ่าน (Reading skills)			
5. การใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน (Writing skills)			
6. การใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (Vocabulary and Grammar)			
7. การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน			
8. โอกาสการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน			
9. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ			

2. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
วัตถุประสงค์ (Objective)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อทบทวน และสร้างความคุ้นเคยให้ผู้เรียนเรียนรู้ประโยชน์สนทนาในภาษาอังกฤษด้วยความสนใจ 2. สามารถใช้และเข้าใจประโยคง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันได้ แนะนำตนเอง ผู้อื่น และตั้งคำถาม ตอบคำถามและเข้าใจบทสนทนาจบกับคู่สนทนาได้ 3. สามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์เพื่อตอบคำถามเรื่องราวในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับอาชีพ และข้อมูลทั่วไปได้ 4. เพื่อให้มีเจตนาที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ และสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมตามความต้องการ
ฟัง	<p>ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคย (Familiarize) กับการฟังเสียงพูดภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา หรือผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในเรื่องราวที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและ ภาษาอังกฤษด้านอาชีพ 2. เพื่อพัฒนาความเข้าใจ (Comprehension) การฟังคำศัพท์ (Vocabulary) คำผสม (Phrasal Verbs) จากประโยคในบทสนทนา ภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (Understand) 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สาร (Message) จากการฟังและนำไปใช้สื่อสารได้ถูกต้องตามสถานการณ์ ณในชีวิตประจำวัน (English in Daily Life)
พูด	<p>ฝึกบทสนทนา:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ (d, t, k, p, s, z และ th) ได้ชัดเจน ถูกต้อง 2. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกพูดออกเสียงประโยคที่ใช้สื่อสารเพื่อการทักทาย แนะนำตัว ตั้งคำถาม-ตอบคำถาม และเล่าความด้วยประโยคเดี่ยวและผสมประโยคได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยใช้คำสุภาพและเข้าใจวัฒนธรรมทางสังคมของเจ้าของภาษา 3. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสื่อสาร การพูดเล่าเรื่องตัวเอง เรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพ และ สถานการณ์รอบตัวในชีวิตประจำวัน สามารถใช้พฤติกรรมสื่อความหมายด้วยสีหน้า ท่าทาง (Non-verbal Communication) ให้ผู้รับสารเข้าใจตามนัยการสื่อสารที่ต้องการได้

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน. (Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
อ่าน	<p>คำศัพท์, วลี, ประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การอ่านออกเสียงคำ (Words) กิริยาวลี หรือคำผสม (Phrasal Verbs) ในประโยคสั้น ๆ 2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพผู้เรียนด้านการอ่านออกเสียงคำในประโยคได้ถูกต้อง ชัดเจนเข้าใจความหมายของเนื้อหาในประโยค สื่อสารการอ่านได้เข้าใจ 3. เพื่อเปรียบเทียบการอ่านออกเสียงคำ (Words) กิริยาวลี หรือคำผสม (Phrasal Verbs) ในประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธโดยเข้าใจความหมายที่ต่างกันหรือเหมือนกัน สามารถสื่อสารเชื่อมโยงไปสู่บทสนทนาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันด้านอาชีพ
เขียน	<p>แบบฝึกหัด, กิจกรรม:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การเขียนคำ (Words) กิริยาวลี หรือคำผสม (Phrasal Verbs) ในประโยคสั้น ๆ 2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเขียนที่ถูกต้องตามรูปประโยคในภาษาอังกฤษ เข้าใจความหมายของเนื้อหาในประโยคที่เขียน 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์การเขียนคำ (Words) กิริยาวลี หรือคำผสม (Phrasal Verbs) ในประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคปฏิเสธกับสถานการณ์ประจำวันด้านอาชีพ

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
บรรยายภาค	<p>เรียนสบาย: style Youtube. ใช้ข้อมูลที่อัปโหลดจากยูทูป (Uploading form Youtube) เพื่อดำเนินการสอนด้วยวิดีโอ (Video) โดยเลือกเนื้อหาและเรื่องราวที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลาย สนุก สนใจ ใครเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจจากภาพและเสียง (Virtual & Sounds)</p> <p>ได้ฟื้นฟู : through Youtube Retrieval. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานแบบร่วมมือกัน (Collaboration) ทำงานเป็นกลุ่ม ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาเพื่อฟื้นฟูความรู้ภาษาอังกฤษในเรื่อง คำศัพท์ การตั้งคำถามและตอบคำถามตามบทสนทนา และอ่านออกเสียงถูกต้องจากการฟังและเขียนตามโครงสร้างรูปประโยคสื่อสารอย่างง่าย ๆ ถูกกาละเทศะ สามารถประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารในสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้</p> <p>รู้อาชีพ : keep learning via audio. การใช้สื่อช่วยในการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้น มองเห็นสิ่งที่เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริงในโลกปัจจุบันว่าการเรียนจากสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ช่วยให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องง่าย ไร้ขีดจำกัด ไม่เครียด และจำเป็น เพราะสามารถเข้าถึง (access) ข้อมูลที่ต้องการได้หลากหลาย มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา</p>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
เนื้อหา (Contents)	<p>เรียนสบาย: style Youtube.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Greetings and Farewells 2. Introducing yourself and others 3. Requesting and Asking 4. Asking for help 5. Offering Help 6. Apologise and Accept apologies (forgive someone) 7. Asking for an Opinion & Giving Opinions 8. Agreeing and Disagreeing <p>ได้ฟื้นฟู : through Youtube Retrieval.</p> <p>Language is grammar, Language is vocabulary : (Jeremy Harmer: Issues in language learner, 2015) สร้างความคุ้นเคยกับคำ (Words) ในภาษาอังกฤษ ที่เป็นคำนาม (noun) คำกริยา (verb) กิริยาวิเศษณ์ (adverb) คำคุณศัพท์ (adjective) และคำบุรพบท (preposition) ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Vocabulary in opposite words : antonym) รวมทั้งวลี (Phrasal verbs) ที่พบบ่อย ๆ เชื่อมองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาด้วยความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ไวยากรณ์ ตลอดจนการสะกดและการออกเสียงคำ นำคำศัพท์ที่รู้จักมาใช้ประโยชน์ในการสร้างประโยคที่ต้องการสื่อสารอย่างง่าย ๆ ตามลักษณะประโยคบอกเล่า (Affirmative Sentence) ประโยคปฏิเสธ (Negative Sentence) และ ประโยคคำถาม (Interrogative Sentence or Question) ฝึกการออกเสียงสูงต่ำ (Pronunciation Repetition) ของคำศัพท์ และเรียนรู้จังหวะการขึ้นเสียงสูงหรือต่ำ (Tones of Voice) ตามรูปประโยคต่าง ๆ (sentences) ที่เกี่ยวกับอาชีพทั้ง 6 ด้าน</p>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
เนื้อหา (Contents)	<p>รู้อาชีพ : keep learning Occupations via audio. เรียนรู้คำศัพท์ ถ้อยคำ ประโยคสนทนา และเรื่องราวที่ดำเนินตามสภาพการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวและโรงแรม (Travel & Hotel) เส้นทาง (Direction) รถรับจ้าง (Taxi) ธุรกิจการค้า (Trade & Business) เกษตร (Farming) เสริมสวย (Beauty Salon) นวดแผนไทย (Massage) และการทำความรู้จักผู้คน (Getting to know the others) เล่าเรื่องราวของตนเอง สถานที่ และสถานการณ์รอบตัวเพื่อสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย ๆ ด้วยรูปประโยคสนทนา ภาษาอังกฤษที่พบในชีวิตประจำวันด้านอาชีพ</p> <p>TRAVEL: Staying at a Hotel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Checking in a guest, Let's Learn English at a Hotel (bobthecanadian) - Asking for Informations for Touring - Take a Taxi Conversation - Phrasal verbs: Go on a journey or Take a trip - English Conversation 20 - Farm life , Learn English on the Farm - The Market - Shopping, Shopping at the Grocery Store Beauty salon - Massages

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
กิจกรรม	<p>เรียนสบาย: style Youtube.</p> <p>ผู้เรียนได้เห็นคำศัพท์แต่ละคำพร้อมฟังการออกเสียงที่ถูกต้องจากบทสนทนา เรื่องการ ทักทาย การแนะนำตนเอง การแสดงความคิดเห็น การตั้งคำถามและตอบคำถามใน ชีวิตประจำวัน ฟังคำศัพท์จากเพลง (The Opposite Words) โดยคละคำศัพท์ที่เป็นทั้ง คำที่มีความหมายต่างกัน (Antonym) และความหมายเหมือนกัน (Synonym) จับคู่เล่นเกมถามตอบ เลือกคำศัพท์ หาคู่ของคำเหมือนและคำต่าง แล้วพูดออกเสียง คำศัพท์ที่เลือกให้ถูกต้องเป็นคู่ ๆ</p> <p>ผู้เรียนจับคู่ฟังการออกเสียงคำศัพท์ แล้วพูดออกเสียงตามพร้อมสร้างประโยคสื่อสารง่าย ๆ (Construct it a sentences) ระหว่างกันได้ถูกต้องครบถ้วนตามลักษณะโครงสร้าง ของประโยค</p> <p>ได้ฟื้นฟู : through Youtube Retrieval.</p> <p>ทำกิจกรรมกลุ่ม : ทบทวนการอ่าน และพูดจากการจับคู่หรือแบ่งข้างเพื่อวาดภาพตาม คำบอก (describe and draw) เรื่องราวในชีวิตประจำวัน จับคู่ฝึกบทสนทนา (Describe and arrange) พูดแนะนำตนเอง ถามถึงกิจวัตร ประจำวัน จนนำไปสู่การจบบทสนทนา</p> <p>รู้อาชีพ : keep learning Occupations via audio.</p> <p>- เล่นเกมเลือกคำศัพท์ หาคู่ของคำเหมือนและคำต่างแล้วพูดออกเสียงคำศัพท์ ที่เลือกให้ถูกต้องเป็นคู่ ๆ จำ (Memorised) และออกเสียง (Pronounced) คำสำคัญ (Key words) และถ้อยคำ (Phrases) ที่ต้องจำของแต่ละอาชีพ</p> <p>ฝึกบทสนทนาในแต่ละสาขาอาชีพด้วยรูปแบบประโยคคำถาม/คำตอบซ้ำ ๆ ด้วยบัตรคำ ที่ครอบ คลุม 6 อาชีพ จับประเด็นสำคัญของแต่ละอาชีพได้ อธิบายและตอบคำถาม ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับอาชีพในชีวิตประจำวันได้ ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับบุคคลอื่น ได้ และสร้างจินตภาพตามสาขาอาชีพ ยกกรณีศึกษา (Case studies) จัดแสดง แบบจำลองสถานการณ์ทั้ง 6 สาขาอาชีพ เพื่อฝึกการฟัง พูด อ่าน และเขียน (Occupations game) แบ่งข้างสลับกันเล่าเรื่องราว ความรู้สึกของตนเองที่เกี่ยวกับ อาชีพ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวในชีวิตประจำวัน (Complete it)</p>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
สื่อ	<p>เรียนสบาย: style Youtube.</p> <p>5 Steps to improve your English Listening- How to Improve Your English Listening (https://www.youtube.com/watch?v=-P3dJV4BD84)</p> <p>(How to have a Conversation in English)</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=grhzf6Vl0Ts)</p> <p><u>1. Greetings and Farewells</u></p> <p>5 Tips for English Greeting and Response : How to Ask and Answer “How are you?”</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=BO0FV1v8iM)</p> <p><u>2. Introducing yourself and others</u></p> <p>How to Introduce yourself and other people</p> <p>(https://www.youtube.com/watch?v=ZL74qIBAPek)</p> <p><u>3. Requesting and Asking</u></p> <p>Making Requests & Asking for Permission</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=XpBvUj9jdA</p> <p>How to ask Questions : How long..., How much..., How many.. (Time 10:17)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=qzOsAZJhkqk</p> <p>Asking for and Giving Directions.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=DPYJQSA-x50</p> <p><u>4. Asking for help</u></p> <p>(https://www.mmmenglish.com/2017/12/26/5-ways-to-ask-for-help-in-english/)</p> <p>English at work gets you the help you need</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=AG2kYShBZl0</p>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.	
(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for Non-Formal Education Teachers)	
สื่อ	<p><u>5. Offering Help</u></p> <p>How to offer Help: https://www.youtube.com/watch?v=MoMRiZr5Ybk English at work is here to help https://www.youtube.com/watch?v=NzYxS_Xy0oM (00:00-03:45) 1/12/2019.</p> <p><u>6. Apologise and Accept apologies (forgive someone)</u></p> <p>How to apologise in English https://www.youtube.com/watch?v=MbD_Myis9i0 English Phrases to accept apologies and forgive someone https://www.youtube.com/watch?v=jrOj4ikSULM https://www.youtube.com/watch?v=MbD_Myis9i0 :</p> <p><u>7. Asking for an Opinion & Giving Opinions</u></p> <p>How to Give and Ask for Opinions https://www.youtube.com/watch?v=ms4BENrmvTY</p> <p><u>8. Agreeing and Disagreeing</u></p> <p>Agree and Disagree in English: https://www.youtube.com/watch?v=vYg0bk4WZbY Learn the Top 10 Must-Know Expressions for Agree and Disagree in English https://www.youtube.com/watch?v=CzA0tjRgDZA</p> <p>ได้ฟื้นฟู : through Youtube Retrieval.</p> <p><u>Verbs and Grammar:</u></p> <p>5 Steps to improve your English Listening- How to Improve Your English Listening : https://drive.google.com/open?id=1aE9VL4KewMfIXISURnwwgmetAMLtBpa6 คำศัพท์ที่ควรรู้ : Two word verbs หรือ Phrasal Verbs (22:00mins.) https://www.youtube.com/watch?v=9MMB_w83YrA</p>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for
Non-Formal Education Teachers)

สื่อ

Phrasal Verbs, Often Used in English

<https://www.youtube.com/watch?v=CGIQ1iDaNqA>

Songs : The Opposites Words (<https://www.youtube.com/watch?v=HGeuA4iJ8vI>)

Learn to Think in English :

https://www.youtube.com/watch?v=DxEmXDtf_R8

25 Phrases Every English Intermediate Must-know

<https://www.youtube.com/watch?v=XzjQV5oRtOQ>

รู้อาชีพ : keep learning Occupations via audio.

SLIDES PICS. OF OCCUPATIONS.

https://drive.google.com/open?id=1uNGK4AANqP731kt_gRF_2dFyKRNHYYk-

มหาลัยว๊วชน (English Version)

<https://www.youtube.com/watch?v=vwOOqlow6dM>

1. Travel & Hotel:

Checking in a guest:

<https://www.youtube.com/watch?v=wyqfYJX23lg>

Checking in a guest:

<https://www.youtube.com/watch?v=wyqfYJX23lg>

Let' s Learn English at a Hotel (bobthecanadian) _30/11/2019.

<https://www.youtube.com/watch?v=MYX7RVOF3Yc>

Phrasal Verbs for TRAVEL: Staying at a Hotel

(<https://www.youtube.com/watch?v=8vH5yTXvWpl>)

Dialogue 1: Asking for Informations for Touring

(<https://www.youtube.com/watch?v=YMOKggBWRks&t=160s>)

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for
Non-Formal Education Teachers)

สื่อ

2. Take a Taxi Conversation

In a Taxi : <https://www.youtube.com/watch?v=Uxjvbe8uvqM>

SOUND 3. CALL A TAXI : https://drive.google.com/open?id=14qeTXL2QQvW4EnjNIU_G00TsL4uS0Wo9

Take a Taxi : (<https://www.youtube.com/watch?v=z2n5k-h2Dd0>)

10 Get Phrasal Verbs : <https://www.youtube.com/watch?v=N6f6gPG3p60>

Ask Directions (Time 5:04-5:55) :

<https://www.youtube.com/watch?v=2fJncow6dA0>

In a Taxi : (Arriving Sarah's house) (Time 11:10-11:56)

3. Farm life

มหาลัยวัวชน (English Version)

<https://www.youtube.com/watch?v=vwOOqglow6dM>

Farm Vocabulary

<https://www.youtube.com/watch?v=RR39FVjAjNw>

Name of Fruits and Vegetables

(<https://www.youtube.com/watch?v=fyRQrD2sWQA>)

Learn English on the Farm with bobthecanadian

(<https://www.youtube.com/watch?v=KqcdS8Hfzg0>)

Learn English on the Flowers Farm

<https://www.youtube.com/watch?v=pDbSIZWOUsU>

Visiting Adams Organic Farm in Thailand

<https://www.youtube.com/watch?v=Hocsl9-POyo>

SOUND 2. FARMER : <https://drive.google.com/open?id=1cyExxleKtgTYNjrrVLznjIKro2NDHlrx>

รูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กศน.

(Model of Communicative English Skills Development in Occupations for
Non-Formal Education Teachers)

สื่อ

4. TRADE:

The Market (<https://www.youtube.com/watch?v=N6qhvelOLuc>)

SOUND 1 TRADE : <https://drive.google.com/open?id=1T9DgiTK4yS9LpiD4YwAXWhnKVTZRYmSK>

Fruits and Vegetables at the supermarket.

(<https://www.youtube.com/watch?v=ApWof3Ezn0g>)

Shopping: <https://www.youtube.com/watch?v=-LmpC72cRcs>

Basic English Phrases for the Supermarket (or Grocery store) :

(<https://www.youtube.com/watch?v=M0fUO7Hwn5l>)

5. Beauty salon

Going to the Hairdressers

How to get a hair cut in English : Conversation

<https://www.youtube.com/watch?v=dQCDq14OOqs>

Going to the Hairdressers

<https://www.youtube.com/watch?v=UEMr1RCW3bg>

Hair appointment : Animated English Lesson

<https://www.youtube.com/watch?v=avh5ts-kWQQ> Nails Section:

<https://www.youtube.com/watch?v=-YQn9Zca1bk>

6. Massages

Body parts Vocabulary:

<https://www.youtube.com/watch?v=jkMtgLBtoFI>

muscle pain

<https://www.youtube.com/watch?v=roo3Jq8-ZNk>

Thai Massage :

https://www.youtube.com/watch?v=f5pCH_NliAw

Phrase and Vocabulary: Massage Parlour

<https://www.youtube.com/watch?v=epFeiuTsDDk>

Sunny / แดดจัด

The bus leaves every 2 hours.
leave / ออกจาก

go / ไป

Cloudy / มีเมฆ

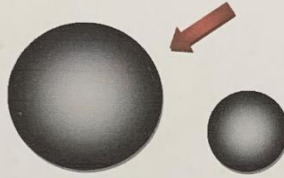
Arrive / มาถึง

Come / มา

Dirty / สกปรก

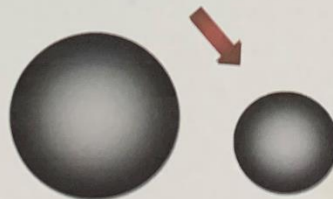
big / ใหญ่

Beautiful / สวย

Clean / สะอาด

Small / เล็ก

pretty, lovely / สวยน่ารัก

หนังสือแนะนำ

3. แบบทดสอบ (Pre – Post test)

Pre-Test for : English in Daily Life for Non-Formal Teachers (EDL- NFT)

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

_____ T _____ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. In Thailand, the restaurants are normally opened from 10:00 a.m. to 10:00 p.m.

_____ 2. It is normal to start “conversation” with question “How old are you?”

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือ แล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. Check out	a. Agreeing
4. Show your understanding	b. Cashier
5. Absolutely	c. Oh I see.
	d. I don't think so
	e. Er.....Um.....

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. How are you?

- a. Glad to see you. Thanks you.
- b. It's great.
- c. You look good.
- d. I'm good. How are you?

7. Where are you off to?

- a. Where're you going now?
- b. Where've you been?
- c. Where do you like?
- d. Where do you close?

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. Here is the best place to _____ lacquerware handicraft from the locals.

9. A : "Hello. I'm Pink Potter."

B : Hi. I'm Toon Body Satang.

A : "It's a pleasure to meet you.

B : It's _____ to meet you, too.

10. To end the conversation politely. You would say :

"Listen, It's been great talking to you, but....."

Pre-Test 1 : English for Travel & Hotel

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)

ดังตัวอย่าง:

ดังตัวอย่าง: F “Travel Documents” means house registration not passport.

_____ 1 . Room Reservation should be done before checking in to the Hotel through a Hotel Reservation Service, a Travel Agent or booking on line.

_____ 2. “Breakfast is included” means you must pay extra money for breakfast when you check out from the Hotel.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

	a. Lobby
3. Booking	b. Cashier
4. Reception area	c. Concierge
5. Sightseeing	e. Travel agent
	f. reservation

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. The meaning of “Waiting list” is _____.
- standby
  - confirm
  - select
  - available
7. Who should you inform for making cancellation if you cannot travel with a tour as planned,?
- contact tour agency
  - make a refund
  - call the reception
  - report to the police

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. We are driving through the farmland. Please enjoy the _____.
9. Can we take _____ inside the Grand Palace?
10. Do you _____ where the nearest washroom is ?

Pre - Test 2 : English for Taxi Drivers

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)
ดังตัวอย่าง:

___ T ___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. Taxi driver doesn't understand what passenger wants. He may ask a passenger that: “Sorry, I don't understand. Speak slowly, please.”

_____ 2. It's not rush hour and traffic is not so bad. But I don't want to go there.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = *d. Reception*

3. destination	a. fast road with fee / charge
4. tollway	b. place where you want to go
5. fare	c. want to go fast, rush
	d. price or charge for passenger
	e. crash

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

Shall I put your luggage in the trunk?

- a. seat belt
- b. your luggage
- c. change
- d. stations

6. Can I drop you off in front of the train station? What does it mean ?

- a. company
- b. destination
- c. departure
- d. taxi fee

7. “Keep the change.” means.....

- a. give me a change
- b. return a money back
- c. forget a change
- d. passenger gives a tip

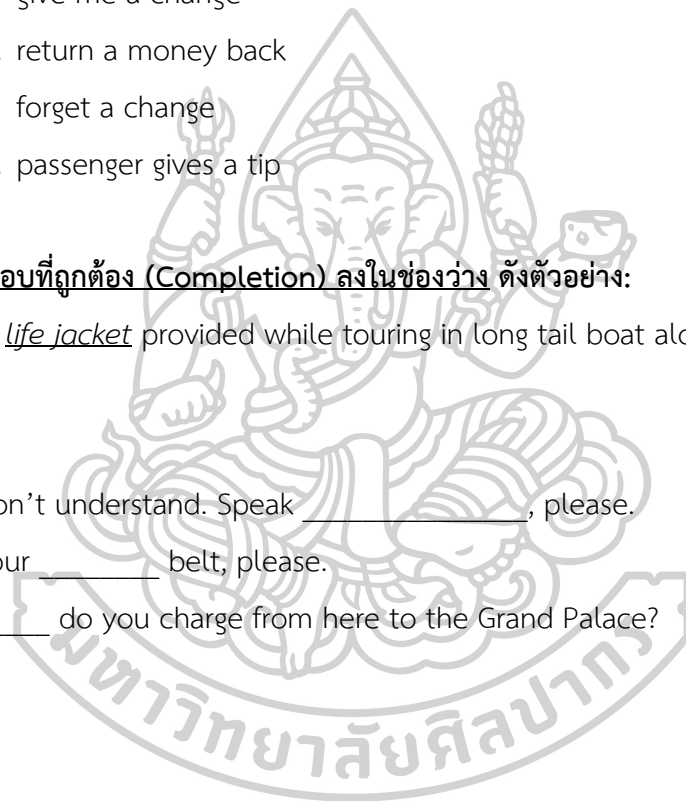
โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. Sorry, I don't understand. Speak _____, please.

9. Put on your _____ belt, please.

10. How _____ do you charge from here to the Grand Palace?

Pre - Test 3 : English for Farming

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)
 ดังตัวอย่าง:

____T____A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

- _____1. The farmers can protect their crops from being wet or frozen by cover the plants up.
- _____2. Smart farmer should use new technology to increase the productions and decrease the lost of their crops. Especially in quality control and marketing forecast.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = *d. Reception*

3. harvest	a. water
4. poultry	b. melon
5. irrigation	c. chicken
	d. collecting the crops
	e. fresh-water fish

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport*
- c. air ticket
- d. visa application form

6. The rice field in this area is “chemical free.” What does it mean?

- a. free of charge chemical
- b. no organic
- c. organic free
- d. no chemical

7. Which one is not a tool for farming?

- a. tractor
- b. scarecrow
- c. cart
- d. plough

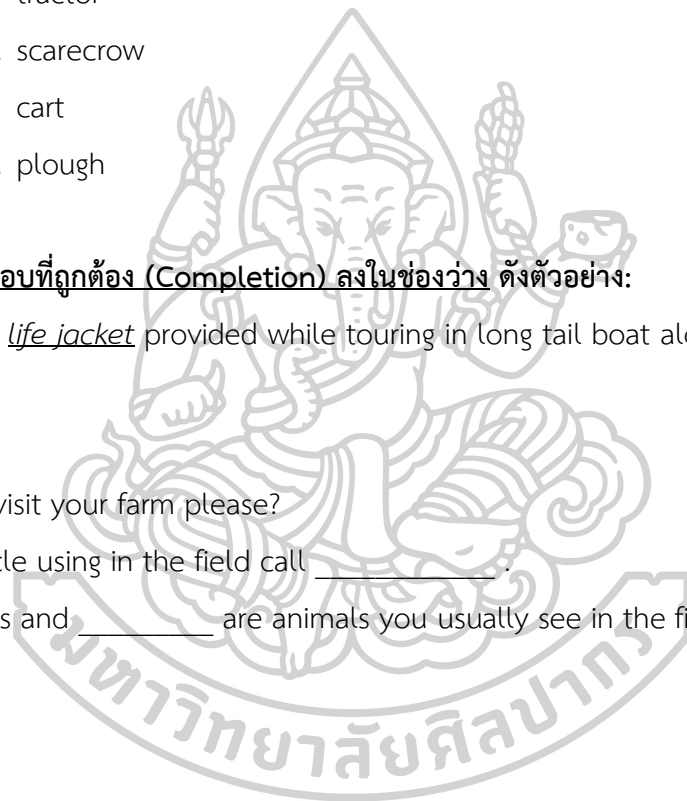
โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. _____ I visit your farm please?

9. The vehicle using in the field call _____.

10. Buffaloes and _____ are animals you usually see in the fields of ASEAN countries.

Pre - Test 4 : English for Trading

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. “Customer Service” is a help-desk in the store. The staff in-charge will not assist if you don’t buy anything from the store.

_____ 2. There is weekend market everywhere in Thailand. It’s a popular place where people can buy cheap goods and tasty cooked food from street vendors which are convenient.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. Frozen section

a. fresh market

4. local product

b. foreign currency

5. exchange rate

c. Ice cream, Pre-pared food

d. a can of soup

e. a box of cereal

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

a. visa

b. passport

c. air ticket

d. visa application form

6. Customer: "I cannot find the organic shampoo, where can I get them?"

Employee: "Sorry, it's out of stock."

- a. Employee doesn't have organic shampoo with him.
- b. The store doesn't have organic shampoo at that moment.
- c. The store have never had organic shampoo on their shelves.
- d. Employee doesn't care to service his customer.

7. Where can you find "Milk and Yogurt" in the supermarket?

- a. Deli Section
- b. Dairy Section
- c. Frozen Section
- d. Product Section

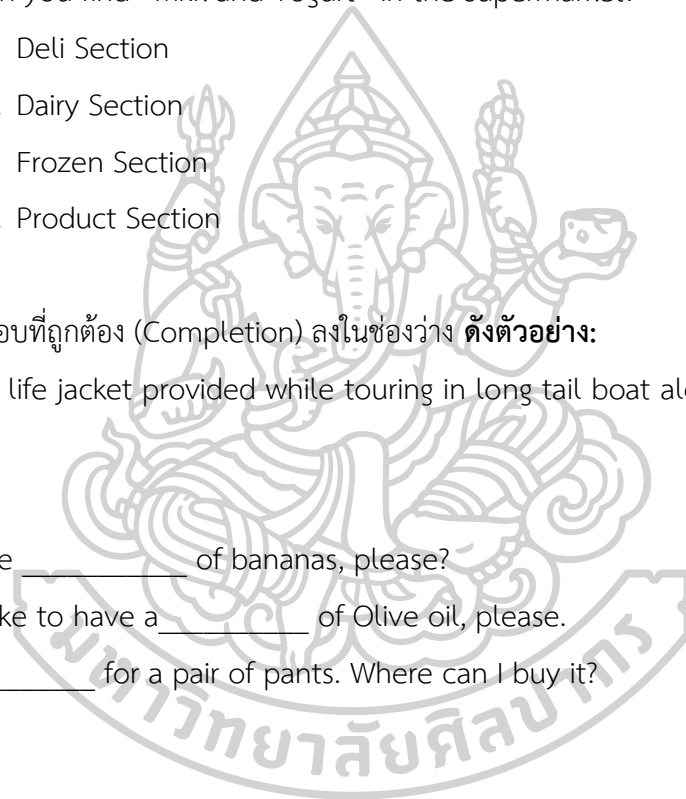
โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. Can I have _____ of bananas, please?

9. I would like to have a _____ of Olive oil, please.

10. I'm _____ for a pair of pants. Where can I buy it?

Pre - Test 5 : English for Beauty salon

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. To have your hair styled at the beauty salon, you can just walk in at anytime. No need to make appointment at all.

_____ 2. A man can have the hair done at a beauty salon, but a woman cannot go to the barber to have a hair cut.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. Manicure

4. dyed

5. perm

a. coloured

b. curl or wavy hair

c. Pedicure

d. bleached

e. wash and cut

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

a. visa

b. passport

c. air ticket

d. visa application form

6. To Have Nails Painted, whom should you look for?

- a. a masseuse
- b. a barber
- c. a hairstylist
- d. a manicurist

7. Your hair looks too oily! I would recommend you to have

- a. a cut and style
- b. a dyed and curled
- c. a wash and style
- d. a trim and dry

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. I would like to have my hair _____, please.

9. Can I _____ appointment to get my hair done on Saturday, please?

10. How much do you _____ for straighten my hair?

Pre - Test 6 : English for Massage

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)
 ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. The Thai Massage can help you feel more relax, if you need a tension to leave your body and feel at ease.

_____ 2. The Masseuse doesn't like the client to point out the area where you don't want to have a massage.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. body parts	a. facial massage, body massage, foot massage
4. products	b. lotion, oil, creme, herbal treatment
5. equipment	c. gentle, light, squeeze
	d. stress out, muscle tension
	e. ankle, shoulder, waist, palm hand

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. I have really bad shoulders, my lower back hurts, I feel tightness up all in. What shall I do?
- You should go for foot massage.
  - Will you join me for a face massage this evening?
  - You shall have good massage. It should reduce your stress and feel at ease.
  - You shall see doctor.

7. How do you like the masseuse to treat you?

- Not too much, please.
- With water, please.
- Body massage, please.
- Gently or medium pressure, please.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

- Let me know if my _____ is not quite right for you, okay?
- Does anything _____ today?
- How _____ hours will you take?

Post-Test for : English in Daily Life for Non-Formal Teachers (EDL- NFT)

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

____T____ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. It is normal to start “conversation” with question “How old are you?”

_____ 2. In Thailand, the restaurants are normally opened from 10:00 a.m. to 10:00 p.m.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. Show your understanding	a. Cashier
4. Absolutely	b. Oh I see.
5. Check out	c. Er.....Um.....
	d. I don't think so
	e. Agreeing

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง(Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. Where are you off to?

- a. Where've you been?
- b. Where're you going now?
- c. Where do you like?
- d. Where do you close?

7. How are you?

- a. Glad to see you. Thanks.
- b. I'm good. How are you?
- c. You look good.
- d. It's great.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. To end the conversation politely. You would say :

“Listen, It's been great talking to you, but.....”

9. A : “Hello. I'm Pink Potter.”

B : Hi. I'm Toon Body Satang.

A : “It's a pleasure to meet you.”

B : It's _____ to meet you, too.

10. Here is the best place to _____ lacquerware handicraft from the locals.

Post-Test 1 : English for Travel & Hotel

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)

ดังตัวอย่าง:

ดังตัวอย่าง: F “Travel Documents” means house registration not passport.

_____ 1. “Breakfast is included” means you must pay extra money for breakfast when you check out from the Hotel.

_____ 2. Room Reservation should be done before checking in to the Hotel through a Hotel Reservation Service, a Travel Agent or booking on line.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. Reception area

4. Booking

5. Sightseeing

a. Travel agent

b. Cashier

c. Concierge

e. Lobby

f. reservation

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

a. visa

b. passport

c. air ticket

d. visa application form

6. Who should you inform for making cancellation if you cannot travel with a tour as planned,?

- a. contact tour agency
- b. make a refund
- c. call the reception
- d. report to the police

7. The meaning of “Waiting list” is _____.

- a. select
- b. confirm
- c. standby
- d. available

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. We are driving through the farmland. Please enjoy the _____.

9. Do you _____ where the nearest washroom is ?

10. Can we take _____ inside the Grand Palace?

Post - Test 2 : English for Taxi Drivers

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. It's not rush hour and traffic is not so bad. But I don't want to go there.

_____ 2. Taxi driver doesn't understand what passenger wants. He may ask a passenger that : “Sorry, I don't understand. Speak slowly, please.”

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. fare	a. price or charge for passenger
4. tollway	b. place where you want to go
5. destination	c. fast road with fee / charge
	d. want to go fast, rush
	e. crash

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

Shall I put your luggage in the trunk?

- a. seat belt
- b. your luggage
- c. change
- d. stations

6. “ Keep the change.” means.....

- a. give me a change
- b. return a money back
- c. forget a change
- d. passenger gives a tip

7. Can I drop you off in front of the train station? What does it mean ?

- a. destination
- b. company
- c. departure
- d. taxi fee

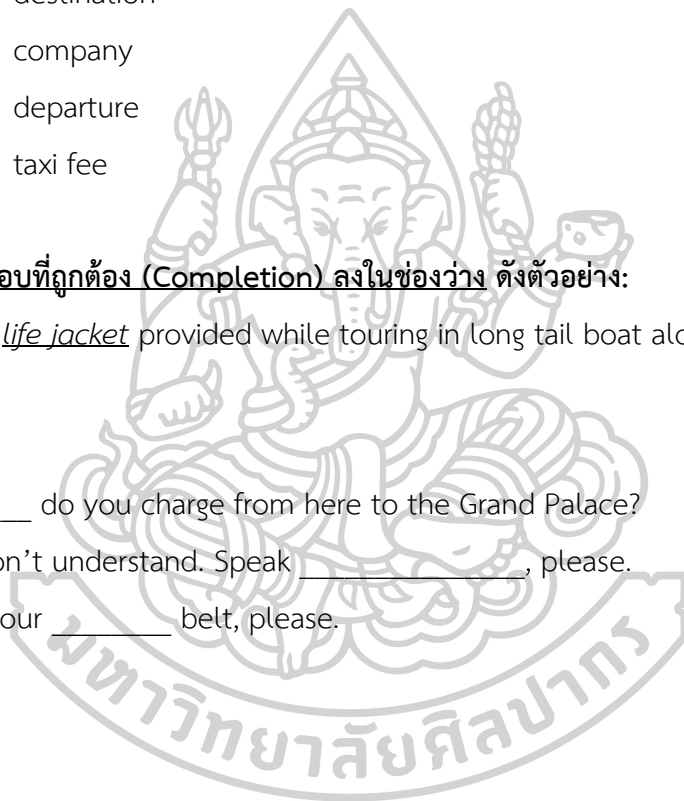
โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. How _____ do you charge from here to the Grand Palace?

9. Sorry, I don't understand. Speak _____, please.

10. Put on your _____ belt, please.

Post - Test 3 : English for Farming

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

_____ T _____ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

- _____ 1. The farmers can protect their crops from being wet or frozen by cover the plants up.
- _____ 2. Smart farmer should use new technology to increase the productions and decrease the lost of their crops. Especially in quality control and marketing forecast.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. poultry	a. collecting the crops
4. harvest	b. melon
5. irrigation	c. chicken
	d. water
	e. fresh-water fish

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. Which one is not a tool for farming?

- a. plough
- b. cart
- c. scarecrow
- d. tractor

7. The rice field in this area is “chemical free.” What does it mean?

- a. no chemical
- b. no organic
- c. organic free
- d. free of charge chemical

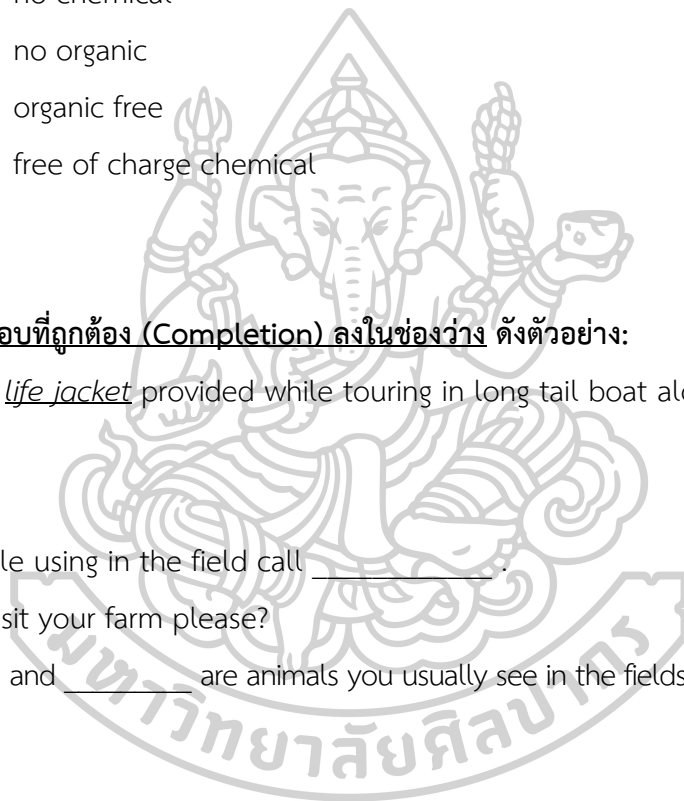
โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. The vehicle using in the field call _____.

9. _____ I visit your farm please?

10. Buffaloes and _____ are animals you usually see in the fields of ASEAN countries.

Post - Test 4 : English for Trading

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)
 ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. “Customer Service” is a help-desk in the store. The staff in-charged will not assist if you don’t buy anything from the store.

_____ 2. There is weekend market everywhere in Thailand. It’s a popular place where people can buy cheap goods and tasty cooked food from street vendors which are convenient.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = *d. Reception*

3. local product	a. fresh market
4. Frozen section	b. foreign currency
5. exchange rate	c. a box of cereal
	d. a can of soup
	e. Ice cream, Pre-pared food

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport*
- c. air ticket
- d. visa application form

6. Where can you find “Milk and Yogurt” in the supermarket?

- a. Dairy Section
- b. Deli Section
- c. Frozen Section
- d. Product Section

7. Customer: “I cannot find the organic shampoo, where can I get them?”

Employee: “Sorry, it’s out of stock.”

- a. Employee doesn’t care to service his customer.
- b. Employee doesn’t have organic shampoo with him.
- c. The store doesn’t have organic shampoo at that moment.
- d. The store have never had organic shampoo on their shelves.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. I would like to have a _____ of Olive oil, please.

9. I’m _____ for a pair of pants. Where can I buy it?

10. Can I have _____ of bananas, please?

Post - Test 5 : English for Beauty salon

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. A man can have the hair done at a beauty salon, but a woman cannot go to the barber to have a hair cut.

_____ 2. To have your hair styled at the beauty salon in western countries, you can just walk in at anytime. No need to make appointment at all.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. perm

a. wash and cut

4. dyed

b. curl or wavy hair

5. Manicure

c. Pedicure

d. bleached

e. coloured

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

a. visa

b. passport

c. air ticket

d. visa application form

6. To Have Nails Painted, whom should you look for?

- a. a hairstylist
- b. a barber
- c. a masseuse
- d. a manicurist

7. Your hair looks too oily! I would recommend you to have

- a. a trim and dry
- b. a cut and style
- c. a wash and style
- d. a dyed and curled

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. How much do you _____ for straighten my hair?

9. Can I _____ appointment to get my hair done on Saturday, please?

10. I would like to have my hair _____, please.

Post - Test 6 : English for Massage

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE)
 ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ 1. The Thai Massage can help you feel more relax, if you need a tension to leave your body and feel at ease.

_____ 2. The Masseuse doesn't like the client to point out the area where you don't want to have a massage.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้ถูกต้อง โดยอ่านคำถามด้านซ้ายมือแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อที่ถูกต้องสัมพันธ์กันกับด้านขวามือ

ดังตัวอย่าง: Check in = d. Reception

3. products	a. ankle, shoulder, waist, palm hand
4. body parts	b. gentle, light, squeeze
5. equipment	c. lotion, oil, creme, herbal treatment
	d. stress out, muscle tension
	e. facial massage, body massage, foot massage

โปรดเลือกคำตอบที่ถูก (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

6. I have really bad shoulders, my lower back hurts, I feel tightness up all in. What shall I do?

- a. You should go for foot massage.
- b. You shall see doctor.
- c. Will you join me for a face massage this evening?
- d. You shall have good massage. It should reduce your stress and feel at ease.

7. How do you like the masseuse to treat you?

- a. With water, please.
- b. Body massage, please.
- c. Not too much, please.
- d. Gently or medium pressure, please.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

8. Does anything _____ today?

9. How _____ hours will you take?

10. Let me know if my _____ is not quite right for you, okay?

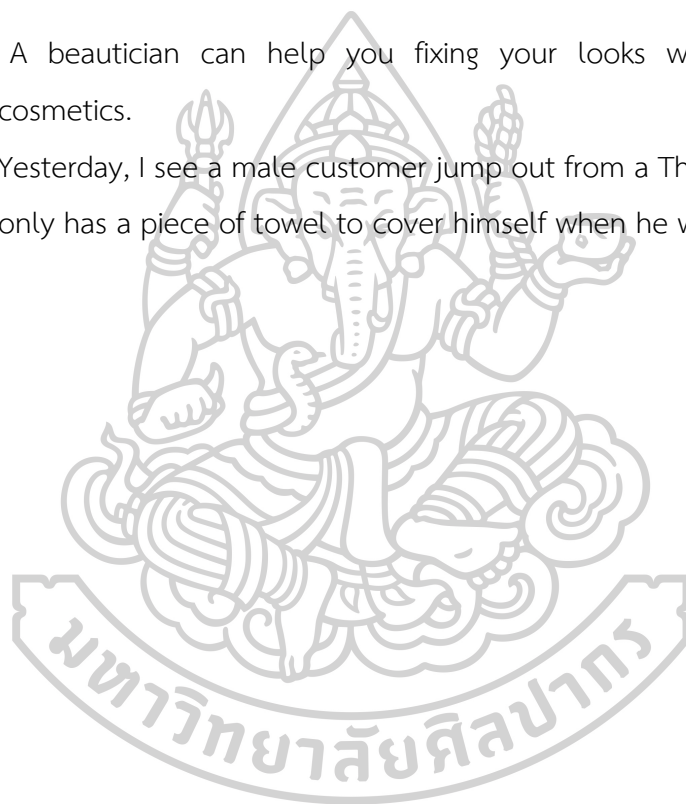
Pre - Test LOVE LSRW : Learning Occupations Vocabulary Ease by Listening, Speaking, Reading and Writing.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (True or False) หน้าประโยคที่กำหนดให้ โดยเติม T ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ถูกต้อง (TRUE) หรือ F ในกรณีที่ประโยคที่กำหนดให้ผิด (FALSE) ดังตัวอย่าง:

___T___ A notice to passengers “Put on your seat belt and no smoking, please.”

_____ A. A beautician can help you fixing your looks with treatments and cosmetics.

_____ B. Yesterday, I see a male customer jump out from a Thai massage shop. He only has a piece of towel to cover himself when he was on the road.

โปรดจับคู่ (Matching) ข้อความที่มีความสัมพันธ์กับรูปภาพให้ถูกต้อง

PLEASE MATCH THE ANSWERS BEHIND THE ALPHABET TO THE PICTURES BELOW :

1.

A. FOOT MASSAGE

2.

B. BARGAINING

C. BARBER

3.

D. PEDICURE

E. HARVESTING

4.

5.

F. WEIGHT SCALE

G. STRETCHING

6.

H. MILKING

I. FRUIT VENDOR

7.

J. FRUIT SHELVE

K. LANDMARK

8.

L. BOOKING

9.

M. MANICURE

10.

N. SALE

โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (Multiple Choices) ดังตัวอย่าง:

What document do you need the most to travel aboard?

- a. visa
- b. passport
- c. air ticket
- d. visa application form

11. Do you like English?

- a. Yes, I like.
- b. Yes, I do.
- c. No, I not like .
- d. No, I dont like.

12. Can we take a taxi to your house?

- a. Yes, we will.
- b. Yes, you can.
- c. Yes, we can.
- d. Yes, we could.

โปรดเติมคำตอบที่ถูกต้อง (Completion) ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง:

Is there any life jacket provided while touring in long tail boat along the Chao-Phraya River?

My birthday is ___ 13. ___ January. ___ 14 ___ is yours?

15. Nan is a hairstylist. She can _____ your hair.

Answer Key for Pre-Test & Post-Test

Answer Key for Pre-Test : UNIT 1. (EDL_NFT)	
1	T
2	F
3	b. Cashier
4	c. Oh I see.
5	a. Agreeing
6	d. destination
7	a. Where're you going now?
8	buy
9	pleasure
10	I let you get back to work.

Answer Key for Pre-Test Unit 2: Travel & Hotel	
1	T
2	F
3	f. reservation
4	a. Lobby
5	e. Travel agent
6	a. standby
7	a. contact tour agency
8	scenery
9	picture
10	know

Answer Key for Pre-Test Unit 2 : TAXI DRIVERS	
1	T
2	F
3	b. place where you want to go
4	a. fast road with fee / charge
5	d. price or charge for passenger
6	b. destination
7	d. passenger gives a tip
8	slowly
9	seat
10	much

Answer Key for Pre-Test Unit 3 : FARMING	
1	T
2	T
3	d. collecting the crops
4	c. chicken
5	a. water
6	d. no chemical
7	b. scarecrow
8	Can
9	tractors
10	cows

Answer Key for Pre-Test Unit 4 : TRADING	
1	F
2	T
3	c. Ice cream, Pre-pared food
4	a. fresh market
5	b. foreign currency
6	b. The store doesn't have organic shampoo at that moment.
7	b. Dairy Section
8	a bunch
9	bottle
10	looking

Answer Key for Pre-Test Unit 5 : BEAUTY SALON	
1	F
2	T
3	c. Pedicure
4	a. coloured
5	b. curl or wavy hair
6	d. a manicurist
7	c. a wash and style
8	done
9	make
10	charge

Answer Key for Pre-Test Unit 6 : MASSAGE	
1	T
2	F
3	e. ankle, shoulder, waist, palm hand
4	a. facial massage, body massage, foot massage
5	b. lotion, oil, creme, herbal treatment
6	c. You shall have good massage. It should reduce your stress and feel at ease.
7	d. Gently or medium pressure, please.
8	massage
9	hurt
10	many

Answer Key for Pre-Test Unit LOVE LSRW : Learning Occupations Vocabulary Ease by Listening, Speaking, Reading and Writing :	
A	F
B	T
1	J. LANDMARK
2	F. HARVESTING
3	I. MILKING
4	G. STRETCHING
5	B. FOOT MASSAGE
6	A. BARGAINING
7	M. SALE
8	H. FRUIT VENDOR

Answer Key for Pre-Test Unit LOVE LSRW : Learning Occupations Vocabulary Ease by Listening, Speaking, Reading and Writing :	
9	D. BARBER
10	L. MANICURE
11	b. Yes, I do.
12	c. Yes, we can.
13	b. in
14	a. When
15	fix

Answer Key for Post-Test : UNIT 1. (EDL_NFT)	
1	F
2	T
3	b. Oh I see.
4	e. Agreeing
5	a. Cashier
6	b. Where're you going now?
7	b. I'm good. How are you?
8	I let you get back to work.
9	pleasure
10	buy

Answer Key for Post-Test Unit 2: Travel & Hotel	
1	F
2	T
3	e. Lobby
4	f. reservation
5	a. Travel agent
6	a. contact tour agency
7	c. standby
8	scenery
9	know
10	picture

Answer Key for Post-Test Unit 2 : TAXI DRIVERS	
1	F
2	T
3	a. price or charge for passenger
4	c. fast road with fee / charge
5	b. place where you want to go
6	d. passenger gives a tip
7	a. destination
8	much
9	slowly
10	seat

Answer Key for Post-Test Unit 3 : FARMING	
1	T
2	T
3	c. chicken
4	a. collecting the crops
5	d. water
6	c. scarecrow
7	a. no chemical
8	tractors
9	Can
10	cows

Answer Key for Post-Test Unit 4 : TRADING	
1	F
2	T
3	a. fresh market
4	e. Ice cream, Pre-pared food
5	b. foreign currency
6	a. Dairy Section
7	c. The store doesn't have organic shampoo at that moment.
8	bottle
9	looking
10	bunch

Answer Key for Post-Test Unit 5 : BEAUTY SALON	
1	T
2	F
3	b. curl or wavy hair
4	e. coloured
5	c. Pedicure
6	d. a manicurist
7	c. a wash and style
8	donecharge
9	make
10	done

Answer Key for Post-Test Unit 6 : MASSAGE	
1	T
2	F
3	e. facial massage, body massage, foot massage
4	a. ankle, shoulder, waist, palm hand
5	c. lotion, oil, creme, herbal treatment
6	d. You shall have good massage. It should reduce your stress and feel at ease.
7	d. Gently or medium pressure, please.
8	hurt
9	many
10	massage

Answer Key for Post-Test Unit LOVE LSRW : Learning Occupations Vocabulary Ease by Listening, Speaking, Reading and Writing :	
A	T
B	F
1	G. STRETCHING
2	H. MILKING
3	E. HARVESTING
4	K. LANDMARK
5	A. FOOT MASSAGE
6	I. FRUIT VENDER
7	B. BARGAINING
8	F. WEIGHT SCALE
9	M. MANICURE
10	C. BARBER
11	b. Yes, I do.
12	c. Yes, we can.
13	in
14	When
15	fix

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านอาชีพสำหรับครู กคน.

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
ด้านบรรยากาศ							
1	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้						
2	ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีอิสระในการเรียนรู้						
3	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สื่อสารระหว่างเพื่อน และให้โอกาสซักถามปัญหา แสดงความคิดเห็น						
4	มีการจัดสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
5	มีกิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจทำให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าตอบคำถาม						
ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้							
6	ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน						
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น						
9	กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอน มีความเหมาะสมกับเนื้อหา						
10	การใช้สื่อในการนำเสนอ (PowerPoint คลิป วิดีโอ แผ่นพับ โปสเตอร์ ฯลฯ) มีความเหมาะสม						
11	เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับวิถีชีวิต อาชีพ และทันสมัย						
12	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน						

ภาคผนวก ง

แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๐๔/ว ๖๖๕๐

สำนักงาน กศน.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม.

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แนวทางการดำเนินงานโครงการฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. แบบสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. ตัวอย่างรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ	จำนวน ๑ เล่ม

ตามที่ สำนักงาน กศน. ได้โอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่ตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ และได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการ นั้น

สำนักงาน กศน. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ ขอให้สำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งให้สถานศึกษาในสังกัด

๑.๑ จัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยยึดตามแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๒ ให้รายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งไปยังสำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. เพื่อรวบรวมข้อมูลต่อไป ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒. ให้สำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง/กทม. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัด ทั้งนี้ ให้จัดทำเป็นรูปเล่มรายงาน จังหวัดละ ๑ เล่ม โดยให้ส่งทั้งไฟล์เอกสาร Microsoft Word และไฟล์เอกสาร PDF มายังสำนักงาน กศน. ทาง E-mail : eng61.nfe@gmail.com ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษชัย อรุณรัตน์)
เลขาธิการ กศน.

กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๗๔๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๘๕๘

แนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

สำนักงาน กศน.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยสำนักงาน กศน. ได้จัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้แก่สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดฝึกอบรมประชาชนตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงขอกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ของสถานศึกษา
๑.๒ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตประจำวันได้

๒. กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม.

๓. การเบิกจ่ายงบประมาณ ให้เบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยใช้หลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ สำนักงาน กศน. ได้โอนเงินงบประมาณให้กับสำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เพื่อนำไปจัดสรรให้สถานศึกษาในสังกัดในการใช้เป็นการใช้จ่ายการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ให้กับประชาชนในพื้นที่ อำเภอ/เขตละ ๓ รุ่นๆ ละ ๓๑,๐๐๐.- บาท เป็นเงิน ๙๓,๐๐๐.- บาทต่ออำเภอ/เขต

๔.๒ ให้สถานศึกษาจัดทำโครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ พร้อมทั้งบรรจุหลักสูตรไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอขอความเห็นชอบต่อสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

๔.๓ สถานศึกษาอาจใช้เอกสารทางวิชาการของกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กศน. เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพได้ เช่น หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ชุดที่ ๑ และ ๒ หนังสือเสริมความรู้ภาษาอาเซียน ชุดการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษ หนังสือเรียนสาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน (พต ๒๑๐๐๑) (English in Daily Life) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๔) เป็นต้น

๔.๔ ให้สถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

๔.๕ ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพตามโครงการ/หลักสูตร ที่ได้รับความเห็นชอบ โดยการฝึกอบรมจะใช้เวลารุ่นละ ๓๐ ชั่วโมง จำนวน ๓ รุ่นๆ ละ ๓๐ คน รวมเป็น ๙๐ คนต่ออำเภอ/เขต ซึ่งขอบเขตเนื้อหาการเรียนรู้ในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ได้แก่ การเกษตร การท่องเที่ยว การนัดหมาย การค้าขาย การเสริมสวย และการบริการรถรับจ้าง ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมของแต่ละอาชีพได้ตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ เช่น อาชีพการเกษตร อำเภอ ก. อบรมประชาชนด้านอาชีพการทำนา ส่วนอำเภอ ข. อบรมประชาชนด้านอาชีพการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

/๔.๖ สถานศึกษา...

-๒-

๔.๖ สถานศึกษาอาจใช้ครู กคน.ที่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาครู กคน. ต้นแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Boot Camp) เป็นวิทยากรฝึกอบรม หรือขอความร่วมมือจากบุคลากรที่เป็นภาคีเครือข่ายในพื้นที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมดังกล่าว

๔.๗ ให้สถานศึกษาประเมินผลความพึงพอใจ และประเมินตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลังการฝึกอบรม

๔.๘ ผู้ผ่านการอบรมตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพจะต้องมีระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของโครงการ/หลักสูตร

๔.๙ ให้สถานศึกษาสรุปและรายงานผลการดำเนินงาน เสนอสำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม.

๔.๑๐ ให้สำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง/กทม. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัด เสนอสำนักงาน กศน. ทราบ ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

ลงชื่อ.....
(นายฤทธิชัย อรุณรัตน์)
เลขาธิการ กศน.

กลุ่มทดลอง ครั้งที่ 1
บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา

กลุ่มทดลอง ครั้งที่ 2
จ.ฉะเชิงเทรา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	น.ส.รังษิมา เสถียรกิจ
วัน เดือน ปี เกิด	17 มกราคม 2503
สถานที่เกิด	อ.เบตง จ.ยะลา
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์ สาขา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัย รามคำแหง ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์ สาขา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัย รามคำแหง
ที่อยู่ปัจจุบัน	90/26 มัณฑนา ซอย 1 พระยาสุเรนทร์ 26 แขวง บางชั้น เขต คลองสามวา กทม. 10510

